

OPENBARE VERGADERING VAN 13NOVEMBER 2019
GEMEENTEBEGROTING

Voorzitter: de heer K.F. Schuiling

Aanwezig: dhr. J. Been (GroenLinks), mw. F.T. Folkerts (GroenLinks), dhr. M. van der Glas (GroenLinks), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), mw. C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), dhr. N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks) (*vanaf tweede termijn raad*), mw. A.M.M. Schoutens (GroenLinks), dhr. J. Sietsma (GroenLinks), mw. M. Wijnja (GroenLinks), dhr. J. Visser (GroenLinks), mw. K. Boogaard (PvdA), dhr. T.J. Bushoff (PvdA), dhr. M. van der Laan (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), mw. E.M. van der Weele (PvdA), dhr. D. Brandenburg (SP), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. W.H. Koks (SP), mw. L.L.B. Wobma (SP), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), dhr. J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), mw. W. Paulusma (D66), dhr. T. Rustebiel (D66), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J. Boter (VVD), mw. I. Jacobs-Setz (VVD), mw. G. de Vries (VVD), dhr. G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), mw. T. Moorlag (ChristenUnie), dhr. P. Rebergen (ChristenUnie), dhr. W.I. Pechler (PvdD), mw. K. de Wrede (PvdD), dhr. T. van Zoelen (PvdD), dhr. M. Bolle (CDA), dhr. H.P. Ubbens (CDA), mw. Y.P. Menger (100% Groningen), mw. M.E. Woldhuis (100% Groningen), dhr. A. Sijbolts (Stad en Ommeland), mw. M.J. Sloot (Stadspartij voor Stad en Ommeland), dhr. M.J.H. Duit (Student en Stad), dhr. A.J.M. van Kesteren (PVV)

Afwezig m.k.: dhr. N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks) (*gedeeltelijk*), dhr. J. van Hoorn (GroenLinks), dhr. B. de Greef (SP)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: mevr. D. Starmans

Wethouders: dhr. P.E. Broeksma (GroenLinks), mw. G. Chakor (GroenLinks), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. P.S. de Rook (D66), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. R. van der Schaaf (PvdA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

De VOORZITTER: Dames en heren, het is 15.00 uur. Ik verzoek de leden van de raad hun plaatsen in te nemen. Ik deel u mede dat wellicht later op de avond ons raadslid Nieuwenhuijsen nog verschijnt. Hij is onderweg; de heer De Greef elders in dit gebouw zijn ziekte uitzit, daarmee dus wel op afroep beschikbaar is en ons lid Van Hoorn thuis ziek zit. Maar de ambulance is altijd te regelen, bij spannende momenten. Maar zowel de heer De Greef als de heer Van Hoorn wensen wij van harte sterkte op hun ziekbed. We zijn in gedachten bij hen.

Dan heet ik speciaal welkom de gasten van de raad, van mijn oude studentenclub Frederik van der Marck; ik wens u een heel aangename avond. Ik heb net in het presidium gezegd dat de verwachting is dat wij morgen rond een uur of zeven 's ochtends klaar zijn. Dus het is even doorbijten, maar dan weet u wel waar u voor gestudeerd hebt of waar u op studeert. Ik zal hier vanwege de gevoeligheid niet de grap maken dat ik graag nog eens een afstudeerscriptie wilde hebben over het verschil tussen moties en amendementen en de volgorde daarvan bij stemmingen. Die mag ik niet maken van GroenLinks, die grap, dus dat doe ik ook niet. Ik houd toch wel van jullie, hoor. Maar het is wel een boeiend onderwerp, moties, amendementen en wanneer stem je waarover en waarom vooral. Goed, daar heb ik dus niets over gezegd.

1.a: Vaststelling agenda

De VOORZITTER: Dan ben ik bij de vaststelling van de agenda. We hebben zojuist in het presidium besproken dat het vanwege het debat aantrekkelijk zou zijn om de drie losse agendapunten, de begroting, belastingtarieven en de harmonisatie van verordeningen op begraafplaatsen, in gezamenlijkheid te behandelen. Het loopt natuurlijk toch door elkaar. Maar bij de stemmingen worden ze weer losgekoppeld, omdat het drie aparte besluitpunten zijn en ze ook juridische status hebben. Daar was het presidium het

mee eens. Ik hoop dat u het er allemaal mee eens bent? Daar gaan we die drie punten in samenhang behandelen. Ik zie geen oppositie, dan doen we dat zo.

1.b: Vaststelling verslag 30 oktober 2019

De VOORZITTER: Dan bij agendapunt 1b, de vaststelling van de verslagen, maar er zijn geen verslagen. Dus er valt ook niets vast te stellen.

2. Benoemingen

De VOORZITTER: Agendapunt 2, de benoemingen, maar er hoeft niemand benoemd te worden, dus daar kunnen we ook aan voorbijgaan.

3. Rondvraag en interpellaties

De VOORZITTER: Agendapunt 3, rondvraag en interpellaties: daar heeft niemand zich voor gemeld, dus daar kunnen we ook mee doorgaan.

4. Initiatiefvoorstellen

De VOORZITTER: Agendapunt 4, initiatiefvoorstellen: er zijn geen initiatiefvoorstellen. Het gaat over de begroting.

5. Bekrachtiging geheimhouding op grond van art. 25 Gemeentewet van briefnummer 340883-2019 en briefnummer 353556-2019

De VOORZITTER: Dan bij agendapunt 5 de bekrachtiging geheimhouding ex. art. 25 van de Gemeentewet. Er zijn twee collegebrieven uit de afgelopen periode waarvan ik graag de opgelegde geheimhouding opnieuw zou willen bekrachtigen. Het betreft briefnummer 340883 van 2019 en briefnummer 353556, ook van 2019. Het gaat om strategische aankopen. Dat is de reden dat ik u verzoek om de geheimhouding bij dezen te bekrachtigen. Kan dat? Dat kan, aldus besloten.

6. Gemeentebegroting

6.a: Gemeentebegroting 2020

6.b: Belastingtarieven 2020

6.c: Harmonisatie verordeningen gemeentelijke begraafplaatsen (320231-2019)

De VOORZITTER: Dan zijn we bij agendapunt 6. Dat zijn de Gemeentebegroting en dus ook de Belastingtarieven 2020 en de Harmonisatie verordeningen gemeentelijke begraafplaatsen. Het voorstel is om dat in volgorde van fractiegrootte te gaan behandelen. Ik stel u voor dat we dat in een blokje van zes doen. Dan beginnen we met GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66, de Socialistische Partij, de VVD en dan de ChristenUnie. Dan zijn we toe aan een koffiepauze. Die duurt ongeveer 15 minuten en dan gaan we met de andere partijen verder. Dat is het voorstel.

En verder kondig ik u aan dat er een aantal amendementen en moties in de loop van de bespreking zal worden ingediend. Het idee is dat we deze dubbelzijdig gaan afdrukken. Dit vanwege de opgedragen verplichting om houtbevattende biomassa te gaan wegen, in de vorige raad. Dus als u daar geen bezwaar tegen hebt, dan wordt het dubbelzijdig afgedrukt, want het is nogal veel. Akkoord? Dan doen we dat.

En als alle fracties aan het woord zijn geweest, en de spreektijd is 10 minuten, er mag geïnterrumped worden, dan is er de diner- en overlegpauze van ongeveer anderhalf uur ingeruimd. En ik krijg net van de griffier te horen dat ik de dicta van de moties en amendementen niet voor ga lezen, want dat is een enorme stoplap in de vergadering. Dus ik zal, als we iets verder zijn, uiteraard de motie aankondigen waar we over gaan stemmen, maar dan kunnen wij verder. U hebt ze dan ook allemaal dubbelzijdig voor u. Akkoord? Dan stel ik u voor dat we beginnen met de fractie van GroenLinks. Ik geef het woord aan mevrouw Wijnja.

Eerste termijn raad

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. 35 miljoen euro bezuinigen per jaar. Hoe vaak ik dat getal ook gehoord heb, de afgelopen tijd, het blijft een absurde en zeer pijnlijke realiteit. Nu kan ik mijn tijd hier besteden aan het uitweiden over hoe Rutte en co lijken te denken dat inwoners van het Nederland waarvoor zij verantwoordelijk zijn, andere inwoners zijn dan die in de gemeente Nijmegen, Zwolle of Groningen wonen. Maar dat het schandalig is dat het geld in Den Haag tegen de plinten klotst, terwijl wij tegen een enorme berg bezuinigingen aankijken, daar hebben we het uitgebreid over gehad. Bezuinigen dus. Tientallen miljoenen euro's per jaar. Voorzitter, dan ga ik hier niet net staan doen alsof dat geen pijn doet en alsof dat mensen niet gaat raken. Maar de realiteit is ook dat het een kwestie is van afwegen en dat het linksom of rechtsom ergens pijn gaat doen. De vraag is dus niet of we als GroenLinks willen accepteren dat het pijn doet, maar hoe we de dingen die gaan gebeuren prioriteren. En dan is de eerste keuze van het college er alvast een waar we achterstaan: de tekorten volledig aanvullen en garanderen dat geen enkel kind in Groningen niet de hulp krijgt die het nodig heeft en garanderen dat wanneer je aangewezen bent op een uitkering, de gemeente Groningen er is om je te ondersteunen. Voor GroenLinks is het verder ontzettend belangrijk dat we in Groningen, ondanks alles, de goede keuzes durven te maken.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. GroenLinks heeft het over de problemen op sociaalmaatschappelijk gebied. Maar heeft GroenLinks er ook al over nagedacht dat er best wel oplossingen mogelijk zijn en dat het leed bij de inwoners verlicht kan worden, door gewoon de ambities bij te stellen die GroenLinks ook heeft, maar die het hier niet verkondigt?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja, ik denk dat het goed is om hier te zeggen, voorzitter, dat wij die problemen zeer zeker zien. Ik ga straks een voorstel indienen waarin de ambities van GroenLinks, dingen die wij belangrijk vinden en hoe die mensen raken, bij elkaar komen. Dus ik verwacht dat de PVV daar heel tevreden over zal zijn. Daar kom ik zo op terug.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u, voorzitter. Ik hoor mevrouw Wijnja namens de fractie van GroenLinks zeggen dat het gaat over goede keuzes durven maken. En vorige week in alle commissievergaderingen bleek dat uw partij de huidige begroting steunt. Ik weet niet wat er tussen vorige week en deze week is gebeurd, maar vandaag krijg ik een diarree van moties en amendementen van GroenLinks in mijn mailbox; ik kon het niet eens meer bijhouden. Hebt u wel aan tafel gezeten bij de gesprekken over de begroting? Want de begroting die voor u vorige week nog zo heilig was, met hand en tand werd verdedigd door deze coalitie, wordt nu op losse schroeven gesteld. Kunt u mij dat uitleggen?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja, ik weet niet wanneer iets precies verandert in een diarree aan moties en amendementen. Volgens mij heeft ook niemand van mijn fractie vorige week gezegd: deze begroting is heilig. Wat wel zo is, is dat wij een aantal voorstellen doen en die ga ik zo meteen in mijn woordvoering toelichten, die volgens mij een heel goede aanpassing zouden zijn op deze begroting. En ik vraag de heer Sijbolts om daar zo op te reageren, als ik die heb toegelicht.

De VOORZITTER: Nog een keer, mijnheer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Klopt mijn constatering dan dat begroting die gepresenteerd is door dit college, niet de begroting was van GroenLinks?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Volgens mij is er altijd nog een verschil tussen een collegeverantwoordelijkheid en wat de gemeenteraad doet. Wij kijken vanuit onze fractieverantwoordelijkheid naar wat voorgelegd wordt en vervolgens kijken we: wat vinden we daarvan? Dan stellen we daar vragen over en kunnen ook wij, ook al zitten we in een coalitie, voorstellen indienen om daar verandering in aan te brengen.

We kiezen voor de kwetsbaren en we kiezen voor de toekomst. Armoedebelid is topprioriteit in Groningen en dat hoort ook zo. Want voor de mensen die het betreft, heeft zorg over geld invloed op vele leefgebieden. Het is goed dat het college oog heeft voor de leefkwaliteit in de gemeente. Dat is ook de reden dat GroenLinks blij is met hoe er omgegaan wordt met de toenemende druk op de openbare ruimte,

met name in de binnenstad. Wel vinden we het gerechtvaardigd om mensen om een hogere bijdrage te vragen, wanneer er voor privédoeleinden gebruik wordt gemaakt van de schaarse openbare ruimte. Ik kom zo met een amendement dat hierop gericht is.

Verder zijn we blij met de wijze waarop het college omgaat met mobiliteit en de toenemende verkeersdruk. Fiets en ov waar het kan en de auto waar het moet. Wel roepen we het college op om in de fietsinfrastructuur scherp te zijn op het behoud van kwaliteit: zorg dat de basis op orde blijft en niet afzakt. Daarover is uitgebreid gesproken in de commissie.

Wat waarde heeft gaat voor GroenLinks niet alleen over euro's. Daarom zijn wij ook blij met maatregelen die worden genomen om te blijven investeren in de openbare ruimte, groen, cultuur en ook in de stedenbanden. Maar voorzitter, GroenLinks begrijpt dat wanneer het wel over geld gaat, de manier waarop je dit geld binnenhaalt ook belangrijk is. Mijn fractie ziet kansen om duurzame prikkels in te bouwen in ons systeem van lokale heffingen. Dat hopen we binnenkort als eerste gemeente van Nederland te gaan doen met de toeristenbelasting en wat ons betreft liggen er ook kansen in de rioolheffing en bij de leges. Dat is de reden dat wij twee moties indienen om deze te verduurzamen. Dat doen we samen met een aantal andere partijen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ziet GroenLinks ook kans om op een rechtvaardige manier lokale lasten te verdelen? Dan doel ik natuurlijk op de bedrijven in Groningen. U schrijft zelf in de begroting op, dat de economie de afgelopen jaren is gegroeid, dat het aantal ondernemingen is toegenomen, maar de winsten zijn gigantisch toegenomen. Van bedrijven in het land, maar ook in Groningen. Waarom heft u daar geen belasting op en treft u vooral mensen van de lagere inkomens en middenklasse die een woning hebben?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja, ik neem aan dat de heer Dijk hier doelt op het onderscheid in ozb tussen woningen en niet-woningen en ik denk dat het goed is om even daarbij te blijven, want het gaat over woningen en niet-woningen en niet over inwoners versus bedrijven. Dat is wel een belangrijke overweging, omdat, als je kijkt naar woningen, daar een bredere doelgroep onder valt. Ook bijvoorbeeld de pandjesbazen, waar volgens mij de SP ook niet gelukkig van wordt. En bij niet-woningen gaat het bijvoorbeeld ook om sportverenigingen. Dat is ook een overweging. Als je dat gaat verhogen, raakt dat die sportvereniging weer. Nou, dat is een discussie die volgens mij zo meteen ook nog gaat komen. Dus als je daarnaar kijkt, in zijn geheel genomen, dan volgen wij de systematiek die nu gekozen wordt waar het de ozb betreft.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, dit is echt een te makkelijk antwoord en dan kreeg ik in de commissie eigenlijk ook. Dit is te simpel. Het treft natuurlijk ook gewoon de IKEA's en de Tuinlands van deze wereld, die inderdaad in Groningen geen extra bijdrage wordt gevraagd voor alle voorzieningen die wij treffen. U zei net: het verkeer, daar wordt flink in geïnvesteerd, dat zijn allemaal dingen waar bedrijven extra van profiteren. En u ziet toch ook als GroenLinks, en ik weet dat want uw partij roept dat ook altijd, dat de lasten voor bedrijven vele malen lichter zijn, al jarenlang, dan voor werkenden? U noemt nu bijvoorbeeld ook niet de huurders die een hogere huur kunnen krijgen of minder woningen.

De VOORZITTER: Wilt u tot een vraag komen, mijnheer Dijk?

De heer DIJK (SP): Ja. Waarom hebt u niet gezocht naar een balans tussen die twee? Laten we zeggen dat je het 50-50 zou doen. Ook dat doet GroenLinks niet.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja kijk, je kunt iets een makkelijk antwoord noemen op het moment dat je het er niet mee eens bent. Ik heb uitgelegd, en dat is vorige week ook uitgelegd in de commissie, waarom wij deze verdeling volgen. Wat ook goed is om te zeggen, dat kondig ik net aan, want daar zijn we het wel over eens, is dat het goed is dat bedrijven een bepaalde bijdrage betalen. Daarom dienen wij zo ook een amendement in om iets met precario te gaan doen en te investeren in de wijken. Dat is ook een manier om bedrijven mee te laten betalen aan investeringen in de wijken. En volgens mij is dat een heel goed idee.

Voorzitter, u kent het standpunt van GroenLinks waar het gaat om klimaatverandering en de noodzaak om de overstap te maken naar duurzame energie. De doelstelling Groningen CO2neutraal in 2035 komt

onder druk te staan door een aantal besluiten in deze begroting. En dat, voorzitter, is voor GroenLinks een heel bittere pil.

De oplettende luisteraar heeft vorige week in de commissie F&V gehoord dat wij ruimte hebben gevonden in de begroting. Er is namelijk in deze begroting een maatregel niet genomen waarvan we in het coalitieakkoord wel hebben gezegd dat we dat zouden doen; namelijk de verhoging van precario. Dit doorvoeren past bij de inzet om de openbare ruimte te herwinnen. Ik dien zo samen met de PvdA en de PvdD een amendement in om die verhoging alsnog in te voeren en het structurele geld dat we daarmee vrijspelen in te zetten voor het aardgasvrij maken van Groninger wijken. Een aanpak die GroenLinks steunt, omdat het wordt gedaan in wijken, met bewoners en corporaties.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, hiervan zouden we ook kunnen zeggen dat dit niet in balans is. Die precarioheffing, wie treft die? Die treft ook een klein cafetaria, dat een paar tafels buiten neerzet. Maar het treft niet de Tuinlands en IKEA's, nogmaals. Dus wanneer gaat u kijken naar maatregelen die ook echt de grote bedrijven treffen die hier flinke winsten maken omdat we de hoofdstad zijn van het Noorden? Wanneer gaat u daarnaar kijken en gaat u daar op een rechtvaardige manier belasting op heffen?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ik ga daar twee dingen over zeggen. Het eerste is dat er een verhoging zit in de ozb voor niet-woningen. Dat ten eerste. En ten tweede: waar dit vooral op gericht is, is dat wij vinden en zien dat de openbare ruimte schaars is. De druk erop neemt toe. En dan vinden wij het gerechtvaardigd om daar een prijs tegenover te stellen en om dat op een andere manier weer in te kunnen zetten. En volgens mij is dat een uitstekend idee.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Hoor ik de fractie van GroenLinks zeggen dat het verhogen van de precariobelasting meehelpt aan het herwinnen van de openbare ruimte?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Het zet een prijs op het gebruik van de openbare ruimte. Wij zien de openbare ruimte als een schaars goed en we willen graag nadenken over hoe de openbare ruimte wordt ingevuld. Want ze is van iedereen. En wordt ze nu niet bovenmatig gebruikt door de een of de ander?

De VOORZITTER: De heer Duit.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Mag ik nog?

De VOORZITTER: O sorry, u had nog een aanvullende vraag?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ja. Maar het herwinnen van de openbare ruimte gebeurt dus niet, want u maakt haar alleen maar duurder. Dan wordt ze niet teruggewonnen. Was u dan ook van plan om voor parken en dat soort dingen, die openbare ruimte, geld te vragen? Als mensen die gebruiken?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nee, wat we doen is eigenlijk uitzoemen en op een andere manier kijken naar die openbare ruimte. Die is nu ingericht op een bepaalde manier, zoals we dat al jarenlang logisch vinden. Auto's nemen daarin bijvoorbeeld buitensporig veel ruimte in. En als je naar de binnenstad kijkt en we willen ruimte creëren voor groen en recreëren en spelen en voetgangers, dan zou je dat op een andere manier moeten doen. En het verhogen van de precario is in onze ogen een gerechtvaardigde maatregel om daar een bijdrage aan te leveren.

De VOORZITTER: De heer Duit.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja voorzitter, wat wij fijn zouden vinden is als GroenLinks ook daadwerkelijk inzichtelijk maakt wat er gaat veranderen in de openbare ruimte. Dus wat gaat dit betekenen voor de Peperstraat, de Poelestraat, Kijk in 't Jatstraat? Maar ook in ten Haren en Ten Boer? Wat levert dit nou daadwerkelijk op?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Wat het verhogen van de precariobelasting direct oplevert in de openbare ruimte?

De heer DUIT (Student en Stad): Nee, wat dit voor de ondernemers gaat betekenen. Welke ondernemers gaan hierdoor minder in de openbare ruimte zichtbaar worden? Het is heel vrijblijvend, dit.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nee, wat er gebeurt in de begroting, is dat omdat er een aantal dingen speelt in de binnenstad, de inkomsten van precario toenemen en dan zegt het college eigenlijk: omdat wij al meer binnenhalen door die toegenomen activiteit, hoeven wij die verhoging niet door te voeren. En daarvan zeggen wij: het is wel goed en nog steeds rechtvaardig om die verhoging wel door te voeren, want wij staan achter die redeneerlijn zoals we die in het coalitieakkoord hebben afgesproken. En dan stellen wij voor om dat geld, dat extra geld dat wij daarmee structureel vrijspelen, in te zetten in de wijken in dienst van de energietransitie.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja voorzitter, een vraag aan GroenLinks. U hebt het over de waarde van de openbare ruimte, waaraan u schijnbaar nogal veel waarde hecht. Dat blijkt overigens niet uit de begroting, want daarin wordt voorgesteld om op beheer en onderhoud te bezuinigen. Ik hoor u zeggen: de waarde van openbare ruimte is belangrijk, enkel en alleen in de binnenstad. De mensen in Hoogkerk, Beijum, Lewenborg, Vinkhuizen, Thesinge, Sint Anna, Ten Boer, Haren, Glimmen, ga zo maar door, doen er niet toe. Zij gaan erop achteruit, maar we blijven investeren in de binnenstad. Klopt dat?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nee.

De VOORZITTER: Ik stel voor, ook gelet op de tijd, de fractievoorzitter de gelegenheid te geven haar betoog voort te zetten, want we zitten al op twaalf minuten.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Dank, voorzitter. We zien daarbij graag dat met die financiële ruimte de link wordt gelegd met de wijken waar de komende jaren wijkvernieuwing plaatsvindt.

Een ander zorgpunt in de energietransitie is namelijk de kloof die dreigt tussen de mensen die energiemaatregelen kunnen betalen en zij die dat niet kunnen en daarmee geconfronteerd worden met snel stijgende energielasten. Het tweede voorstel dat we indienen hangt hiermee samen.

We lazten in de begroting dat het weerstandsvermogen verkeerd is berekend: de verhoging van de ozb van dit jaar is nog niet verwerkt. Dat doen we normaal altijd wel. En door dat nu ook te doen, spelen we 820.000 euro vrij. Samen met de andere coalitiepartijen dienen we amendementen in om dat alsnog te benutten. Het incidentele budget dat we daarmee vrijspelen willen wij onder andere inzetten om energiearmoede terug te dringen. De gemeente kan namelijk aanspraak maken op de Regeling Reductie Energiegebruik. Door zelf 140.000 euro in te leggen kan dat bedrag met 12 vermenigvuldigd worden en met dat bedrag kan de gemeente substantieel bijdragen aan het verminderen van energiearmoede. Mensen met een smalle beurs krijgen hierbij toegang tot een scala aan maatregelen die direct de energierekening omlaag brengen, omdat het isolerende maatregelen zijn. Denk aan tochtstrips, radiatorfolie en energiebesparende douchekoppen.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik was even benieuwd waar die pot geld van 820.000 euro gevonden was, want er is kennelijk geld vrijgespeeld. Ik ben eigenlijk wel benieuwd of mevrouw Wijnja dat zou kunnen uitleggen aan ons.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou voorzitter, volgens mij weet de heer Bolle dat ook. Als hij de precieze uitleg wil, kan hij die bij mijn financieel woordvoerder krijgen. Maar wat ik erover kan zeggen is dat het gaat over onbenutte belastingcapaciteit. En waar het ons om gaat is dat er geen expliciet besluit is genomen om dat op een andere manier te doen. Dus zeggen wij: we moeten dat met deze begroting net zo doen als we dat voorheen deden.

De heer BOLLE (CDA): Dus voorzitter, als ik het goed begrijp, was de precario niet omhooggegaan. Nou ja, die ging wel eigenstandig omhoog, maar niet voor het tarief. Maar die moet ook nog omhoog van GroenLinks en daarnaast is in 2019 de ozb 12,5% gestegen, in 2020 komt er 8% bij en nu zegt u: ja we hebben nog wel wat onbenutte belastingcapaciteit dus dat kan eigenlijk nog wel wat omhoog, om geld te genereren. Dat is wat GroenLinks vindt?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nee, wat ik zei is dat wij constateren dat er in de begroting een voorstel wordt gedaan om iets anders te gaan doen dan wat we voorheen deden. En wij zeggen: laten we het vooral zo doen als we het voorheen ook deden, waar het de onbenutte belastingcapaciteit betreft. En als wij daar een expliciet besluit over nemen, dan kunnen wij dat anders doen. En dat komt volgens mij binnenkort aan de orde.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Voorzitter, als GroenLinks een pot met geld gevonden heeft, heeft GroenLinks er dan ook over nagedacht om de lasten te verlagen in plaats van meer geld uit te geven? Dus om het voor de mensen wat aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door de korting op sport niet door te laten gaan, door de hondenbelasting niet in te voeren dan wel de enorme ozb-verhoging iets minder te laten worden? Is dat ook in u opgekomen in plaats van meer geld uit te geven?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ik kan daar een paar dingen over zeggen. Ten eerste heb ik net uitgelegd waarom we met de inzet op die RRE, die aanvraag, eigenlijk met een kleine investering van de gemeente heel veel geld naar de gemeente halen, waarmee we mensen kunnen helpen om hun energieverbruik omlaag te brengen. Dat is voor heel veel inwoners van onze gemeente heel relevant. Juist voor die mensen die zelf de energiemaatregelen niet kunnen betalen. En voor het overige zou ik graag verwijzen naar later in dit debat, want voorzitter, volgens mij weet mevrouw Jacobs best dat er door een aantal andere partijen voorstellen worden ingediend die gaan over dit geld, en die wel degelijk tegemoetkomen aan een aantal van de zorgen die er de afgelopen weken zijn geuit, waar het bijvoorbeeld over sport gaat.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat mevrouw Wijnja nu haar betoog afmaakt, want anders schieten we te ver door de tijd.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja. Ik ben bijna klaar.

Voorzitter, ook dienen we een amendement in om de schaapskudde in stand te houden. Deze kudde heeft enorm veel betekend voor de biodiversiteit en wanneer we daarmee stoppen wordt al deze winst direct teniet gedaan door klepelmaaien. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik kijk even. De heer Van Kesteren had nog een vraag aan u. Dank u zeer.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor GroenLinks zeggen: we willen het energieverbruik omlaag brengen en dat zien mensen ook terug in hun energierekening. Chapeau. Dat vind ik een heel goed standpunt. Dat huldig ik en daar sta ik ook volledig achter. Alleen betrap ik GroenLinks toch op kortetermijnpolitiek. We weten ook dat de ambities van GroenLinks verder gaan en dat iedereen van het gas af moet. En dat is nu net de langere termijn. Waar mensen eerst een lagere energierekening krijgen, worden ze straks opgezaald met een energierekening die waarschijnlijk verdubbelt. Kunt u dan die mensen garanderen: nee hoor, dat gaat niet gebeuren? Of denkt u: nou, dat kan ik wel zeggen, want dan ben ik hier toch al weg? Is dat een juiste inschatting of denkt u toch iets anders over?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja, de vraag stellen is hem beantwoorden, zou ik bijna zeggen. Ja, daar denk ik inderdaad anders over. Wij hebben met elkaar dit gesprek hier al vaker gehad over klimaatverandering en hoe we daarnaar kijken. Volgens mij gaan de PVV en GroenLinks vandaag niet hetzelfde denken over de impact van klimaatverandering. Maar als het over de langere termijn gaat, dan is het is heel relevant. Ik heb de PVV horen zeggen: de lokale overheid is er niet voor om de klimaatverandering tegen te gaan. Nou, dat ben ik absoluut niet met de heer Van Kesteren eens, omdat de effecten van klimaatverandering onze inwoners keihard gaan raken. En dat begin je nu al te zien, maar over tien jaar is dat van een heel andere orde. En volgens mij is het belangrijk dat we nu maatregelen nemen om dat in de toekomst tegen te gaan.

Motie 1: Duurzame rioolheffing (GroenLinks, PvdD, PvdA, SP, D66)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- de rioolheffing dit jaar wordt geharmoniseerd;
- de heffing voor grootafvoerders uit de voormalige gemeente Haren niet wordt overgenomen door de nieuwe gemeente;
- de gemeente door deze keuze inkomsten en een prikkel om minder water te gebruiken misloopt;

overwegende dat:

- waterbesparing, schoon water en het voorkomen van wateroverlast van het grootste belang zijn;
- de voorziening Rioolheffing te gebruiken is voor duurzame investeringen, indien deze in verband staan tot het nakomen van de gemeentelijke watergerelateerde zorgplichten¹, bijvoorbeeld in het kader van klimaatadaptatie;
- het college aangeeft dat de keus om geen afvoerrecht voor te stellen in de verordening 2020 te maken heeft met de tijd die gedegen onderzoek daarvoor vraagt;

roept het college op:

- te onderzoeken op welke manier een gebruikersdeel voor grootafvoerders ingevoerd kan worden in de verordening rioolheffing 2021;
- te onderzoeken of het mogelijk is om een korting te verlenen voor bedrijven die maatregelen nemen die de watertoevoer naar het riool verminderen. Denk hierbij aan groene daken en groene parkeerplaatsen (bijvoorbeeld met gras/sedumtegels);
- te onderzoeken welke duurzame maatregelen vanuit een voorziening rioolheffing gefinancierd kunnen worden;
- hierbij de voor- en nadelen bij op een rij te zetten, zoals dat gebeurd is bij de Discussienotitie tarieven logiesbelasting;
- de raad hierover te informeren voor het zomerreces van 2020;

en gaat over tot de orde van de dag.

1 https://vng.nl/files/vng/rioolheffing-als-instrument_20180911.pdf

Motie 2: Duurzame leges (GroenLinks, PvdD, D66)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- de legestarieven per 1 januari 2021 geharmoniseerd worden;
- er volgens de VNG vele mogelijkheden zijn om de leges te verduurzamen¹;

overwegende dat:

- de gemeente Groningen in 2035 CO2 neutraal wil zijn;
- financiële overwegingen een belangrijke rol spelen in de keuze voor duurzame investeringen;
- de gemeente Groningen hier geen overbodige belemmeringen in zou moeten opwerpen;
- andere gemeenten al flinke stappen hebben gezet in het verduurzamen van hun leges²;

roept het college op:

- te onderzoeken op welke manieren de gemeente haar legesverordening kan verduurzamen;
- hierbij de voor- en nadelen bij op een rij te zetten, zoals dat gebeurd is bij de discussienotitie tarieven logiesbelasting;
- de raad hierover te informeren voor het zomerreces van 2020;

en gaat over tot de orde van de dag.

1 <https://vng.nl/files/vng/20190205-legesverordening.pdf>

2 <https://vng.nl/files/vng/20190205-legesverordening.pdf>

Amendement 1: Wijkenergieplannen (GroenLinks, PvdD, PvdA, SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de raadsvoorstellen: 'Gemeentebegroting 2020' en 'Belastingtarieven 2020',

constaterende dat:

- het college besluit om vanaf 2020 600.000 euro structureel te bezuinigen op de wijkenergieplannen;
- het college besluit om de in het coalitieakkoord voorgestelde verhoging van de precariobelasting van 150.000 euro structureel niet door te voeren;

overwegende dat:

- Groningen in 2035 CO2 neutraal wil zijn;
- de energietransitie een motor is voor de wijkvernieuwing en de wijkenergieplannen daar een belangrijk onderdeel van zijn;
- woningbouwcorporaties in de gemeente waarschuwen voor de gevolgen voor het verduurzamen van woningen door een combinatie van een verhoogde ozb en het temporiseren van de wijkenergieplannen¹;
- wijkenergieplannen, door hun collectieve aanpak, een belangrijk middel zijn in de bestrijding van energiearmoede;
- de druk op de openbare ruimte steeds groter wordt en daarom een hogere bijdrage voor wie de openbare ruimte voor privédoeleinden gebruikt rechtvaardig is;
- een verhoging van de precariobelasting een belangrijk middel is om de openbare ruimte te herwinnen;

besluit:

- I. aan dictum 1 van het raadsvoorstel ‘Gemeentebegroting 2020’ toe te voegen: *‘Met dien verstande dat er vanaf 2020 150.000 euro structureel wordt ingezet om een deel van de wijkenergieplannen toch door te laten gaan’*;
- II. dit financieel te dekken door de in het coalitieakkoord voorgestelde verhoging van de precariobelasting vanaf 2020 wel door te voeren;
- III. dictum V van het raadsvoorstel ‘Belastingtarieven 2020’ te wijzigen in: *‘de verordeningen hondenbelasting, en brug- en havengeld van de voormalige gemeente Groningen geldend te verklaren voor de gehele gemeente’* en de in deze verordeningen opgenomen tarieven met 3,87% te verhogen;
- IV. dictum XII toe te voegen aan het raadsvoorstel ‘Belastingtarieven 2020’: *‘De verordening precariobelasting van de voormalige gemeente Groningen geldend te verklaren voor de gehele gemeente’* en de in deze verordeningen opgenomen tarieven te indexeren met 3,87%; en de tarieven in categorie 2 en 6 te verhogen met 17,36% en in categorie 4.1 met 26,69%.
- V. in de Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2020, de tarieven in de tarieventabel behorende bij de Verordening Precariobelasting 2020 als volgt te wijzigen:
 - 2.1 Bouwmaterialen, voor zover de gemeentegrond is voorzien van een wegbedekking of op andere wijze geschikt is gemaakt voor bestemd doel per m2 per maand € 6,53
 - 2.2 Idem per m2 per week € 2,08
 - 2.3 Bouwmaterialen, voor zover de gemeentegrond niet is voorzien van een wegbedekking of op andere wijze geschikt is gemaakt voor bestemd doel per m2 per maand € 0,64548
 - 2.4 idem per m2 per week € 0,19
 - 4.1 terrassen in gebied A per m2 per jaar € 76,65
 - 6.1 Open afvalcontainers met een inhoud minder dan 10 m³ per plaatsing € 12,97
 - 6.2 Open afvalcontainers met een inhoud van 10 m³ of meer per plaatsing € 32,04
 - 6.3 Zeecontainers per m2 per maand € 6,35
 - 6.4 Idem per m2 per week € 2,08
 - 6.5 Rolsteigers per plaatsing € 25,70
 - 6.6 Vaste steigers per m2 per maand € 6,35
 - 6.7 Idem per m2 per week € 2,08
- VI. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen.

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.nijestee.nl/over-nijestee/nieuwsigroninger-woningcorporaties-uiten-zorg-over-verhogingonroerendezaakbelasting>

Amendement 2: Onbenutte belastingcapaciteit (GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- er in de begroting (boekwerk, p. 336) bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening wordt gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

overwegende dat:

- dit een wijziging is ten opzichte van het staande beleid om deze verhoging wel mee te nemen;
- er geen directe aanleiding is om de verhoging niet mee te nemen;
- wanneer er bij het berekenen van de onbenutte belastingcapaciteit wel rekening wordt gehouden met de verhoging van de ozb, het beschikbaar weerstandsvermogen toeneemt met 820.000 euro;
- een eventuele onttrekking van deze grootte uit het weerstandsvermogen niet leidt tot een verslechtering van de ratio weerstandsvermogen;

besluit:

- I. bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen wél rekening te houden met de voorgestelde verhoging van de ozb;
- II. aan dictum 1 toe te voegen: met dien verstande dat in het boekwerk op pagina 336 (digitale begroting pagina 266) de volgende zinsnede wordt verwijderd:

“De geraamde ozb opbrengst in 2019 is 79,1 miljoen euro. We hebben geen rekening gehouden met de voorgestelde ozb stijging 2020. Dit betekent dat we voor het beschikbaar weerstandsvermogen rekening houden met een verhoging van 4,0 miljoen euro. Omdat het structurele middelen zijn nemen we deze voor 2 jaarschijven mee in het beschikbaar weerstandsvermogen (7,9 miljoen euro). Dit is niet gewijzigd ten opzichte van de rekening 2018.”

en vervangen door de zinsnede:

“De geraamde ozb opbrengst in 2020 is 87,26 miljoen euro. Dit betekent dat we voor het beschikbaar weerstandsvermogen rekening houden met een verhoging van 4,36 miljoen euro. Omdat het structurele middelen zijn nemen we deze voor twee jaarschijven mee in het beschikbaar weerstandsvermogen (8,726 miljoen euro).”

- III. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen.
- en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 3: Tegengaan van energiearmoede (GroenLinks, PvdA, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- er sprake is van energiearmoede in Nederland: reeds 650,000 huishoudens kunnen hun energierekening niet of nauwelijks betalen en dit dreigt te gaan verdubbelen¹;
- het Rijk om deze energiearmoede tegen te gaan o.a. de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) in het leven heeft geroepen;

overwegende dat:

- het essentieel is dat iedereen mee kan doen aan de energietransitie, om een tweedeling te voorkomen en energiearmoede tegen te gaan;
- kleine maatregelen² die zorgen voor een vermindering in energieverbruik ook zorgen voor lagere energielasten;
- geld vanuit de RRE hierin kan voorzien en in eerste instantie bedoeld is voor huishoudens met een kleine portemonnee;
- de RRE tevens kan leiden tot een toename van het aantal participatiebanen in de vorm van energiecoaches;
- gemeentelijke cofinanciering bij de subsidieaanvraag in het kader van RRE de kans op een gehonoreerde aanvraag vergroot;
- daarmee meer energiebesparende maatregelen voor mensen met een kleine portemonnee gerealiseerd kunnen worden en het aantal participatiebanen in de vorm van energiecoaches mogelijk toeneemt;
- er bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening is gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

besluit:

- I. aan dictum 1 toe te voegen: ‘met dien verstande dat er cofinanciering wordt vrijgemaakt om een aanvraag in te dienen bij het Rijk voor de Regeling Reductie Energieverbruik’;

- II. dit te bekostigen door een bedrag van 140.000 euro uit de Algemene Egalisatiereserve te onttrekken;
 - III. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

1 <https://www.trouw.nl/economie/het-aantal-mensen-dat-energierekening-niet-kan-betalen-dreigt-te-verdubbelen-be43f3ae/>

2 Denk aan tochtstrips, energiebesparende douchekoppen, radiatorfolie, en deurdrangers.

Amendement 4: Schaapskudde (GroenLinks, SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel ‘Gemeentebegroting 2020’,

constaterende dat:

- met de bezuiniging van 441.000 euro structureel op Beheer en Onderhoud ook de schaapskudde wordt wegbezuinigd;

overwegende dat:

- de schaapskudde een niche vervult in het beheer door de begrazing van kleine overhoekjes;
- de schaapskudde een belangrijke bijdrage levert aan de biodiversiteit;
- wat op het gebied van biodiversiteit bereikt is met de schaapskudde, met klepelmaaien direct teniet gedaan zou worden;
- de schaapskudde mensen in de stad dichterbij de natuur kan brengen;
- de schaapskudde moeilijk terug te krijgen is indien deze wordt wegbezuinigd;
- er bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening is gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

besluit:

- I. aan dictum 1 toe te voegen: ‘met dien verstande dat de schaapskudde in 2020 blijft bestaan’;
 - II. dit te bekostigen door een bedrag van 40.000 euro uit de Algemene Egalisatiereserve te onttrekken;
 - III. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Ik wou hierbij afronden en naar de volgende spreker gaan. De heer Bushoff, Partij van de Arbeid.

De heer BUSHOFF (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Dit jaar zou Joop den Uyl honderd jaar zijn geworden. Ook is dit het jaar waarin de sociaaldemocratie 125 jaar bestaat. En ik zie u al een klein beetje glimlachen, burgemeester. Ik zal u geruststellen, ik ga hier niet als een soort opa vertelt terugblikken op die afgelopen 125 jaar. Dat kan ik natuurlijk niet maken, als een van de jongere leden van deze raad. Dus dat zal ik u besparen. Maar toch. Als we even terugkijken op die afgelopen decennia en kijken waar we vandaag de dag staan, dan is het ontegenzeggelijk waar dat er veel vooruitgang is geboekt. Op het gebied van gelijkheid, sociale zekerheid, rechtvaardigheid en technologie. Maar noodzakelijke veranderingen en modernisering hebben ook de neiging de verschillen tussen kansrijk en kansarm te vergroten. En de verplichting om bij alle noodzakelijke veranderingen en modernisering geen wijk, geen mens en geen dorp achter te laten, is misschien nog wel een grotere verplichting dan het streven naar vooruitgang zelf. Voor mij vormen ze echter een geheel. Het streven naar rechtvaardige vooruitgang is namelijk iets wat in het DNA zit van de sociaaldemocratie.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u. Ik heb niet zoveel verstand van het hebben van een sociaal hart, ja wel een sociaal hart, maar niet van een sociaaldemocratisch hart. Maar vindt u deze begroting dan wel rechtvaardig en sociaal, zoals de Partij van de Arbeid eigenlijk altijd heeft betoogd te zijn?

De heer BUSHOFF (PvdA): Daar kom ik nog op in mijn woordvoering, voorzitter. Voorzitter, met dat ideaal van rechtvaardige vooruitgang, stond ik ongeveer een jaar geleden dag en nacht campagne te voeren. En ik niet alleen. Volgens mij zag ik veel van mijn collega's ook volop campagne voeren. Campagne voeren om straks vanuit je politieke overtuiging verschil te kunnen maken voor de inwoners van Groningen vanuit deze gemeenteraad. Maar ik denk wel dat het legitiem is om vandaag de vraag te

stellen of je dat verschil nog wel kunt maken. En ik denk dat het antwoord daarop ja is, maar het wordt ons wel steeds moeilijker gemaakt. Doordat het Rijk grandioos tekortschiet worden gemeenten en ook Groningen gedwongen te bezuinigen. Pijnlijk, zeker als je bedenkt dat wij 35 miljoen euro moeten bezuinigen, het vet al van de botten is, dan weet je dat er in de begroting die vandaag voorligt ontegenzeggelijk pijnlijke maatregelen staan.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u. Is het dan niet extra pijnlijk dat het beleid waar u dan naar verwijst, mede is ingevoerd door de sociaaldemocraten in Den Haag?

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, u verwijst denk ik naar de tekorten die er in de zorg zijn. Die is gedecentraliseerd. Ik denk dat de decentralisaties in de zorg op zich een nobel streven zijn, maar dat wij nu moeten erkennen dat er te weinig geld mee gemoeid gaat. Terwijl er nu 14 miljard euro overblijft in Den Haag, gaat er geen cent extra naar de zorg in de gemeenten. En dat kan anders. Dus ik zou ervoor pleiten dat dit ook anders gaat. Helaas zitten wij niet meer aan de knoppen in Den Haag. Maar we zitten nog wel aan de knoppen hier in deze gemeente, voorzitter. En ik denk dat de keiharde realiteit van vandaag is dat we voor een heel harde opgave staan, maar dat de realiteit ook is dat we het ons als gemeente niet kunnen veroorloven om niks te doen.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja, het ging over de zorg en toen zei u: wij zitten aan de knoppen. Maar de heer Bushoff heeft toch ook aan de knop gedraaid en de huishoudelijke hulp teruggedraaid met 850.000 euro?

De heer BUSHOFF (PvdA): Nee hoor, voorzitter, dat was geen taakstellende bezuiniging. We gaan er een maatwerkvoorziening van maken, waar heel veel partijen en ook de PvdA voorstander van waren. Dat zou een besparing kunnen opleveren. Dat is volgens mij dubbele winst voor de inwoners en voor de gemeente, maar absoluut geen taakstellende bezuiniging.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, die 850.000 euro is toch gewoon opgenomen als een bezuiniging, die dan niet taakstellend, maar wel gewoon ingeboekt is?

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, die is inderdaad opgenomen, omdat wij verwachten dat we een besparing gaan realiseren. En als je financieel scherp aan de wind moet varen als gemeente, zoals wij nu doen, moet je de besparingen die je denkt te realiseren, ook opnemen in je begroting. Dat hebben we gedaan.

Voorzitter, ik vervolg mijn betoog. Ik zei het al: de realiteit van vandaag de dag is ook dat wij als gemeente niet stil kunnen zitten. Er dreigt namelijk een tweedeling in de samenleving. Een tweedeling waarvan Joop den Uyl al zei dat zij, als die eenmaal een feit is, niet alleen de samenleving zou breken, maar ook ons opbreken.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de heer Sijbolts zei het net al: de Partij van de Arbeid in het land, ik wil hier niet de landelijke politiek bedrijven, maar die heeft inderdaad door de zorg, de sociale werkplaatsen, de verhuurdersheffing, allemaal dingen, die ongelijkheid, zeker in deze stad, enorm vergroot en nog groter gemaakt dan die al was. En nu is eigenlijk mijn vraag: u hebt het over de heer Den Uyl. Volgens mij is daarna de Partij van de Arbeid gewoon een liberaal rechtse partij geworden. Bent u nu terug van weggeweest?

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik denk dat de heer Dijk en ik het niet eens worden over wat de Partij van de Arbeid is geworden. Wij zijn ook van twee verschillende partijen, dus ik denk dat het verstandig is als ik mij houd bij het oordeel over wat de PvdA is geworden en wat de PvdA is en dat de heer Dijk mijn fractie afrekent op wat voor partij wij nu zijn. En wellicht kan hij dat doen aan het einde van mijn betoog, als hij weet wat ik nog meer ga zeggen.

Want voorzitter, wat ik nog meer wou zeggen, is dat wij op dit moment zien dat er in Groningen ook een tweedeling dreigt. Als je fietst van Groningen-Zuid naar Groningen-Noord, fiets je zo'n 6 km en ga je

ongeveer zes jaar terug in gezonde levensverwachting. Tegelijkertijd maakt het ook uit waar ouders hun kinderen naar school sturen voor de kansen van het kind in het vervolgonderwijs. En als je op zoek bent naar een betaalbare woning, is dat voor een jongere of voor iemand met een laag inkomen of middeninkomen steeds moeilijker. En voorzitter, ondanks de economische hoogtijdagen staan er nog te veel mensen aan de zijlijn die geen werk hebben.

De grote vraag die dan voorligt is: zien we deze nog? Of moet iedereen het zelf maar uitzoeken? Wat de PvdA betreft zien wij deze mensen nog en zullen wij altijd blijven staan voor een ongedeelde samenleving, waarin we naar elkaar omkijken.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, ik zou de Partij van de Arbeid willen vragen: u fietst van noord naar zuid en dan ziet u een groot verschil. Wilt u dan nivelleren of wilt u noord optrekken naar zuid?

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik zei het al: wij streven naar rechtvaardige vooruitgang. Dat betekent dat wij hartstikke hard ons best doen om de mensen die het nog wat minder hebben op dit moment, erbij te trekken zodat zij erop vooruitgaan, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Als de heer Bushoff constateert dat er een significant verschil is tussen de levensverwachting van noord en zuid, kan de heer Bushoff dan uitleggen wat de Partij van de Arbeid de afgelopen zestig jaar heeft gedaan om dat op te lossen?

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja hoor, voorzitter. In het begin van mijn betoog zei ik dat ik niet zou terugkijken op de afgelopen 125 jaar. Als mij de vraag wordt gesteld of ik de afgelopen zestig jaar erbij wil halen, ben ik nog wel even bezig. Maar kort samengevat hebben we heel veel geïnvesteerd in deze stad, nu moet ik zeggen in deze gemeente, om ervoor te zorgen dat er ook hier rechtvaardige vooruitgang plaatsvindt. En ik denk dat Groningen er ook in de afgelopen zestig jaar heel erg op vooruit is gegaan. Voorzitter, ik zou graag nog een stukje verder gaan met mijn betoog.

De VOORZITTER: Ja, dat lijkt me er verstandig idee. Het is bijna zeven minuten.

De heer BUSHOFF (PvdA): Dank u wel. Kijk. Ik zei het al, voorzitter: voor de PvdA is het belangrijk dat we altijd naar alle mensen blijven omzien. En ik denk ook dat dit een van de uitgangspunten is geweest van deze begroting: de meest kwetsbare inwoners zoveel mogelijk ontzien, de sociale infrastructuur in stand houden en hoewel in mindere mate en minder snel, blijven investeren in de noden van de samenleving.

Voorzitter, dit doen we door de grenzen op te zoeken van de boekhoudregels van het Rijk. Een deel van de tekorten lossen we namelijk niet op in onze begroting, maar beter gezegd: ze worden weggewerkt. We gaan uit van compensatie van het Rijk, we gaan creatief om met de volumegroei in de zorg, zetten het rekeningresultaat in en gaan strakker begroten. Allemaal wat financieel-technische maatregelen, misschien zelfs saaie maatregelen, maar voor de PvdA wel zo belangrijk. Want daarmee dringen we de tekorten in onze begroting met miljoenen euro's terug. En stel je voor dat we dit niet zouden doen. Dan zouden we nog voor miljoenen euro's meer moeten bezuinigen en zouden we geen enkele investeringsruimte meer over hebben. En nu, doordat we dit wel doen, kunnen we blijven investeren in de noden van de samenleving.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u, voorzitter. Volgens mij bent u gewoon bezig met een trucje creatief boekhouden. En als u het hebt over de noden van de samenleving, waar u net over sprak, naar elkaar omzien, hoe kunt u dan verklaren dat u de ozb verhoogt en dat de woningbouwcorporaties nu aangeven dat zij straks niet meer kunnen investeren in de opgave die er ligt voor sociale woningbouw? Dan laat u toch een heel groot deel van onze inwoners van deze nieuwe gemeente in de kou staan? Dan komt u toch nooit toe aan die sociale ambitie die u gezegd hebt?

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik splits dit even op in twee dingen, voorzitter. De eerste opmerking van de heer Sijbolts, dat wij bezig zijn met creatief boekhouden, kan ik eigenlijk alleen maar beamen. Ik ben er zelfs een beetje trots op, want ik denk dat het echt noodzakelijk is, omdat wij anders nog veel meer pijnlijke bezuinigingsmaatregelen hadden moeten nemen. Dus als u zegt: waarom bent u creatief aan het boekhouden? Nou, om te voorkomen dat we nog verder de ozb zouden moeten verhogen. Om te voorkomen dat we nog meer pijnlijke bezuinigingsmaatregelen zouden moeten nemen.

En voorzitter, dat er in deze begroting ontegenzeggelijk een aantal maatregelen zit die ook wij niet leuk vinden, dat is zeker waar. Als je 35 miljoen euro per jaar moet bezuinigen, dan ontkom je daar niet aan.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Ik zie dat ook, die creatieve oplossingen en daar ontkom je inderdaad niet aan als je zoveel miljoenen euro's moet vinden. Maar tegelijkertijd betekent dit ook dat, als je dat nu doet, je het wezenlijke probleem daarmee niet oplost. Want het wezenlijke probleem is: als het Rijk niet over de brug komt, of misschien een beetje, dat je nog steeds die financiële kengetallen van de gemeente hebt. En die zijn gewoon nog steeds bar en bar slecht. Ook als we dit gat niet hadden, hadden wij dan die 30 tot 35 miljoen euro gehad? Dan hadden we nog steeds een groot financieel probleem, alleen was het dan niet zichtbaar. Nu is het zichtbaar. Je kunt het creatief oplossen, maar er komt een tijd, ook voor de heer Bushoff, dat er echt wezenlijke keuzes gemaakt moeten worden. En ik zou graag zien dat de heer Bushoff ook een beetje die aanzet daartoe deed.

De VOORZITTER: En de vraag is?

De heer BOLLE (CDA): Of hij dat wil gaan doen, nu.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik kan daar wel kort op reageren. Ik denk ook dat de heer Bolle gelijk heeft dat dit een beetje de oplossingen zijn for the time being. Het geeft maar eens te meer aan dat de nood enorm hoog is. Het water staat ons echt aan de lippen, dus het Rijk zal met geld over de brug moeten komen, willen wij deze tekorten het hoofd kunnen bieden. En ik zeg tegen de heer Bolle: de tekorten waar wij nu tegenaan kijken, die 10 miljoen euro die we in de BUIG tekortkomen, de miljoenen euro's die we in de zorg tekortkomen, allemaal taken die wij van het Rijk moeten uitvoeren. Dus als het Rijk ons hier fatsoenlijk voor zou betalen, zouden wij niet aankijken tegen een tekort van 35 miljoen euro.

Ik ga verder met mijn betoog. Ik zei het al: door dit creatief boekhouden, waar wij net een debatje over hebben gehad, kunnen we blijven investeren in de noden van de samenleving. Zo helpen we mensen met de basisbaan en het Werkprogramma aan werk. Hard nodig om de tweedeling die er is tussen zij die wel een baan hebben en zij die geen baan hebben te bestrijden.

En voorzitter, de PvdA ziet ook dat er een groep mensen een beetje onderbelicht is, namelijk de niet-uitkeringsgerechtigden. Daarom dienen we een motie in om ons ook voor deze mensen hard te maken op weg naar werk.

En voorzitter, naast dat we meer mensen op weg helpen naar werk, gaan we ook voor minder armoede. Ondanks de financieel moeilijke tijd, bezuinigen we niet op armoede- en minimabeleid. Maar wat de PvdA betreft mogen we nog wel een stapje meer doen en daarom zullen we ook een voorstel indienen om een klein beetje meer geld uit te trekken voor het armoede- en minimabeleid.

Op het gebied van armoede doet zich ook een nieuwe vorm voor: energiearmoede. Door de stijgende energielasten houden mensen steeds minder geld over om de eindjes aan elkaar te knopen. Daarom dienen GroenLinks, PvdA en een aantal andere partijen een amendement in om de precario-opbrengst met 150.000 euro te verhogen. We gaan dit structureel inzetten op een collectieve aanpak van energiearmoede, via de wijkenergie- en wijkvernieuwingsplannen.

Daarnaast doet de PvdA samen met GroenLinks en andere partijen het voorstel om met eigen middelen en een rijkssubsidie woningen van met name minima te verduurzamen. Hiervoor willen we gebruikmaken van participatiebanen in de vorm van energiecoaches. Daarmee snijdt het mes aan twee kanten: we creëren meer participatiebanen, we helpen meer mensen op weg naar werk en we gaan energiearmoede tegen door het verduurzamen van woningen van minima.

Over woningen gesproken, voorzitter: we willen graag voor iedereen een betaalbare en fijne woning in een groene en veilige omgeving. Eerlijk toegegeven, door de bezuinigingen kunnen we daarin minder investeren dan gewild. Maar we blijven de voor de PvdA belangrijke wijkvernieuwingsplannen voortzetten. Ook dient de PvdA een motie in om ervoor te zorgen dat de bezuinigingen niet ten koste

gaan van betaalbaar wonen en gemengde wijken. Want de PvdA wil juist wel gemengde wijken en dorpen waarin allerlei inkomensgroepen naast elkaar wonen, waar burens elkaar een handje helpen en men let op de vriendelijke oude buurvrouw. Kortom, een Groningen waarin we zeker zijn dat we naar elkaar omzien.

De VOORZITTER: Alvorens u tot afronding van uw woordvoering komt, hebben de heer Sijbolts en de heer Van Kesteren nog een vraag. Eerst de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. Wat was mijn vraag ook alweer?

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik heb nog even te gaan, dus ik wil uw tijd wel even gebruiken om mijn woordvoering te vervolgen, als u dat geen probleem vindt, hoor.

De VOORZITTER: Nee, dan gaat de heer Van Kesteren eerst.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, de Partij van de Arbeid heeft het over 'iedereen een betaalbare woning'. Maar weet de Partij van de Arbeid ook dat als je een woning van het gas afhaalt, dit geen betaalbare woning meer is? Is u dat bekend? Want overal in Nederland zijn daar voorbeelden van. Dat is toch wel een bewijs dat we dat niet moeten doen? Wat vindt u daarvan?

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja voorzitter, ik denk dat PVV en de Partij van de Arbeid het misschien niet eens worden over de noodzaak van het verduurzamen van woningen en over de noodzaak van de energietransitie. Maar waar wij elkaar misschien wel kunnen vinden, is dat de PvdA altijd zal blijven strijden voor, zoals ik al noemde, rechtvaardige vooruitgang. Dus wat betreft deze noodzakelijke veranderingen die wij als Partij van de Arbeid zien, zullen wij ons altijd hard blijven maken dat die gepaard gaan met rechtvaardigheid. En dat betekent dat we ervoor zorgen dat ook de mensen met de laagste inkomens mee kunnen doen in deze energietransitie, die wij wel als noodzakelijk zien. En voorzitter, doordat wij deze amendementen en voorstellen indienen, zorgen we ervoor dat juist de energielasten van mensen omlaag gaan. We zorgen er dus voor dat mensen aan het eind van de maand meer geld overhouden in hun portemonnee.

De VOORZITTER: De heer Bolle had nog een vraag aan u en dan de heer Dijk.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, ik was benieuwd waar de Partij van de Arbeid het vandaan haalt dat de gemengde wijken ter discussie zouden staan. Mijn buurman naast mij stoot mij aan en zegt: "Oh, staan de gemengde wijken ter discussie? Waar staat dat dan, want dan heb ik daar overheen gelezen?" Dus waarom zouden wij die motie moeten steunen? Ik heb niet gezien dat dit ter discussie staat, namelijk.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, in deze tijd dat er bezuinigd moet worden, zult u ook zien dat er helaas bezuinigd moet worden op bijvoorbeeld het stedelijk investeringsfonds. En wij willen als Partij van de Arbeid niet dat dit ten koste zal gaan van gemengde wijken en van betaalbaar wonen. Daarom is het eens te meer belangrijk dat wij deze motie indienen en hopen wij op uw steun, als u dit ook zo belangrijk vindt.

De VOORZITTER: De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, in de tijd van den Uyl, ging 92% van iedere verdiende euro naar werknemers. Nu is dat slechts 73%. Daar is heel veel van afgesnoept door het kapitaal, om het zo maar even te zeggen. Een echte sociaaldemocraat zou dan zeggen: dat is een ontwikkeling die groeiende ongelijkheid betekent. U noemt net twee keer: "er dreigt ongelijkheid", maar die is er al lang. En "er dreigt energiearmoede"; die is er ook al lang. En mijn vraag is: wanneer gaat u van het bedrijfsleven in Groningen vragen om een reële bijdrage te leveren aan het oplossen van armoedeproblematiek of het aan het werk helpen van mensen? Want dat zie ik niet in deze begroting, maar dat hoor ik ook niet in uw woordvoering.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik denk dat de heer Dijk doelt op het verschil tussen de oorzakelijke verhoging voor woningen en voor niet-woningen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik bedoel dat verschil niet. Nee, dat u er niks voor vraagt om het armoedeprobleem en het werkprobleem op te lossen. Ik bedoel niet het verschil.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik kom daar op in mijn betoog, als u mij daar even de tijd voor geeft. Voorzitter, wij zien op dit moment inderdaad dat er bijvoorbeeld voor woningen een nog grotere stijging is geweest in de WOZ-waarde dan voor niet-woningen. We hebben die stijging gebruikt om ook de ozb te laten stijgen. Tegelijkertijd is het wel zo dat bedrijven in Groningen ongeveer vijf keer zoveel betalen aan ozb als woningen. En tegelijkertijd is het ook zo dat ik dat als sociaaldemocraat gerechtvaardigd vind. Ik vind dat wij van bedrijven een grotere bijdrage mogen vragen, om te investeren in de noden van de samenleving. Dat doen wij hier in Groningen. En dat vind ik dus ook gerechtvaardigd, dat wij dat blijven doen, voorzitter.

De VOORZITTER: Tot slot één vraag van mevrouw Jacobs, want u zit nu zwaar in blessuretijd. Dat is de laatste vraag en dan rondt u af.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Als de Partij van de Arbeid betaalbaar wonen zo belangrijk vindt, hoe kan het dan zijn dat u voor het tweede jaar op rij de ozb voor woningen enorm verhoogt?

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja voorzitter, we moeten het denk ik even in perspectief zien. Deze ozb-stijging betekent ongeveer 1 à 2 euro per maand meer voor huishoudens van een gemiddelde woning. Vind ik dat leuk? Nee, misschien niet. In een tijd dat er 35 miljoen euro bezuinigd moet worden, kun je een aantal dingen doen. Je kunt snijden in je uitgaven. Dat doen we. Je kunt financieel-technische maatregelen nemen. Dat doen we ook. En je kunt ook je inkomsten verhogen en helaas heb je daar weinig andere middelen voor als gemeente, dan alleen via de ozb. En dat doen we dus ook. En dat is bittere noodzaak om de 35 miljoen euro die we per jaar moeten ophoesten, rond te krijgen.

Voorzitter, ik ga mijn betoog afronden.

De VOORZITTER: Ja. Kondigt u kort nog uw motie aan.

De heer BUSHOFF (PvdA): De Partij van de Arbeid vindt het belangrijk dat we naar elkaar omzien en daarin zijn buurthuizen en dorpsuizen ontzettend belangrijk. Daarom stellen wij voor om een fonds in het leven te roepen van 100.000 euro ter ondersteuning van deze buurt- en dorpsuizen.

Voorzitter, tot slot: een van de belangrijkste middelen om rechtvaardige vooruitgang te realiseren is onderwijs. Daarom is het zo ontzettend belangrijk dat we met deze begroting blijven investeren in nieuwe en toekomstbestendige schoolgebouwen, juist ook in de armere wijken. Dat we de voor- en vroegschoolse educatie uitbreiden naar zestien uur per week voor alle peuters. Maar voorzitter, hoe goed we ons daar in Groningen ook voor inzetten, we hebben ook hier helaas te maken met een groeiend tekort aan leraren, onderwijsassistenten en kindbegeleiders op de kinderopvang. Een structureel probleem, dat onder andere zit in de werkdruk en de waardering. Een partijgenoot van mij zei het laatst heel treffend: "Een leraar die kennis overbrengt verdient minder dan een reclameman die onzin verkoopt". En dat voorzitter, resulteert in private rijkdom en publieke armoede. Een tegenstelling en een tweedeling die we wat de PvdA betreft moeten aanpakken. Een tweedeling die vraagt om structurele oplossingen.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik ben in mijn laatste zin, voorzitter, voor de motie. Helaas laat het Rijk dat na, maar hier, in de gemeente Groningen, vinden wij goed onderwijs voor onze kinderen dusdanig belangrijk, ook al zijn de middelen beperkt, dat we er een voorstel voor doen om meer mensen naar het onderwijs te krijgen, zodat elk kind zeker kan zijn van een leraar voor de klas.

Voorzitter, dan ben ik zo ongeveer aan het einde van mijn betoog.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Nee, nee, nee.

De heer BUSHOFF (PvdA): Mijn enige oproep die ik nu nog wil doen, is ...

De VOORZITTER: Dit gaan we niet doen. Mijnheer Bushoff, u doet afbreuk aan uw eigen prachtige woordvoering, dus ik help u even. Heel hartelijk dank. Dan treft mij weer net het ongeluk dat uw laatste zin zoveel komma's bevat. Maar het was wel één zin, ik heb goed opgelet.

Motie 3: Help de nuggers, de werkzoekenden zonder uitkering (PvdA, GroenLinks, SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019 besprekend het voorstel inzake de Begroting 2020,

constaterende dat:

- op de gemeentelijke site onder het kopje 'hulp bij het vinden van werk' het woord nigger (niet uitkeringsgerechtigde werkzoekende) niet voorkomt en dat alleen inwoners met een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering worden geattendeerd op deze dienstverlening;
- in onze gemeente meer dan 10% van de beroepsbevolking geen werk of uitkering heeft en ook geen opleiding volgt;
- veel van deze werkzoekenden zonder uitkering graag aan het werk willen en dat dit niet altijd op eigen kracht lukt;

overwegende dat:

- alleenstaande werkzoekenden zonder uitkering eerst hun vermogen moeten laten verdampen dan wel hun huis moeten opeten om in aanmerking te komen voor een uitkering van de gemeente;
- de meeste werkzoekenden zonder uitkering teren op het inkomen van de partner, vaak als de WW-periode is afgelopen;
- dit kan leiden tot schrijnende situaties indien de partner op of rondom het minimum verdient;
- economisch onafhankelijk zijn van je partner bovendien een groot goed is;
- werkzoekenden zonder uitkering volgens de participatiewet recht hebben op re-integratie voorzieningen zoals loonkostensubsidie, sollicitatietraining en begeleiding naar werk;
- het college onvoldoende communiceert met de doelgroep inzake deze dienstverlening;
- de gemeente als dienstverlenende organisatie de plicht heeft haar inwoners optimaal voor te lichten over de mogelijkheden die er zijn bij het vinden van werk;

verzoekt het college:

- op de website van de gemeente duidelijk te vermelden dat de dienstverlening inzake het vinden van werk alle werkzoekenden betreft dus ook die inwoners die werk zoeken maar geen uitkering ontvangen;
- om daarnaast te onderzoeken via welke andere kanalen werkzoekenden zonder uitkering op de hoogte kunnen worden gebracht van de gemeentelijke dienstverlening en deze kanalen vervolgens in te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 4: Vasthouden aan de Groningse Gemengd Bouwen Toets (GGBT) (PvdA, GroenLinks, SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019 besprekend het voorstel inzake Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- de ongedeelde stad in Groningen een breed gedragen ambitie is;
- er een tekort is aan betaalbare woningen (zowel goedkope en middeldure koop- en huurwoningen);
- de gemeente zowel planologisch (bestemmingsplannen, omgevingswet) als via grondposities onder meer door inzet van het Stedelijk Investeringsfonds (SIF) de mogelijkheid heeft om te sturen op het woningbouwprogramma bij de ontwikkeling van locaties;

overwegende dat:

- voor een ongedeelde stad, de bouw van betaalbare woningen in alle delen van de stad, noodzakelijk is;
- in deze tijd van huizenkrapte, stijgende bouwkosten en hoge vastgoedprijzen, vooral het bouwen van de goedkopere segmenten en middensegmenten van zowel koop als huur onder druk staan;
- het SIF onder druk staat gezien de financiële positie van de gemeente Groningen;

verzoekt het college:

- bij de ontwikkeling van nieuwbouwplannen en bij de wijkvernieuwingsplannen vast te blijven houden aan het toepassen van de Gemengd bouwen toets ondanks de bezuinigingen op het stedelijk investeringsfonds;
- te rapporteren aan de raad over het toepassen van deze toets bij het doen van investeringen in het kader van het programma wonen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 5: Kansen voor de klas (PvdA, SP, D66, PVV, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019 besprekend het voorstel inzake Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- er sprake is van een groeiend tekort aan leraren, onderwijsassistenten en kind begeleiders op de kinderopvang;
- op termijn in verschillende sectoren de werkgelegenheid afneemt ook in Groningen;
- er in de nabije toekomst, en ook nu al, genoeg werkzoekenden zijn die (latent) een baan in het onderwijs ambiëren;

overwegende dat:

- goed onderwijs een belangrijke basis is voor kinderen om zich te ontwikkelen en bijdraagt aan een samenleving waar iedereen dezelfde kansen heeft;
- het college om die reden investeert in onder andere vroeg en voorschoolse educatie voor alle peuters en duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen;
- goed onderwijs valt of staat bij goedopgeleide en gemotiveerde vakkrachten;
- het voor (toekomstig) werkzoekenden met interesse in het onderwijs vaak lastig is om de mogelijkheden van bij- en omscholing te kunnen overzien;

verzoekt het college:

- in samenwerking met de arbeidsmarktregio de potentie van (toekomstig) werkzoekenden die (latent) interesse hebben in een baan in het onderwijs maar de stap tot nu toe niet gemaakt hebben in beeld te brengen;
- deze (toekomstig) werkzoekenden vervolgens actief te ondersteunen en te stimuleren de stap naar het onderwijs te maken;
- hiervoor te inventariseren welke scholingsmogelijkheden en gelden er beschikbaar zijn vanuit de arbeidsmarktregio, de rijksoverheid en/of het onderwijsveld om werkzoekenden de stap naar een baan in het onderwijs te laten zetten.

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 5: Meer geld voor minder armoede(PvdA, SP, GL)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel 'Gemeentebegroting 2020',

constaterende dat:

- het college voornemens is om niet te bezuinigen op het totale budget voor armoede- en minimabeleid, ofwel het totaalbudget gelijk blijft;
- het bereik/gebruik van minimaregelingen toeneemt;
- bij gelijkblijvend budget voor armoede- en minimabeleid keuzes gemaakt moeten worden en voorzieningen herijkt om een toename van het bereik/gebruik van minimaregelingen op te vangen;

overwegende dat:

- Groningen in de top drie staat van gemeenten met de meeste armoede. En een op de zes kinderen opgroeit in armoede;
- de coalitie in het coalitieakkoord de ambitie uitspreekt de overdracht van armoede van ouder op kind te doorbreken;
- met het plan 'Toekomst met Perspectief' door het college hard gewerkt wordt aan het realiseren van deze ambitie;
- dit, het doorbreken van structurele generatiearmoede, topprioriteit is en daarnaast ook het verlichten van armoede van belang is;

- extra budget kan bijdragen aan het opvangen van de toename van het bereik/gebruik van minimaregelingen, zodat er naast ruimte om structurele generatiearmoede aan te pakken, meer ruimte blijft voor (het herijken van) belangrijke voorzieningen voor minima;
- er bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening is gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

besluit:

- I. aan dictum 1 toe te voegen: ‘met dien verstande dat er een ruimere herijking van de maaltijdvoorziening plaatsvindt’;
 - II. hiervoor een totaalbedrag van 120.000 euro vrij te maken, verspreid over vier jaar (30.000 euro per jaar), en toe te voegen aan het totale budget voor armoede- en minimabeleid (deelprogramma 1.2.2. Armoede- en minimabeleid);
 - III. dit te bekostigen door een bedrag van 120.000 euro te onttrekken uit de Algemene Egalisatiereserve;
 - IV. dat dit geld in eerste instantie gebruikt wordt voor aanvullende bekostiging van de maaltijdvoorziening;
 - V. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 6: Transitiefonds voor buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuingebouwen (PvdA, ChristenUnie, SP)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel ‘Gemeentebegroting 2020’,

constaterende dat:

- het college het voornemen heeft het accommodatiebeleid te herijken;
- het college bij de herijking een taakstellende bezuiniging van 100.000 euro structureel wil realiseren vanaf 2021;

overwegende dat:

- de coalitie eenzaamheid tegen wil gaan en sociale cohesie, participatie en leefbaarheid wil bevorderen;
- buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuingebouwen van cruciaal belang zijn voor laagdrempelige ontmoetingen, de leefbaarheid en de sociale cohesie;
- buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuingebouwen veelal financieel scherp aan de wind zeilen en indien nodig amper financiële reserves hebben om op terug te vallen;
- na de herijking van het accommodatiebeleid, waar wenselijk en/of noodzakelijk, het in stand houden en faciliteren van buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuingebouwen kan worden bevorderd door het in het leven roepen van een transitiefonds voor buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuingebouwen. Dit ter oplossing van financiële knelpunten lopende het jaar;
- er bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening is gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

besluit:

- I. aan dictum 1 toe te voegen: ‘met dien verstande dat er bij de herijking van het accommodatiebeleid een transitiefonds in het leven wordt geroepen zoals bedoeld bij overweging 4’;
 - II. aan dit transitiefonds in 2021 eenmalig een budget van 100.000 euro toe te voegen;
 - III. dit te bekostigen door een bedrag van 100.000 euro te onttrekken uit de Algemene Egalisatiereserve;
 - IV. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De heer Benjamins van D66.

De heer BENJAMINS (D66): Tja, daar staan we. Voorzitter, verbinding maken we als mensen met elkaar en onderling. In de wijken waar we wonen, bij de verenigingen waar we sporten, op de schoolpleinen waar we andere ouders ontmoeten. Het maakt dat we elkaar kennen en van elkaar op aan kunnen. En dat verbinding maken, dat gaat ook over ons. Want de gemeente Groningen, dat zijn wij allemaal. Ook wij moeten van elkaar op aan kunnen als het moeilijk wordt. En inwoners moeten dat zeker kunnen op hun de gemeente. Wanneer we als overheid niet meer als mens op mensen reageren, het systeem de overhand

laten krijgen, wordt die overheid meer en meer een machine. En dat maakt mensen onzeker. Dat maakt dat mensen met problemen blijven zitten. Dat maakt dat mensen minder van ons op aan kunnen. Voor D66 is het belangrijk dat we als overheid betrouwbaar zijn en samen met inwoners en maatschappelijke partners altijd de menselijke maat de boventoon laten voeren. Dat mensen van ons op aan kunnen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Ik ben het helemaal eens met de heer Benjamins, waar hij het heeft over samen en maatschappelijke partners zoeken. Maar kan D66 mij dan uitleggen hoe het kan gebeuren dat, ondanks dat er een convenant is getekend door de Sportkoepel en de gemeente Groningen, er een bezuiniging op tafel ligt waarbij de Sportkoepel vooraf, in tegenstelling tot wat is afgesproken, niet is betrokken?

De heer BENJAMINS (D66): Er liggen naast die hervormingen ook allerlei investeringen op tafel. Maar ik wil graag even verder met mijn woordvoering, voorzitter.

Dat geldt wat D66 betreft ook richting het Rijk. Ook wij moeten van het Rijk op aan kunnen. En dat is financieel momenteel niet zo. Voorzitter, deze begroting was en is daarom geen makkelijke puzzel. Complimenten daarom aan het college, maar ook juist aan alle betrokken ambtenaren die oplossingen hebben gevonden voor de tekorten die opliepen tot zo'n 40 miljoen euro. We weten dat dit college ook flink lobbyt. Dat moet wat ons betreft doorgaan en wellicht nog wel een tandje feller.

Gelukkig maakten we in ons coalitieakkoord al de keuze om voor onze inwoners te kiezen. Voor de inwoners die hulp nodig hebben en voor diegenen die dat niet nodig hebben. Voor inwoners die gelukkig worden van een groene omgeving. Van een gemeente met het beste onderwijs en een waar je fijn kunt wonen.

Het is daarom voor D66 heel goed om te lezen dat dit college ook bij deze begroting de keuze maakt om onze sociale infrastructuur in stand te houden. Om geen onomkeerbare besluiten te nemen, zoals het sluiten van zwembaden en buurtaccommodaties.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, een vraagje over die maatschappelijke coalitie. In de commissie vroeg ik u ook al: wordt het niet eens tijd om een andere manier van lobbyen te proberen? Toen zei u ook: misschien moeten we inderdaad de barricaden op. Nou heb ik daar een motie voor klaarliggen en GroenLinks en de Partij van de Arbeid steunen die motie en nog een paar partijen. Maar ik heb u daar niet over gehoord. Voorzitter, u zit hier ook al heel lang in deze gemeenteraad, net als ik, maar u klaagt eigenlijk ook al heel lang over de tekorten op de Wet maatschappelijke ondersteuning, op de thuiszorg, op de jeugdzorg, op het geld om mensen aan het werk te krijgen: zou het niet eens tijd worden als we gewoon zo'n maatschappelijke coalitie van politieke partijen en maatschappelijke organisaties zouden vormen en daarin meegaan? En mijn vraag is eigenlijk: waarom staat uw naam niet op de motie die ik ga indienen?

De heer BENJAMINS (D66): Dat zal ik u uitleggen. Ik heb ook niet gezegd dat we de barricaden op moesten, ik heb gezegd dat wij misschien zo langzamerhand de barricaden op moesten, vorige week. En dat is toch een nuanceverschil en daar zijn wij als D66 goed in. Wat mij betreft is er beweging bij het kabinet als het gaat om het onderzoeken van de decentralisatie in de jeugdzorg. Bovendien organiseert de VNG 18 november en uitgebreide oloploop. Er zijn in de partijcongressen van onder andere mijn partij, maar ook die van het CDA en van de ChristenUnie moties aangenomen hieromtrent. Ik verwacht dat hier wat beweging in zit. Mocht dit nou te weinig zijn, dan ben ik als eerste met u bereid om samen op de Lelylijn te springen naar Den Haag en dan kunnen wij daar ons zegje doen.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik wil dat best doen hoor, later. Maar ik vind het wel een beetje slap. En waarom vind ik het slap? Omdat wij hier al jaren, u ook, samen met mij, hier steen en been over lopen te klagen. En iedere wethouder die hier zit heb ik bij iedere commissie de riedel horen zeggen. En u begint over VNG-congressen en onze eigen congressen, ja, allemaal leuk en aardig, maar wij zitten hier op deze plek om de belangen van onze bewoners te behartigen. En u zegt net zelf ook: eigenlijk kun je zo'n begroting niet meer rondkrijgen. Dan is het toch superslim om met mensen die kant op te gaan, in plaats van achter de schermen alles te regelen? En laten wij het dan, u via het partijcongres ...

De VOORZITTER: En de vraag is? Vindt u zichzelf ook slap?

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, ik denk dat het allemaal en-en is, eerlijk gezegd.

Om te blijven investeren in een gemeente waar we van elkaar op aan kunnen. En voorzitter, we lezen hierover voldoende terug in deze begroting.

Want, net als het vorige college, maakt ook dit college bewust de keuze om met onze inwoners in verbinding te blijven. Dat doen we bijvoorbeeld door gebiedsgericht werken steeds verder te integreren in ons beleid. Door te blijven investeren in cultuur voor iedereen. En wat D66 betreft blijven we ook onverminderd hard werken aan het enorme tekort aan woningen, met name in het middensegment.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, vindt de fractie van D66 dat ze heel erg in verbinding hebben gestaan met de Sportkoepel, de afgelopen maand en bij het opstellen van deze begroting?

De heer BENJAMINS (D66): Eerlijk gezegd is dat niet mijn portefeuille, dus ik weet niet zo goed of wij ...

De heer BOLLE (CDA): Mag ik dan een ordepunt maken? Wat ik kreeg net al van de GroenLinks-fractie de opmerking: "Dat moet u eigenlijk maar aan de financiële expert vragen" en nu zegt de fractievoorzitter van D66: "Dat moet u maar aan de sportexpert vragen": zouden de mensen die niet weten waar het over gaat hier dan met twee of drie mensen kunnen staan? Daar kan ik gewoon een debat voeren, namelijk.

De heer BENJAMINS (D66): Ik hoor geen instemmende reactie. Dus ik ga door.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De heer BENJAMINS (D66): Ik mag doorgaan. Dat is fijn.

We moeten blijven zorgdragen voor de gemengde wijken, die voor Groningen zo kenmerkend zijn. Want iedereen moet een fijn thuis kunnen hebben. En een fijn thuis betekent ook dat we moeten verduurzamen. Belangrijk is dat we daarbij verbinding houden met onze inwoners, want iedereen moet mee kunnen komen.

Wat ons betreft begint die zeggenschap en die invloed op de leefomgeving al bij onze kinderen. Zij moeten niet alleen van ons op aan kunnen, maar moeten ook hun stem kunnen laten horen. D66 blijft zich daarom altijd inzetten voor onderwijs en kansgelijkheid en is daarom bijzonder blij met de continuering van de voorschoolse educatie.

Als het dan gaat om je stem laten horen, laten we dan vooral onze natuur- en duurzaamheidseducatie continueren. Want laat alle kinderen in Groningen blijven leren welke invloed de mens heeft op natuur en klimaat.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren, PVV.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, ik zou D66 willen vragen wat het onder onderwijseducatie en duurzaamheid verstaat. Betekent dit dat de leerlingen op de hoogte worden gesteld van de plannen hoe het in Groningen zou moeten? En dat klimaat en zo wel belangrijk is en dat het heel goed is allemaal, wat hier gedaan wordt?

De heer BENJAMINS (D66): Dat allemaal. En ze leren ook nog in een schooltuintje werken en hoe groente verbouwd moet worden. En ik ben heel blij mee dat mijn zoon dat leert. En mijn dochter heeft het al geleerd.

Want alleen daarmee kunnen we namelijk van jongs af aan werken aan een Groningen waar het ook in de toekomst nog goed wonen is voor iedereen. Daarom dienen wij een amendement in om onze natuur- en duurzaamheidseducatie te blijven ondersteunen.

Voorzitter, om van elkaar op aan te kunnen, moeten we samen met bewoners, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven blijven bouwen aan een Groningen dat op de toekomst is voorbereid.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts. De vraag schiet u weer te binnen?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja. Ik heb meer vragen dan ik antwoorden zal krijgen vandaag. De heer Benjamins heeft het erover dat mensen hun stem moeten kunnen laten horen en dat hun stem hier in dit huis gehoord wordt en dat wij dat dan als volksvertegenwoordiging hier kunnen adresseren. Ja, hoe moet ik dit nou vragen; hebt u uw stem wel laten horen tijdens de besprekingen van uw coalitie met het college van deze begroting? Want GroenLinks kwam met een batterij aan moties, u wilt nu ook weer andere dingen en vorige week was het allemaal nog solide en dik in orde en stond u er volledig achter. En nu hoor ik weer een ander verhaal. Kunt u mij dat uitleggen?

De heer BENJAMINS (D66): Ik denk niet dat in een van onze woordvoeringen van vorige week de Stadspartij heeft kunnen horen dat wij het allemaal dik in orde vonden. Ik denk dat wij overal hebben geklaagd over het gebrek aan geld. Dus ik herken deze opmerkingen niet.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Maar voorzitter, dan constateer ik wel dat deze coalitie, en dat is mij al langer opgevallen bij andere raadsvergaderingen, met ongelooflijk veel moties en amendementen komt op dat eigen beleid en ik nu niet meer weet waarmee u het wel of niet eens bent. En ik weet ook niet meer wat ik nou als partij nog zelf moet indienen.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, ik heb vandaag al verschillende keren iets gehoord over een diarree aan moties en amendementen. Wat D66 betreft kan dat best een onsje minder. Dus wij hebben er maar één.

Goed. We willen en kunnen het tenslotte niet alleen, voorzitter. We kunnen het wél, als we het vertrouwen hebben dat we van elkaar op aan kunnen. Dank u, voorzitter.

Amendement 7: Groene Toekomst (D66, GroenLinks, PvdA, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel ‘Gemeentebegroting 2020’,

constaterende dat:

- het college overweegt een structurele bezuiniging door te voeren op het programma onderwijs door een structurele bezuiniging van 120.000 euro op natuur- en duurzaamheidseducatie;

overwegende dat:

- natuur- en duurzaamheidseducatie van groot belang is voor de bewustwording van onze basisschoolleerlingen over zaken als voedsel, milieu, groene leefomgeving en klimaat;
- de klanttevredenheid over deze vorm van educatie onverminderd hoog is;
- het zaak is om deze effectiviteit en klanttevredenheid vast te houden, zoals ook uitgesproken in de jaarrekening van 2018;
- er bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening is gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

besluit:

- I. aan dictum 1 toe te voegen: ‘met dien verstande dat bij de geplande Hervormingen 2020-2023 onder het Programma 3 Onderwijs, nummer 14, de bezuiniging op Natuur- en Duurzaamheidseducatie voor de jaren 2020 en 2021 wordt geschrapt’;
 - II. dit te bekostigen door een bedrag van 240.000 euro uit de Algemene Egalisatiereserve te onttrekken.
 - III. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Prachtig binnen de tijd. Dat gaat de heer Dijk van de SP, zo kennen wij hem, ook lukken. Hoop ik. Gaat uw gang.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Voor het eerst heb ik mijn bijdrage een titel gegeven en dat is: de veryupping van Groningen. Dat is namelijk in één zin samen te vatten hoe de SP Groningen heeft zien veranderen. Ik begin mijn woordvoering dan ook met een beschouwing over onze gemeente. Dit doe ik aan de hand van vier politieke en maatschappelijke ontwikkelingen die de SP ziet en die met elkaar samenhangen. Ten eerste de fixatie op de binnenstad. Ten tweede het veryuppen van de volkswijken. Ten derde verbloemende welzijnsterminologie en ten vierde het verindividualiseren van problemen.

Voorzitter, de eerste ontwikkeling is de fixatie op de binnenstad. Na de miljoeneninvesteringen in de oostkant van de Grote Markt zijn er nieuwe plannen voor de binnenstad, zoals de herinrichting van de Grote Markt en Dudok aan het water. De SP maakt zich zorgen hierover. Waarom moet het juist nu, nu de gemeente er financieel niet goed voorstaat? En voor wie doet u dit? Zorgt dit wel voor een binnenstad voor iedereen? Voor velen Beijummers hoeft u het in ieder geval niet te doen. Niet voor Wilma, die wekelijks een visje in de stad wil halen. Als zij hier straks nog komt. Want er rijden straks geen bussen meer over de Grote Markt en niet meer langs de Vismarkt en A-kerk en zelfs de pendelbusjes zijn geschrapt. Als Wilma nu nog op de Grote Markt uitstapt, ziet zij wel een groot bord dat het stadhuis voor miljoenen euro's verbouwd gaat worden. En als Wilma aan het eind van de middag op de Grote Markt een kop koffie wil bestellen, spreekt de bediening geen woord Nederlands en op de kaart staan uitsluitend moeilijke koffies als latte macchiato of je kunt er gemberthee bestellen. En terug in Beijum heeft Wilma een woning die nodig onderhouden moet worden, maar de wijkvernieuwingsplannen geven daarover geen duidelijkheid. En ondertussen verloedert haar wijk door het vele zwerfvuil.

Dit college fixeert zich veel te veel op de binnenstad. Het lijkt zich vooral druk te maken over de internationalisering van het onderwijs, maar is blind voor de gevolgen daarvan. Grote huisvestingsproblemen en werkverdringing. Het college maakt zich druk over de bommen op de Grote Markt, terwijl het bezuinigt op het groenonderhoud in dorpen en wijken.

Voorzitter, de tweede ontwikkeling is die van veranderende volkswijken. Het zijn namelijk juist de volkswijken die onze aandacht verdienen. Maar wel de juiste aandacht. Een op de drie kinderen woont in een ongezond huis en met de verkoop van betaalbare woningen, zijn deze niet alleen uit de voorraad onttrokken, maar zien we ook dat corporaties nu meer dan ooit last hebben als zij woningen willen verduurzamen of renoveren. En dit is omdat de kopers die deze huurwoningen hebben gekocht, niet altijd kunnen en niet altijd willen meedoen. En de verkoop heeft op meerdere plekken, vooral in onze stad, niet geleid tot gemengd wonen. De trotse volkshuisvesting met oog voor samenhang en schoonheid is op plekken zoals de Gerbrand Brackestraat, maar er zijn veel meer voorbeelden, uitverkocht. Van samenhang, gemeenten en betaalbaar wonen is hier geen sprake. Vele Stadgers hebben moeten wijken voor de rijken. Daarvan moeten we leren bij de huidige wijkvernieuwings- en wijkenergieplannen. Deze moeten versneld worden in plaats van vertraagd.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. De heer Dijk heeft het over de wijkvernieuwing. Een terecht punt. Overigens ben ik het tot nog toe met heel uw betoog eens, geloof ik. Maar maakt u zich met mij ook zorgen dat door het verhogen van de ozb-tarieven, nu de woningbouwcorporaties hebben aangegeven dat zij niet meer voldoende in staat zijn om die nodige sociale woningbouw te bouwen, we misschien straks een groot probleem hebben en misschien richting niet-gemengde wijken gaan?

De heer DIJK (SP): Ja.

Voorzitter, ik zei dat we moeten leren van de fouten die we bij wijkvernieuwingsplannen en wijkenergieplannen in het verleden hebben gemaakt, maar dat ze wel versneld moeten worden. Bij energiebesparende maatregelen moeten we af van de individualistische aanpak. Die faalt, zo blijkt wel uit Groningen woont SLIM: 400.000 euro voor 215 uitgevoerde opdrachten. En dat falen moeten toch ook GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66 en ChristenUnie hebben gezien?

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren, PVV.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, ik wou de SP vragen, u noemt een tweedeling, de armen en de rijken wonen in Groningen: wat verstaat de SP onder de rijken? Zijn dat de mensen, vader en moeder met drie kindertjes die hard werken en ook nauwelijks de eindjes aan elkaar kunnen knopen in het zuiden van de stad? Bedoelt u daar ook de rijken mee?

De heer DIJK (SP): Nee hoor, ik zie precies het punt wat u bedoelt. Volgens mij heb ik dat in de commissie ook duidelijk gezegd over de ozb-verhoging, dat die juist de lagere middenklasse en de middenklasse treft. Precies de mensen die u nu probeert te beschrijven.

Voorzitter, wij moeten af van Groningen woont SLIM en ik vraag me af of GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66 en ChristenUnie ook hebben gezien dat 400.000 euro voor 215 uitgevoerde opdrachten eigenlijk groot gefaald is en dat dit geld veel beter kan worden besteed aan een collectieve aanpak,

bijvoorbeeld in de vorm van de wijkenergieplannen die nu vertraagd worden. En wat de SP betreft blijft het bij de wijk- en dorpsvernieuwing niet bij de prioriteitswijken. Ook Paddepoel, Oosterparkwijk en bijvoorbeeld Lewenborg verdienen de aandacht. Maar ook dorpen zoals Ten Boer, Ten Post en Woltersum. Want de ellende die mensen daar door aardbevingsschade meemaken is ongekend. Met een rijksoverheid die mensen opdeelt in badges, contouren en HRA-modellen om vooral problemen maar te ontmenselijken. Daar moet volgens de SP door de gemeente een tandje bij worden gezet. Maar ook door het college en ook door deze hele gemeenteraad.

De derde ontwikkeling is die van verbloemde welzijnsterminologie. In het NRC Handelsblad van 28 oktober las ik een artikel met de kop "Zelfredzaamheid is een vals ideaal gebleken". De rode draad van het verhaal was dat een beroep op zelfredzaamheid kwetsbare mensen verder in de problemen brengt en dat dit het wantrouwen dat zij hebben in hun overheid en in het zorgsysteem vergroot. Deze wijze woorden kwamen nota bene van een GroenLinks-raadslid uit Rotterdam. Want het zijn de verbloemde welzijnstermen als 'zelfredzaamheid' en 'eigen kracht', die afleiden van de noden van mensen die zorg en inkomensondersteuning nodig hebben.

En dit college, ik hoorde het net ook weer een aantal coalitiepartijen zeggen, zegt dat het de meest kwetsbaren van bezuinigingen ontziet. Hoezo? Hoezo de meest kwetsbaren ontzien? U hebt voor de zomer nog besloten 850.000 euro te gaan bezuinigen op de thuiszorg, 3,5 miljoen euro op de WIJ-teams. En voor wie is dit goed? Wie worden hierbij ontzien? Ik vraag dan ook GroenLinks, ik zie al een vinger, dat is mooi, de Partij van de Arbeid en ChristenUnie: dit treft toch juist de kwetsbare mensen die hier nooit om hebben gevraagd?

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja, GroenLinks.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja voorzitter, zo ben ik. Stel mij een vraag en dan reageer ik. Het stuk waar de heer Dijk aan refereert, ken ik en dat herken ik ook. En ik ben het er ook voor een groot gedeelte mee eens. Dat is een ontzettend groot probleem, waar het om de zorg gaat. Maar is het dan niet zo dat een van de fundamentele vraagstukken de komende jaren is: hoe gaan we de zorg betalen? Niet alleen de jeugdzorg en het sociale domein, maar het gaat ook over armoedebestrijding, waar ik de heer Dijk totaal niet over gehoord heb ... oh nou, heel fijn. Dan gaat dat erover dat wij moeten zoeken naar een integrale en andere manier om daarmee om te gaan, want anders gaan wij op die kosten helemaal nooit grip krijgen en daar hebben de individuele inwoners van onze gemeente niets aan. Dus ik zou de heer Dijk willen vragen: ziet hij in de richting die dit college voorstelt niet aan de horizon gloeien dat wij zoeken naar oplossingen die uiteindelijk wel gaan werken en die juist oplossingen bieden voor de voorbeelden waar u het nu over hebt?

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, volgens mij was het mijn partij die bijvoorbeeld een initiatiefvoorstel had gemaakt voor het invoeren van een gemeentelijk thuiszorgbedrijf. Niet omdat wij per se denken dat dit alles de zorg zou verbeteren, want mensen die in de zorg werken, doen al hun uiterste best. Maar omdat het efficiënter is dan dat we verschillende thuiszorgbedrijven in dezelfde straat achter elkaar hebben lopen. Dus ja, ik zie inderdaad dat die ontwikkeling heel goed mogelijk is, maar ik zie te weinig. Ook van uw partij. En voorzitter, een gemeente die in de top drie van gemeentes met de meeste armoede staat, moet zich toch schamen dat negen van de tien gemeentes in Nederland eerder inkomenstoelag toekennen? Wat de SP betreft moeten we die inkomenstoelag uitbreiden en dus eerder toekennen. En wat ons betreft kan dit door een ozb-verhoging voor de bedrijven.

Voorzitter, de vierde en laatste ontwikkeling die wij zien.

De VOORZITTER: De heer Benjamins, D66.

De heer BENJAMINS (D66): Ja, ik wil toch even van de SP horen waarom dan vanmiddag in het presidium de begeleidingscommissie op armoedebeleid weg wordt gestemd. Want daar zit toch een bepaalde verantwoordelijkheid in voor de hele raad?

De heer DIJK (SP): Ja, ik kan heel plat reageren: van gelul kun je niet vreten. En de begeleidingscommissie: we hebben allerlei commissies, allerlei raadscommissies en ik ben het echt, en dat weet u ook van mij, meer dan beu dat wij allerlei bijeenkomsten gaan organiseren, benen-op-tafelsessies, allerlei dingen waarbij wij geen besluiten nemen en waardoor wij in dit stadhuis zitten opgesloten. Ik sta liever bij de Voedselbank met een pamflet om mensen in beweging te krijgen om die inkomenstoelag eerder toe te kennen en druk op uw partij uit te oefenen, zodat we het uiteindelijk voor

elkaar gaan krijgen. Ik geloof er helemaal niets van dat we een begeleidingscommissie nodig hebben. We hebben beslissingen nodig en harde keuzes, die ervoor zorgen dat bedrijven meer belasting gaan betalen en dat mensen eerder een inkomenstoeslag toegekend krijgen.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja voorzitter, maar is het niet zo dat juist door die houding van de SP, die alleen maar weerstand oproept, anderen niet mee te krijgen zijn?

De heer DIJK (SP): Ja, als ik hier heel veel weerstand heb, dan vind ik dat niet zo'n groot probleem. Ik heb hier buiten vrij weinig weerstand.

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja voorzitter, ik wil toch nog even reageren op iets wat de heer Dijk net zei. Kijk, het is natuurlijk heel makkelijk om een heel complexe situatie plat te slaan en de gaan zeggen: het is zwart of wit en als we linksom gaan, dan hebben we dat onder controle. We zien bij alle gemeenten en alle zorginstellingen dat, als het over dit soort ingewikkelde maatschappelijke en sociale vraagstukken gaat, het heel lastig is om daar de oplossingsrichtingen in te vinden. Dus dan ontkom je er volgens mij niet aan om een soort proces in te gaan om te zoeken naar oplossingen die gecombineerd gaat met het nemen van besluiten. Heeft de heer Dijk dan nu een pasklare oplossing om het hele armoedeprobleem in een keer op te lossen? Om het hele zorgproblemen een keer op te lossen? Dan zien wij dat heel graag tegemoet, want daar kan volgens mij niemand tegen zijn.

De heer DIJK (SP): Nou voorzitter, wat in ieder geval niet helpt is om er minder centen aan uit te geven. En nu doel ik op de zorg. Want ik wil u ook best een compliment geven hoor. Ik vind het goed dat er geld voor armoede in stand gehouden wordt. Dat vind ik goed. Maar ik vind het niet goed dat we bezuinigen op WIJ-teams of dat we daar een taakstelling op hebben, geef het een andere naam, een hervorming, nou ja, je hebt allerlei woorden voor bezuinigingen, maar een taakstelling betekent dat mensen op pad gaan en ervoor gaan zorgen dat die 850.000 euro op thuiszorg bezuinigd kan worden en 3,9 miljoen euro op de WIJ-teams. Ik denk dat dit geen oplossing is van het probleem.

Kijk, het alternatief zou kunnen zijn dat we stoppen met gefixeerd zijn op de binnenstad als het slecht gaat met de financiën van de gemeente en dat wij bijvoorbeeld die Dudok aan het water gewoon een paar jaar uitstellen. En dat we dat geld nu gaan uitgeven aan goede zorg leveren aan mensen die dat nodig hebben en niet nog een keer een zoveelste ronde aan keukentafelgesprekken gaan voeren met mensen of zij echt niet een halfuurtje minder kunnen krijgen, omdat u een probleem hebt in de begroting.

De VOORZITTER: Waren dat uw afrondende woorden? Ik hoor een ja.

De heer DIJK (SP): Nou voorzitter, ik heb al gezegd: volgens mij moeten wij stoppen met moralistische bewustwordingscampagnes en moeten we een gemeentelijk energiebedrijf op gaan richten. Alles collectief organiseren dus. Ik heb het gehad over een thuiszorgorganisatie met zeggenschap voor werknemers en cliënten. Ik wil ook heel graag dat werkgelegenheid, of eigenlijk werkloosheid, geen individueel probleem is maar een probleem dat wij de economie in moeten trekken, oftewel we moeten ervoor zorgen dat bedrijven belast worden en dat we daarvan de armoede kunnen oplossen en mensen aan het werk kunnen helpen. Dan maken we het ook het probleem van de bedrijven.

En tot slot voorzitter: fixatie op de binnenstad, veryuppende volkswijken, verbloemende welzijnsterminologie en het individualiseren van de problemen zijn geen nieuwe ontwikkelingen in Groningen. Het zijn ontwikkelingen die langer zichtbaar zijn en door het vorige college met D66 als grootste partij verder werden versterkt. Het lijkt erop dat met GroenLinks als grootste partij aan het roer deze ontwikkelingen onvoldoende gekeerd worden.

Maar ik wil positief afsluiten. Want het zijn de huurders in de Oosterparkwijk die opstaan voor gezonde huizen. Het zijn de boeren op tractors die een eerlijke prijs voor hun product willen. Het zijn de leraren die in het belang van hun leerlingen staken. Het zijn de klimaatstakers die een toekomst voor onze planeet willen. Het zijn de schoonmakers die gezien willen worden en het zijn de werkers van Niemeijer die willen dat uitzendkrachten volwaardig loon verdienen. Het zijn de vrijwilligers van de sportverenigingen die met hun leden naar de raad komen om de raad toe te spreken. Dat zijn de mensen die het optimisme van de SP geven. Het zijn de activisten uit het verleden die de rechten in onze huidige maatschappij

hebben afgedwongen. Door op te staan leren ze hoe de wereld in elkaar zit en hoe de machtsverhoudingen liggen. En er liggen nu ook tal van mogelijkheden met massaorganisaties nieuwe verworvenheden af te dwingen. Het zijn de talloze kleine daden van onbekenden, die de basis leggen voor politieke en maatschappelijke veranderingen. Zij hebben dit in het verleden gedaan en zij zullen dit nu en in de toekomst ook gaan doen.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Motie 6: Maatschappelijke coalitie voor Groningen (SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland, GroenLinks, PvdD, PvdA, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de Ontwerpbegroting 2020,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen onvoldoende middelen van het Rijk ontvangt om problemen op het gebied van de (jeugd)zorg, begeleiding naar werk en inkomensondersteuning te kunnen financieren;
- de woningbouwcorporaties belast worden met een verhuurdersheffing van miljoenen euro's per jaar;

overwegende dat:

- de problemen in de jeugdzorg groot zijn en er grote tekorten bij de gemeenten ontstaan waardoor de uitvoering van de jeugdzorg bemoeilijkt wordt;
- de systematiek waarmee de gemeente Groningen door het Rijk wordt gefinancierd voor taken zoals begeleiding naar werk en het voorzien in inkomensondersteuning negatief uitpakt voor de gemeente en haar inwoners
- de woningbouwcorporaties door de verhuurdersheffing minder mogelijkheden hebben om te bouwen, onderhouden, verduurzamen en de huren betaalbaar te houden;
- huurders en woningzoekenden hier de lasten van dragen;
- de inwoners van de gemeente Groningen de lasten van de tekorten en bezuinigingen linksom of rechtsom zullen ervaren;
- bovenstaande overwegingen ook voor de andere gemeenten in provincie, regio en het land gelden;

Spreekt uit dat:

- naast alle lobbyactiviteiten via de VNG, G40 en via partijpolitieke lijnen, het goed zou zijn om samen met instellingen, verenigingen, organisaties, vakbonden, woningbouwcorporaties, gemeenten, lokale volksvertegenwoordiger en bestuurders, cliëntenorganisaties en huurdersverenigingen een maatschappelijke coalitie voor Groningen te vormen die een eensgezind geluid overbrengen aan de volksvertegenwoordigers en de regering in Den Haag;
- het goed zou zijn hiervoor gezamenlijk een dag te organiseren om met elkaar naar Den Haag of te reizen om de noden en benodigdheden van mensen, instellingen en gemeenten duidelijk te maken;

verzoekt het college:

- om zich in te zetten voor het vormen van zo'n maatschappelijke coalitie voor Groningen en daar waar nodig deel te nemen aan de organisatie van een gezamenlijke reis naar Den Haag;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 7: Investeer bedrijfswinsten in de dorpen en wijken (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de raadsvoorstellen Gemeentebegroting 2020 en Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- vele wijken al jaren op wijkvernieuwing wachten en er naast de prioriteitswijken (Selwerd, Beijum, De Hoogte, Indische Buurt en De Wijert) meer wijken zijn waar wijkverbeteringen nodig zijn;
- het college de wijkvernieuwingsplannen wil temporiseren en de budgetten hiervoor verlaagt;

overwegende dat:

- het goed gaat met de Groningse economie waarbij de banengroei en het aantal nieuwe bedrijfsvestigingen boven het landelijke gemiddelde ligt¹;
- de winsten voor bedrijven² (ook van het MKB)³ de afgelopen jaren meer zijn gestegen dan de lonen van werkers;
- het college door middel van een ozb-verhoging voor woningen een bijdrage van bewoners vraagt;
- bewoners hiervoor minder voorzieningen, beheer en onderhoud van wijken en dorpen terugkrijgen;
- bedrijven ook profiteren van een goed vestigingsklimaat wanneer het in de gemeente fijn en prettig wonen is en waarbij er in de infrastructuur geïnvesteerd wordt;

besluit:

- het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020 niet in stemming te brengen;

en verzoekt het college:

- voor de volgende raadsvergadering met een aangepast raadsvoorstel te komen waarin de ozb voor niet-woningen wordt verhoogd zodat een extra bedrag van 500.000 euro aan inkomsten wordt gegenereerd, en dit bedrag via een begrotingswijziging te gebruiken om de temporisering en verlaging van de budgetten voor wijkvernieuwing op te vangen en (deels) ongedaan te maken;

en gaat over tot de orde van de dag.

1 https://groningen.raadsinformatie.nl/docu%20ment/8072268/1/Gemeente_begroting_2020_Ontwerpbegroting

2 <https://www.volkskrant.nl/economie/winst-gaat-voor-werk-bij-grote-bedrijven-arbeidskracht-krijgt-minderen-belegger-steeds-meerb28fe1eb/>

3 <https://www.rtlz.nl/beurs/bedrijven/artikel/4732806/midden-en-kleinbedrijf-winst-omzet-groei-personeelskosten-2018>

Motie 8: Jeugdzorg (ten dele) uit de markt (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de Ontwerpbegroting 2020,

constaterende dat:

- voorbereidingen worden getroffen voor de inkoop van de jeugdhulp zoals deze is ondergebracht bij het RIGG na 2020;
- de concept begroting 2020 op blz. 101 meldt dat “we inzetten op innovatie van de inkoop en meer grip en eigen regie van de gemeente”;

overwegende dat:

- elke jeugdige die daartoe een indicatie heeft recht heeft op voldoende en goede hulp;
- via het RIGG in de provincie Groningen meer dan tweehonderd zorgondernemers gecontracteerd zijn wat onder andere toezicht lastig maakt, samenwerking in de weg staat en verhoging van kosten in de overhead met zich mee brengt;
- de financiële tekorten in de jeugdhulp grotendeels veroorzaakt worden door achterblijvende rijks middelen;
- via de media waaronder Follow the Money regelmatig berichten op duiken over frauduleuze situaties, excessieve winsten, zelfverrijking van bestuurders en ondoorzichtelijke juridische constructies bij zorgondernemers waardoor wordt bijgedragen aan de tekorten;
- het college in antwoord op schriftelijke vragen van Groen Links en Christen Unie (dd. 28/08/2019) aangeeft zorgondernemers wettelijk niet kan uitsluiten bij gunning van zorgcontracten op grond van de winstmarges, de hoogte van beloning van bestuurders, dividenduitkeringen, etc.;
- de gemeente Zutphen zorgondernemers uitsluit die weigeren opening van zaken te geven omtrent hun bedrijfsresultaten (Stentor, 04/11/2019);

verzoekt het college:

- voor de periode na 2020 geen jeugdhulp of te nemen van zorgbedrijven die weigeren openheid te verstrekken omtrent hun financiële bedrijfsvoering;
- voor de periode na 2020 te onderzoeken in hoeverre een vergelijkbare constructie zoals met het GON (bepekte marktwerking) of met de Stichting WIJ (geen marktwerking) mogelijk is en de raad te informeren alvorens besluiten te nemen over de inkoopprocedure voor na 2020;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 9: Maak armoede ook probleem van de economie en bedrijven (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de raadsvoorstellen Gemeentebegroting 2020 en Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen een van de gemeenten is met de meeste huishoudens die net op of onder de lage inkomensgrens leven;
- de gemeente Groningen een van de gemeenten is met het hoogste percentage huishoudens dat in armoede leeft;

overwegende dat:

- 320 van 355 gemeenten in Nederland de individuele inkomstenstoeslag eerder dan de gemeente Groningen toekennen;
- de gemeente Groningen een van de weinige gemeenten is waarbij de individuele inkomstenstoeslag pas na vijf jaar leven met een laag inkomen wordt toegekend;
- de gemeente Groningen een groeiend aantal huishoudens kent dat afhankelijk is van voedselbank;
- het goed gaat met de Groningse economie, waarbij de banengroei en het aantal nieuwe bedrijfsvestigingen boven het landelijke gemiddelde ligt¹;
- de gemeente Groningen een groeiende inkomensongelijkheid kent;

besluit:

- het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020 niet in stemming te brengen;

en verzoekt het college:

- voor de volgende raadsvergadering met een aangepast raadsvoorstel te komen waarin de ozb voor niet-woningen zodanig wordt verhoogd dat er 1 miljoen euro extra aan inkomsten wordt gegenereerd, en dit bedrag via een begrotingswijziging te gebruiken om het budget voor de individuele inkomstenstoeslag met 1 miljoen euro te verhogen en de inkomstenstoeslag hiermee na drie jaar aan mensen die leven met een laag inkomen toe te kennen;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ [https://groningensaadsinformatie.nl/document/8072268/1/Gemeentebegroting 2020 Ontwerpbegroting](https://groningensaadsinformatie.nl/document/8072268/1/Gemeentebegroting%20Ontwerpbegroting)

Motie 10: Ruimte in de fietsrekken (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de Ontwerpbegroting 2020,

constaterende dat:

- in de raadsvergadering van 26 juni 2019 het college heeft toegezegd in de begroting terug te komen op het maatschappelijke probleem van de vervuiling door zwerffietsen, doch in de ontwerpbegroting 2020 geen letter gewijd wordt aan een oplossing;
- de overweldigende hoeveelheid geparkeerde fietsen een schaduwkant is van het succesvolle stimuleren van het fietsgebruik;
- de aanwezigheid van zwerffietsen bijdraagt aan de krapte aan fietsparkeerplekken in de gemeente, het verminderen van de toegankelijkheid van de openbare ruimte, toename van de belasting van het milieu en ergernis van bewoners;

overwegende dat:

- in een beperkt aantal buurten systematisch zwerffietsen worden verwijderd, terwijl ook in veel andere wijken de overlast groot is zoals blijkt uit de brief van bewoners van Laanhuizen d.d. 29/05/2019;
- in de Parkeervisie 2018-2025 staat:
 - o *“... daaruit volgt dat geld verdienen met parkeren niet onze drijfveer is. Onderdelen mogen geld kosten mits daar voldoende maatschappelijke baten tegenover staan” (blz.3);*
 - o *“Met de inkomsten van het parkeerbeleid worden dan investeringen in bijv. fietsparkeerplaatsen gerealiseerd” (blz. 6);*
- het afgelopen jaar rond de 10.000 ‘blauwe banden’ in het straatbeeld zijn verschenen en jaarlijks ca. vijfduizend studenten de stad verlaten, waarbij het aannemelijk is dat een aanzienlijk deel van de oude fietsen in de openbare ruimte wordt achtergelaten;
- systematisch verwijderen van zwerffietsen fietsparkeeroverlast vermindert en daarbij het milieu spaart (bijv. minder dumping in de diepen);
- de gemeente vijftig basisbanen realiseert;

verzoekt het college:

- met de opbrengst van het Parkeerbedrijf en de inzet van basisbanen het actief verwijderen van zwerffietsen in de hele gemeente voortvarend ter hand te nemen;
 - de raad voor 1 februari 2020 op de hoogte te stellen van de aanpak;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 11: Vraag gelijkwaardige bijdrage van bedrijven (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de raadsvoorstellen Gemeentebegroting 2020 en Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- de ozb voor woningen in 2019 al met 12,5% verhoogd is;
- de ozb voor niet-woningen toen gelijk is gebleven;
- voor 2020 een ozb-verhoging van 8% voor woningen en van 1% voor niet-woningen wordt voorgesteld;

overwegende dat:

- het goed gaat met de Groningse economie waarbij de banengroei en het aantal nieuwe bedrijfsvestigingen boven het landelijke gemiddelde ligt¹;
- de winsten voor bedrijven² (ook van het MKB)³ de afgelopen jaren meer zijn gestegen dan de lonen van werkers;
- het college door middel van een ozb-verhoging voor woningen een bijdrage van bewoners vraagt;
- bewoners hiervoor minder voorzieningen, beheer en onderhoud van wijken en dorpen terugkrijgen;
- bedrijven ook profiteren van een goed vestigingsklimaat wanneer het in de gemeente fijn en prettig wonen is en waarbij er in de infrastructuur geïnvesteerd wordt;

besluit:

- het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020 niet in stemming te brengen;

en verzoekt het college:

- voor de volgende raadsvergadering met een aangepast raadsvoorstel te komen waarin de opbrengsten van de ozb-verhoging van woningen en niet-woningen evenwichtiger zijn verdeeld, de percentages van de ozb-verhogingen gelijk zijn getrokken, en de in de Gemeentebegroting 2020 beoogde totaalopbrengst gelijk blijft;
- en zo nodig met een begrotingswijziging te komen waarin e.e.a. is verwerkt;

en gaat over tot de orde van de dag.

1 https://groningen.raadsinformatie.nl/docu ment/8072268/1/Gemeente_begroting_2020_Ontwerpbegroting

2 <https://www.volkskrant.nlieconomie/winst-gaat-voor-werk-bij-grote-bedrijven-arbeidskracht-krijgt-minder-en-belegger-steeds-meert28feleb/>

3 <https://www.rtlz.nl/beurs/bedrijven/artikel/4732806/midden-en-kleinbedrijf-winst-omzet-groei-personeelskosten-2018>

Motie 12: Vakantie-activiteiten in alle wijken (SP, D66, PvdD, PVV)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de Ontwerpbegroting 2020,

constaterende dat:

- op 21 februari 2018 de raad een motie heeft aangenomen waarin het belang van activiteiten voor kinderen in de schoolvakantie periode wordt onderstreept;
- in de ontwerpbegroting 2020 niet gerept wordt over kindervakantie-activiteiten;

overwegende dat:

- afgelopen zomer door een aantal speeltuinverenigingen en WIJ-teams met groot succes door vrijwilligers gedurende een deel van de vakantie activiteiten zijn georganiseerd voor kinderen uit de buurt en in de leeftijd tot twaalf jaar;
- in een aantal wijken en buurten dergelijke activiteiten niet hebben plaats gevonden door met name praktische en financiële oorzaken;
- de financiering van deze activiteiten moeizaam is verlopen doordat uit verschillende gemeentelijke potjes de middelen bij elkaar gesprokkeld zijn;

verzoekt het college:

- voor komende zomerperiode bij de WIJ teams en Speeltuinentrale aan te dringen op de programmering van kindervakantie activiteiten door (wijk-)vrijwilligers, zo nodig ondersteund

door medewerkers van deze organisaties in aanvulling op bestaande activiteiten van inwoners, kerken en maatschappelijke organisaties;

- via de wijkwethouders wijken de suggestie te doen uit de wijkbudgetten middelen vrij te maken waaruit deze activiteiten, naast sponsoring, gefinancierd kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 8: Stimuleer werkgelegenheid voor vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de ‘Ontwerpbegroting 2020’,

constaterende dat:

- naast kennis en innovatie, horeca en detailhandel, ICT en diensten de gemeente Groningen ook behoefte heeft aan werkgelegenheid voor (andere) vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding;

overwegende dat:

- het goed gaat met de Groningse economie waarbij de banengroei en het aantal nieuwe bedrijfsvestigingen boven het landelijke gemiddelde ligt¹;
- de gemeente Groningen een groeiende inkomensongelijkheid kent;
- nog te veel vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding moeilijk aan werk komen;
- er voor vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding verschillende sectoren bestaan waar nog behoefte in werkgelegenheid voor bestaat;

besluit:

- I. dictum I van het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2020 aan te vullen met: “...met dien verstande dat:
 - o het budget voor Samenwerking met kennisinstellingen (02.1.1.) structureel wordt verlaagd met 250.000 euro, en het budget voor Bevorderen toerisme (02.2.2) structureel wordt verlaagd met 221.000 euro in 2020 en 231.000 euro vanaf 2021;
 - o het vrijkomende bedrag ad 471.000 euro in 2020 en 481.000 euro vanaf 2021 beschikbaar wordt gesteld voor het aantrekken en stimuleren van werkgelegenheid voor vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding”;
- II. de concept-Gemeentebegroting 2020 dienovereenkomstig wordt gewijzigd;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ https://groningen.raadsinformatie.nl/document/8072268/1/Gemeente_begroting_2020_Ontwerpbegroting

Amendement 9: Energiebesparingen organiseren we collectief (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- de resultaten van Groningen woont SLIM in 2019 met 2600 gesprekken, 1300 offertes en slechts 215 opdrachten onvoldoende waren;
- deze resultaten in fors achter zijn bleven bij het beoogde resultaat van duizend woningen in 2019;

overwegende dat:

- de effectiviteit van de aanpak van energiebesparende maatregelen effectiever en efficiënter zijn wanneer de collectief georganiseerd worden;
- er bij een collectieve aanpak meer mensen betrokken en onderdeel zijn van energiebesparing en de overgang naar schone energie;
- de wijkenergieplannen getemporiseerd en de middelen hiervoor verlaagd worden;

besluit:

- I. dictum I van het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2020 aan te vullen met: “...met dien verstande dat hervorming nr. 27 (wijkenergieplannen) wordt verlaagd tot 400.000 euro structureel, en gelijktijdig de bijdrage aan Groningen woont SLIM met 200.000 euro te verlagen tot nul en de concept-Gemeentebegroting 2020 dienovereenkomstig wordt gewijzigd”;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik ben bij de VVD. Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. De gemeente Groningen is een mooie gemeente, omdat, zoals wij in het coalitieakkoord lezen, de mens centraal wordt gesteld. We zetten ons in voor een gezonde bevolking in een gezonde stad en in gezonde dorpen. We hebben oog voor de kwetsbaren in de samenleving. Hierin lezen we dat we inzetten op een gemeente waar het voor iedereen prettig en betaalbaar leven is en waarin je in alle vrijheid voor een redelijk tarief naar de schouwburg, naar het museum, de sportvereniging, een sportevenement of de speeltuinvereniging kunt. Dat is, dat begrijpen wij ook wel, makkelijk te realiseren als de geldbomen tot in de hemel groeien. Niets is echter minder waar. De gemeentelijke bankrekening is net zo rood als de huisstijlkleur van deze gemeente.

Willen we voor alle mensen in onze gemeente goed leven in Groningen centraal stellen, dan moeten we met zijn allen aan de slag. Dat ‘met zijn allen aan de slag’ hebben we geconstateerd op 30 juli jongstleden. Toen hebben wij met zijn allen een motie ingediend en met zijn allen aangenomen. De motie ‘Betrek de gemeente vroegtijdig’, waarin de raad het college oproep, en ik citeer: “om de raad in staat te stellen de kaderstellende rol maximaal te vervullen door tijdig overzicht te verschaffen in de afwegingen, alternatieven én”, ik benadruk én, “de financiële impact van de diverse maatregelen die het college besproken heeft in het proces om te komen tot een sluitende conceptbegroting en financieel meerjarenbeleid.” Tijdens het rekeningdebat is besproken dat de financiële opgave zo groot is dat we gezamenlijk en raadsbreed de inhoudelijke discussie moeten aangaan over de Begroting 2020.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja voorzitter, ik mis dan toch even de tijdigheid die de VVD hiermee bedoelt.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): De tijdigheid om samen een afweging te maken is dat je tijdig elkaar erbij betreft, voordat de begroting bij mij in de brievenbus belandt.

De heer BENJAMINS (D66): Met andere woorden, voorzitter, wil de VVD er nog eerder betrokken bij worden? Ergens in 2020, ik noem maar wat, in juni?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): In 2020 in juni? We hebben in juli volgens mij deze raadsbrede motie aangenomen. Ik weet niet wat u bedacht toen wij deze motie indienden, maar in ieder geval was het idee van de VVD en van een groot aantal andere oppositiepartijen dat wij betrokken werden bij de afwegingen zoals het college die heeft gemaakt. Maar ik snap het verschil wel, want u bent natuurlijk wel degelijk bij die afwegingen van het college betrokken geweest en wij niet. Dus daar zit het hem ongetwijfeld in. Wij hadden, zoals dat er letterlijk staat, de afweging, de alternatieven én de financiële impact van de diverse maatregelen met elkaar willen bespreken. En ik constateer, en mijn fractie constateert, dat daar geen sprake van is geweest. Bij de voorliggende begroting is er geen sprake van een raadsbrede en gezamenlijke begroting.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Nou ja, ik ben wel blij dat mevrouw Jacobs dit constateert, want ik had dezelfde teleurstelling. Maar nog misschien even voor de helderheid: u had waarschijnlijk zelf ook meer verwacht dan het vodje dat wij nu wel hebben gekregen van het college, waarin alleen staat wat het niet heeft gedaan, omdat dit strijdig was met het coalitieakkoord. Dat is wat u bedoelde, toch?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat klopt inderdaad, mijnheer Sijbolts. Dank u voor uw aanvulling. Bij de voorliggende begroting is geen sprake van een raadsbrede en gezamenlijke begroting. U hebt ervoor gekozen om in de spelonken van het college en ongetwijfeld in de beslotenheid van het coalitieoverleg een begroting te maken en voorzitter, dat vindt mijn fractie een gemiste kans. Een enorme gemiste kans. Iedereen in onze gemeente zal de gevolgen van de lege schatkist merken. Een goede balans in de begroting, zodat onze gemeente ook, en ik benadruk ook, aantrekkelijk is en blijft voor hen die wat te besteden hebben. Het is goed als zij ook met velen in onze gemeente zijn, om de mogelijke lasten voor goede zorg voor iedereen die dat nodig heeft te waarborgen.

De huidige begroting verdeelt de taart in onze ogen omgekeerd. Er is veel te weinig balans in zij die betalen en zij die zorg ontvangen. En er wordt te weinig geïnvesteerd om de taart wat groter te maken. Maar voorzitter, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

De VOORZITTER: De heer Brandsema, ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Volgens mij hoor ik nu de VVD zeggen dat de taart verkeerd verdeeld is, de lasten te veel liggen bij degenen die het goed gaat. En degenen die zorg nodig hebben, daar zit een disbalans in. Stelt de VVD nou voor dat de lasten aan volgens de VVD de goede kant omlaag gaan, en dat de mensen die wat sociaal zwakker zijn maar zelf de rekening moeten gaan betalen? En dat we vooral niet moeten bijplussen bij die tekorten in het sociale domein?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik heb ooit eens geleerd dat je oma thuis moet laten. Daarmee bedoel ik dat meningen, aannames en ... Ik ben even de O vergeten, excuus. Het is uw aanname dat ik dat bedoel. Dat heb ik niet gezegd en dat is ook zeker niet wat ik bedoel.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Nou voorzitter, volgens mij vraag ik gewoon wat u bedoelt en stel ik niet dat u iets bedoelt.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, u stelt: doet u dit? En daarvan zeg ik: nee, dat bedoel ik niet, mijnheer Brandsema.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Dank u wel. Ik was nieuwsgierig naar of mevrouw Jacobs dan nu met de SP meegaat naar Den Haag, vanwege deze urgentie.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik heb het niet over of ik met de SP mee ga naar Den Haag, want volgens mij bespreken wij hier ...

De heer DIJK (SP): Ach, kom op, leuk.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik zeg niet dat ik niet met u meega, mijnheer Dijk. Ik weet niet wat we daar gaan doen, maar daar gaan wij het dan later over hebben. Maar volgens mij heb ik het over hoe wij tot een begroting in deze gemeente komen en niet over Den Haag. Dus ik weet niet waar u dat vandaan haalt.

De heer BENJAMINS (D66): Ik vroeg een verduidelijking vanwege het feit dat u het over zorg had en jeugdzorg en tekorten.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik heb het woord jeugdzorg niet gebruikt. Dan hebt u misschien verkeerd geluisterd.

De VOORZITTER: Mijnheer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik hoorde, en ik heb goed op de woorden geleid, volgens mij de VVD zeggen: "We moeten ervoor zorgen dat de taart groter wordt". Maar dat kunt u vooral doen, volgens mij, door meer geld uit Den Haag naar de gemeente te halen. Dan kunnen we dus de taart groter maken en er inderdaad voor zorgen dat het voor iedereen in deze gemeente fijn en prettig wonen is. Wilt u daar misschien met mij samen voor gaan strijden?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik ben blij dat de heer Bushoff denkt dat ik heel veel macht heb, maar ik moet hem teleurstellen. Mijn macht is ietsje kleiner dan dat ik met u samen naar Den Haag kan gaan en met een enorme karrenvracht aan geld terug kan keren. Dat spijt mij.

De VOORZITTER: U bent wel een beetje selectief in met wie u naar Den Haag gaat. Mijnheer Bushoff, wij gaan wel samen, hoor. Vervolgt u uw betoog. Gaat uw gang.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Er wordt te weinig geïnvesteerd om de taart groter te maken. Maar voorzitter, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, waren mijn laatste woorden zo net. Er is voor

deze coalitie nog een mogelijkheid om alsnog uitvoering te geven aan onze raadsbrede motie en een gezamenlijke begroting voor 2020 op te stellen. Voor een betere balans biedt het CDA mede namens de SP, VVD, de Stadspartij en de PVV een tegenbegroting aan. Deze handreiking van onze kant zou de coalitie toch moeten aanspreken! Want u stelt alle mensen van onze gemeente centraal. Dan moet er ook een begroting komen die al deze mensen in de gemeente centraal stelt.

En nee voorzitter, het is geen knalhard verstandig VVD-beleid, dat wij in de tegenbegroting hebben gestopt. Dat zouden wij wel willen, maar dat levert niet de gedeelde balans op en ook geen breed gedragen alternatief. De VVD heeft doelstellingen, maar geen heilige huisjes. Wat ons betreft is dan ook alles op tafel gekomen en kan alles op tafel komen, zodat iedereen wat water bij de wijn doet en er alsnog een mooie begroting voor 2020 komt, die wel alle mensen centraal stelt en op raadsbrede steun kan rekenen.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik heb de tegenbegroting waar mevrouw Jacobs het over had aandachtig gelezen. Daar staat ook in 400.000 euro voor het vermindering van wethouders. Ik kan me de discussie heel goed herinneren over het Pepergasthuis, waarin u zei: het college moet wel gedegen voorstellen doen. Hoe ziet u dit dan in de tegenbegroting, om zo maar even 400.000 euro minder aan wethouders uit te geven? Ik zie dat niet.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik snap uw vraag niet.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Het is toch geen goed financieel verhaal om mensen zomaar op straat te zetten, zonder dat daar een gedegen financieel verhaal bij zit?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Maar wat zegt u nou? Dat ik mensen op straat zet zonder gedegen financieel verhaal? Ik snap uw vraag nog niet.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): U kiest ervoor om voor 400.000 euro twee wethouders in uw tegenbegroting weg te sturen. Volgens mij kan dat financieel helemaal niet en hebben we daar allemaal contracten voor. Hoe verhoudt zich dat dan met uw grote verhaal over het Pepergasthuis, toen u zei dat wij altijd een gedegen financieel verhaal moeten houden?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Misschien moet u even wachten totdat straks de tegenbegroting wordt ingediend. Maar ik heb nooit begrepen, maar misschien dat u dat beter weet dan ik, dat een wethouder een contract heeft. En ik stuur niemand op straat, maar in de ogen van de VVD is het zo dat als mensen geen baan hebben, zij op zoek gaan naar een nieuwe baan. En ik ga er ook van uit dat mensen dan ook snel een nieuwe baan vinden. Zo gaan wij daarmee om.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik snap wel wat u zegt, maar een wethouder staat niet alleen. Hij heeft allerlei bestuursadviseurs om zich heen, die ook allemaal een contract hebben bij de gemeente. Dus hoe ziet u dat? Ik vind die tegenbegroting een heel interessant idee, maar ik wil precies weten hoe dat financieel in elkaar zit.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): U kunt het precies willen weten, maar in mijn optiek hebben wij hier allemaal uiterst competente mensen. De arbeidsmarkt is ontzettend goed, dus als je vandaag geen baan hebt, ga ik ervan uit dat je heel snel een nieuwe baan vindt. Volgens mij is dat helemaal het probleem niet. Maar in de pauze wil ik het u wel even uitleggen en dan verwacht ik in ieder geval uw steun voor de tegenbegroting.

Ik vervolg mijn betoog. Het is wel van belang dat u de inwoners in onze gemeente echt centraal stelt. Het kan niet zo zijn dat niet iedereen dat wil, maar dan moet er meer balans in de gemeentelijke begroting komen, zodat de lasten van de begroting beter verdeeld worden en er ook ruimte blijft om te investeren in een gezonde bevolking, een gezonde stad, gezonde dorpen en ook te investeren in een gezond sportklimaat, gezonde economische ontwikkelingen en een gezonde groei. Dan worden we allemaal gezonder en blijer, zoals uit de tegenbegroting zal blijken.

Mijn fractie kiest voor een goed leven in Groningen. Hoe gelukkig zul je zijn als je kunt leven in een zo groot mogelijke vrijheid, waarbij mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun handelen, waarbij wij aardig voor elkaar zijn, verdraagzaamheid uitstralen, ook als anderen keuzes maken die wij niet zelf

zouden maken. Wij kiezen voor sociale rechtvaardigheid dus helpen anderen die het nodig hebben. We hebben respect voor elk individu. Mensen zijn niet gelijk, maar mensen zijn wel gelijkwaardig.

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja, GroenLinks.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ik hoor mevrouw Jacobs iets zeggen over waar we allemaal gelukkig van worden en ik heb het amendement gezien waar de tegenbegroting in zit. Ik vraag me af of mevrouw Jacobs ook denkt dat de partijen waarmee u van plan bent de subsidierelatie vijf weken voor het einde van het jaar op te zeggen, daar ook zo gelukkig van worden. Nog los van of dat juridisch kan, want dat vraag ik mij af.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik neem aan dat u deze vraag stelt omdat u van plan bent om de tegenbegroting ook te steunen, want dan bent u geïnteresseerd in de diepere achtergrond daarvan? Klopt dat?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Volgens mij hoor ik mevrouw Jacobs net zeggen dat zij balans wil brengen en samenwerken en de raad er vroeg bij betrekken. Uw reactie daarop is om met een tegenbegroting te komen. Nou, dat vind ik heel mooi. Ik stel daar een inhoudelijke vraag over en dat is wat het is. Ik stel het gewoon een inhoudelijke vraag over.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat klopt, maar ik vraag mij dan af of u zo geïnteresseerd bent in het antwoord omdat u erin geïnteresseerd bent om de tegenbegroting te steunen.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou, ik wil graag weten of mevrouw Jacobs denkt dat de partijen waar het over gaat er gelukkig van worden dat de VVD zegt, vijf weken voor het einde van het jaar: vanaf 2020 krijgt u geen geld meer, zoek het uit.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dan zou mijn wedervraag zijn: wat denkt u dat de sportverenigingen ervan vinden, wat denkt u dat de huizenbezitter ervan vindt? Wat denkt u dat de inwoners van Haren en Ten Boer ervan vinden dat de hondenbelasting wordt ingevoerd? Zoals u ook al zegt: het is een begroting. We zullen moeten bezuinigen, dus welke keuze we ook maken, hij zal pijn doen. En als u vindt dat de pijn bij de een beter op zijn plek is dan bij de ander, dan is dat een keuze aan u. Wij zouden in ieder geval die keuze anders leggen. Ik vervolg mijn betoog.

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja gaat over de vraag, u gaat over het antwoord. En het ongeluk treft u dat ik over de tijd ga.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dus zal ik verdergaan met mijn betoog?

De VOORZITTER: Nee, u rondt af.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ja, dat was ik ook van plan.

De VOORZITTER: Maar niet met zoveel komma's als de heer Bushoff.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, ik heb nog een klein paginaatje. Wat mijn fractie betreft moeten we de balans in de begroting vinden door de forse lastenverhoging van de ozb, het invoeren van de hondenbelasting in de oude gemeenten Haren en Ten Boer, de verhoging van de parkeertarieven en de dreigende contributieverhoging van onze sporters te dempen. Gezond, groen en gelukkig in Groningen, ja. Groen van misselijkheid. Gezond doordat we de auto moeten laten staan en einden door de regen moeten fietsen. En gelukkig omdat het soms misschien wel droog is. Dat is wat de voorliggende begroting uitdraagt. Wij presenteren hier met een aantal andere partijen een correctie op uw begroting, zodat wij het met zijn allen tot een raadsbrede begroting kunnen komen, zodat wij allemaal in een groene gemeente kunnen leven, waarbij wij allemaal gezond kunnen worden, waar we ook nog eens gelukkig samenzijn, zowel als individu als met elkaar. Laten we de uitdaging vanavond samen aangaan. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dan de heer Brandsema van de ChristenUnie. Ik ben niet zo flauw om te zeggen dat hij de laatste spreker is voor de koffiepauze, want dan gaat iedereen aan de koffiepauze zitten denken. Met latte macchiato en gemberthee.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Een veganistische koffiemelk. Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in mei van dit jaar bespraken we de begroting voor 2019 en daar begon ik te vertellen hoe goed het gaat met Nederland. Vooral op economisch vlak. Dat Groningen daar ook van profiteert en dat het een uitgelezen kans is om onze graanschuren te vullen voor magere jaren, maar dat er in gemeenteland een andere werkelijkheid heerst. We zijn nu een half jaar verder en het gaat nog steeds goed met Nederland. De staatsschuld wordt rap afgelost om financieel weerbaarder te worden in magere jaren. Het Rijk heeft nu al een aantal jaren een begrotingsoverschot en er is nog steeds weinig veranderd in gemeenteland. Waar het Rijk zijn graanschuren vult, scheppen gemeenten hun graanschuren steeds leger. De tekorten in het sociale domein zijn er nog steeds en lopen op. We krijgen minder middelen binnen via het gemeentefonds dan voorspeld en de nieuwe cao voor ambtenaren kost meer dan waar rekening mee is gehouden. De oplopende tekorten maken ook dat we met onze ChristenUnie-collega's in Den Haag indringende gesprekken hebben. We vinden dat de bodem van onze begroting wel bereikt is. Dit alles heeft ertoe geleid dat het college voor een grote uitdaging stond om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Voor komend jaar moest er 30 miljoen euro gevonden worden en dat is gelukt. We zijn blij dat we vandaag een begroting bespreken waarbij wij geen voorzieningen hoeven te sluiten en waar de meest kwetsbare inwoners worden ontzien. Is er dan de meest geweldige begroting ooit? Nee, niet per se.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs, VVD .

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Als u blij bent met deze begroting, denkt u dan ook dat de Sportkoepel blij is met deze begroting? En de tweede vraag: denkt u ook dat de Sportkoepel blij is met het overleg dat erover heeft plaatsgevonden?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, wat ik net zei, en dat is mijn opmerking over of dit de meest geweldige begroting ooit is: mijn antwoord daarop is nee, niet per se. Dat geeft volgens mij voldoende antwoord op de vragen van de VVD.

Zijn er keuzes gemaakt waar wij in goed Gronings 'pien in de kop' van hebben? Ja, die zijn er ook.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik had nog een aanvullende vraag, want u hebt mijn tweede vraag heel goed gehoord. U kunt ervoor kiezen om geen antwoord te geven: of u denkt dat de Sportkoepel gelukkig is met het feit dat er geen overleg met ze is geweest. Ik zou graag willen dat u daar antwoord op geeft of horen of u ervoor kiest om geen antwoord te geven.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, daar wil ik best antwoord op geven. Ik verwacht niet dat de Sportkoepel blij is dat er geen overleg is geweest, maar zoals er ook met de kunstraad geen overleg geweest en met andere adviesorganen geen overleg is geweest, heeft het college van tevoren dit moeilijke wikkelen en wegen niet overlegd met andere partijen in de gemeente.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, de heer Brandsema sprak mooi bijbels over de magere jaren. Daar was Jozef natuurlijk ook, die mooie dromen had. En dan zie ik voorstellen in deze begroting die ik bijvoorbeeld op 8 november 2017 niet had durven dromen. Toen diende ik met de ChristenUnie een amendement in om de belastingtarieven op begrafenisrechten niet te verhogen. Dat hebben we toen gedekt uit de AER. Dat werd ontraden, want we mochten niet uit de AER graaien. Nu ligt er een raadsvoorstel voor om die tarieven wel te gaan verhogen. Het is onze fractie al langer opgevallen dat u vrij veel hebt ingeleverd. Zijn dit nu de magere jaren van de ChristenUnie?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, volgens mij niet. Het zijn wel de realistische jaren die wij proberen te hebben, zowel in de oppositie als nu, voor het eerst in zeventig jaar in de coalitie. En dat betekent inderdaad dat je in de volle breedte moet kijken naar wat kan en wat niet kan. En daar is dit pakket uit gekomen waar deze hele woordvoering over gaat.

Voorzitter, wat ik al zei, in goed Gronings ‘pien in de kop’ van sommige keuzes, maar kijkend naar het coalitieakkoord en de tekorten waar we mee geconfronteerd worden, vindt de ChristenUnie dat er een gebalanceerde begroting ligt.

Bovenal blijft deze begroting het mogelijk maken om onze jeugdzorg, onze uitkering en onze Wmo-taken te blijven betalen. Ook daarin ontzien we kwetsbare inwoners.

En voorzitter, de begroting laat financieel kwetsbare situatie zien. De ratio weerstandsvermogen zit volgend jaar weliswaar boven de 100%, maar het aandeel harde reserves laat te wensen over en de financiële kengetallen tonen een kwetsbare situatie. Wel is het beeld een klein beetje verbeterd. En de keuze van het college om de septembercirculaire niet mee te nemen, ondersteunen we.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, dus ik begrijp dat de ChristenUnie het aandeel harde reserves in het weerstandsvermogen niet gaat aanspreken?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, dat gaan wij met het amendement wel doen. Daar kan ik ook eerlijk in zijn. Het is een lastige begroting. De financiële situatie is bar en boos, dus daarin hebben we concessies gedaan. Alleen hadden wij het liever niet gewild.

De afgelopen jaren hebben laten zien dat de meicirculaire er fors negatiever uit kan zien en voorzichtigheid vinden wij dan ook een goede keuze van het college, met betrekking tot die septembercirculaire waar ik het over had.

Het is ook goed dat er kritisch wordt gekeken naar de eigen organisatie. Er wordt echter al sinds 2010 bezuinigd op de eigen organisatie en niet alle bezuinigingen worden gerealiseerd. Zo bleek ook uit de gemeenterekening, afgelopen juli. Ook toen heb ik namens de ChristenUnie het college gevraagd wat dit betekent voor het behalen van toekomstige bezuinigingen. In deze nieuwe begroting lezen we dat het college verwacht uiteindelijk in 2023 tot 3 miljoen euro te hebben bezuinigd op de eigen organisatie. Gezien de behaalde resultaten uit het verleden, wil de ChristenUnie hier scherp op blijven toezien.

Voorzitter, ik had het al even over pien in de kop en iets waar wij niet blij mee zijn is de verhoging van de ozb als voorbeeld. We snappen dat dit voor sommige mensen geen fijne boodschap is, maar gezien de financiële opgave die er ligt en door het voor woningen in samenhang te zien met de afvalstoffen- en rioolheffing, is het voor ons acceptabel. Het is de tweede verhoging in een jaar tijd en dat bij elkaar opgeteld laat zien dat voor een gemiddelde woning aan de woonlasten in voormalig Groningen € 6,50 per maand extra wordt betaald. In Haren is dat € 1,50 per maand extra en in Ten Boer gaan ze 10 euro per maand minder betalen.

Voorzitter, laat ik dan wat zeggen over sport. Het is geen geheim dat de ChristenUnie altijd heeft gezegd dat er wel een onsje meer bij mag. Het college stelt voor om de veldtrainingskorting te laten vervallen en er is tot nu toe geïnvesteerd in 51 kunstgrasvelden. En vorige week maakte het college bekend dat er voor nog eens 3,7 miljoen euro geïnvesteerd gaat worden in kunstgrasvelden en sportaccommodaties. We zijn blij dat er geen zwembaden of andere sportvoorzieningen gesloten hoeven te worden en per saldo wordt er nog steeds meer geïnvesteerd in sport dan een jaar geleden. Wel is deze bezuiniging door tijdsdruk, die de ChristenUnie begrijpt, nu genomen zonder hierover met de verenigingen in overleg te gaan.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u, voorzitter. Het ging eigenlijk over het vorige stukje, maar ik doe deze er wel bij. Hoe kan het nu toch dat dit gebeurt? Wij hebben afspraken met de Sportkoepel gemaakt. U overlegt niet en de vraag die over het stukje ervoor ging, was: wat gaat u volgend jaar doen? Kunnen wij nog meer lastenverzwaringen verwachten voor onze inwoners, als blijkt dat de financiële knelpunten niet worden opgelost?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, ik ga niet over de gesprekken die het college moet voeren bij het opstellen van deze begroting, dus ik denk dat dit een terechte vraag zou kunnen zijn richting het college. Wat betreft het verder verhogen van de woonlasten, is het volgens mij helder genoeg dat wij daar niet blij van worden.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Maar voorzitter, de ChristenUnie wordt er dan niet blij van: gaat u er dan voor liggen of gaat u ermee instemmen?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dat ligt aan de context dan, maar het mag volgens mij duidelijk zijn dat onze inzet niet primair is om nog verder lasten te verhogen voor onze inwoners.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, volgens mij was het de heer Bushoff die een heel mooie quote had van een reclameman die onzin verkoopt die meer verdient dan een leraar die mensen dingen leert. En nu hoor ik elke keer het frame terugkomen van: wat is het goed dat het college geen bibliotheken sluit, geen zwembaden sluit. Dat wordt elke keer herhaald. Maar dat heeft toch ook nooit op tafel gelegen? Daarna zegt de ChristenUnie: we willen eigenlijk altijd wel een onsje meer. De ChristenUnie is ook de partij die zei: we willen een betere verhouding tussen cultuur en sport. Volgens mij is dat ook niet gelukt. De ChristenUnie is ook voor meer veiligheid: ook eruit gesloopt. Meer onderhoud: eruit gesloopt. Bezuinigen op begraafplaatsen, verhogen van de leges op begraafplaatsen: hetzelfde.

De VOORZITTER: Stelt u uw vraag, mijnheer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja. Dat zijn stuk voor stuk dingen waar de ChristenUnie zich in de oppositie voor inzette. Nu zit ze eindelijk een keer op het pluche. Hoe vindt de heer Brandsema zelf dat het gaat?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, ik vind dat het goed gaat in een tijd die bar en boos is. Daar moeten we ook eerlijk over zijn. Dus ik ben ook zo realistisch om te bedenken dat niet het volledige verkiezingsprogramma van de ChristenUnie uitgevoerd kan worden. En wat wel, dat hoort u zo in de woordvoering. En dat hoort u nu nog steeds in de woordvoering, ook in wat ik tot nu toe gezegd heb. Voorzitter, ...

De VOORZITTER: De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ik zei net tegen andere coalitiepartijen ook al dat ik er begrip voor heb en dat ik ook best positief kan zijn dat er bijvoorbeeld niet op het armoedebeleid wordt bezuinigd of op de jeugdzorg. Maar ik sluit me toch wel aan bij een deel van de partijen die u net noemt, want met een ozb-verhoging, bezuinigingen op beheer en onderhoud, op sport, zorg en welzijn, wijkvernieuwing die vertraagd wordt en waarvan u vroeger ook altijd zei: daar kan wel wat geld van de binnenstad naartoe, treft u wel mensen, wijken en verenigingen, die u misschien ook wel kwetsbaar zou noemen. Dan ga ik het over een andere boeg gooien, want u hebt ook altijd gezegd: als het om een economisch programma gaat, vinden wij dat er meer aandacht moet komen en meer geld moet gaan naar praktisch geschoolden in plaats van alleen maar naar hbo'ers een universitair geschoolden. Dan vraag ik mij af: houdt de ChristenUnie dit punt en zegt zij: ja inderdaad, we moeten uit het economische programma, ik vraag nergens anders geld voor, meer geld gaan bestemmen voor die groep mensen, praktisch geschoolden, noem ze kwetsbaar, zoals u wilt, die wat moeilijker aan een baan komen?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, daar kom ik op in mijn woordvoering, dus u wordt hopelijk zo dadelijk op uw wenken bediend.

Voorzitter, dan vervolg ik mijn betoog. Dat was nog over sport, over die bezuinigingen die onder tijdsdruk niet met de verenigingen zijn besproken. En zoals GroenLinks heeft aangegeven, is er nog een klein beetje ruimte gevonden. De ChristenUnie wil deze graag aanwenden om de afschaffing van de trainingsveldkorting wat zachter te laten landen. Door het een sportseizoen uit te stellen tot 1 augustus 2021 kan deze bezuiniging meegenomen worden in de harmonisatie van de tarieven voor sportaccommodaties, zodat een integrale afweging gemaakt kan worden, samen met de sport. En ik zal daarom zo dadelijk, mede namens D66, een amendement hiervoor indienen.

Voorzitter, dan welzijn. We hebben oog voor kwetsbare inwoners en dat betekent dat we de meest kwetsbare inwoners proberen te ontzien. De nieuwe miljoenentekorten in de Wmo en Jeugd, 5 miljoen euro alleen al voor komend jaar, vullen we aan. We starten met het nieuwe armoedebeleid, waarbij we generatiearmoede willen doorbreken en waar de focus ligt op gezinnen met kinderen.

We dienen daarnaast samen met de Partij van de Arbeid een amendement in om het armoede- en minimabeleid een klein extraatje te geven. Ook is de ChristenUnie blij dat we doorgaan met de hulp aan multiprobleemgezinnen. Het voorkomen van stapelingen, niet voor maar mét mensen kijken naar hoe het beter kan, zodat er een nieuw duurzaam perspectief gevonden kan worden voor mensen die er zelf niet meer uitkomen. En afgelopen zondag was de dag van de mantelzorg. Mantelzorgers vervullen een

belangrijke maar soms ook zware taak in onze samenleving. De ChristenUnie is dan ook blij dat de inzet hierop onverminderd doorgaat en ook blijft de inzet op het tegengaan van mensenhandel en illegale prostitutie gehandhaafd. Wellicht is dat ook deels antwoord op de vraag van de heer Bolle, voorzitter.

En voorzitter, Groningen is een van de armste steden van Nederland. Zo'n 10.000 inwoners hebben bijvoorbeeld een bijstandsuitkering. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we vanuit oog voor elkaar daarom de tekorten van BUIG aanvullen en daarnaast is het van groot belang dat deze mensen zelf meer inkomen kunnen gaan verwerven en daarom blijven wij hier middels ons werkprogramma op inzetten, om zo structureel minder mensen in de bijstand te krijgen.

Kijkend naar Noord-Nederland en Groningen, hebben we goud in handen. Een universiteit, een hogeschool, ROC's, het UMCG, innovatieve ondernemers: laten we hier nog meer gebruik van maken om zo door maatschappelijke coalities aan te gaan en door in te zetten op de samenwerking tussen ondernemers, onderzoek, onderwijs en overheid vanuit de gezamenlijke visie de kansen voor meer en passende werkgelegenheid te realiseren. We kijken daarom uit naar de plannen en ambities uit de economische agenda, die we de komende maanden verder zullen bespreken.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: Nou, ik moet de heer Brandsema, u allemaal, wijzen op de tijd. Hoe ver bent u?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dan ga ik eens even kijken wat ik verder nog zou willen medelen hier in de raad.

De VOORZITTER: Nog een paar mededelingen van de kant van de ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Interrupties gaan toch niet van mijn tijd af, voorzitter?

De VOORZITTER: Nee, maar dan nog.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dan nog praat ik langzaam? Ja, dan moet ik dit nog wel even doen, voorzitter.

Voorzitter, waar ook kansen liggen in de samenstelling van de nieuwe gemeente, is dat we een gemeente zijn met een grote stad en een groot groen buitengebied. En in het buitengebied is de agrarische sector actief en voor de jongeren uit Stad zou het goed zijn om te weten hoe de leefwereld van de agrarische sector eruitziet. De ChristenUnie ziet hier kansen voor een combinatie met de maatschappelijke diensttijd, die officieel in februari volgend jaar van start gaat, aangezien de maatschappelijke diensttijd onder andere is bedoeld om jongeren in contact te laten komen met leefwerelden waar ze anders niet mee in aanraking zouden komen. Daarom dien ik zo dadelijk een motie in.

Voorzitter, het college bezuinigt fors op het stedelijke investeringsfonds en tegelijkertijd kiest het ervoor om onverminderd door te gaan met de ontwikkeling van onder andere Meerstad, Stadshavens en het Suikerfabriekterrein. Groningen is een aantrekkelijke stad, met de krapste woningmarkt van Nederland en het is daarom van belang dat er daadwerkelijk doorontwikkeld kan worden en de wijkvernieuwing in De Wijert, Beijum, Selwerd, Indische Buurt en De Hoogte gaat gelukkig ook door, zowel sociaal als fysiek. We snappen de keuze van het college om de wijkenergieplannen te temporiseren. De ChristenUnie is het met het college eens dat het Rijk voldoende geld beschikbaar moet stellen als het taken bij de gemeente neerlegt, maar tegelijk hebben wij als coalitie de ambitie om wijkvernieuwing en de energietransitie hand in hand te laten gaan. En door de extra middelen die GroenLinks gevonden heeft, kunnen wij deze bezuiniging ietwat verzachten.

Voorzitter, een sterke samenleving is een samenleving met cohesie. Het is belangrijk dat er plekken zijn waar mensen elkaar ontmoeten, bijvoorbeeld in buurthuizen, kerken, scholen en sportclubs. Dit is een citaat uit ons coalitieakkoord. Komend jaar wordt het accommodatiebeleid herzien en het college stelt voor om 100.000 euro te bezuinigen hierop.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Van Kesteren u nog een vraag stelt, die beantwoordt u en dan de laatste woorden van de heer Brandsema.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ik wou de ChristenUnie vragen: het is een mooi tsjakkaverhaal, maar wat heeft dit met de werkelijkheid te maken? Kunt u dat aangeven? Kunt u enkele raakvlakken aangeven

waar uw verhaal met de werkelijkheid te maken heeft, want de situatie in de gemeente Groningen zie ik namelijk niet?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Nou voorzitter, ik weet niet waar de heer Van Kesteren op doelt als het gaat om een tsjakkaverhaal. Als u mijn woordvoering nog een keer luistert, ziet u dat het volgens mij geen tsjakkaverhaal is maar dat er zeker elementen zijn waarvan wij blij zijn dat ze behouden kunnen worden. En dan weet u ook wat daarvan het realiteitsgehalte is.

Voorzitter, samen met de Partij van de Arbeid dienen we een amendement in, waarmee we een transitiefonds willen oprichten ter ondersteuning wanneer zich financiële knelpunten voordoen gedurende het jaar. Dit had nog betrekking op de dorps- en buurtaccommodaties.

En voorzitter, ik rond af. De financiële opgave voor deze begroting was enorm. Onze graanschuren hebben we niet verder kunnen vullen. Wel heeft het college veel moeten wikken en wegen en is het waarschijnlijk een enorme klus geweest voor de ambtenaren om deze begroting op te stellen. Namens mijn fractie hartelijk dank daarvoor. We wensen het college en de raad veel wijsheid, sterkte, plezier en bovenal Gods zegen toe bij het verantwoordelijke werk dat voor ons ligt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Motie 13: Lekker op de Trekker (ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019 besprekende de Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- de nieuwe gemeente Groningen het beste van twee werelden herbergt; de dynamiek van een grote stad en de rust en ruimte van een groot, groen buitengebied;
- in het buitengebied de agrarische sector actief is en ons van voedsel voorziet;
- de maatschappelijke diensttijd officieel start in februari 2020;
- FIX-Groningen¹ invulling geeft aan de maatschappelijke diensttijd;

overwegende dat:

- de maatschappelijke diensttijd onder andere is bedoeld om jongeren in contact te laten komen met leefwerelden waar ze anders niet mee in aanraking zouden zijn gekomen;
- het voor jongeren uit de stad goed zou zijn om te weten hoe de leefwereld van de agrarische sector eruit ziet;

verzoekt het college:

- om de agrarische sector in de gemeente Groningen te betrekken bij de maatschappelijke diensttijd in de gemeente Groningen;
- hiervoor in gesprek te gaan met LTO Noord en FIX-Groningen;
- de gemeenteraad van Groningen hier in het eerste kwartaal van 2020 over te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ FIX is een initiatief van Link 050 (MJD), Jimmy's Groningen (MJD), WeHelpen en Healthcoin

Amendement 10: Zachte landing voor de sporttarieven veldsport (ChristenUnie, D66)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 13 november 2019 besprekende het raadsvoorstel 'Gemeentebegroting 2020',

constaterende dat:

- in het kader van de bezuinigingen het college voorstelt om de trainingsveldkorting vanaf seizoen 2020/2021 te laten vervallen;
- het college dit voorstelt, omdat door het aanleggen van 51 kunstgrasvelden, het investeren in nieuwe kunstgrasvelden en het vervangen van kunstgrasvelden de grond voor het verlenen van deze korting is vervallen;
- geen enkele bezuiniging die het college voorstelt vooraf is overlegd met betrokkenen, maar deze korting wel effect heeft op de sport;

overwegende dat:

- in het kader van de herindeling in 2020 de tarieven voor sportaccommodaties dienen te worden geharmoniseerd;
- in het kader van de harmonisatie nader overleg met de sport gewenst is;

- er bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in het beschikbare weerstandsvermogen geen rekening is gehouden met de voorgestelde verhoging van de ozb;

besluit:

- I. aan dictum 1 toe te voegen: ‘met dien verstande dat de bezuiniging op de trainingsveldkorting met een jaar wordt uitgesteld tot de start van het sportseizoen 2021/2022 en dat deze wordt betrokken bij de totale harmonisatie van de tarieven voor sportaccommodaties’;
 - II. dit te bewerkstelligen door bij de hervormingen op pagina 459 van het boekwerk (nr. 24), de bezuiniging in de jaarschijven 2020 en 2021 te verminderen met respectievelijk 75.000 euro en 105.000 euro;
 - III. dit te bekostigen door een bedrag van 180.000 euro uit de algemene egalisatiereserve te onttrekken;
 - IV. de begroting dienovereenkomstig te wijzigen.
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dames en heren, het is 16.45 uur. Ik stel u voor dat wij een kwartier pauze nemen om de gebruikelijke versnaperingen tot ons te nemen. Schorsing tot 17.00 uur.

(Schorsing 16.45 uur – 17.00 uur)

De VOORZITTER: Ik verzoek de leden van de raad hun plaatsen in te nemen. Het is 17.00 uur en ik geef, als u allemaal de effecten van de gemberthee weer te boven bent, het woord aan mevrouw De Wrede van de Partij voor de Dieren. Mevrouw De Wrede.

Mevrouw DE WREDE (PvdD): Voorzitter, wij beschouwen dit als een financiële kwestie, dus onze financiële man zal de woordvoering houden.

De VOORZITTER: Nou, dat zal de heer Bolle tevreden stellen, want dan is er iemand met kennis van zaken.

De heer BOLLE (CDA): Dan zult u net zien dat ik een inhoudelijke vraag heb!

De VOORZITTER: Nee, maar u moet nu gaan uitkijken welke vraag u stelt, want u gaat nu iemand treffen die er echt verstand van heeft.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ik verwacht geen interrupties van de heer Bolle.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Dank. De Partij voor de Dieren bepleit een moraal van mededogen met alle levende wezens, waarin de verscheidenheid aan levensvormen gekoesterd en beschermd wordt, in plaats van verhandeld en te worden uitgebuit. De gebeurtenissen rondom de stikstofcrisis hebben laten zien dat er nog een lange weg te gaan is. Met deze begroting worden geen stappen op dat pad gezet. Vanwege de grote tekorten zullen we in de pas moeten gaan lopen met het Klimaatakkoord dat in Den Haag is afgesloten. Dit akkoord vinden wij niet ver genoeg gaan en wij hadden gehoopt dat met dit groen progressief college grotere stappen gezet konden worden.

In grote lijnen begrijpen wij de keuzes die gemaakt zijn, maar bij sommige krabben wij ons ook achter de oren. Bijvoorbeeld het schrappen van de natuur- en duurzaamheidseducatie. Juist in deze tijd is het belangrijk dat er op school voorlichting wordt gegeven over natuur en over datgene wat we onder duurzaamheid kunnen verstaan. We zien nog steeds dat mensen daar verschillende dingen onder kunnen verstaan. Wij zullen daarom de motie van D66 mede indienen om die bezuinigingen van NDE terug te draaien.

De bezuinigingen op de sport vinden wij schrijnend. De PvdD wil een gezonde gemeente met daarin veel aandacht voor breedtesport. We zien de sportclubs met de handen in het haar zitten om accommodaties te vinden terwijl dure plannen zoals de verbouwing van het stadhuis, de binnenstadvisie, en nieuwbouw Vrijdag en de Oosterpoort gewoon op de agenda blijven staan.

Met de financiële crisis waar we in zitten zullen we constructief moeten omgaan. Met belastingen belonen waar bewust met onze leefomgeving en de natuur wordt omgegaan.

De VOORZITTER: De heer Brandsema, ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u, voorzitter. Ik ben dan wel benieuwd wat de Partij voor de Dieren vindt van de 3,7 miljoen euro die geïnvesteerd gaan worden, wat vorige week bekend is geworden, een sport.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ik vind elke investering in de sport welkom. Maar wat we de afgelopen tijd hebben gezien voorzitter, is dat heel veel sportclubs met de handen in het haar zitten om een sportaccommodatie te vinden en dat daar nog steeds met passen en meten, voor zover ik weet nog geen goede oplossing voor is gevonden.

Dan ga ik verder. De financiële crisis waar we in zitten, daar moeten we dus constructief mee omgaan en wij willen dat doen door te kijken naar de lokale heffingen. Dus daar belastingen waar de natuur onder druk komt te staan. Wij willen daarom eerlijker lokale heffingen, die een milieu- en diervriendelijk effect hebben. We willen straks kunnen differentiëren in de logiesbelasting op ecologische voetafdruk. We waren zeer blij met die collegebrief. En we willen ook voor andere leges de toekomst en de mogelijkheden inzichtelijk krijgen. Daarom dienen wij met GroenLinks twee moties in om ook naar de leges in het algemeen te kijken, of die verduurzaamd kunnen worden en de rioolheffing. En we willen ook met GroenLinks kijken of we kunnen sturen in de hondenbelasting en we dienen met GroenLinks een motie in om te onderzoeken of we de huidige vrijstellingen voor de broedfok kunnen schrappen, zodat middelen vrijkomen om bijvoorbeeld de hondenbelasting op andere terreinen weer te verlichten. We begrijpen dat er op dit moment geen middelen beschikbaar zijn om die hondenbelasting af te schaffen en wij willen dus kijken of er andere mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld of je misschien opvanghonden vrijstelling kan geven. Voor dit doel dienen we ook een motie in voor een discussienota om te kijken of we verder in de hondenbelasting kunnen differentiëren op bijvoorbeeld dierenwelzijn.

Dan wil ik het hebben over radicalisering en extremisme. Dat is traditiegetrouw bij de bespreking van het programma Veiligheid een kopje waar je de groepen waar je het politiek niet mee eens bent als extremisten kan wegzetten. Ditmaal staat er ook dieren-extremisme vermeld. Wij vragen ons eigenlijk af, want het is nog nooit ter sprake gekomen in een of andere toezegging, hoe dit zomaar de begroting is binnengeslopen. Ik wil wel even uitleggen wat dieren-extremisme in onze ogen is. In onze ogen is dieren-extremisme het extremisme dat we in stallen tegenkomen. De duizenden dieren die jaarlijks omkomen bij de stalbranden. Wij zijn trouwens ook blij met de toezegging van de burgemeester dat er nu voorlichting komt, maar wat wij extremistisch vinden, zijn de schrijnende gevallen waar het leven van dieren zo extreem verschrikkelijk is, zoals bij koeien, die op geregelde basis zwanger worden gemaakt, waarvan de jongen worden afgepakt om die vervolgens voor een groot deel gewoon te laten verhongeren, omdat het een restproduct is.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren, PVV.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, hoor ik nou de Partij voor de Dieren zeggen dat opkomen voor criminelen die stallen kraken, dat vind ik nogal wat, ze zijn ook veroordeeld door de rechter trouwens hoor, terecht is? Vindt u het terecht dat u dat doet?

De heer PECHLER (Partij voor de Dieren): De heer Van Kesteren stelt mij een vraag over dingen die ik absoluut niet heb gezegd. Ik heb het nu over extremisme en wat wij dieren-extremisme vinden. En daar ga ik even mee door, want de vraag heeft geen betrekking op mijn betoog.

De VOORZITTER: De heer Brandsema heeft wel een vraag aan u.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u, voorzitter. Ik ben wel benieuwd hoe de Partij voor de Dieren de mensen typeert die privé-eigendom, een stal, binnendringen van een hardwerkende boer die zijn gezin onderhoudt, en dat ze met tientallen tegelijk zo'n erf op rennen. Hoe typeert de Partij voor de Dieren dat soort mensen?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Mijnheer de voorzitter, die typeer ik niet, die typeert de rechter.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Voorzitter, volgens mij weet de Partij voor de Dieren net zo goed als ik dat dit illegale praktijken zijn. En wat vindt de Partij voor de Dieren daar dan van? Zijn het dan dierenrechten-extremisten of niet? Of vindt u dit gewoon een leuke actie, die nodig is?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Er wordt hier vraag gesteld over een stalbezetting in Boxtel, terwijl ik het daar nu niet over heb. Maar er is burgerlijke ongehoorzaamheid. Ik weet zelf niet wat daar is gebeurd. Ik was daar niet bij. En daar gaat in principe de rechter over en niet ik. En ik wil nu even doorgaan met wat ik van dierenrechten-extremisme vind.

De VOORZITTER: Maar mevrouw Jacobs heeft ... Geen vraag meer. Ze had net een vraag, maar ze is nu vooral geïnteresseerd in uw vervolg.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ja, mag ik verder? Oh! Dat is mooi. Nou, ik had dus gezegd dat veel kalveren verhongeren omdat ze een restproduct zijn. Maar zij ondervinden ook veel pijn, zoals door hoef- en uierontstekingen. En varkens hebben veel longproblemen vanwege de slechte luchtkwaliteit in de stallen. Dit zijn heel pijnlijke, extreme ziektes. Wij zullen een amendement indienen om het woord 'dieren-extremisme', waarvan wij bij God niet weten hoe dit in die begroting is geslopen, in zijn geheel uit de context te halen, zoals het er nu staat.

De VOORZITTER: Nu komt mevrouw Jacobs wel met een vraag.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de Partij voor de Dieren zeggen dat ze niet weten wat rechts-extremisme is. Dieren-extremisme, excuus. En dat het daarom uit de begroting moet. Maar misschien kunt u ook verduidelijkend vragen wat dieren-extremisme is en dan uw oordeel vellen.

Want weet u, u hebt wel heel goed een idee bij wat links-extremisme is en wat rechts-extremisme is. Of is het zo dat het ene extremisme u enigszins welgevallig is en het andere niet? Als u niet weet wat het is en het moet eruit, dan bevreemdt mij dat wat.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Voorzitter, ik ben geen expert op het gebied van allerlei soorten extremisme. Ik geloof dat wij instituten hebben van de AIVD. Ik heb het nu over het stukje radicalisering en extremisme, zoals wij het nu hanteren in het programma Veiligheid en daar gooien wij zomaar termen in, zonder dat wij daar überhaupt als raad een idee bij hebben, laat staan ik. Ik zou er ook eigenlijk voor pleiten om hoe wij definiëren wat radicalisering en extremisme is, in veel algemenere termen daar neer te zetten dan we nu doen. En dan wil ik verder.

De VOORZITTER: De heer Brandsema nog even.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): En dank u wel, voorzitter. Ik hoor de Partij voor de Dieren een heel verhaal houden over alle misstanden in onze koeien-, varkens- en kippenstallen in Nederland. Kan ik het ook interpreteren als dat de Partij voor de Dieren voor de motie van de ChristenUnie is om ook in het kader van de maatschappelijke diensttijd jongeren een bezoek te laten brengen en aan het werk te laten gaan bij boeren om te zien hoe het er daaraan toegaat? Zodat zij zichzelf daar een objectieve mening over kunnen vormen?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Een deel van de motie, wij zullen daar nog in de stemverklaring op terugkomen, is dat het wel goed is om mensen in een stedelijke omgeving kennis te laten nemen van de landelijke agrarische cultuur. En dan zien wij ook dat zij kunnen zien waar de plantaardige mogelijkheden zitten. Wij zullen nog op de stemverklaring over uw motie komen.

Wat we dus wel in de context van menselijk extremisme zien, is een maatschappelijke verharding. Demonstraties waarbij we het normaal vinden dat vernielingen worden aangericht en mensen worden geïntimideerd en waar mensen in zeer onveilige situaties worden gebracht. Aan de andere kant worden groepen die vreedzaam demonstreren voor terroristen uitgemaakt, omdat hun mening te omstrede zou zijn. Er wordt gemeten met verschillende maten en dit in zo'n hoedanigheid, dat het recht op betoging en vergadering onder druk is komen te staan. Dit is een vorm van extremisme waarbij onze democratische normen en waarden sterk onder druk zijn komen te staan. Wij zullen daarom een amendement indienen om daarvoor aandacht en focus te vragen. Eenieder in onze gemeente moet zich vrij en veilig kunnen voelen zijn of haar mening te geven. Dat is een grondwettelijk recht.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, volgens mij is dat ook een grondwettelijk recht. Daar ben ik het helemaal met u over eens. Maar gaat de rechter er niet over als iemand over de schreef gaat? Dat zei u namelijk net ook over dieren-extremisme.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Daar heeft de heer Dijk geheel gelijk in, voorzitter, dat de rechter daarover gaat. Maar voordat de persoon in kwestie bij de rechter komt, zullen wij wel die persoon in kwestie eerst moeten oppakken en daar naartoe begeleiden. En daar gaat de gemeente wel over.

Tot slot. Er is veel onvrede in de maatschappij. Een grote bron van onrust is de stikstofproblematiek. Het aan banden leggen van stikstofuitstoot is een van de belangrijkste maatregelen die nu genomen moeten worden om de natuurdoelen te behalen, namelijk om de biodiversiteit, die in Nederland enorm is gedaald, naar 15% van wat we honderd jaar geleden hadden, weer op te krikken en niet verder te laten dalen. Het is geen maatregel tegen de boeren of tegen de bouwsector. Het is een maatregel voor de natuur, voor de biodiversiteit. De Partij voor de Dieren ziet geen andere mogelijkheden dan het rigoureus verkleinen van de veestapel en een grote stap te zetten richting de eiwittransitie. Juist ook binnen onze gemeente. Dan doen we iets aan de grote rampen van deze tijd: het verdwijnen van de oerwouden, ...

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs, VVD.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik hoor u net zeggen dat u wat biodiversiteit betreft, terug wilt naar honderd jaar geleden. Bedoelde u dit alleen voor biodiversiteit of wilt u met zijn allen terug naar hoe we het met elkaar hadden in 1919?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Voorzitter, ik had het geloof ik over de biodiversiteit, over natuur. Dus ik was daar volgens mij heel duidelijk in.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, de heer Van Zoelen had het over de veestapel. Ik heb zelf twee geadopteerde konijnen. Daar hoef ik er toch niet een van weg te doen, hè?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Daar ga ik niet over, voorzitter.

Oké. Wat wij doen is dat we juist in onze gemeente aan de eiwittransitie moeten meewerken, want dan doen wij iets aan de grote rampen van deze tijd, het verdwijnen van de oerwouden, omdat daar het voedsel voor ons vee vandaan komt en hieraan gekoppeld het verdwijnen van zoveel diersoorten en biodiversiteit. En ik wens het college veel wijsheid daarin.

De VOORZITTER: De heer Dijk heeft nog een vraag aan u.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, mijn vraag aan de Partij voor de Dieren is of zij een kleine analyse kunnen geven of zij denken dat boeren niet juist heel graag duurzamer en diervriendelijker zouden willen boeren.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ik denk dat veel boeren het water aan de lippen staat en dat zij gevangen zitten in een kapitalistisch verdienmodel, dat opgericht is door financiers zoals Rabobank. En dat ze daar uitgehaald moeten worden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dan zou het toch heel goed zijn om daar met boeren over te gaan spreken? In plaats van allerlei moeilijke heffingen op te leggen en hier te roepen dat de veestapel gehalveerd moet worden, waarbij u ze keihard tegen de haren instrijkt en ze verder van u vandaan brengt dat ze ooit tevoren waren? Zou het niet verstandiger zijn om als Partij voor de Dieren met die boeren in gesprek te gaan en met de analyse die u nu met mij deelt, tegen boeren te zeggen: weet u, u moet misschien niet met een trekker het Provinciehuis inrijden, maar u moet naar de voedselproducenten gaan, die u een te lage prijs geven. U moet bij de banken zijn, die u alleen een lening geven als u groot, groter, grootst wordt. Zou dat geen betere tactiek zijn om uw doelen voor elkaar te krijgen? En dat u daarmee minder stikstof uitstoot zou krijgen?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): De heer Dijk schetst hier het beeld alsof wij dat niet zouden doen. Natuurlijk gaan wij ook in gesprek met de boeren en wij voeren op allerlei niveaus, tot wel in de Tweede

Kamer, deze discussie. Maar ik wil geen misverstand laten bestaan over het halveren van de veestapel. Wij willen op weg naar een plantaardige samenleving. Wij zien ook geen toekomst in het houden van dieren, het gebruiken van dieren als productiemiddel. Daar is veel voedsel voor nodig, dat is slecht voor het milieu en daar moeten de boeren vanaf. En die discussie willen wij ook graag met de boeren voeren, zodat zij ook een eerlijke boterham kunnen verdienen.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter?

De VOORZITTER: Nee. Nee, want we zijn klaar met het betoog.

Motie 14: Differentieer tarieven hondenbelasting (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- er geen financiële middelen beschikbaar zijn om de afschaffing van de hondenbelasting de komende jaren te dekken;
- de raad de financiële mogelijkheden met betrekking tot de hondenbelasting wil onderzoeken en bespreken;

overwegende dat:

- de gemeente Groningen dierenwelzijn hoog in het vaandel heeft staan;
- de gemeente Groningen met behulp van tarief- en vrijstellingen met belastingdruk op gewenste effecten kan sturen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke wijze met tarieven en vrijstellingen van hondenbelasting gedifferentieerd kan worden op basis van dierenwelzijn;
- de raad van de financiële mogelijkheden en consequenties daarvan middels een discussienota te voorzien;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 15: Geen handel in dieren (PvdD, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- het college in de bij het genoemde raadsvoorstel ter vaststelling voorgelegde Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2020 voorstelt vrijstelling te verlenen aan eigenaren van honden die uitsluitend ten verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
- de inrichting als bedoeld in artikel 3.7 commerciële handel in dieren betreft;

overwegende dat:

- handel in dieren in het kader van dierenwelzijn niet wenselijk is en er voldoende opvanghonden voorradig zijn;
- de broedfok van honden vele erfelijke afwijkingen met zich meebrengt en daarom ontmoedigd dient te worden;

verzoekt het college:

- de raad tijdig voor de begroting 2021 een discussienota voor te leggen over de ‘Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting’;
- waarin de voordelen en vrijstellingen voor kennels worden geschrapt;
- waarin is onderzocht wat de effecten en mogelijkheden zijn als kennels een vast tarief per gehouden hond gaan betalen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 11: Dierenactivisme is geen extremisme (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- hoofdstuk 10.1.6 Radicalisering, Extremisme en Polarisatie vormen van extremisme zonder gedegen onderbouwing zoals dierenextremisme expliciet benoemt;
- bij de inleiding van deze paragraaf gemeld wordt dat de geweldsdreiging van extreemrechts, extreemlinks en dierenrechtenextremisten beperkt blijft;

overwegende dat:

- de focus op geweld en dreiging in paragraaf 10.1.6 vanuit extremistische bewegingen betrekking moeten hebben op de actuele situatie binnen onze gemeente en dierenactivisme daartoe niet behoort;
- dierenactivisme zowel landelijk als lokaal geen gevaren heeft gevormd voor de democratische rechtsorde zoals deze in de definitie door het AIVD1 wordt benoemd;

besluit:

- op pagina 239 de zin “De geweldsdreiging van extreemrechts, extreemlinks en dierenrechtenextremisten blijft beperkt.” te vervangen door “De geweldsdreiging van extreemrechts en extreemlinks blijft beperkt”;
- op pagina 239 de zin “Dierenrechtenextremisten organiseren demonstraties, consumentenacties, filmen misstanden maar uiten ook bedreigingen.” wordt geschrapt;

en gaat over tot de orde van de dag.

1 “Het actief nastreven en/of ondersteunen van diepingrijpende veranderingen in de samenleving die een gevaar kunnen opleveren voor (het voortbestaan van) de democratische rechtsorde, eventueel met het hanteren van ondemocratische methodes die afbreuk kunnen doen aan het functioneren van de democratische rechtsorde.”

<https://www.aivd.nl/onderwerpen/extremisme>

Amendement 12: Recht op betoging en vergadering (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- hoofdstuk 10.1.6 Radicalisering, Extremisme en Polarisatie vormen van extremisme zonder gedegen onderbouwing benoemt;
- bij de inleiding van deze paragraaf gemeld wordt dat de geweldsdreiging van extreemrechts, extreemlinks en dierenrechtenextremisten beperkt blijft, terwijl het recht op betoging en vergadering vanwege rechtsextremisme sterk onder druk is komen te staan;

overwegende dat:

- de focus op geweld en dreiging in paragraaf 10.1.6 vanuit extremistische bewegingen betrekking moeten hebben op de actuele situatie binnen onze gemeente en de dreiging van rechtsextremisme daartoe behoort;
- rechtsextremisme zowel landelijk als lokaal gevaren heeft gevormd voor de democratische rechtsorde zoals deze in de definitie door het AIVD1 wordt benoemd;

besluit:

- onder paragraaf 10.1.6 te benoemen dat het recht op betoging en vergadering vanuit rechtsextremistische dreiging steeds verder onder druk is komen te staan;

en gaat over tot de orde van de dag.

1 “Het actief nastreven en/of ondersteunen van diepingrijpende veranderingen in de samenleving die een gevaar kunnen opleveren voor (het voortbestaan van) de democratische rechtsorde, eventueel met het hanteren van ondemocratische methodes die afbreuk kunnen doen aan het functioneren van de democratische rechtsorde.”

<https://www.aivd.nl/onderwerpen/extremisme>

De VOORZITTER: Met de klanken van Youp van het Hek op de achtergrond, ben ik toch heel benieuwd hoe uw konijn heet, mijnheer Bolle. En vooral waar hij gehuisvest is.

De heer BOLLE (CDA): Ja, het zijn nu nog twee konijnen, hè. En ik hoop dat het zo mag blijven van de Partij voor de Dieren. De ene heet Pieter, naar Pieter Konijn, en de andere heet Snoezie. Ja, ik heb die namen zelf niet bedacht. Het zijn ook niet mijn konijnen.

Vind je dat nou leuk, de gemeenteraad? De vraag wordt mij met enige regelmaat gesteld en ik ben vast niet de enige aan wie die vraag wordt gesteld. Het is vaak ook met een zekere ondertoon. Want wat is

daar nou eigenlijk leuk aan, aan raadslid zijn? Ja, ik moet zeggen, mijn antwoord is ook niet altijd even overtuigend. Ja, dat is wel leuk, op zich. Je moet wel veel saaie stukken lezen. En soms kan het ook wel frustrerend zijn, zo'n raadsvergadering, zeker als het lang duurt en er maar weinig verandert. En al helemaal als je tot de 33 raadsleden behoort die helemaal niets mogen zeggen vandaag. Al zou dat soms wel handig zijn, als ze portefeuille-expert zijn. Je moet er eigenlijk een beetje gek voor zijn om het te doen. Het helpt als je discussiëren leuk vindt en een klein beetje van het politieke spel houdt. Maar het leukste van raadslid zijn is niet hier staan en de CDA-kijk op de begroting met jullie delen. Nee, het leukste zijn de gesprekken met de mensen buiten deze zaal en buiten dit gebouw. Mensen die ergens tegenaan lopen en die je kunt helpen of mensen die ideeën hebben, die je een stapje verder kunt brengen. Maar of ik, of jullie, het raadswerk leuk vinden is irrelevant. Het doet er niet zoveel toe. Er zijn genoeg leukere dingen te verzinnen om op een woensdag te doen. Maar daar gaat het niet om. We stonden op een lijst. We zijn verkozen en we zitten hier dus niet voor onszelf. En dan zijn er grofweg drie taken die we hebben. We moeten de kiezer vertegenwoordigen; we moeten de kaders stellen en het geld verdelen en we moeten het college controleren. En die eerste twee hebben vandaag, bij het behandelen van een begroting, de overhand. Wat zouden de inwoners willen en hoe verdelen we dat geld?

En voorzitter, ik denk dat we wel kunnen vaststellen dat het dit jaar niet zo leuk is om het geld te verdelen. Niet voor een college en ook niet voor een gemeenteraad. Grote tekorten, waarvan we voor een groot deel afhankelijk zijn het kabinet, waar je als gemeente in veel gevallen maar erg weinig aan kan doen. Leuk is anders.

Maar juist dan is het van belang om goed te kijken wat er niet meer kan en wat er wél kan. Het is een kans om gezamenlijk de schouders eronder te zetten. In grote lijnen hebben onze inwoners natuurlijk gezegd wat ze wilden op 21 november 2018. Dat was een heel duidelijke uitslag. Maar niemand in de gemeente heeft voor het coalitieakkoord gestemd. Dat zijn afspraken tussen vier partijen.

En voorzitter, wat zijn die vier partijen blij dat dit coalitieakkoord overeind is gebleven. Maar tegen welke prijs? Want het overeind houden van dat akkoord is niet zonder gevolgen: de coalitie bezuinigt keihard op sport, zonder overleg met de Sportkoepel. Ik kan me de verkiezingsdebatten nog echt levendig voor de geest halen. Elke partij vond dat er meer geïnvesteerd moest worden in sport. En wat gebeurt er? Een keiharde bezuiniging. Hoe zouden die vrijwilligers van de Sportkoepel zich voelen? Ze zetten zich jarenlang met hart en ziel in voor een beter sportklimaat in Groningen. Ik weet niet hoe zij zich voelen, maar leuk is anders.

En dan onze inwoners met een eigen woning. De huizenmarkt in Groningen is nogal overspannen. Prijzen rijzen de pan uit en het wordt zeker voor starters steeds moeilijker om een woning te krijgen. Daarnaast is het ook voor corporaties lastig om aan de groeiende vraag te blijven voldoen. Maar die huizenbubbel zorgt er wel voor dat de ozb-inkomsten weer flink omhoog gaan, omdat de WOZ-waarde stijgt.

De VOORZITTER: De heer Brandsema, ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Ik zou de vraag willen stellen aan het CDA waar het CDA mij zojuist om vroeg. Ik snap: bezuinigen op sport is niet leuk. Dat hebt u ook van de ChristenUnie gehoord. Maar vorige week werd bekend dat er ook 3,7 miljoen euro in sport geïnvesteerd wordt, in kunstgrasvelden en kleedruimtes. Er is de komende jaren incidenteel 1 miljoen euro dat geïnvesteerd gaat worden in kunstgras. Wat vindt u daarvan?

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, bedankt. Daar heb ik inderdaad om gevraagd. Ja, ik weet niet of ik teleurgesteld moet zijn om deze vraag of dat ik eigenlijk heel boos zou moeten worden, want het is nogal logisch dat er geïnvesteerd wordt in sport. We hebben namelijk een sportbegroting van 25,7 miljoen euro, dacht ik. Nee, 27,5. Andersom. Een getalletje omgedraaid. Het maakt nogal wat uit. En er wordt geïnvesteerd in sport, natuurlijk! Maar we investeren ook 45 miljoen euro in cultuur. Dat doen we elk jaar. We geven 250 miljoen euro uit aan werk en inkomen. Maar dat dan neerzetten alsof wij nu, alsof de heer Brandsema nu zoveel extra investeert in sport: 3 miljoen euro in kunstgrasvelden! Nee, wij leggen gewoon kunstgrasvelden aan. Dat waren we sowieso al van plan. En vervolgens zetten we ook langjarig een bezuiniging van 600.000 euro er in en die gaat ten koste van sportclubs. Die gaat ten koste van het investeringsfonds. Die gaat ten koste van extra subsidie naar Bslim. Dus mooi hoor, dat die kunstgrasvelden er zijn, daar is het lekkerder op voetballen, of in ieder geval beter voor de trainingen. Maar heel veel op de trom slaan zou ik niet doen, als ik de heer Brandsema was.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter, en volgens mij is het ook niet zo dat de ChristenUnie of dit college heel erg op de trom slaat. Dat laat het amendement ook wel zien dat de

ChristenUnie zojuist heeft ingediend. Maar volgens mij is het ook zo dat, gezien de complete financiële situatie, het ook positief is dat ondanks de bezuiniging die niet fijn is, er geen zwembaden gesloten hoeven te worden als sportvoorziening en dat er nog wel geïnvesteerd wordt en dat dit inderdaad niet met 1 miljoen euro structureel extra is, dat ben ik met u eens.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, er wordt helemaal niet extra geïnvesteerd in sport. We zijn gewoon velden aan het vervangen. Dat doen wij altijd. We vervangen altijd velden, we vervangen altijd grasvelden voor kunstgrasvelden. Daar zijn we al jarenlang mee bezig. Dat stond allemaal al gewoon op de rol en dat zijn we aan het doen. Volgens mij bespreken we ook het budget van het co-investeringsfonds nog in de komende tijd; daar worden ook dingen uit gehaald. Dat doen we allemaal al regulier. En dat neemt helemaal niets weg van het feit dat deze coalitie, dit college waar de ChristenUnie onderdeel van is, langjarig 600.000 euro bezuinigt op sport.

Voorzitter, ik wou even terug naar die ozb, want die inkomsten gaan flink omhoog en wat krijg je daar als inwoner voor terug? Minder beheer en onderhoud van groen. Minder onderhouden straten. Je moet meer gaan betalen en je krijgt er minder voor terug. Leuk is anders.

Of neem de hondenbezitters, helemaal als ze in Haren of Ten Boer wonen. Een meerderheid is voor het afschaffen van de hondenbelasting, maar wat doet de coalitie? Wordt het afgeschaft, wordt het afgebouwd? Nee. We gaan de hondenbelasting indexeren. Sterker nog, we breiden het gebied uit en voeren het ook in Haren en Ten Boer in. Dat is een keuze.

Voorzitter, het kan anders. Je kunt andere keuzes maken. Je kunt je politieke stokpaardjes op stal laten staan en teruggaan naar de kern van wat een gemeente zou moeten doen. En als je dat doet in je eentje als partij, dan is dat vrij makkelijk, dan hoef je geen compromis te sluiten. Dat is misschien wel leuk, maar dat is niet echt realistisch. Daarom hebben we samen met de SP, de VVD, de Stadspartij en de PVV een amendement waarin we andere keuzes maken. En dat is zo op het eerste gezicht niet de meest voor de hand liggende politieke combinatie. Maar deze combinatie van partijen van links tot rechts heeft een ding gemeen: ze proberen het evenwicht terug te brengen in deze begroting. En het CDA doet dat, omdat we ervan overtuigd zijn dat de rekening van de ambities van deze coalitie te veel bij de inwoners gelegd wordt. Want ook als je vindt dat den Haag te weinig geld overmaakt, heb je een keuze en een verantwoordelijkheid. Natuurlijk is er flink wat over de schutting gegooid met de decentralisaties. Dat is zo. Maar het is onze taak om dat dan vervolgens niet zelf ook weer over de schutting te gooien in het tuintje van onze inwoners. Het is onze taak om die lastige en vervelende keuzes te maken en de inwoners zoveel mogelijk te ontzien. Het college en de coalitie hebben een poging gedaan. Ik denk dat onze voorstellen een noodzakelijke verbetering zijn van wat nu voorligt. En ik hoop van harte dat die ruimte om gezamenlijk andere keuzes te maken er ook is bij de coalitie. Daar zou het namelijk een stuk leuker van worden. En niet zozeer voor mij of de andere mensen uit de oppositie, maar voor de inwoners van onze gemeente.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. Leuker kunnen we het niet maken. We hebben op 10 juli een motie ingediend: 'Betrek de gemeenteraad vroegtijdig'. Had de heer Bolle van het CDA misschien dezelfde verwachting als ik had, dat we geen tegenbegroting hadden hoeven indienen, maar dat we vooraf serieus betrokken zouden worden bij de keuzes die de coalitie en het college hebben gemaakt met het presenteren van deze begroting?

De heer BOLLE (CDA): Nou, dan moet ik de heer Sijbolts teleurstellen. Die verwachting had ik eerlijk gezegd niet. Ik had wel verwacht dat het lijstje met dingen die besproken waren binnen het college wat uitgebreider was. Nu waren ze al snel afgeschoten en kon je dus ook niet zien wat het aan geld opbracht. Maar ik had eerlijk gezegd niet de illusie dat wij helemaal op een andere manier erbij betrokken zouden worden dan normaal gebruikelijk is.

Amendement 13: Tegenbegroting (CDA, SP, VVD, Stadspartij voor Stad en Ommeland, PVV)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020 en het raadsvoorstel belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen zich in financieel zwaar weer bevindt;

overwegende dat:

- een groot deel van de financiële tekorten worden veroorzaakt door een ontoereikend budget vanuit het Rijk;
- het college ervoor kiest de rekening van de tekorten en van haar politieke ambities teveel bij onze inwoners neer te leggen;
- de voorgenomen bezuiniging op sport zou moeten worden teruggedraaid;
- de voorgenomen bezuiniging op beheer & onderhoud zou moeten worden teruggedraaid;
- de hondenbelasting gehalveerd kan worden en in 2020 nog niet wordt ingevoerd in Haren en Ten Boer;
- de ozb voor woningen vorig jaar met 12,5% is gestegen en het college voorstelt dit voor 2020 nog eens met 8% te laten stijgen;

besluit:

- de voorgenomen bezuiniging op sport terug te draaien;
- de voorgenomen bezuiniging op beheer en onderhoud terug te draaien;
- de hondenbelasting te halveren;
- de inkomsten van de ozb voor woningen 1.050.000 euro lager te laten zijn;
- daartoe aan dictum 1 van het raadsvoorstel gemeentebegroting 2020 toe te voegen: *“met dien verstande dat de hervormingen op pagina 337 van de begroting, te weten:*
 - o *Sport (nr. 24, 418.000 euro structureel)*
 - o *Beheer en onderhoud (nr. 40, 441.000 euro structureel)**worden geschrapt”*;
- dictum VII van het raadsvoorstel belastingtarieven 2020 zodanig aan te passen dat gedeeltelijk rekening wordt gehouden met de waardeinstijging van woningen van 8% en hier het ozb-tarief op aan te passen zodanig dat de inkomsten van ozb woningen 1.050.000 euro lager zijn;
- dictum V van het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020 als volgt aan te passen: *“de verordeningen precariobelasting en brug- en havengeld van de voormalige gemeente Groningen geldend te verklaren voor de gehele gemeente en de in deze verordeningen opgenomen tarieven met 3,87% te verhogen; de verordening hondenbelasting van de voormalige gemeente Groningen geldend te verklaren voor de voormalige gemeente Groningen en de in deze verordening opgenomen tarieven zodanig aan te passen dat de opbrengst van de hondenbelasting met 450.000 euro wordt verlaagd”*;
- en ter dekking hiervan:
 - o de structurele hervorming culturele sector (nr. 27 pagina 337 begroting) te verhogen van 200.000 naar 438.000 euro;
 - o voor Let’s Gro Been budget meer beschikbaar te stellen en de budgetten waarmee Let’s Gro in 2019 is gedekt te verlagen met in totaal 150.000 euro structureel (G-kwadraat 20.000 euro, energie 12.500 euro, verkeer 12.500 euro, wonen 12.500 euro, DMO onderzoek en overig 50.000 euro, organisatieontwikkeling 20.000 euro, en gebiedsgericht werken 17.500 euro);
 - o het budget voor het nieuwjaarsfeest (65.000 euro) te schrappen;
 - o de niet door het college van B en W overgenomen hervorming Binnenstad (het verlagen van de structurele middelen voor de binnenstad met 180.000 euro) wel door te voeren en wel voor 500.000 euro;
 - o de hervorming stedenbanden (nr. 11 pagina 373 van de begroting) te verhogen met 130.000 euro vanaf 2020
 - o de hervorming marketing Groningen (nr. 5 pagina 337 digitale begroting) al vanaf 2020 in te laten gaan en vanaf 2021 te verhogen van 100.000 naar 135.000 euro;
 - o de structurele intensivering huisvesting Vrijdag (nr. 43, pagina 107 digitale begroting) van 250.000,- euro te schrappen;
 - o de kosten voor wethouders en ondersteuning structureel te verlagen met 400.000 euro;
 - o de kosten voor het fractiebudget structureel te verlagen met 41.000 euro;
 - o de niet door het college van B en W overgenomen hervorming Groencompensatie Eelde (het verlagen van de structurele middelen voor Groencompensatie Eelde met 150.000 euro) wel door te voeren;
 - o de structurele intensivering huisvesting Vrijdag (nr. 43, pagina 107 digitale begroting) van 250.000,- euro te schrappen;

- o het budget revitalisering stadhuis te verlagen met 200.000 euro (nr. 8, pagina 241 digitale begroting);
- en conform bovenstaand de begroting en de belastingverordening op diverse plekken te wijzigen; en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 14: Van basisbaan naar sport (CDA, Student en Stad, Stadspartij voor Stad en Ommeland, VVD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- het college voorstelt om in 2020 418.000 euro op sport te besparen oplopend tot 600.000 euro vanaf 2022;
- de 418.000 euro is opgebouwd uit 233.000 euro uit het investeringsfonds sport, 50.000 euro minder uitbreiding Bslim, 105.000 euro schrappen trainingsveldkorting, 30.000 euro vrijval subsidie;

overwegende dat:

- het college in het coalitieakkoord 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' aangeeft dat sportverenigingen en sportorganisaties een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie hebben en een bijdrage leveren aan een gezonde leefstijl van hun (vaak jonge) leden;
- het college in het coalitieakkoord 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' van verenigingen vraagt om het voor iedereen mogelijk te maken om te sporten;
- veel Groningse sportverenigingen al jaren onder druk staan door stijgende energiekosten, tariefverhoging en het geringe aantal vrijwilligers;
- het schrappen van de trainingsveldkorting leidt tot grote financiële zorgen voor met name veldsporten in de stad Groningen;

besluit:

- het instrument trainingsveldkorting te schrappen en het bedrag wat hierdoor extra zou moeten worden betaald te verwerken in een lager veldtarief zodat de afschaffing per saldo voor de verenigingen geen extra kosten oplevert;
- aan dictum 1 toe te voegen: met dien verstande dat de bedragen bij de intensivering basisbaan (pagina 20, nr. 29) worden verlaagd in 2020 van 700.000 naar 0,-, in 2021 van 700.000 naar 0,-, in 2022 van 700.000 naar 0,- en de bedragen genoemd bij de hervormingen nr. 24 Sport (blz. 337) dienovereenkomstig worden verlaagd van 418.000 euro naar 0 (voor de jaren 2020, 2021 en 2022) en het restant bedrag toe te voegen aan het investeringsfonds sport en de begroting conform bovenstaande op diverse plekken verder te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 15: Fair Play, eerst overleg (CDA, PvdD, Stadspartij voor Stad en Ommeland, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- het college voorstelt om in 2020 418.000 euro op sport te besparen oplopend tot 600.000 euro vanaf 2022;
- de 418.000 euro is opgebouwd uit 233.000 euro uit het investeringsfonds sport, 50.000 euro minder uitbreiding Bslim, 105.000 euro schrappen trainingsveldkorting, 30.000 euro vrijval subsidie;

overwegende dat:

- het college in het coalitieakkoord 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' aangeeft dat sportverenigingen en sportorganisaties een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie hebben en een bijdrage leveren aan een gezonde leefstijl van hun (vaak jonge) leden;
- het college in het coalitieakkoord 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' van verenigingen vraagt om het voor iedereen mogelijk te maken om te sporten;
- veel Groningse sportverenigingen al jaren onder druk staan door stijgende energiekosten, tariefverhoging en het geringe aantal vrijwilligers;

- het schrappen van de trainingsveldkorting leidt tot grote financiële zorgen voor met name veldsporten in de stad Groningen;
- op 13 december 2018 een samenwerkingsovereenkomst is afgesloten tussen de Sportkoepel en de gemeente Groningen;
- het college een rekeningresultaat verwacht van tenminste 7 miljoen euro voor 2019 en dit afroemt in de begroting 2020 en daarnaast nog 5 miljoen euro leniger kan begroten;

besluit:

- de bezuiniging op sport van 418.000 euro te schrappen;
- aan dictum 1 toe te voegen: met dien verstande dat het bedrag van 5 miljoen euro bij leniger/flexibeler begroten (nr. 56 pagina 337 begroting) eenmalig wordt verhoogd naar 5,418 miljoen euro en dat 418.000 euro daarvan wordt ingezet voor de verlaging van de hervorming sport (nr. 24 pagina 337 begroting) naar 0 euro en de begroting conform bovenstaand op diverse plaatsen te wijzigen;
- het college opdracht te geven zo spoedig mogelijk in overleg te treden met de Sportkoepel om in gezamenlijkheid de financiële situatie te bespreken en daarmee artikel 6 lid 2 en 3 van de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente Groningen en de Sportkoepel te eerbiedigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 16: Van cultuur naar sport (CDA, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende de gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- het college voorstelt om in 2020 418.000 euro op sport te besparen oplopend tot 600.000 euro vanaf 2022;
- de 418.000 euro is opgebouwd uit 233.000 euro uit het investeringsfonds sport, 50.000 euro minder uitbreiding Bslim, 105.000 euro schrappen trainingsveldkorting, 30.000 euro vrijval subsidie;

overwegende dat:

- het college in het coalitieakkoord 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' aangeeft dat sportverenigingen en sportorganisaties een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie hebben en een bijdrage leveren aan een gezonde leefstijl van hun (vaak jonge) leden;
- het college in het coalitieakkoord 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' van verenigingen vraagt om het voor iedereen mogelijk te maken om te sporten;
- veel Groningse sportverenigingen al jaren onder druk staan door stijgende energiekosten, tariefverhoging en het geringe aantal vrijwilligers;
- het schrappen van de trainingsveldkorting leidt tot zeer grote financiële zorgen voor met name voetbalverenigingen in de stad Groningen;
- de verhouding sport versus cultuur in Groningen uit balans is en dat bijv. de grote cultuurinstellingen gezamenlijk deze bezuiniging zouden moeten kunnen dragen;

besluit:

- het instrument trainingsveldkorting te schrappen en het bedrag wat hierdoor extra zou moeten worden betaald te verwerken in een lager veldtarief zodat de afschaffing per saldo voor de verenigingen geen extra kosten oplevert;
- en aan dictum 1 toe te voegen: met dien verstande dat de structurele bedragen genoemd bij hervormingen cultuur (nr. 27 pagina 337 begroting) verhoogd worden van 200.000 euro naar 500.000 euro voor de jaren jaar 2020, 2021, 2022 en 2023 en de bedragen genoemd bij de hervorming Sport (nr. 24 blz. 337) worden verlaagd van 418.000 euro naar 118.000 euro (2020), van 445.000 euro naar 135.000 euro (2021), van 600.000 euro naar 300.000 euro (2022 en 2023) en de begroting conform bovenstaande op diverse plekken verder te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 17: Voortzetten alternatief vervoer binnenstad (CDA, SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019, besprekende de conceptbegroting 2020,

constaterende dat:

- de herinrichting van Brugstraat en Astraat grotendeels is voltooid;
- sinds invoering van de pilot alternatief vervoer Binnenstad West het aantal gebruikers is opgelopen tot drie- à vierhonderd per week;
- de kosten voor de eerste fase van de pilot begroot waren op 250.000 euro;
- deze kosten bestonden uit: de inzet en planning van de chauffeurs; inzet van de bussen; realisatie van haltes; communicatie; monitoring;
- het college de pilot Alternatief Vervoer Binnenstad West voor anderhalf jaar heeft gestaakt en bij de verdere planvorming voor Binnenstad Oost met een nieuw voorstel komt;

overwegende dat:

- bij de besluitvorming tot de binnenstadsplannen nadrukkelijk besproken is dat de binnenstad voor alle doelgroepen goed toegankelijk moet blijven;
- de werkgroep Toegankelijk Groningen kritisch was ten opzichte van een experiment met een busdienst op afroep;
- de werkgroep Toegankelijk Groningen weliswaar constateert dat het gebruik van de pendelbus relatief klein is, maar dat de pendeldienst wel in een behoefte voorziet;
- vanuit de chauffeurs van de pendeldienst voorstellen zijn gedaan waarmee tegen veel geringere kosten, dan de pilot, toch een pendeldienst behouden kan blijven;
- flink op de kosten kan worden bespaard door bijvoorbeeld enkel te rijden van dinsdag tot en met zaterdag, van 13:00 tot 19:00 en niet met een waterstofbus maar met een regulier busje;
- de route aan te passen is, door bijv. de ov-hub bij het UMCG op te nemen;
- door ook in 2020 een pendeldienst te laten rijden deze vorm van OV-continuïteit borgt en mobiliteit voor een kwetsbare doelgroep behouden blijft waardoor zij ook de komende jaren alle locaties in de binnenstad goed kunnen bereiken;

besluit:

- voor 2020 alsnog de pilot pendeldienst binnenstad West te hervatten, daarvoor een fors goedkopere variant uit te werken (minder dagen, uren en goedkoper busje);
- de kosten hiervan te dekken door een onttrekking van 50.000 euro uit de algemene egaliseringsreserve (pagina 343 digitale begroting) en conform bovenstaand de begroting op diverse plekken te wijzigen.

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dan zijn we bij mevrouw Woldhuis, 100% Groningen.

(...) We zijn al één minuut verder, hoor.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. Goed. Het moet lastig zijn geweest om alle plukjes geld overal maar vandaan te halen, om deze begroting rond te krijgen en ik wil ook vanaf hier ontzettend de waardering uitspreken voor de ambtenaren. Het moet ontzettend veel werk zijn om het allemaal voor elkaar te krijgen. Een zoektocht die niet eenvoudig geweest moet zijn, dus dank daarvoor.

Maar voorzitter, wat ons betreft kun je de tekorten op twee manieren oplossen. Je kunt, zoals het college nu heeft gekozen, al het spek tot de botten afbijten of, en daarvan vragen wij ons af of het wel goed is, je gaat eens kijken wat je nu daadwerkelijk aan het doen bent. Simon Sinek introduceerde dit nieuwe denkmodel na zijn onderzoek naar waarom sommige merken succesvol zijn en waarom andere merken niet succesvol zijn. Je moet denken vanuit je passie. Waarom bestaat je organisatie? Waarom geloof je er eigenlijk in? Dat is je 'waarom'; daarna komen pas de 'hoe' en de 'wat'. Why, how and what.

Een voorbeeld daarvan zijn de tekorten in de zorg en de wet BUIG. Wat onze fractie betreft, kunnen wij niet alleen maar een vinger wijzen naar Den Haag en niet de hand in eigen boezem steken. Kan het beleid niet efficiënter en beter? Waarom is een toegangspoort die indicaties stelt als de WIJ-teams nog steeds nodig, dan heb ik het puur over indicatiestelling, als blijkt dat het ook op een andere manier kan? Want laten wij eerlijk zijn, de WIJ-teams hebben nog lang niet gedaan wat ze uiteindelijk beloofden. En ze zorgen ook nog voor heel veel wachttijden en wachtlijsten. Controleren we eigenlijk wel de indicaties die we afgeven? Is wat wij aan het doen zijn wel goed? We willen het college daarom dringend verzoeken om op deze terreinen te overwegen drastisch ander beleid te gaan voeren. Of doen we alles perfect? Graag reactie van het college.

Het aantal bijstandsgerechtigden is nog steeds, al jarenlang, mega-hoog. Wat doen Tilburg, Breda en Eindhoven beter, waardoor daar duizend mensen minder in de bijstand zitten en zij daardoor heel wat minder geld uitgeven? Waarom leren we daar niet van? Goed, tot zover de eerste mogelijkheid.

Dan komt de tweede mogelijkheid, namelijk bezuinigen op andere terreinen.

De VOORZITTER: De heer Brandsema, ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. De vergelijking met Eindhoven en Tilburg als het gaat om het aantal bijstandsgerechtigden, daar heeft volgens mij 100% Groningen gewoon een punt. Maar ik was benieuwd, niet zozeer om flauw te doen, of 100% Groningen wellicht daar wat meer een idee van heeft waar dat vandaan komt, omdat het daar wel lukt om verhoudingsgewijs minder mensen in de bijstand te hebben dan Groningen? Want ook ik ben daar benieuwd naar, namelijk.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): In de vorige commissie zeiden we daar ook al iets over. Wat je daar ziet dat ze echt verschillend doen is projecten oppakken die echt werken en die veel meer gaan verbreden. Bijvoorbeeld sociaal ondernemerschap, een koppelproject, maatwerk. Wij vragen daarom ook: pak die projecten op, zet ze hier in en kijk dan wat er nodig is. En ik merk een beetje dat we het in deze hele discussie over tekorten op twee terreinen, de wet BUIG en zorg, daar niet over hebben. We hebben het niet over het beleid in de zin van: wat doen we dan niet goed, dat het Rijk zegt: kom maar met geld, want we doen dus blijkbaar iets niet goed. Ik mis helemaal in deze begrotingsraad de discussie daarover. Wat doen wij dan niet goed? Hoe komt het nou dat het Rijk ons veel te weinig geld geeft? Dat is toch oorzaak-gevolg? Ik wil eigenlijk het college dringend oproepen om ook eens kritisch naar zichzelf te kijken. Dat is wat ik zeg.

De heer DIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: Eerst de heer Benjamins, D66.

De heer BENJAMINS (D66): Ja voorzitter, ik ben benieuwd of mevrouw Woldhuis nu vindt dat het college nog niet kritisch genoeg is geweest.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, als het gaat over het kijken of bijvoorbeeld de WIJ-teams wel goed functioneren, of we de indicatiestelling niet beter op een andere manier kunnen doen, vind ik dat het college daar echt tekort in schiet. Als je kijkt of het efficiënter of beter kan, ja. En ik vind ook dat die discussie er volgend jaar echt zou moeten komen.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Maar mag ik een vervolgvraag stellen? Waar baseert mevrouw Woldhuis dat dan op?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dat baseer ik op het feit dat er buiten deze deuren ontzettend veel wachtlijsten zijn. Dat baseer ik op het feit dat er constant bewoners bij ons aan de deur kloppen die zeggen: die WIJ-teams functioneren niet, het moet anders. Dat baseer ik op het feit dat ik vorige week nog een vrouw sprak uit Beijum die zegt: ik woon op een camping en het WIJ-team kan mij geen indicatie geven voor beschermd wonen, omdat ik nog steeds, al zes weken lang, wacht op een urgentieverklaring. Daar baseer ik dat op. En als je dat soort dingen bij elkaar optelt, dan vraag ik mij wel af: zijn we op zorg wel op de goede weg of moeten we het anders gaan doen?

Goed. Weet u, het is zo'n breed onderwerp en zo'n brede discussie. Ik kan dat niet in vijf minuten hier betogen waarom wel of niet en daarom vraag ik het college om daar een uitgebreide notitie met ons over te delen, zodat we met u en alle andere fracties dezelfde informatie hebben en dat wij kritisch kunnen kijken naar ons huidige beleid zorg, op de wet BUIG.

De heer BENJAMINS (D66): Maar mevrouw Woldhuis stelt net, voorzitter dank, dat we het hier zouden moeten bespreken. En nu kunt u uw betoog hier kennelijk niet volmaken. Ik denk dan: plaats het dan in de juiste commissie. Heb daar het gesprek erover.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, precies wat u zegt eigenlijk. Ik vraag dus ook om een kritische analyse naar onszelf: doen we wel het goede, en ik begrijp dat wij dat nu dus niet kunnen doen, voor een volgende commissie, zodat we het er uitgebreid over kunnen hebben. Dan vraag ik het college dringend om dat met ons te gaan doen.

Dan de andere zaken waar het college op gaat bezuinigen en de keuzes en prioriteiten die zijn gemaakt. Ik zal er een aantal toelichten waar wij niet achter kunnen staan en vooral met de vraag: waarom doen wij dingen zoals we ze doen. De heer Bolle zei het al heel mooi en daar wil ik mij eigenlijk volledig bij aansluiten: waarom zou je een coalitieakkoord overeind houden als je ook gaat bezuinigen op onderhoud en sport? Waarom zou je dat doen? Daar zit niemand op te wachten. Een kerntaak van de gemeente is het onderhoud en je verliest echt draagvlak onder de inwoners als je met zulke kerntaken gaat snijden in je begroting. Wij begrijpen dat niet.

Een ander voorbeeld is de hondenbelasting. We hebben nog steeds het idee dat die alleen maar wordt geïnd omdat het kan. Het is een van de mogelijkheden van de overheid, van dit college om de geldkas te spekken. Maar we vragen ons nog steeds niet af: waarom doen we dat eigenlijk zo? We zien anno 2019 geen enkele reden waarom we dit nog zouden moeten willen. Honden zijn nu eenmaal een middel tegen eenzaamheid en voor de fysieke gezondheid. Dat zie je in een ander beleidsstuk dat we een paar ton beschikbaar stellen voor projecten tegen eenzaamheid. Dan breekt bij mij echt de klomp. Dan denk ik: zijn wij niet met een heel cirkelachtige verkeerde manier bezig?

Uiteraard is dit niet ons enige thema, maar het is wel een thema dat bij ons direct het gevoel van onrechtvaardigheid oproept. Gelukkig zien wij wel een verschuiving, moet ik zeggen. Vijf jaar geleden, toen de heer Ton Schroor hier zat, zei hij: ik ben voor hondenbelasting, dat is allemaal goed. Inmiddels hebben we geteld en ook de wethouder zegt: we moeten toch maar naar een afschaffing gaan van deze hondenbelasting. En ook duizenden mensen hebben een petitie ondertekend. Natuurlijk is bij mij ook de vraag: moeten we het dan nu gaan afschaffen? Nou, ik heb er lang over nagedacht om er een motie over te schrijven, maar dat gaan we niet doen. Ik snap ook wel dat we in een financiële crisis geen hondenbelasting kunnen afschaffen. Waar ik wel naar vraag is een eerste stap. Een eerste stap om een notitie met elkaar te schrijven, dus als hele raad, waarmee we vooral lering kunnen trekken uit steden als Amsterdam, Rotterdam en binnenkort ook Den Haag, die allemaal hondenbelasting gaan afschaffen en hoe zij de tekorten die zijn ontstaan, opgelost hebben.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja, begrijp ik nu goed dat de raad een notitie moet schrijven om te kijken hoe we de hondenbelasting af moeten schaffen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, weet u, als ik nu een dekking had gevonden, hadden we het alleen maar over die dekking gehad. Dat wil ik dus voorkomen. En ik wil met elkaar een notitie schrijven waarmee we lering kunnen trekken uit andere steden, zodat we verschillende opties hebben. Dan hebben we daar een discussie over hoe we die tekorten op zouden kunnen lossen. Dat is wat ik zei.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren, Partij voor de Vrijheid.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja dank u wel, voorzitter. Ik verbaas me hier toch een beetje over. 100% Groningen zegt net: ik begrijp ook wel dat we de hondenbelasting niet af kunnen schaffen. In de commissie had u een heel ander verhaal. Er waren zelfs insprekers, daar heb ik mee gesproken. Ik vond het juist een heel goed idee om daar juist wel naar te streven. Vanwaar die draai?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Laat ik even vooropstellen: het liefste schaf ik volgend jaar de hondenbelasting af. Maar ik begrijp nu ook wel, als je 35 miljoen euro tekort hebt, dat je nu niet met een motie aan kan komen: we gaan het nu afschaffen. Dat is een beetje zand in de ogen strooien van heel veel bewoners, want het is niet realistisch op dit moment om dat te doen. Dat begrijp ik wel. En dat begrijpen inwoners van de gemeente Groningen ook wel.

Wat wel belangrijk is, is een eerste stap. Een eerste stap waarmee we met elkaar uitspreken: die hondenbelasting is onrechtvaardig, we moeten toe naar een oplossing. En als we dat in twee jaar tijd, drie jaar tijd, vier jaar tijd moeten doen, vind ik het ook goed. Maar ik houd wel van een beetje realistische politiek, mijnheer Van Kesteren.

De VOORZITTER: Nog een aanvullende vraag van de heer Van Kesteren en dan mevrouw Jacobs.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, ik ben het helemaal met 100% Groningen eens dat je realistische politiek moet bedrijven. Maar hoe denkt 100% Groningen dan over die ambities van dit college, die helemaal niet realistisch zijn, maar die wel doorgaan? Hebt u daar dan geen mening over?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nou, dat had ik net gezegd. Het coalitieakkoord, dat zijn ambities van deze coalitie en ik sta daar niet achter als je op de kerntaken van de gemeente zoals onderhoud en sport, gaat bezuinigen. Nee, daar sta ik niet achter.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs, VVD.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik deel in ieder geval de verbazing die de heer Van Kesteren net uitspraak. U was een hartstochtelijk pleitbezorger van het afschaffen van de hondenbelasting. Nu gaan wij, als wij uw voorstel in de volle breedte steunen, dus eerst hondenbelasting invoeren in de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. We gaan een registratiesysteem opzetten van alle honden, terwijl ik de wethouder heel helder heb horen zeggen: een systeem van hondenbelasting, daar hecht ik helemaal niet aan, dit is even een vrije woordkeuze van wat de wethouder heeft gezegd, maar ik hecht gewoon aan het geld en daar heb ik geen andere oplossing voor. Dus daarom hebben we dat gedaan. Ja, het is een vrije woordkeuze, mijnheer de wethouder. Het is helemaal niet dat hij het systeem van de hondenbelasting en de rechtvaardigheid van de belasting steunt. Hij zegt: als jullie wel een dekking hebben, wil ik dat overwegen. En nu zegt u: we gaan onderzoeken en onderzoeken en onderzoeken, maar volgens mij geven wij 1 miljard euro uit, daarvan hebben wij 200 miljoen euro vrije ruimte. Het hondenbelastingbedrag x konden wij niet helemaal krijgen, dus dan moeten we gewoon een dekking vinden. Volgens mij hoeven wij geen studie te doen met andere steden. Ziet u het anders?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Hoeveel was dit, twee minuten of drie minuten?

De VOORZITTER: U hebt nog twee minuten.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Nee, wat mevrouw Jacobs deed.

De VOORZITTER: Ik kom bij mij mevrouw Jacobs straks nog wel even terug in de tweede termijn.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Mevrouw Jacobs, ik heb uw tegenbegroting gelezen en ook wij hebben er heel lang over nagedacht. Komen we met een tegenbegroting? Gaan we er een dekking voor zoeken? Maar ik moet u heel eerlijk bekennen: vorige week in de commissie zakte de moed mij een beetje in de schoenen toen bleek dat er gewoon geen enkele ruimte voor verschuiving was voor welke euro dan ook. En weet u, ik was echt een beetje ontmoedigd om met een amendement aan te komen, waarvan ik denk: dit gaat het toch niet halen. En wij hebben dus gekozen als fractie voor politiek gezien het hoogst haalbare op dit dossier en daar is dit een eerste stap voor in deze hele discussie. En ik ben ontzettend blij dat, als je kijkt naar twee, drie jaar geleden en nu, nu al een meerderheid zegt: wij zijn tegen hondenbelasting. Dat vind ik een heel mooie eerste stap. Wij als fractie hebben bewust gekozen voor het hoogst haalbare op dit moment.

De VOORZITTER: Ja. Ik krijg nog een laatste vraag van de heer Van Zoelen en dan verzoek ik u uw betoog af te ronden.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ja, ik heb nog een vraag over de hondenbelasting. We hebben nu een motie gekregen waarbij u een voorzet doet om dekking te zoeken, ook om te kijken naar andere steden hoe dat geregeld kan worden. Dat is een goede eerste stap. Maar wij dienen zelf een motie in om ook te kijken of je die belasting zou kunnen differentiëren, bijvoorbeeld. Of je kunt werken met vrijstellingen, zodat je bepaalde groepen vrijstelt. Minima. En dat we daardoor een discussienota voorgelegd krijgen en dat we ook ...

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): ... op dat vlak gaan kijken. Wat vindt u daarvan?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): U baseert uw verhaal op de motie die ik rond heb gestuurd, maar ik heb haar aangepast. We hebben nu andere moties. En ik zou zeggen: lees dat even. Dan komen we daarna wel even terug op de inhoud van de motie.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Maar ik heb geen antwoord op de vraag!

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, nou. Hier moet u het mee doen.

Dan betaald parkeren. Wij voelen ons toch een beetje in het pak genaaid, om het zo maar te zeggen. Wij hebben voor het raadsvoorstel gestemd van het omdraaien van het betaald parkeren in de wijken. Als er parkeerdruk is, dat het college dan zonder dat het de hele tijd bij de raad hoeft te komen, het betaald parkeren kan invoeren en op het moment dat het financieel slecht gaat, gaan we maar betaald parkeren invoeren. Zonder overleg. Nou, bijvoorbeeld bewoners in de Antillenstraat ervaren helemaal geen parkeerdruk en nu wordt het toch doorgevoerd. Dat vinden wij toch niet helemaal fair. Dus ik wilde graag een reactie op van het college.

De VOORZITTER: Die gaat u krijgen en de slotzin luidt?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Wat zegt u?

De VOORZITTER: De slotzin luidt?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ik heb nog één ding over mijn motie. Want dat had ik door de interruptie vergeten.

De VOORZITTER: Dat is ook het laatste, want u bent echt over uw termijn heen, nu.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja. Eén ding over mijn motie. Dat gaat even over de kwijtschelding. Dat is belangrijk voor ons. We waren gisteren in Ten Boer en het gaat mij echt aan het hart als mensen tegen mij zeggen: ik ga verhuizen, want ik kan mijn hondenbelasting niet betalen. Ik heb drie honden en ik heb dat inkomen niet. Dat gaat ons dusdanig aan het hart dat wij hebben gevraagd om een verruiming van de kwijtschelding. Daarom dienen wij dus een motie in, samen met de ChristenUnie en D66. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Motie 16: Verruiming kwijtschelding hondenbelasting (100% Groningen, ChristenUnie, D66)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- Groningen met € 129,60 de hoogste hondenbelasting van Nederland hanteert;
- dit bedrag voor een tweede hond wordt vermeerderd met 192 euro en voor een derde hond met € 259,20;
- hondenbelasting in de middeleeuwen is ingevoerd om zwerfhonden en hondsdolheid tegen te gaan, en honden destijds als vervoersmiddel werden gebruikt;
- de voormalige gemeente Groningen hondenbelasting kende;
- de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer dit niet kennen;
- steeds minder gemeenten ervoor kiezen om hondenbelasting te heffen;

overwegende dat:

- de oplopende bedragen voor iedere extra hond bedoeld zijn als afschrikmiddel;
- bewoners in Haren en Ten Boer de hondenbelasting niet hebben kunnen overwegen bij het nemen van een of meerdere honden;
- vooral de stapeling van hondenbelastingen tot financiële problemen kan leiden bij hondeneigenaren in de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer;
- honden als gezelschapsdieren een bewezen positieve bijdrage leveren aan de geestelijke gezondheid;
- eigenaren van deze willekeurige belastingpost daarmee onnodig financieel benadeeld worden;

verzoekt het college:

- een regeling uit te werken waarbij inwoners van de gemeenten Haren en Ten Boer met een laag inkomen in aanmerking kunnen komen voor een verruimde kwijtschelding voor de hondenbelasting;

- hiervoor de niet geraamde inkomsten van de hondenbelasting van de inwoners van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer als dekking in te zetten; en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 18: 100% naar een rechtvaardige toekomst (100% Groningen)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- Groningen met € 129,60 de hoogste hondenbelasting van Nederland hanteert;
- dit bedrag voor een tweede hond wordt vermeerderd met 192 euro en voor een derde hond met € 259,20;
- hondenbelasting in de middeleeuwen is ingevoerd om zwerfhonden en hondsdolheid tegen te gaan, en honden destijds als vervoersmiddel werden gebruikt;
- de voormalige gemeente Groningen hondenbelasting kende;
- de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer dit niet kennen;
- steeds minder gemeenten ervoor kiezen om hondenbelasting te heffen;

overwegende dat:

- honden als gezelschapsdieren een bewezen positieve bijdrage leveren aan de geestelijke en fysieke gezondheid;
- hondenbezitters buitenproportioneel meer geld betalen voor de gemeentekas dan niet-hondenbezitters;
- hiermee de rechtvaardigheid van de hondenbelasting ter discussie staat;
- voor het eerst een meerderheid in de gemeenteraad zich heeft uitgesproken tegen de onrechtvaardigheid van hondenbelasting;

verzoekt de gemeenteraad van Groningen:

- een discussienotitie te schrijven over op welke termijn hondenbelasting in de gemeente Groningen afgeschaft zou kunnen worden, daarbij een lering te trekken van andere grote steden waar hondenbelasting recentelijk is afgeschaft, en deze notitie in het voorjaar van 2020 voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 18: Opstap naar Hondenbelasting Ten Boer en Haren (100% Groningen) (voorheen motie 17)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019, besprekende 'Belastingtarieven 2020',

constaterende dat:

- Groningen met € 129,60 de hoogste hondenbelasting van Nederland hanteert;
- dit bedrag voor een tweede hond wordt vermeerderd met € 192,- en voor een derde hond met € 259,20; hondenbelasting in de middeleeuwen is ingevoerd om zwerfhonden en hondsdolheid tegen te gaan, en honden destijds als vervoersmiddel werden gebruikt;
- de voormalige gemeente Groningen hondenbelasting kende;
- de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer dit niet kennen;
- de opbrengsten voor hondenbelasting in Haren en Ten Boer nog niet zijn meebegroet;
- de harmonisering nog niet ingevoerd hoeft te worden voor 2020;
- steeds minder gemeenten ervoor kiezen om hondenbelasting te heffen;

overwegende dat:

- honden als gezelschapsdieren een bewezen positieve bijdrage leveren aan de geestelijke gezondheid; het de gemeente 230.000 euro kost voor het innen en controleren van hondenbelasting;
- bestaande hondeneigenaren in Haren en Ten Boer bij de aanschaf van honden geen rekening hebben kunnen houden met de extra lastenverzwaring;
- uitstel van het invoeren van hondenbelasting in Haren en Ten Boer tijd gunt voor eventuele hervormingen op basis van de volgende begroting;
- eigenaren van deze willekeurige belastingpost daarmee onnodig financieel benadeeld worden;

besluit:

- I. dictum V van het raadsvoorstel ‘Belastingtarieven 2020’ te wijzigen in: “de verordeningen precariobelasting en brug- en havengeld van de voormalige gemeente Groningen geldend te verklaren voor de gehele gemeente en de in de verordeningen hondenbelasting, precariobelasting en brug- en havengeld opgenomen tarieven met 3,87% te verhogen”;
 - II. en dit te dekken met de niet geraamde inkomsten van de hondenbelasting van de inwoners van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Sijbolts. We hebben hem al een paar keer gehoord vanavond, maar nu komt een samenvattend betoog. Gaat uw gang.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Ik zou bijna denken dat u al flauw van mij wordt. Overigens hoop ik dat de heer Dijk straks in de pauze gaat genieten van een stukje gember, dat ik hem net heb gegeven.

Vandaag 79 jaar geleden ging de film Fantasia in première, waarin Mickey Mouse als een mislukte tovenaarsleerling zijn fouten probeert te verbeteren door nog grotere fouten te maken. Ik moest er even aan denken, toen ik deze gemeentebegroting las. Het water klotst ons tot aan de knieën, maar het college tovert lustig nog wat lapmiddelen uit de grote hoed. De film werd overigens een grote flop en ik zal verder geen parallellen gaan trekken.

Wij zitten als gemeente in een financiële crisis en ik leg dan ook de nadruk op ‘wij’. Want of je nu collegepartij bent of oppositiepartij, niemand vindt dat leuk. Ruim 30 miljoen euro bezuinigen, en dit is nog maar het begin. Wij zitten dus met zijn allen in hetzelfde schuitje. Toch zien wij binnen hetzelfde schuitje een koers van collegepartijen die niet van koers willen wijken. De koers is vooral de koers van het coalitieakkoord. Een koers die niet van wijken weet zonder een stip op de horizon. Een koers van lastenverzwaringen in een bootje dat, als het niet oppast, dreigt te zinken. Want waar varen wij precies naartoe als er binnenboord niet geluisterd wordt naar de ideeën van anderen, teneinde de financiële crisis van de gemeente Groningen te bezweren? Varen wij naar nog meer lastenverzwaringen in 2021? Blijft het coalitieakkoord heilig in een tijd van financiële crisis of is het dan eindelijk een handreiking? Voorzitter, wij blijven hopen, misschien wel tegen beter weten in.

Die hoop werd ook verwoord op 10 juli. Toen diende de oppositie de motie ‘Betrek de raad vroegtijdig’ in en dat resulteerde wat mijn fractie betreft in een nietszeggend vodge papier onder de titel ‘Bezuinigingsmaatregelen die niet zijn overgenomen door dit college’. Het lijstje was een wassen neus. En in de gepresenteerde begroting en de debatten die daar vorige week over gingen, hielden de coalitiepartijen stevig vast aan deze begroting. Koste wat het kost moeten ambities uit het coalitieakkoord stand blijven houden. De rekening van die ambities wordt opnieuw bij onze inwoners, verenigingen en ondernemers neergelegd. Verhoging van de ozb, bezuinigingen op sport, beheer en onderhoud, onderhoud begraaftplaatsen en hondenbelasting. Koste wat het kost moeten bijvoorbeeld binnenstadplannen doorgaan en blijft er voor het nieuwe prestigeproject Dudok aan het Diep 2 miljoen euro beschikbaar. In plaats van bezuinigingen spreekt de Stadspartij dan ook liever van lastenverzwaringen voor onze inwoners.

Het college en de coalitie spraken vorige week van een evenwichtige begroting en verdedigden deze met hand en tand. Duidelijk werd ons in elk geval dat er weinig mogelijkheid leek om ook maar iets te wijzigen. Maar vandaag, een week later, een diarree aan amendementen en moties van de coalitie, een graai uit de AER en vooruitschuiven van noodzakelijke keuzes. Dat zouden wij als oppositie eens moeten doen! Van een solide financieel beleid is bij deze coalitie wat ons betreft geen sprake. Voorzitter, de Stadspartij wil vandaag graag nog horen ten aanzien van dat financiële beleid, welke gemeenten we gaan annexeren als we over twee jaar Haren en Ten Boer hebben leeggezogen. Of gaan we dan eindelijk de provincie om extra toezicht vragen?

De VOORZITTER: De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Sijbolts praten over het leegzuigen van de voormalige gemeenten Ten Boer en Haren. De heer Sijbolts heeft ook de ozb-verhoging, inclusief de effecten van de afvalstoffen- en rioolheffing onder elkaar kunnen zetten en kunnen zien wat er is gebeurd ten opzichte van het begin van deze coalitieperiode. Dan blijkt dat op dat gebied voor de woonlasten men in Ten Boer 10 euro per maand minder is gaan betalen. Ik ga hier niet bepleiten dat wij helemaal geen lasten hebben verzwaaard, maar vindt u dat nou het leegzuigen van Ten Boer?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Nee, dat vind ik niet het leegzuigen van Ten Boer, maar als we kijken naar hoeveel minder wij willen gaan investeren in sport en wel een heleboel lasten gaan verhogen, en overigens ook als ik de rest van de begroting lees, dan vind ik dat tientje toch wel een beetje een fooi.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja voorzitter, ik wil hier niet de indruk gaan wekken, om nu helemaal de sportbezuiniging te gaan verdedigen, dat er helemaal niets gebeurt op sportgebied. Maar aan de andere kant triggert mij ook wel een beetje het eenzijdige verhaal, dat ik wel vaker in de raad hoor. En wat vindt dan de Stadspartij ervan dat er, ook los van het co-investeringsfonds er de komende jaren incidenteel voor 1 miljoen euro in sport wordt geïnvesteerd?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Nou, dan verwijst ik voor het gemak even naar de redenering van de heer Bolle.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Maar voorzitter! Daarom zeg ik ook: even los van het co-investeringsfonds, waar de heer Bolle natuurlijk wel gelijk in heeft. Dat is iets wat staat. Maar los daarvan wordt er ook incidenteel de komende drie, vier jaar rond 1 miljoen euro extra geïnvesteerd. En ik ga hier echt niet zeggen dat het zo geweldig met sport gaat, want dat zou ook niet waar zijn. Maar nee, mijnheer Bolle, eigenlijk doe ik dat ook niet, maar ik zoek ook een beetje de nuance in het debat. En ik ben benieuwd wat u daar dan van vindt.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Nou, wat ik eigenlijk vind: u hebt het nu over incidentele middelen en ik had van de ChristenUnie toch verwacht dat, u die altijd voor meer geld naar sport was, nu met structurele middelen was gekomen.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Nou, dan een laatste reactie, als dat mag, voorzitter. En het is niet om het helemaal goed te praten, maar als we vergelijken met de vorige collegeperiode, gaat er structureel, en het is niet veel, maar toch nog steeds 100.000 euro extra naar sport, ondanks deze bezuinigingen.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, maar wat ik net zei: u kiest er ook voor om nog steeds 2 miljoen euro aan Dudok uit te geven. Dus die 2 miljoen euro had u zelfs nog extra kunnen investeren in sport. Dus wat dat betreft gaat uw argument mank.

De VOORZITTER: De heer Benjamins, D66.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, ik ben benieuwd of ze Stadspartij überhaupt niet meer wil investeren in de toekomst.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dat is bijna vragen naar de bekende weg. Ik had graag met u geïnvesteerd in de toekomst.

De heer BENJAMINS (D66): Wat ik dus bedoel te vragen is: op het moment dat wij in zwaar weer zitten, zouden wij dan niet nog steeds moeten investeren in een aantal zaken?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Jazeker, maar moet je 2 miljoen euro investeren in een gebouw waar architecten leuke plannetjes mogen maken, waarbij even vergeten wordt dat daar ook nog mensen op een woonboot wonen, die in de plannen volledig weg zijn gevaagd?

De heer BENJAMINS (D66): Ik corrigeer hier toch even de heer Sijbolts, want het gaat juist niet om het gebouw. Het gaat er juist om dat het gebouw blijft zoals het is. Het gaat juist om de omgeving.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja. De omgeving. Maar vindt u dat het waard? Gaat u niet liever investeren in voorkomen van de tweedeling? Investeert u niet liever in het op peil houden van onderhoud? Had u niet liever die ozb niet zoveel verhoogd? En ik heb nog wel een vraag aan de coalitie: waarom vindt u vandaag ineens niet meer dat er sprake is van een evenwichtige begroting? Is

deze coalitie het nog wel met het college eens, getuige alle amendementen en moties? Waarom stuurt de coalitie pas vandaag voorstellen naar de oppositie? Het komt ons nogal lafjes over.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja dank u wel, voorzitter. Kijk, volgens mij heeft elke coalitiepartij aangegeven, woensdag en ook in de aanloop naar dit begrotingsdebat, dat de begroting zoals die voorligt absoluut niet ideaal is. Want we moeten 35 miljoen euro per jaar bezuinigen. Nou hebben we nog wat geld kunnen vinden in de begroting om een aantal maatregelen minder pijnlijk te maken, om nog een aantal voorstellen te doen om deze begroting nog te verbeteren. Dus volgens mij moeten we allemaal onze zegeningen tellen dat er nog wat geld bij is gekomen om deze begroting nog iets beter te maken. Daarmee is er nog steeds niet ideaal, maar maken we er, gegeven de omstandigheden, wel het beste van. Dat is volgens mij het verhaal en het antwoord op uw vraag.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dat is een verhaal en geen antwoord op mijn vraag. Ik had mijn zegeningen geteld als u met voorstellen was gekomen met een structurele dekking en ik denk dat dit ook het dilemma was van mevrouw Woldhuis. Zodra de oppositie met voorstellen komt met een dekking uit de algemene egaliseringsreserve, de AER, het wordt een technisch verhaal, sorry, dan is het oordeel van het college, wethouder Schroor, de vorige wethouder van Financiën zei het altijd mooi: een gat in de begroting; het wordt ontraden en de coalitie volgde. En nu doet de coalitie het zelf. Nu komt u zelf met allerlei dekkingen uit de AER en vraagt mijn fractie zich steeds vaker af wat wij hier nog doen.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, het nadeel van dit betoog van de heer Sijbolts is dat wij nu in een heel technische discussie belanden. Maar ik denk wel dat het nodig is, want het klopt gewoon niet helemaal wat de heer Sijbolts zegt. Althans, het is maar een heel klein deel van het verhaal. Want wat wij doen, is nog een stukje niet-benutte belastingcapaciteit vinden dat wij aan het weerstandsvermogen kunnen toevoegen. Dat betekent dus dat de weerstandsratio gewoon gelijk blijft, maar dat we alleen iets meer uit de harde reserves halen. Dus de weerstandsratio blijft gelijk, de verschuiving vindt alleen plaats tussen de zachte en harde reserves. Daarmee kunnen we dus nog een aantal heel goede voorstellen doen om deze begroting nog iets beter te maken.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, dan had ik liever gehad dat u ervoor gezorgd had dat het college dat meteen in de begroting had gepresenteerd, dan hadden we nu deze discussie niet gehad.

De VOORZITTER: Mijnheer Sijbolts, vervolgt u uw betoog.

De heer BUSHOFF (PvdA): Dat is dan een mooie conclusie inderdaad, maar nu hebben wij deze voorstellen ...

De VOORZITTER: Nee, mijnheer Bushoff. Mijnheer Sijbolts, vervolgt u uw betoog, want u komt in de rode zone.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank, voorzitter. Maar dan hoop ik dat, op het moment dat wij met moties komen als oppositie waarin wij een soortgelijke dekking vinden, dit dan de volledige steun kan krijgen van de coalitie en dat de wethouder van Financiën een positief preadvies zal geven. Maar een degelijke begroting, nee dat vind ik niet.

En dan voorzitter: gezond, groen en gelukkig Groningen. Mijn fractie vraagt zich werkelijk waar af hoe het college het in zijn hoofd heeft gehaald om te bezuinigen op sport. Er is een samenwerkingsovereenkomst met de Sportkoepel tussen de gemeente Groningen en de Sportkoepel en die wordt voor het gemak even overboord gegooid. Het college zet sport en gezond Groningen buitenspel en wijzigt de spelregels tijdens de wedstrijd. In verschillende sporen in het coalitieakkoord staan ronkende teksten over sport en gezondheid. Ik heb ze voor het gemak even verwoord in mijn motie en mijn amendement. Wij vragen ons af of dit college nog wel weet wat het aan het doen is. Het lijkt het spoor bijster. Die motie wordt gesteund door de PVV, VVD en Student en Stad en ik zal ook een amendement indienen om de bezuiniging dit jaar niet door te voeren en eerst in gesprek te gaan met de

Sportkoepel. De Sportkoepel had deze bezuinigingsvoorstellen graag vooraf met het college besproken, maar werd getackeld. Dus wat dat betreft krijgt het college van mij nu een gele kaart.

En de ozb-verhoging: dit is niet de eerste. Wij zijn bang dat vooral de middeninkomens en gezinnen de klos zijn. Woningbouwcorporaties hebben al duidelijk aangegeven dat zij geen financiële middelen meer hebben om te kunnen investeren in sociale woningbouw. Groningen wordt duur. Groningen wordt voor de happy few. Wat dat betreft kan ik aansluiten bij de SP.

Toch een positief punt bij deze keuzes: het college lost de krimp in deze regio op, want steeds meer gezinnen en mensen met een middeninkomen zullen de stad uit gaan. Dus ik denk dat de regio het college daar wel dankbaar voor is. Waar de regio het college niet dankbaar voor zal zijn, is het financieren van Let's Gro uit middelen die we eigenlijk voor de problemen rondom de aardgaswinning zouden moeten investeren.

Voorzitter, wij zijn geen linksgroene Amsterdamse grachtengordel en wij willen geen linksgroene Amsterdamse grachtengordel worden. Voorzitter, wij zijn Groningen, Haren en Ten Boer en ik heb altijd geleerd dat de kerk in het midden hoort. Maar deze coalitie lijkt na vandaag nog steeds in Fantasia te wonen en de linkse kerk is wat ons betreft de weg kwijt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Motie 19: Zet sport niet buitenspel! (Stadspartij voor Stad en Ommeland, VVD, PVV, Student en Stad)
De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- het coalitieakkoord de titel 'Gezond, Groen, Gelukkig Groningen' draagt;
- Het coalitieakkoord ten aanzien van sport een aantal duidelijke ambities uitspreekt:
 - o "Groningen wil de gezondste gemeente van Nederland worden";
 - o "Ook sport brengt mensen samen en heeft een belangrijke plek in de sociale netwerken in wijken en dorpen. Voldoende bewegen en gezond gedrag leveren een positieve bijdrage aan de gezondheid; fysiek en mentaal. Er zijn echter grote verschillen in sportdeelname en in andere aspecten van een actieve, gezonde levensstijl. We willen deze verschillen verkleinen en richten onze focus op nog-niet-actieve Groningers met lage inkomens of financiële zorgen en op mensen met een beperking. We vragen sportclubs en verenigingen om het voor iedereen mogelijk te maken om te sporten."
 - o "Sportverenigingen en sportorganisaties hebben ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie en zij kunnen bijdragen aan een gezonde leefstijl van hun (vaak jonge) leden."
 - o "We waarderen het positieve topsportklimaat in Groningen en hebben oog voor uitzonderlijk talent, bijzondere prestaties en gave sportevenementen. Zij verrijken onze gemeente en wij stimuleren evenementen die een duidelijke sociaal-maatschappelijke bijdrage leveren: evenementen waarbij veel mensen betrokken zijn, als deelnemer of vrijwilliger. Gemeenschapszin is een kenmerkend aspect evenals een gedeelde identiteit."
 - o "Bij het oplossen of liever bij het voorkomen van problemen is primair het kind in beeld en het gezin waarin het opgroeit. En in welk gezin een kind ook geboren wordt, het verdient dezelfde kansen op school, bij deelname aan sport en cultuur."
 - o "Talentontwikkeling is een centraal thema in de Nederlandse economie en de bepalende factor voor een goed vestigingsklimaat. Dat betekent dat Groningen verder moet werken aan de ontwikkeling als internationale, innovatieve kennis- en onderwijsstad. Ook de ruime aanwezigheid van internationale studenten is van invloed op het vestigingsklimaat evenals ons culturele en sportieve (evenementen)aanbod."
- het college in de gemeentebegroting 2020 de raad voorstelt om:
 - o bestaande sportvoorzieningen in stand laten;
 - o de basis van B-slim te continueren en voor de uitbreiding vanaf 2020 minder middelen beschikbaar te stellen;
 - o vanaf 2021 geen middelen meer beschikbaar te stellen voor verenigingsondersteuning;
 - o om vanaf 2021 de afschrijvingstermijn van kunstgrasvelden met een jaar te verlengen;
 - o de korting op het trainingsveldtarief voor sportverenigingen te laten vervallen vanaf sportseizoen 2020/2021;

- o er vanaf 2021 minder middelen beschikbaar zijn voor de subsidiering van topsportevenementen;
- o in de toekomst mogelijkheden van de bezuinigingsopgave binnen sport te realiseren en daaraan de komende jaren verder invulling aan te geven;
- o de bovengenoemde besparingen in 2020 418.000 euro bedragen en oplopen tot 600.000 euro vanaf 2022;
- er een samenwerkingsovereenkomst is getekend tussen Stichting Sportkoepel Groningen en de Gemeente Groningen waarin beide partijen zijn overeengekomen waarin is afgesproken dat:
 - o het doel van de samenwerking tussen de Sportkoepel en de Gemeente is om, mede gebruik makend van de expertise bij de Sportkoepel en haar achterban, bij te dragen aan beleidsontwikkeling breedtesport en beleidsuitvoering en zo bij te dragen aan het faciliteren en ondersteunen van de breedtesport;
 - o de Sportkoepel en Gemeente drie maal per jaar en voorts zo dikwijls als de Sportkoepel en de Gemeente dit redelijkerwijs noodzakelijk achten vergaderen;
 - o in de college- en raadsvoorstellen die aan de wethouder Sport ter bespreking worden voorgelegd, het standpunt van de Sportkoepel wordt opgenomen en eventueel voorzien van een schriftelijke bijlage van de Sportkoepel;
 - o het college in de besluitvorming het standpunt van de Sportkoepel meeneemt in zijn overwegingen en dat na besluitvorming het collegebesluit ter informatie verstrekt wordt;
 - o deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd;
 - o wijzigingen in deze overeenkomst slechts met schriftelijke instemming van de andere partij kunnen worden gedaan;
 - o wijzigingen na ondertekening door beide partijen aan deze overeenkomst worden gehecht;

overwegende dat:

- de huidige voorstellen niet in lijn zijn met de ambities zoals verwoord in het coalitieakkoord Gezond, Groen, Gelukkig Groningen;
- bij het tot stand komen van de huidige voorstellen van het college niet voldaan is aan de afspraken zoals die met de Sportkoepel zijn overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomst;

verzoekt het college:

- alsnog met de Sportkoepel in gesprek te gaan over de aangekondigde maatregelen en ruimte te laten voor de Sportkoepel om alternatieve dekkingvoorstellen aan te dragen;
- zich voortaan te houden aan de samenwerkingsovereenkomst die is getekend tussen de Stichting Sportkoepel Groningen en de gemeente Groningen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 19: Geen bezuinigingen op sport (Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019, besprekende het raadsvoorstel gemeente begroting 2020,

constaterende dat:

- het coalitieakkoord de titel ‘Gezond, Groen, Gelukkig Groningen’ draagt;
- het coalitieakkoord ten aanzien van sport een aantal duidelijke ambities uitspreekt:
 - o Groningen wil de gezondste gemeente van Nederland worden”;
 - o “Ook sport brengt mensen samen en heeft een belangrijke plek in de sociale netwerken in wijken en dorpen. Voldoende bewegen en gezond gedrag leveren een positieve bijdrage aan de gezondheid; fysiek en mentaal. Er zijn echter grote verschillen in sportdeelname en in andere aspecten van een actieve, gezonde levensstijl. We willen deze verschillen verkleinen en richten onze focus op nog-niet-actieve Groningers met lage inkomens of financiële zorgen en op mensen met een beperking. ‘We vragen sportclubs en verenigingen om het voor iedereen mogelijk te maken om te sporten.’”
 - o “Sportverenigingen en sportorganisaties hebben ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie en zij kunnen bijdragen aan een gezonde leefstijl van hun (vaak jonge) leden.”
 - o “We waarderen het positieve topsportklimaat in Groningen en hebben oog voor uitzonderlijk talent, bijzondere prestaties en gave sportevenementen. Zij verrijken onze gemeente en wij stimuleren evenementen die een duidelijke sociaal-maatschappelijke

bijdrage leveren: evenementen waarbij veel mensen betrokken zijn, als deelnemer of vrijwilliger. Gemeenschapszin is een kenmerkend aspect evenals een gedeelde identiteit.”

- o “Bij het oplossen of liever bij het voorkomen van problemen is primair het kind in beeld en het gezin waarin het opgroeit. En in welk gezin een kind ook geboren wordt, het verdient dezelfde kansen op school, bij deelname aan sport en cultuur.”
- o “Talentontwikkeling is een centraal thema in de Nederlandse economie en de bepalende factor voor een goed vestigingsklimaat. Dat betekent dat Groningen verder moet werken aan de ontwikkeling als internationale, innovatieve kennis- en onderwijsstad. Ook de ruime aanwezigheid van internationale studenten is van invloed op het vestigingsklimaat evenals ons culturele en sportieve (evenementen)aanbod.”
- het college in de gemeentebegroting 2020 de raad voorstelt om:
 - o bestaande sportvoorzieningen in stand laten;
 - o de basis van Bslim te continueren en voor de uitbreiding vanaf 2020 minder middelen beschikbaar te stellen;
 - o vanaf 2021 geen middelen meer beschikbaar te stellen voor verenigingsondersteuning;
 - o om vanaf 2021 de afschrijvingstermijn van kunstgrasvelden met een jaar te verlengen;
 - o de korting op het trainingsveldtarief voor sportverenigingen te laten vervallen vanaf sportseizoen 2020/2021;
 - o vanaf 2021 zijn er minder middelen beschikbaar voor de subsidiering van topsportevenementen;
 - o in de toekomst mogelijkheden van de bezuinigingsopgave binnen sport te realiseren en daaraan de komende jaren verder invulling aan te geven;
 - o de bovengenoemde besparingen in 2020 418.000 euro bedraagt en oploopt tot 600.000 euro vanaf 2022;
- er een samenwerkingsovereenkomst is getekend tussen Stichting Sportkoepel Groningen en de gemeente Groningen waarin beide partijen zijn overeengekomen waarin is afgesproken dat:
 - o het doel van de samenwerking tussen de Sportkoepel en de gemeente is om, mede gebruik makend van de expertise bij de Sportkoepel en haar achterban, bij te dragen aan beleidsontwikkeling breedtesport en beleidsuitvoering en zo bij te dragen aan het faciliteren en ondersteunen van de breedtesport;
 - o de Sportkoepel en gemeente drie maal per jaar en voorts zo dikwijls als de Sportkoepel en de gemeente dit redelijkerwijs noodzakelijk achten vergaderen;
 - o in de college- en raadsvoorstellen die aan de wethouder Sport ter bespreking worden voorgelegd, het standpunt van de Sportkoepel wordt opgenomen en eventueel voorzien van een schriftelijke bijlage van de Sportkoepel;
 - o het college in de besluitvorming het standpunt van de Sportkoepel meeneemt in zijn overwegingen en dat na besluitvorming het collegebesluit ter informatie verstrekt wordt;
 - o deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd;
 - o wijzigingen in deze overeenkomst slechts met schriftelijke instemming van de andere partij kunnen worden gedaan;
 - o wijzigingen na ondertekening door beide partijen aan deze overeenkomst worden gehecht;

overwegende dat:

- de huidige voorstellen niet in lijn zijn met de ambities zoals verwoord in het coalitieakkoord Gezond, Groen, Gelukkig Groningen;
- bij het tot stand komen van de huidige voorstellen van het college niet voldaan is aan de afspraken zoals die met de Sportkoepel zijn overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomst;

besluit:

- het college op te dragen om alsnog met de Sportkoepel in gesprek te gaan over de aangekondigde maatregelen en ruimte te laten voor de Sportkoepel om alternatieve dekkingsvoorstellen aan te dragen;
- de voorgenomen bezuiniging op sport vooralsnog uit te stellen;
- daartoe aan dictum 1 van het raadsvoorstel gemeentebegroting 2020 toe te voegen: “met dien verstande dat de hervormingen op pagina 337 van de begroting, te weten:
 - o sport (nr. 24, 418.000 euro structureel)”
 wordt geschrapt en ter dekking hiervan:

- o het projectbudget ‘Dudok aan het Diep’ (richtinggevend 2 miljoen euro) te verlagen met 418.000 euro;
 - dienovereenkomstig:
 - o de middelen die structureel zijn toegevoegd onder punt 27: kapitaallasten binnenstad, onder de financiële knelpunten te wijzigen;
 - o en conform bovenstaand de begroting op diverse plekken te wijzigen;
- en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Duit, Student en Stad.

De heer DUIT (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Goed, we zijn er bijna. Nog twee riedeltjes over wat er volgens de oppositie schort aan de ontwerpbegroting. Misschien kan ik beter zeggen: Ontwerpbezuiniging 2020. De inleidingen zijn zo ongeveer allemaal hetzelfde en daarom zal ik mijn voorgangers niet herhalen.

Het zijn moeilijke keuzes die we maken en we begrijpen een groot deel van de keuzes van het college. Echter niet allemaal en daarom leggen wij hier vier punten op tafel, die wat ons betreft anders zouden moeten. Allemaal in het kader van voorkomen is beter dan genezen.

Voorzitter, allereerst sport. De meest concrete van allemaal. Daarvan weten we eigenlijk allemaal dat het bijdraagt aan de gezondheid van mensen. Stressverlaging en een goede leefstijl over de hele breedte. Dat geldt overigens niet alleen hiervoor, maar ook voor onderwijs en cultuur. Het stoort ons dan ook dat op deze fronten bezuinigd wordt en wij zullen enkele moties hierover ondersteunen.

Dan de wijkenergieplannen. Voorkomen is beter dan genezen gaat om meer dan alleen sport. Het gaat ook om duurzaamheid en het perspectief dat wij mensen bieden. De wijkenergieplannen zijn een combinatie van deze twee. Je zorgt er enerzijds voor dat we van het gas af gaan en duurzamere bronnen gaan inzetten en anderzijds dat alle inwoners van de stad hiermee geholpen worden. Juist voor de mensen die het niet breed hebben geven deze wijkenergieplannen perspectief. We gaan huizen verduurzamen en brengen daarmee op termijn lastenverlichting. Twee vliegen in één klap, zou je zeggen. Het is dan ook enorm zonde dat we deze plannen temporiseren en wat ons betreft doen we dat ook niet. En daarvoor dienen wij een motie in.

Voorzitter, dan huisvesting. Over het grote tekort aan kamers in onze stad en in de brede zin überhaupt huisvesting. We zijn goed onderweg en er wordt veel bijgebouwd en daar zijn wij blij mee. We zijn er echter nog lang niet. Daarom roept het onze verbazing op dat het college in de begroting aangeeft dat het, nu moet ik even de quote erbij halen, “kamerverhuurders wil stimuleren om kamers om te zetten in grotere appartementen en om grotere appartementen toe te voegen”. Dit komt ogenschijnlijk voort uit de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting van Kences. En laten we vooropstellen dat wij de uitleg van het college ten dele begrijpen. Er komt namelijk duidelijk naar voren dat er een grote behoefte is aan meer zelfstandige woonruimte. Dat legitimeert het omzetten van kamers naar appartementen, zou je zeggen. Wat echter buiten beschouwing wordt gelaten, is dat men daar niet veel extra geld voor over heeft. Uit diezelfde monitor blijkt namelijk dat de gemiddelde student 30 euro over heeft voor die grotere huisvesting, maar dat het in de praktijk minimaal 80 euro duurder wordt. Voorzitter, dat is een minimaal verschil van 50 euro en dat lijkt niet veel, maar voor de meesten, vooral studenten is het al moeilijk om rond te komen en is het dus een hoop geld. Daarom stellen wij voor om zolang de woningmarkt krap is, dus in ieder geval de aankomende twee jaren, geen haast te maken met het ombouwen van kamers naar appartementen en zeker niet huiseigenaren aan te sporen dit te doen. Wij zullen daarom een amendement indienen dat oproept om huiseigenaren niet te stimuleren en over de hele breedte goed te monitoren hoeveel kamers er omgezet worden en wat dit met de woningmarkt doet.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren, PVV.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Heeft Student en Stad ook nagedacht over verduurzamen? Want verduurzamen is natuurlijk wel een mooie trend en appartementeneigenaren die het verhuren aan studenten, hebben dat maar al te goed door. Die gaan dat doen, maar ja, die moeten dat natuurlijk wel doorberekenen in de huren van de studenten. Realiseert u zich dat wel? Dat dit de consequentie is?

De heer DUIT (Student en Stad): Zeker. Maar dat is ook de reden dat wij vragen om uitstel hiervan. Dat we dat in ieder geval niet aansporen.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dus dan is uw betoog over dat het verduurzamen van huizen u aanspreekt, eigenlijk een kulverhaal geworden? Of niet? Zie ik dat verkeerd?

De heer DUIT (Student en Stad): Nee voorzitter, de heer Van Kesteren haalt twee dingen door elkaar. Aan de ene kant moeten we inderdaad verduurzamen. Aan de andere kant hebben we gewoon een krapte op de woningmarkt. En als wij die verduurzaming samen gaan trekken met het omzetten van kleinere kamers naar grotere appartementen en we daarmee die appartementen significant duurder maken, dan gaan we een huisvestingsprobleem vergroten. Op termijn kan dat, als wij meer studentenhuysvesting hebben. Maar op dit moment lijkt ons dat gewoon niet verstandig.

Goed voorzitter, ons vierde punt: Shelter City. Vierde en laatste punt overigens. Shelter City, mensenrechten. Mensenrechten zijn een groot goed en Groningen bewijst sinds enkele jaren een geweldige raadgever en opvanger te zijn voor mensen die in nood zitten. Dit zowel met de landelijke vreemdelingenvoorziening als met Shelter City. De landelijke vreemdelingenvoorziening wordt momenteel vanuit het Rijk gefinancierd en daar zijn we erg blij mee. Want daarmee is het voortbestaan gewaarborgd. Dat geldt echter niet voor Shelter City, dat daarmee dreigt te verdwijnen. Shelter City is een project waarbij strijders voor mensenrechten en een menswaardig bestaan opvang krijgen in onze gemeente. Wij begeleiden hen bij het vechten voor hun rechten. Groningen is een gemeente die staat voor haar waarden en internationale karakter. Dat mag wat ons betreft niet verloren gaan en daarom zullen wij hiervoor een amendement indienen. Een amendement dat oproept om zelf een minder groot feest te vieren, zodat wij voor mensenrechten kunnen blijven strijden. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Amendement 20: Ik woon hier alleen, in een veel te groot huis (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019, besprekende de Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- er in de gemeente Groningen nog steeds niet voldoende (jongeren)huisvesting is gerealiseerd;
- de gemeente Groningen huiseigenaren stimuleert kamers om te zetten in ruimere zelfstandige wooneenheden, en kamerverhuurpanden om te zetten in meerdere appartementen met grotere kamers;
- er in de gemeente elk jaar een kamertekort is en de gemeente, RUG en Hanze Hogeschool financieel bijleggen om noodopvang te creëren.

overwegende dat:

- het kamertekort voorlopig nog niet voorbij is;
- er kamers uit de bestaande kamermarkt verdwijnen door het ombouwen van panden;
- de gemeente Groningen naast de al nodig zijnde nieuwbouw van kamers door dit beleid nog meer zal moeten investeren in het bijbouwen van jongerenhuisvesting;
- er hierdoor minder geld geïnvesteerd kan worden in de bouw van woningen in de breedste zin van het woord;
- er door het verminderen van de bestaande kamervoorraad en meer investeringen in het bijbouwen van duurdere jongerenhuisvesting (met als gevolg minder geld voor huisvesting van andere groepen) zowel studenten als Stadgers worden getroffen;
- de gemeente Groningen zich in financieel zwaar weer bevindt;

besluit:

- uit dictum 1 te schrappen op pagina 140 van de digitale begroting:
“Met ons beleid voor kamerverhuur willen we de toevoeging van meer kamers afremmen. Ook stimuleren we kamerverhuurders om bestaande kamers om te zetten naar grotere appartementen of om grotere appartementen toe te voegen.”
- en conform bovenstaand de begroting en de onderliggende beleidsnota's op diverse plekken te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 21: I'm dreaming of a warm Christmas (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019, besprekende de Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen zich in financieel zwaar weer bevindt;
- er scherpe en op de lange termijn verstandige keuzes gemaakt moeten worden m.b.t. de bezuinigingen;

overwegende dat:

- de wijkenergieplannen investeringen zijn waardoor honderden inwoners van Groningen een lagere energierekening krijgen in de komende tientallen jaren;
- de basisbaan een jaarlijkse uitgave is voor veertig inwoners van Groningen;

besluit:

- de bezuiniging op de wijkenergieplannen te schrappen;
- de plannen voor de basisbaan niet door te laten gaan;
- aan dictum 1 toe te voegen:
 - o “met dien verstande dat de hervorming op pagina 337 van de begroting, te weten:
 - Wijkenergieplannen (nr. 27, 600.000 euro structureel) voor de jaren 2020, 2021 en 2022 worden geschrapt
 en ter dekking hiervan:
 - de intensivering basisbaan (nr.29, pagina 20 digitale begroting) voor de jaren 2020, 2021 en 2022 te schrappen”;
- de overgebleven 100.000 euro te reserveren voor de hoger uitvallende kosten participatiebaan”; de begroting conform bovenstaand op diverse plekken te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 22: Mag ik dan bij jou schuilen, als het nergens anders kan (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019, besprekende de Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- de financiering voor Shelter City vanaf 2021 wordt stopgezet;
- er vanaf 2016 meerdere mensenrechtenverdedigers per jaar in de stad zijn opgevangen; Groningen uitdraagt een tolerante en veilige stad te zijn;
- mensenrechtenverdedigers door Shelter City hun werk in veiligheid hebben kunnen voortzetten vanuit Groningen;
- Shelter City heeft bijgedragen in de kennisoverdracht aan kinderen en jongeren om hun die bagage mee te geven die zij nodig hebben om te kunnen functioneren als zelfstandig, zelfredzaam en betrokken burger in de toekomstige samenleving;

overwegende dat:

- Shelter Cities nog altijd noodzakelijk zijn om mensenrechtenverdedigers te beschermen Shelter City past in de Groningse traditie van grensoverschrijdende betrokkenheid en internationale kennisuitwisseling;
- in het kader van de City of Talent ook buitenstaanders in staat moeten worden gesteld om hun talenten te ontplooiën en zich zodoende dienstbaar en duurzaam in kunnen zetten voor hun eigen samenleving;
- in Groningen kennis, onderwijs, gezondheid en talent samenkomen waardoor mensenrechtenverdedigers hier hun positie kunnen versterken;

besluit:

- niet te bezuinigen op Shelter City;
- aan dictum 1 toe te voegen:
 - o “Met dien verstande dat de hervormingen op pagina 337 van de begroting, te weten “innovatiemiddelen onderwijs (nr. 13)”, voor de jaren 2021, 2022 en 2023 worden verlaagd van 200.000 euro naar 150.000 euro;
 - o en ter dekking hiervan het budget voor het nieuwjaarsfeest structureel te verlagen van 65.000 euro naar 15.000 euro”;
- de begroting conform bovenstaand op diverse plekken te wijzigen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De laatste spreker voor de pauze is de heer Van Kesteren, PVV. Gaat uw gang.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Als ik mijn eigen handschrift naar nog kon lezen! Maar ik heb een leesbril van de griffier van de Provincie gekregen, die was ik vergeten. Goed. Voorzitter, in deze begroting wordt geen gas gegeven op sociaalmaatschappelijke en publieke opgaven. Men blijft steken in zon, wind, biomassa en drijfzand. De SP wil met gezwinde spoed met zijn allen naar Den Haag voor meer geld. Maar ja, dat schiet niet op, voorzitter, met 100 km/h.

De heer DIJK (SP): Voorzitter? Gelukkig is het ook nog niet zo ver, mijnheer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nee, maar voordat wij iedereen gemobiliseerd hebben om met zijn allen naar Den Haag te gaan, is het gauw januari, kan ik u vertellen.

De heer DIJK (SP): Ach, als u mij meehelpt, gaat het wel wat sneller.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ik wil wel mee, maar dan moet ik GroenLinks gelijk geven: niet in een SP-jasje. Ik moet ook om de tijd denken, want kijk, al die interrupties zijn niet in het voordeel van mijn tijd.

Voorzitter, ondertussen zijn er ernstige tekorten op de jeugdzorg en sport, accommodaties. En dan denken we dat het Rijk wel bij zal springen. Nou, ik denk dat dit geen juiste interpretatie is van hoe dat in Den Haag gaat. We zeggen dan met elkaar: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Maar zo niet in Groningen, voorzitter, want wij hebben de warmtepomp!

Dan de apparaatskosten. Die hielden mij ook bezig. Ik wil graag van het college weten wat het concreet doet aan het natuurlijke verloop van het ambtenarenkorps. Want die loonkosten, die hakken er ook flink in en er zijn heel veel ambtenaren die wel graag met pensioen willen, lijkt mij. Dus ik heb liever minder ambtenaren dan minder gas. Ik pleit ook wel voor realistische politiek, wat 100% Groningen ook al aangaf.

Dan heb ik nog een punt dat mij bezighoudt en dat is de bijstand voor nieuwkomers. U weet allemaal dat dit alleen maar zal toenemen, terwijl die baten gelijk blijven. Dat moeten we toch onder ogen zien, voorzitter. Ik heb het ook al in de commissie gezegd: die bed-, bad- en broodregeling, die heet nu heel mooi 'pilot LVV', komt er gewoon op neer dat er miljoenen euro's aan gespendeerd worden die eigenlijk ook aan onze Groningse dak- en thuislozen besteed zouden kunnen worden. Daar hebben we het in de commissie al over gehad. Ah, daar komt hij!

De VOORZITTER: De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Daar komt hij, inderdaad. De PVV heeft het over de LVV en dat daar gemeentegeld naartoe zou gaan, maar is de PVV ervan op de hoogte dat dit een pilot vanuit het Rijk is? En dat de middelen dus van het Rijk komen en niet vanuit de gemeente?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja, maar is de ChristenUnie ook op de hoogte van het feit dat er maar 2 miljoen euro terugkomt van het Rijk en dat we daar 3,8 miljoen euro voor neertellen? En dat die 1,8 miljoen euro toch wegvloeit? Jammer.

Voorzitter, de komende jaren drukt het Groninger Forum ook fors op de begroting. "Een exploitatietekort", wordt door alle deskundigen toch gezegd. Maar wij kijken daarvan weg. Het onderwijs, een stokpaardje van D66. Dat heeft ook geen prioriteit. Zou je wel verwachten met D66 in het college. Jammer.

Dat is ook de reden, voorzitter, dat heel veel geld van de cultuurbegroting naar grote instellingen gaat en niet naar kleinere gezelschappen en kleine instellingen. En daarom hebben we ook tegen die cultuurnota gestemd.

De VOORZITTER: De heer Van Zoelen, Partij voor de Dieren.

De heer VAN ZOELEN (PvdD): Ja, over het exploitatietekort bij het Forum. Heeft de PVV er ideeën bij hoe dat op te lossen?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nou kijk, het is niet aan mij om de problemen in de begroting op te lossen. Daar hebben we een college voor en dat moet gewoon goede keuzes maken. Ik probeer hier in mijn betoog suggesties te doen om het college te overtuigen, van: daar hadden we nog niet aan gedacht, laten wij dat eens proberen! Zo heb ik ook een advies voor dit college. Sport. Sportaccommodaties,

sportvoorzieningen: hebt u wel eens geïnformeerd bij de Provincie? Er is een provinciaal sportfonds. Is het zo dat het college daar al aangeklopt heeft? Dat zou een interessante geldbron zijn voor de problemen die we hebben bij sportaccommodaties. Dat zouden we misschien kunnen overwegen. Ik weet niet of het college dat doet, maar het is wel een advies van mij.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, dank. Is de heer Van Kesteren op de hoogte van de hoogte van dat provinciaal sportfonds?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ik heb geen flauw idee. Maar alle beetjes helpen, voorzitter. Dus ik zou zeggen: wie niet waagt, die niet wint.

De heer BENJAMINS (D66): Het sportfonds is 0,5 miljoen euro groot. Wat denkt de PVV daarmee in onze gemeente te willen doen?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nou voorzitter, we zitten hier te bakkeleien over 35.000 of 45.000 euro over de hondenbelasting. Daar worden uren over vol gepraat, dus 0,5 miljoen euro vind ik toch wel een aanzienlijk bedrag. Vindt u niet?

De heer BENJAMINS (D66): Ja, dat vind ik zeker, mijnheer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nou dan!

De heer BENJAMINS (D66): Dat vind ik zeker, voorzitter. Maar tegelijkertijd vraag ik mij af of de Provincie bereid is om al dat geld aan de gemeente Groningen te schenken.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nou, daarom zijn goede contacten tussen gemeente en Provincie zo belangrijk. Daar moeten we aan werken. Maar daar heb ik ook wel ideeën over, maar die ga ik intern bespreken.

Nee hoor, ik heb zo mijn contacten, voorzitter. Ja, provinciaal sportfonds heb ik gehad. Ik heb hier veel zitten schrijven. Hoeveel tijd heb ik nog, voorzitter?

De VOORZITTER: We hebben nog ongeveer vijf minuten.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Oh, dat is mooi. Ik zit nog maar op de helft. Goh.

Voorzitter, wij hebben in de commissie Financiën en Veiligheid, drie commissies lang, vragen gesteld over veiligheid en radicalisering. De Partij voor de Dieren had het daar ook al over, terecht vind ik. Wij blijven hier ook vragen over stellen, want de raad en college zijn namelijk verantwoordelijk voor de veiligheid van de inwoners. Dat is een zware verantwoordelijkheid en die moeten we dan ook heel serieus nemen. Dat ben ik ook met de Partij voor de Dieren eens. Daarom bevreedt het mij zo dat we in een commissie een hele discussie hadden over cameratoezicht in de binnenstad. Er werd toen gezegd door het college: extra cameratoezicht is te duur. Nou, iedereen nam dat maar aan. Maar gelet op die recente steekpartijen en zelfs moorden in onze gemeente, verdienen die wel preventieve maatregelen in de binnenstad. Hoge prioriteit zou ik daaraan willen geven. Dus ik heb straks een motie voor meer camera's in de binnenstad. En dan moeten wij niet op een paar centen kijken, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Op zich positief dat de PVV aandacht besteed aan de veiligheid van onze inwoners. De PVV noemt ook het recente voorbeeld van het drama bij Pathé en pleit voor extra camera's. Alleen is die persoon ook op camera's vastgelegd, dus het is niet per definitie zo dat camera's 100% preventief werken.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja kijk voorzitter, meer camera's betekent ook dat je die veiligheid en het hele circus eromheen moet perfectioneren. Ik ben een keer met een commissie in de Eerste Kamer geweest in de Randstad. Als je ziet hoe dat werkt! Dat is prachtig, want daar kunnen ze heel preventief te werk gaan bij dreigende situaties of personen van wie ze denken: dat is niet koosjer. En dat gaat ten koste

van een stukje privacy, dat klopt. Maar als je daarmee steekpartijen en moorden kunt voorkomen, dan denk ik: doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja mijnheer Van Kesteren, ik vind uw bedoeling heel goed maar volgens mij is de hele problematiek dat het gaat om verwarde personen en de opvang daarvan. En dat de politie veel te weinig handen heeft om dat allemaal in goede banen te leiden. Bent u het met mij eens dat wij niet moeten kijken naar cameratoezicht maar veel meer beleid en geld beschikbaar moeten stellen om die problematiek aan te pakken?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, verwarde personen is een definiëring en ik vind ook dat wij goed moeten kijken naar verwarde personen en dat wij daar ook een goede begeleiding en behandeling op moeten zetten. Daar pleit ik ook voor. Maar dat is de zorg, die ook goed geregeld moet worden. En wij pleiten ook voor andere ambities. Stel je ambities bij, college. Ga naar realistische politiek, wat u ook zegt, heel terecht. Ga daarmee bezig, dan zou er iets moois kunnen ontstaan in Groningen.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja, ik zou graag aan de PVV vragen, aan de heer Van Kesteren in dit geval voorzitter, of de PVV zover zou willen gaan als de voorbeelden in China waar het gaat om cameratoezicht, waar bijvoorbeeld mensen die door een rood stoplicht over een zebrapad wandelen, digitaal aan de schandpaal worden genageld.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja, daar ben ik natuurlijk niet voor. Maar dat is ook weer een beleidskwestie. Ik houd mijn hart vast; ik heb het wel eens gehad over de klimaatdictatuur. Dat moeten wij hier niet hebben natuurlijk, dat mensen die niet aan de warmtepomp willen, meteen beboet worden. Dat moet wij inderdaad voorkomen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja voorzitter, een vraag aan de heer Van Kesteren. Het gaat de heer Van Kesteren toch om het vergroten van de openbare veiligheid en het versterken daarvan? Ook wat de politie de laatste jaren aangeeft, dat zij daar wel iets meer middelen voor kunnen gebruiken en volgens mij hebben we burgemeesters dat ook wel een keer gevonden. Dat is toch wat u eigenlijk bedoelt met uw motie?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Jazeker. En ik moet ook de nieuwe burgemeester een groot compliment geven dat de krakers in het pand gewoon heel snel eruit zijn gemikt. Dat is belangrijk. En ik vond het ook heel stuitend dat de grootste partijen hier in het college het ook nog voor die krakers opnamen, omdat ze de deur geforceerd hadden. Ja, die krakerswet heeft voor ons geen prioriteit! Dat vond ik heel jammer. Gelukkig zit er ook een grote vertegenwoordiging van GroenLinks in het college en die hebben juist gehandeld. En daar wil ik toch nog even een compliment voor maken. Besturen is iets anders dan partijpolitiek, zeg ik dan maar.

Nou word ik zo vaak geïnterrupteerd, gaat dit van mijn tijd af, voorzitter?

De VOORZITTER: Nee, maar u resteren nog, althans in dit debat, twee minuten.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Oké. Geen interrupties meer, hè, vanwege de tijd.

Voorzitter, nog even over de hondenbelasting. 100% Groningen in de commissie, hartstikke mooi. Er werd een petitie aangeboden aan de voorzitter van die commissie. Leuk. Die vroeg ook nog: wie wil er een hondenbrok? Maar ja, dat is natuurlijk ook niet de bedoeling. Maar die mensen hadden wel een punt, vind ik. Toen heb ik ook een motie gemaakt. Ik ben een gesprek geweest met die mensen en er wordt aan alle kanten geld bij elkaar geschraapt en je vraagt je af: hoe lang kunnen de inwoners van Groningen dit nog trekken? Want de SP noemt rijken en armen in de gemeente, maar ik wil dat toch iets nuanceren, want er zijn niet zoveel rijken in de gemeente Groningen. De rijken waar de SP op doelt, zijn toch hardwerkende mensen, vaak met kinderen, die 's morgens hun kinderen naar de crèche brengen, van

maandag tot vrijdag werken en die hebben ook moeite om die lasten, die steeds maar hoger worden, te betalen. Daar hebben we geen oog meer voor. Jammer, jammer, jammer.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Kesteren, u krijgt nog een vraag van de heer Van Zoelen en dan verzoek ik u uw betoog af te ronden.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ja. U hebt het over lasten en over hondenbelasting. Lasten die steeds groter en duurder worden voor de inwoners. En ik ben even benieuwd wat de heer Van Kesteren vindt; of je niet heel goed moet nadenken voor je een hond in huis neemt of dat financieel voor jezelf uitkan en dat dit beest ook zijn hele leven bij je is. Denkt u ook niet dat het een afweging is die een inwoner goed moet maken voor zichzelf?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja, dat vind ik wel. Daarom wil ik ook geen hond, voorzitter. Goed, ik rond af. Ja, we moeten dus andere ambities hebben, maar dat heb ik al heel vaak gezegd en ik weet ook niet of dat met dit college met drie GroenLinks-wethouders lukt. Maar goed, ik heb te doen met deze wethouder van Financiën, want die zit natuurlijk met de hete aardappel van GroenLinks in zijn nek. Maar goed, dat terzijde. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Motie 20: Optimaal cameratoezicht (PVV, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 13 november 2019,

gehoord de beraadslagingen,
overwegende dat:

- het college van B en W stelling neemt tegen alle uitingen van geweld, radicalisering, extremisme, en polarisatie in de binnenstad van Groningen;
- het college van B en W verantwoordelijk is voor de veiligheid van zijn inwoners;

constaterende dat:

- de recente steekpartijen en moorden aangeven dat goed cameratoezicht dat de gehele binnenstad bestrijkt geen overbodige luxe is;

roept het college van B en W op om:

- over te gaan tot extra en optimaal cameratoezicht in de binnenstad van Groningen waarmee een situatie van optimale preventie zal worden bereikt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 21: Hondenbezitters niet langer de gebeten hond! (PVV, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019,

constaterende dat:

- de hondenbelasting voor alle inwoners met hond(en) in de stad Groningen een jaarlijks terugkerende ergernis is;
- de hondenbelasting voor de inwoners van Ten Boer en Haren een onverwachte, aanzienlijke verzwaring van de lasten betekent;
- de hondenbelasting in de voormalige gemeente Ten Boer en Haren pas per 1 januari 2021 te harmoniseren is;

overwegende dat:

- de miljoen euro die de hondenbelasting oplevert om de begroting sluitend te krijgen slechts door ca. 10.000 inwoners die een (of meer) hond(en) hebben, moet worden opgebracht;
- het heffen van hondenbelasting in de huidige tijd niet meer gerechtvaardigd is;
- steeds minder gemeenten hondenbelasting heffen;
- conform de wet Arhi de gemeente Groningen wordt verplicht om de belastingtarieven binnen twee jaar na de herindelingsdatum (1 jan 2019) te harmoniseren;

verzoekt het college om:

- de harmonisatie van de verordening hondenbelasting nog een jaar uit te stellen;
- de mogelijkheden en kosten van het afschaffen van de hondenbelasting voor de gehele gemeente Groningen in kaart te brengen;

- de raad hierover voor 1 april 2020 te informeren;
en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 22: Stop met biomassa (PVV) (gecorrigeerd)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de raadsvoorstellen Gemeentebegroting 2020,

constaterende dat:

- er 628 biomassacentrales gepland zijn in Nederland;
- biomassacentrales meer CO₂ uitstoten dan verbranding van kolen en gas;
- het tientallen jaren duurt voordat de natuur deze CO₂ weer heeft opgenomen;

overwegende dat:;

- Europese wetenschappers aangeven dat verbranden van biomassa een waanidee is;
- er een beperkte hoeveelheid A-hout is en biomassa een heel slechte energiebron is, omdat het weinig oplevert bij verbranding;

verzoekt het college om:

- geen biomassacentrales toe te staan in de gemeente Groningen en alle activiteiten die een bijdrage leveren aan het verwezenlijken van biomassacentrales actief te ontmoedigen;
- de motie onder de aandacht te brengen van de regering en Tweede Kamer;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dames en heren, het is 18.15 uur. Ik heb even een technische mededeling voor u. Als u even goed op wilt letten, want er is iets fout gegaan met de nummering. Het woord is aan de griffier. Wilt u even opletten?

De GRIFFIER: Motie 17 wordt amendement 18, want dat is een amendement. Dus motie 17 wordt amendement 18. Dus er is géén motie 17.

De VOORZITTER: Geen motie 17, die slaan we over. Dat wordt amendement 18. En u krijgt zo nog wat uitgereikt. Dames en heren, het is 18.15 uur. Wij zien elkaar terug om 19.30 uur. Dan hervatten we de vergadering met de beantwoording van het college.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing 18.15 uur - 19.30 uur)

De VOORZITTER: Dames en heren, het woord is nu aan het college. De wethouder van Financiën zal in algemene woorden nog een paar dingen zeggen over de totstandkoming van deze begroting en de uitgangspunten. Daarin zal hij ook al op een aantal van de amendementen en moties in algemene zin ingaan. Daar gaat hij daarna naar verwijzen, dus dan zit de reactie van het college op een amendement of motie al in de algemene bewoordingen van de wethouder. En op een enkel amendement en een enkele motie komt de specifieke portefeuillehouder dan nog aan het woord. Dat zal de snelheid verhogen. De wethouder van Financiën.

Beantwoording college

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, dank u wel. Ik besloot volgens mij mijn laatste woordvoering in mijn hoedanigheid als wethouder van Financiën in deze raadzaal bij de besprekingen van de gemeenterekening en daarbij de voorjaarsbrief met te zeggen dat de spanning die het college voelt, en volgens mij de raad ook, tussen de gemeente die je zou willen zijn en de gemeente die je kan zijn, steeds groter aan het worden is. Dat was nog tegen een achtergrond van een weliswaar oplopend tekort van ongeveer 16 miljoen euro. Maar in de maanden daarna is eigenlijk het tekort waar de gemeente Groningen tegenaan keek langzaam, tegenvaller voor tegenvaller, circulaire voor circulaire, opgelopen tussen mei en nu van ongeveer 15 miljoen euro naar ongeveer 40 miljoen euro.

En voorzitter, het pakket dat aan uw raad is voorgelegd, komt niet voort uit bezuinigingsdrang van dit college. Dat komt voort uit de verantwoordelijkheid die past bij een lokaal bestuur. Dat gaat over zorgen dat de gemeentefinanciën op orde zijn, zodat wij langjarig, ook in de toekomst, kunnen blijven doen wat van een gemeente verwacht kan worden. En het college stond dus voor het vinden van een oplossing voor

deze enorme opgave. Dat is enorm lastig. Ik weet dat een aantal van uw fracties in de raadscommissie heeft gezegd dat hen opviel aan het begrotingspakket dat de maatregelen die erin stonden bijna allemaal onze inwoners raken. Dat is natuurlijk tegelijkertijd ook wel de schoonheid van het lokaal besturen en waarom we daar allemaal ooit deel van zijn gaan uitmaken. Als het goed is, is alles wat wij hier doen en elke euro die wij uitgeven, uiteindelijk voor onze inwoners en dat betekent dat, op het moment dat je gedwongen wordt om te besparen en te bezuinigen, ook al die maatregelen onze inwoners raken. De opdracht die het college daarbij voelde was: hoe kunnen wij ondanks deze grote opgave toch de essentiële onderdelen van de gemeentelijke dienstverlening en onze investeringen de komende jaren overeind laten? En voorzitter, het college heeft dat niet met een soort van schraplijstje gedaan. Wij hebben geprobeerd te kijken naar welke uitgangspunten wij vonden dat je als gemeente sowieso daarbij zou moeten hanteren.

En voorzitter, een tekort van 40 miljoen euro betekent ook dat het voorzien in een acceptabele, verdedigbare begroting, misschien ook wel het hoogste ambitieniveau is. U moet niet zien dat dit maatregelen zijn waarvan wij op zichzelf zeggen: dat zijn allemaal goede maatregelen. Maar vooral dat ze beter zijn dan hun alternatief. En op die manier zal ik ze straks ook verdedigen.

Voorzitter, de lijn van het coalitieakkoord blijft ook met deze bezuinigingsoperatie intact. Het coalitieakkoord, sommige fracties hebben gezegd: ik heb daar niet zoveel mee, maar tegelijkertijd is dat wel het politieke mandaat van dit college, dat een vertaling is van de wensen van de meerderheid van uw gemeenteraad. Dus de lijn van het coalitieakkoord blijft intact, maar tegelijkertijd zien we dat voor wat wij voor elkaar kunnen krijgen binnen die lijnen, we op al die fronten een stapje terug moeten zetten.

Voorzitter, wat het college betreft moest de sociale infrastructuur in onze voorzieningen gespaard blijven. De vraag was uiteraard: heeft die op tafel gelegen? Absoluut. Dat hebt u ook kunnen zien in de lijst. Die hebben we in beeld gebracht en daarvan hebben we gezegd: die willen we zoveel mogelijk vermijden, zowel vanuit een inhoudelijke betekenis voor Groningen, voor onze gemeente, als vanuit het idee dat als de financiële middelen van de gemeente weer aantrekken, als er weer ruimte is, dit juist voorzieningen zijn die je dan nooit meer kunt opbouwen. Dat is ook vanwege de onomkeerbaarheid dat we die voorzieningen in stand hebben willen laten. Wat we ook hebben willen doen, is onze meest kwetsbare inwoners zoveel mogelijk ontzien in het pakket. En ik hoop dat u gezien hebt dat dit grotendeels gelukt is, omdat zij ook met name het minste meeprofiteren van de economische groei die er tegelijkertijd ook plaatsvindt. En voorzitter, tegelijkertijd hebben wij willen blijven investeren, ondanks bezuinigingen, in de ontwikkeling van onze gemeente.

Voorzitter, om dat mogelijk te maken hebben we ook een aantal dingen wel moeten doen, hebben we een aantal maatregelen wel moeten nemen om uiteindelijk tot een oplossing te kunnen komen. Dat gaat over, ze zijn hier ook benoemd, het temporiseren en het prioriteren van onze investeringen, de komende jaren, het opnieuw kijken naar beheer en onderhoud, waarbij we met maatwerk proberen te werken, maar we uiteindelijk moeten constateren dat voor de gehoopte investeringen in het coalitieakkoord een stap terug moet worden gezet. Tegelijkertijd blijven we wel investeren, maar iets minder dan we eerst hadden gehoopt. En voorzitter, ik denk dat de meeste discussie is gegaan over de keuze van het college om een aantal stimuleringsbudgetten te verminderen. Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat dit een tegenhanger is van het willen sparen van de infrastructuur. Stimuleringsbudgetten, zou je kunnen zeggen, is incidentele inzet vanuit de gemeente die we in de volle breedte hebben moeten verlagen. Dat gaat bijvoorbeeld om economische zaken, dat gaat over kunst en cultuur en, ook veelvuldig gememoreerd, over sport.

Voorzitter, wat ik zal proberen te doen vandaag, is dat ik het niet mooier gaan maken dan het is. Die pijn wordt gevoeld, hebben we ook gemerkt in de gemeenteraad. Ook bij de inspraakmicrofoon en in de mailboxen van u allemaal als raadsleden en ook van ons als leden van het college. Dus wij erkennen dat dit pijn doet en dat dit ook echt gevoeld is en zal worden.

De VOORZITTER: De heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Even terug naar beheer en onderhoud. De wethouder zegt: we blijven daarin investeren. Maar het is toch zo dat wij in ieder geval op beheer en onderhoud 441.000 euro in 2020 eraf halen op openbare verhardingen onderhoud 500.000 euro? En dan heb ik het nog even niet over het onderhoud van de begraaftplaatsen gehad. Waar blijven we dan extra investeren, als je die hebt gehad?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, volgens mij klopt de nuancering van de heer Bolle. Waar ik het met name over had is het beheervraagstuk in de wijken. Daar zou bij het coalitieakkoord een investering op komen en daarvan is een deel weer teruggedraaid. Nog steeds investeren we iets, maar dat is iets minder dan wij hadden gehoopt op dat punt.

De VOORZITTER: De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ik hoor vandaag vaker dat het een gebalanceerd pakket is van maatregelen. En dan wordt er gezegd: de meest kwetsbaren worden ontzien. Maar volgens mij is de SP al lang niet meer de enige partij die ziet dat de grote ongelijkheid en een grote tweedeling, een groot probleem van armoede in deze gemeente, een van de grootste problemen is. Kan het college mij vertellen, of in ieder geval de SP-fractie uitleggen waarom er dan niet wordt gekozen om daarin extra te investeren, om daar extra middelen voor beschikbaar te stellen? Want ik zie dat er op allerlei andere plekken bezuinigd moet worden en ik vind het goed dat er niet op deze plek bezuinigd wordt. Maar waarom is er niet voor gekozen om bij heel veel intensiveringen, extra middelen voor de binnenstad, u kent de riedel, hier extra op te investeren, terwijl dit het grootste probleem van deze gemeente is?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, als we kijken naar het coalitieakkoord, dan is ook daar, en dat is verwerkt in de begroting 2019, juist extra ingezet om ook zorg overeind te kunnen houden om bijvoorbeeld extra te investeren om mensen die nu aan de zijlijn staan weer aan het werk te kunnen krijgen. Dus daar wordt ook extra op geïnvesteerd. Alleen was dit helaas geen begrotingspakket dat ging over extra investeren, maar helaas over maatregelen nemen die verminderen. Het feit dat wij ervoor kiezen om bijvoorbeeld het armoedebeleid niet te laten raken door die bezuinigingen, is de intentie van iets wat u ook voelt. En de overtuiging van dit college is dat inderdaad niet tweedeling en het inzetten op kansgelijkheid een van de belangrijkste prioriteiten is van deze gemeente.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, u zei net heel terecht dat er een grote groep mensen is in deze gemeente, die niet profiteert van de economische groei. Helemaal niet. En eigenlijk alle bezuinigingen die u noemt, zullen deze groep mensen nog een keer extra treffen. Dus u kunt wel zeggen: wij ontzien de kwetsbare groepen, maar dat doet u helemaal niet. Want als je een kaasschaaf ergens overheen haalt, en je haalt overal gelijk iets weg en je doet dat in balans, betekent dit voor de één een grotere teruggang dan voor de ander, die wel wat meer vet op de botten heeft. Dus waarom heeft het college er niet voor gekozen, ik heb het eerder ook al gevraagd, om iets van bedrijven te vragen om het armoedeprobleem op te lossen?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik kom zo nog op die specifieke motie terug, maar als ik zeg: wij hebben die kwetsbare inwoners willen ontzien, dan gaat dat met name over zorgvoorzieningen, over het armoedebeleid, dat ik niet heb teruggezien in de besparingspakket van dit college.

Voorzitter, een aantal maatregelen heeft het college moeten halen, eerder al gezegd, ik voeg er iets andere woorden aan toe dan de heer Bushoff, uit de financiële techniek om te kijken of er wat lucht uit de begroting gehaald kan worden. Dat is een ongebruikelijke maatregel. Dat is een risicovolle maatregel. Maar tegelijkertijd voorzitter, wel de manier om financiële ruimte te vinden zonder inkomsten te verhogen of in budgetten te snijden. En voorzitter, ook dat valt wat het college betreft in de categorie maatregelen die je misschien op zichzelf niet zou voorstellen, maar die tegelijkertijd een stuk beter zijn dan het alternatief.

Voorzitter, het is belangrijk om ook reserves te hebben en te houden. Niet omdat reserves nou een doel zijn op zichzelf, maar wel omdat een reservepositie ons helpt om in de toekomst tegenvallers, als die op ons afkomen, niet meteen te hoeven vertalen in nieuwe besparingsmaatregelen. En daarom is het ook goed om te zien dat wij de reserves die de gemeente heeft in grote mate op peil weten te houden.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, in dat licht bezien heeft overigens het college een solide, degelijke begroting aangeleverd, even los van de inhoud. Dat sluit ook aan bij het coalitieakkoord, dat onder andere gaat over een duurzaam sluitende meerjarenbegroting. Structurele lasten worden structureel gedekt. Dat is logisch, zo werken we hier altijd. Alleen komen nou een heleboel van de coalitiepartijen met een dekking die uit de AER gaat. Dat zijn incidentele middelen voor structureel beleid. Hoe kijkt het college daartegenaan? Want dat is ongeveer 1 miljoen euro, heb ik even snel opgeteld.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik kom zo nog even specifiek op alle moties en amendementen.

Voorzitter, ook voor de inkomsten is veelvuldig aandacht gevraagd. Ik heb het debat met de heer Dijk in de commissie gehad, waarbij de heer Dijk zei: ik kijk vooral naar wat wij extra vragen van mensen. Maar tegelijkertijd zien wij ook, en we denken vanuit het college dat het ook verdedigbaar is, dat we een extra bijdrage vragen van onze inwoners maar ook van alles wat wij rekenen tot niet-wonen. En dat gaat, zeg ik tegen de heer Dijk, niet alleen maar over IKEA maar dat gaat ook over schoolgebouwen, zwembaden en sportparken. Wij constateren dat, op het moment dat je gebruiker bent van een niet-woning, dat je ongeveer vijf keer zoveel betaalt in de huidige situatie, nu al, als op het moment dat je bewoner bent van datzelfde pand. Dus iedereen die hier zegt dat dit college geen bijdrage van het bedrijfsleven vraagt, of van mensen die een niet-woning hebben, heeft het volgens mij feitelijk niet juist.

Voorzitter, wij vinden die maatregelen overigens verdedigbaar, want we blijven immers investeren in de ontwikkeling van onze gemeente, zodat er voor iedereen die ook in de toekomst in onze gemeente wil wonen, ook een plek is en dat daar ook een huis voor is. En wij vinden het ook verdedigbaar, omdat deze extra inkomsten ons in staat stellen om onze kwetsbare inwoners te helpen. Ook als het Rijk daar niet genoeg geld voor geeft, dan doen we dat toch.

En voorzitter, wij snappen ook, en dat is ook door verschillende fracties gevraagd, dat dit ook een spanning zet op de samenwerking op een aantal terreinen. U hebt de brief gezien van de woningbouwcorporaties. Wethouder Van der Schaaf is vanmorgen in overleg gegaan met de corporaties om met elkaar te zeggen: we gaan voor het eind van het jaar nog samen aan tafel om te kijken hoe wij die samenwerking gaan voortzetten en ervoor zorgen dat de corporaties de belangrijke rol die ze spelen in de volkshuisvesting ook kunnen gaan spelen in de toekomst. En volgens mij is er vertrouwen zowel vanuit het college als vanuit de corporaties dat dit tot resultaat gaat leiden.

En voorzitter, datzelfde geldt voor het Fonds Ondernemend Groningen. Het zijn ondernemers die het fonds beheren op basis van afspraken om de ozb voor niet-woningen niet te verhogen en ook met hen zullen wij het gesprek aan moeten gaan over hoe we die samenwerking, ondanks deze maatregelen, in de toekomst zullen voortzetten. Dat verloopt in goede sfeer maar wij begrijpen dat we daar als college ook wel iets te doen hebben.

Voorzitter, ondanks dat we de komende jaren een aantal zaken minder kunnen doen, kunnen we gelukkig nog wel veel blijven doen. Bijvoorbeeld blijven investeren in de noodzakelijke energietransitie. Blijven investeren in kunst en cultuur, in de gezondheid, van met name onze kinderen. En ook blijven investeren in sport, want inderdaad, ondanks deze maatregelen blijft de gemeente netto extra investeren in sport ten opzichte van een jaar geleden. Maar voorzitter, ik denk eigenlijk dat deze discussie over is het nu wel 100.000 euro meer of is 100.000 euro minder, de sportvereniging niet heel veel verder helpt. Wat hen bezighoudt, en dat is ook duidelijk in de commissie, is: hoe ga ik in de toekomst de rekening betalen? En dat is denk ik iets wat wij samen met hen, en mevrouw Jongman is daar druk mee bezig, echt moeten bespreken. Hoe gaat zich dat in de toekomst ontwikkelen? Vandaar dat wij volgend jaar ook het gesprek voeren over de harmonisatie van de tarieven, omdat we dan in de volle breedte met alle sportverenigingen, niet alleen maar de voetbalverenigingen die te maken hebben met trainingsveldkortingen maar in de volle breedte met onze sportverenigingen het gesprek kunnen voeren over hoe we dit in de toekomst gaan doen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, de wethouder heeft natuurlijk helemaal gelijk dat het niet gaat om 100.000 euro meer of minder bij de sport, omdat er nu bijvoorbeeld ook een capaciteitsonderzoek loopt, dat uitgevoerd wordt om te kijken hoe het staat met de hoeveelheid trainingshallen die we in Groningen hebben. En nou, als we 'beter benutten' bekijken en als we zien hoe hoog die druk is, dan gaat het inderdaad niet om 100.000 euro. Dan hebben we veel meer nodig om die druk van de sport af te halen, in dit geval dan de binnensport. We hebben het hier vaak over de buitensport gehad. Maar dat kan straks in de nieuwe situatie ook niet in deze bezuiniging van 418.000 euro die oploopt tot 600.000 euro.

Wethouder DE ROOK: Nee voorzitter, ook dat vraagstuk zou in de toekomst best tot een herijking kunnen leiden van de sportbegroting. Maar wat het college betreft hebben wij nu in ieder geval een pakket waarmee we een aantal investeringen kunnen doen. En wellicht is in de toekomst meer nodig, maar dat zullen we dan op basis van het capaciteitsonderzoek, de herijking van het Mulier-onderzoek in die samenhang wat het college betreft moeten we zien.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. Wat ook nog speelt is dat een aantal sportverenigingen van de nieuwe gemeente Groningen de klap van de laatste ozb- verhoging nog niet te boven zijn. Hoe kijkt het college daar tegenaan? Want er is gewoon minder geld straks voor die sportverenigingen. Die moeten straks hun tarieven gaan verhogen, de contributies.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, op niet-woningen hebben wij de verhoging van de ozb voor Haren en Ten Boer gecompenseerd voor dit jaar. Dus het heeft dit jaar niet tot extra financiële effecten geleid. En verder, als het gaat over de toekomst doen we dat gesprek dat ik net aangaf, in eerste instantie mevrouw Jongman, met de sportverenigingen over de harmonisatie van de tarieven, omdat het dan, even los van de specifieke maatregelen, in de volle breedte gaat over hoe wij onze sportverenigingen in staat stellen om in de toekomst te blijven functioneren.

Voorzitter, die investering gaat bijvoorbeeld ook op in schoolgebouwen. U hebt vanochtend een notitie van dit college gekregen met een doorkijk naar de komende jaren, omdat we ook in staat willen blijven om te voorzien in de noodzakelijke goede en frisse en duurzame schoolgebouwen. We blijven ook doorgaan met het investeren in wijkvernieuwing, zeg ik tegen de heer Dijk, omdat dit ook door u veelvuldig is genoemd. Daar blijven wij mee doorgaan, maar daar zeg ik ook bij dat, als we ernaar streven om gemengde wijken te faciliteren, om ze samen met corporaties en bewoners te ontwikkelen, daar ook bij hoort dat op bepaalde plekken wij huur omzetten in koop. Als je die gemengde samenstelling wilt hebben, dan hoort dit ook op dat punt samen. Dus dat is iets wat zeker in de prioriteitswijken zoals die spelen, de komende jaren gewoon vol op de agenda blijft staan. En wij zullen ook in gesprek met de bewoners van bijvoorbeeld Selwerd, waar we op dit moment het verste zijn, blijven inzetten op de noodzakelijke verbeteringen in de gebouwde omgeving en in de openbare ruimte.

Voorzitter, laat mij dan ingaan op een aantal punten die in het debat naar voren zijn gekomen. Ik wil graag beginnen met iets te zeggen over het doorlopen proces met de begroting. Mevrouw Jacobs heeft daar iets over gezegd en ook de heer Sijbolts. Ik schetste net al dat in mei, net voor de zomer, in volle omvang deze opgave op het college afkwam. Toen hebben wij op stel en sprong een pakket moeten samenstellen met verschillende maatregelen. Daar is door heel veel mensen in de zomer aan doorgewerkt om ervoor te zorgen dat het er in september lag. En voorzitter, sinds ik hier betrokken ben bij de gemeentepolitiek, heb ik nog niet eerder een proces meegemaakt dat ging over het invullen van zo'n grote opgave in zo'n korte tijd. En dat betekent dat misschien bij het proces dat mevrouw Jacobs en de heer Sijbolts verwachtten om dat samen met het college te doen, in die periode van druk op het voorzien in voorstellen gewoon beperkt ruimte voor was. Het college heeft geprobeerd de verwachtingen ten aanzien van de informatiepositie van de gemeenteraad zo goed mogelijk helder te maken, ook al bij indienen van de motie waarover u hebt gesproken, om zoveel mogelijk informatie vooraf te geven, voordat de gemeentebegroting gepubliceerd werd en vervolgens ook conform afspraak u een lijst aan te reiken met alle maatregelen die het college niet had genomen, met daarbij de uitdrukkelijke uitnodiging dat, als er behoefte was aan meer informatie, daarnaar te vragen en dan zou het college met alle liefde die informatie leveren. Ik hoor nu van u dat dat proces wat u betreft niet goed is doorlopen. Het college had dat graag eerder gehoord. Dan hadden wij dat met u kunnen bespreken of daar misschien iets in kunnen oplossen. Maar laat mij in ieder geval de intentie uitspreken om die verwachtingen volgend jaar helderder te maken, zodat we ook wat betreft de informatiepositie van de gemeenteraad dat op een zorgvuldige manier kunnen doen en dat de raad op de juiste momenten de gewenste informatie kan krijgen.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouder De Rook voor uw toelichting. Wat ik denk dat de Babylonische spraakverwarring in dit geheel is, is dat u het hebt over informatie verstrekken en wij hebben het over gezamenlijk een proces lopen. Informatie verstrekken is wat mij betreft een eenzijdige actie en gezamenlijk een proces aangaan vergt iets meer. En ik hoor dat u ook zegt: we hebben veel meer informatie gegeven dan we anders deden. Dat kan natuurlijk. Maar goed, als ik u geen snoepje geef en ik geef u één snoepje, dan heb ik u heel veel gegeven. Terwijl het gewoon een snoepje is. Dus als je iets geeft, is het de vraag of dit dan heel veel is.

Maar ik constateer dat u inderdaad als college hebt geprobeerd om ons informatie te geven, maar u hebt ons nooit betrokken bij het proces. En dat is wat er inderdaad staat. En de lijst die u hebt aangeleverd, was een lijst met punten en wij hadden gevraagd om een financieel overzicht. En dat hebt u gegeven toen de begroting klaar was en gedrukt was en toen u, denk ik, het vermoeden had dat u in ieder geval op de steun van 25, misschien iets meer instemmende leden kon rekenen van de gemeenteraad. Dus dat is wat anders dan wat wij in ieder geval verwacht hadden.

Wethouder DE ROOK: Nou kijk voorzitter, het college heeft een begrotingspakket moeten samenstellen vier weken na het zomerreces en wat ons betreft hebben wij gedaan waarvan wij dachten dat het ook de behoefte van de raad was, als het ging over het gesprek. En als het anders had gemoeten, dat is eigenlijk mijn boodschap, had het college dat graag eerder gehoord dan op dit moment, want op dit moment kunnen we daar denk ik niets meer aan doen. Dus mijn intentie is om dat in het vervolg beter met u te doen. En volgens mij helpt het dan dat wij wat eerder het overleg daarover voeren.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u wel, voorzitter. Ik heb ook het advies van de wethouder gezien op sommige moties en amendementen van de oppositie. De wethouder kende natuurlijk al een aantal amendementen van de coalitie. Was het dan niet handig geweest dat u tegen de oppositie had gezegd: als u problemen hebben met de dekking, dan mag u ook de AER gebruiken?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik kom zo nog even specifiek op alle moties en amendementen. Ik heb overigens geen moties van tevoren van de heer Sijbolts langs zien komen, dus het kan zijn dat wij elkaar daarin dan gemist hebben.

Voorzitter, een onderdeel van het doorlopen proces is ook dat wij door onder andere die strakke planning uiteindelijk pas zeer kort voor de publicatie van de begroting helder hadden wat die begroting überhaupt zou worden. U ziet daarin ook dat ze, zeker als het maatregelen zijn die andere partijen raken, bijvoorbeeld subsidierelaties, niet in 2020 ingaan maar in 2021, zodat we in staat zijn om met die partijen goed te overleggen en het proces zoals we dat juridisch hebben uitgelijnd, goed kunnen doorlopen.

Nu gaat u mij natuurlijk vragen: hoe zit dat dan bij sport? Ik zag de heer Bolle al, ja. Nu is het zo dat, als het gaat over de besparingen bij sport, even technisch en formeel, de raad hier het kader vaststelt waarbinnen de begroting moet worden uitgevoerd. Bij een aantal maatregelen moet daar nog aanvullende besluitvorming op worden toegepast. Dan gaat de raad kiezen of besluiten over hoe hij die financiële ruimte gaat inzetten op basis van de keuzes van het college. Als het gaat over de maatregelen ten aanzien van de trainingsveldkorting, zijn dat tarieven die niet per 1 januari ingaan, maar per 1 augustus. Dat betekent dat er ergens in mei richting de sportverenigingen moet worden gecommuniceerd over wat de toekomst gaat zijn. En wat het college betreft is er dus ook ruimte om voor die tijd met elkaar het gesprek aan te gaan over hoe we dat precies gaan doen, hoe we dat financiële kader exact invullen. Alleen het feit dat dit in de begroting wordt genoemd, als een onderbouwing voor het financiële kader, betekent niet dat het hiermee ook besloten is.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, nou kan ik twee dingen doen. Ik kan verwijzen naar de samenwerkingsovereenkomst die de heer De Rook toen nog als portefeuillehouder Sport heeft ondertekend op 18 december 2018, waarin het college ook met de Sportkoepel afsprak dat het voor de raadsvoorstellen voorgelegd worden, die zou kortsluiten met de Sportkoepel. Dat is in ieder geval niet gebeurd. Dat zou ik eigenlijk niet willen doen. Ik zou eigenlijk het andere willen doen. En nu ik zo lang aan het praten ben, ben ik dit nu kwijt. Maar laat ik eerst het antwoord even afwachten. Oh nee, wacht, ik weet het alweer! Kijk, het was zo'n mooi technisch verhaal, maar wat wil het geval? Wij bespreken vandaag een begroting. Maar twee weken geleden ongeveer, was Sport050 met de nieuwsbrief die bij de sportclubs rondgemaaild wordt. Daar staat gewoon al in dat de trainingsveldkorting eraf gaat en wat voor gevolgen dat heeft voor de sportclubs. Dus ja, kaders, juridisch, hier klopt het misschien allemaal. Maar de sportclubs hadden het al in de mailbox.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, wat ik ermee wil zeggen: wij maken in mei bekend wat de tarieven zijn voor de sportvereniging, en tussen nu en mei is er nog gelegenheid voor overleg. U verwijst ook naar het convenant dat is afgesloten. Kijk, wij hebben natuurlijk heel veel adviesraden, belanghebbenden met wie we afspraken hebben over hoe we normaal dingen doen. Maar ik kan u verzekeren dat ook de cultuurmaatregelen niet vooraf zijn afgestemd met de Kunstraad, anders dan door hen te informeren dat het er aankomt. Dat is wel gebeurd. Men heeft het niet in de krant hoeven lezen, men heeft dat van tevoren van het college begrepen, maar we hebben onder andere door die tijdsdruk bij heel veel van dit soort maatregelen de begroting moeten vaststellen zonder dat daar met alle adviesraden en dergelijke een

gesprek over is gevoerd. Het beeld dat ik wil wegnemen is dat dit alleen bij sport zou zijn gebeurd. Dat was in de volle breedte onderdeel van het proces dat is doorlopen.

Voorzitter, er zijn veel vragen gesteld en ook moties ingediend over de hondenbelasting. De fracties hebben gemerkt dat de redenering van het college ten aanzien van de hondenbelasting wat is gewijzigd. Het college zegt: wij vinden eigenlijk dat iedereen die zegt 'zou dat niet een doelbelasting moeten zijn in de toekomst', 'is het nou wel logisch en redelijk in de omvang die de hondenbelasting heeft' wel een punt heeft. Maar tegelijkertijd hebben wij ook de financiële ruimte en dat is echt het eerlijke verhaal, niet gevonden om een aanpassing te kunnen bieden van de hondenbelasting. Dat is waarom het college dit op deze manier heeft voorgesteld. Voorzitter, het is ook niet zo dat het een keuze is om wel of niet ...

De VOORZITTER: Mevrouw Sloot.

Mevrouw SLOOT (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, dank u wel. Het is inderdaad wat u zegt: het is een bizarre belasting. Nou, u zei niet het woord bizar, maar het is natuurlijk wel een rare belasting, want het is een belasting voor een kleine doelgroep. Hebt u in de afgelopen tijd overwogen om dan een andere nieuwe gemeentelijke belasting, waaraan iedereen kan meebetalen in het leven te roepen? Want dat mag.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, we hebben allerlei voorstellen bekeken maar we hebben niet de ruimte gezien en gevonden om iets aan de hondenbelasting te doen. Anders had u dat in de begroting ook wel teruggezien.

Voorzitter, dan over de harmonisatie. Het is niet zozeer een keuze van het college om dit in te voeren in de andere gebieden. Wij zijn simpelweg juridisch gebonden aan dat wij dit of in de hele gemeente moeten invoeren of in de hele gemeente moeten afschaffen. En aangezien wij geen ruimte hebben om de hondenbelasting in de gemeente Groningen af te schaffen, was het alternatief om het in de hele gemeente in te voeren. Wat wij wel hebben kunnen doen in de zoektocht naar mogelijkheden om te differentiëren, want ook daar is wat voor te zeggen, is dat we nu een onderscheid hebben weten te maken tussen binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. Ook daar is natuurlijk wel een vraagteken bij te zetten, maar dat leidt in ieder geval meer tot het gevoel voor differentiatie, omdat mensen die buiten de bebouwde kom bijvoorbeeld op een boerderij wonen, met het voorstel van het college geen belasting betalen voor hun hond.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik ben het helemaal eens, daar hebt u natuurlijk gewoon gelijk in, dat wij verplicht zijn te harmoniseren. Dat is ook zo. Maar u hebt wel een keuze wanneer u harmoniseert. Daar hebt u ook een keuze in gemaakt. Kunt u toelichten of u ook een andere overweging hebt gemaakt?

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, wij hebben gezegd: we gaan harmoniseren zodra dat kan. Nou, hier is dat het geval. En we weten ook dat we alleen maar mogen indexeren, dus dat is de inkomsten verhogen van onze leges en tarieven als er geharmoniseerd is. En om ervoor te zorgen dat onze inkomsten meestijgen met de manier waarop onze uitgaven stijgen, moesten wij om te indexeren nu dit invoeren. Vandaar dat het college dat heeft gedaan.

Voorzitter, dan nog even het punt over de kwijtschelding. Mevrouw Woldhuis heeft dat ingebracht, eigenlijk vanuit de situatie die zij schetste dat er mensen zijn in de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer, die soms een aantal honden hebben, over een zeer laag inkomen beschikken en die nu dus geconfronteerd worden met de hondenbelasting van de gemeente Groningen. Het is natuurlijk zo dat op het moment dat iemand in de voormalige gemeente Groningen woont en ervoor kiest om drie honden aan te schaffen, hij dan weet wat de voorwaarden zijn waaronder dat gebeurt. Als er iemand is die van buiten de gemeente naar binnen de gemeente verhuist, dan weet hij wat de voorwaarden zijn. Het zijn juist die mensen die financieel geen middelen hebben om een keuze te kunnen maken daarin, die nu hard geraakt worden. Daar vraagt mevrouw Woldhuis aandacht voor. Ik kom er zo bij uw motie nog specifiek op terug, maar ik kan me dat voorstellen. Ik wil graag bekijken met uw raad of wij u een voorstel kunnen doen om juist die doelgroep met een laag inkomen in die gemeente tegemoet te kunnen komen.

Voorzitter, dan over de tegenbegroting. Voorzitter, daaraan voorafgaand is het ... Sorry, volgens mij heb ik eerst nog een vraag van de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Nou ja, als de wethouder aan de moties en amendementen gaat beginnen, dan zou ik graag nog een vraag stellen over het overkoepelende verhaal.

Wethouder DE ROOK: Ja hoor, gaat uw gang.

De heer BOLLE (CDA): Bedankt, voorzitter. Kijk, ik probeerde te vragen aan de heer Bushoff van de Partij van de Arbeid: nu hebben we een heel groot gat dat we moeten oplossen en de komende jaren ook. U stelde: wij gaan er eigenlijk van uit in de begroting dat het jeugdzorgvolume niet toeneemt en dat wij eigenlijk ook wat extra geld krijgen van Den Haag. Maar dat neemt niet weg dat, stel dat het tekort helemaal opgelost wordt, wij nog steeds in de gemeente zitten met heel zware financiële tijden, volgens mij. En ik zou eigenlijk van de wethouder Financiën willen horen hoe zijn visie daarop is, een iets langjariger visie. En dan niet alleen het financieel meerjarenbeeld dat nu gewoon dichtgetikt zit, want dat snap ik. Maar nu zijn er allemaal wat hapsnap keuzes gemaakt en geen werkelijke keuzes die, ook als je het geld wel van Den Haag krijgt, ervoor zorgen dat je je reserves weer aanvult, zodat we dan misschien over vijf jaar als het weer zo is, die lastige keuzes niet hoeven te maken en dat we dan wel makkelijker uit zo'n pot geld die de coalitie heeft gevonden, iets zouden kunnen dekken.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, een aantal antwoorden op de vraag van de heer Bolle. Wat wij in ieder geval gaan doen is dat wij ons integraal keuzemoment met de gemeenterekening gaan herijken. Wij zien nu veel dat bij een gemeenterekening heel veel budgetten weer naar andere programma's gaan. We moeten echt kijken of we ervoor kunnen zorgen dat wij die ruimte kunnen inzetten voor de begroting, maar ook om onze reserves in de toekomst verder te gaan versterken. En voorzitter, ik vraag de raad ook om te beseffen dat wij op dit moment in deze begroting ongeveer 40 miljoen euro hebben, dat is ongeveer hetzelfde pakket aan maatregelen dat wij u voorstellen, aan tekorten op het sociale domein die verwerkt zijn in onze begroting. Dat gaat ongeveer om 20 miljoen euro aan zorg, jeugdzorg en alles wat in dat domein zit en ook om ongeveer 20 miljoen euro aan de wet BUIG. Op het moment dat wij erin slagen om voor de gemeente Groningen iets te kunnen doen aan onze positie in dit verdeelmodel en er tegelijkertijd voor zorgen dat het kabinet zijn verantwoordelijkheid neemt, als het gaat over die decentralisaties, en voorzitter, al zou daar maar de helft van komen, dan zou dit wat de gemeente Groningen betreft het financiële beeld totaal kantelen. Dan zijn we ook in staat om, wat u ook wilt, die langjarige blik eindelijk eens uit te zetten. Maar ik kom daar zo nog even op terug. Maar het blijft de komende jaren de aandacht houden en je ziet ook dat vanaf 2023 het meerjarig beeld weer enigszins opkrikt. En als wij ervoor kunnen zorgen, ik kom zo nog even toe aan de lobby richting het Rijk, dat wij eerlijke vergoedingen krijgen voor de dingen die gemeenten doen, dat wij er ook voor kunnen zorgen dat onze financiële gezondheid de komende periode weer verder toeneemt.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik ben toch, in het verlengde van mijn eerste vraag over de bestrijding van de tweedeling, een beetje nieuwsgierig hoe dit dan gaat. Net zoals de hondenbelasting is bijvoorbeeld het eerder kwijtschelden maar ook het eerder toekennen van een inkomenstoelage een vurige wens van de meerderheid van deze gemeenteraad. Van GroenLinks, de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie, van D66 weet ik het niet zo, maar in ieder geval van de meerderheid van deze gemeenteraad. En dan vraag ik me af: is zo'n voorstel überhaupt ter sprake gekomen? Is het ter sprake gekomen in het college: weet u wat wij moeten doen; wij zitten in een van de gemeentes met de meeste armoede van Nederland, misschien moeten we de inkomenstoelage verbeteren en eerder toekennen?

Wethouder DE ROOK: Nee voorzitter, de situatie op het gebied van armoede heeft vaak de aandacht van het college, ook ter vergadering. Die gaat misschien niet zo specifiek als de heer Dijk dat zegt, maar u hebt in de bijlage gelezen wat wij allemaal op tafel hebben gehad als besparing en u hebt ook in de kadernota Armoedebeleid, die de heer Gijsbertsen met uw raad heeft besproken, gezien hoe wij dit de komende jaren willen aanvlagen. Maar ik kan u verzekeren dat de thematiek die u noemt, constante en volledige aandacht van dit college heeft.

Voorzitter, ik wilde iets zeggen over de tegenbegroting. Om die nou als een van de amendementen mee te nemen, daarvoor wil ik eigenlijk iets meer eruit lichten want voorzitter, laat mij ook zeggen, ook voor de mensen op de publieke tribune: een tegenbegroting maken is niet eenvoudig. Dat kost ontzettend veel tijd, voorbereiding, samenwerking met andere partijen. Dus als je je als raadslid er makkelijk vanaf wilt maken, dan maak je geen tegenbegroting. Dus ik wil ook de waardering uitspreken aan de

vertegenwoordigers van de partijen boven deze tegenbegroting dat zij wel die moeite hebben gedaan om hier een voorstel neer te leggen waarin zij laten zien welke keuzes zij maken om andere dingen mogelijk te maken. Voorzitter, wanneer ik dan kijk naar het voorstel dat ons is aangereikt (...). Ik zie het er niet helemaal bij, maar volgens mij kan ik het uit het hoofd doen. Het is zo dat het college ten aanzien van de tegenbegroting toch wel een aantal, je zou kunnen zeggen financiële en juridische problemen ziet. Als wij kijken in de tegenbegroting, dan zien we daar dat de besparing op de huisvesting van Vrijdag van 250.000 euro twee keer genoemd staat als dekking. Dus dat is denk ik op zichzelf iets wat niet helemaal juist is. Bovendien heeft het college in zijn eigen begroting die u is voorgelegd, er ook al voor gekozen om dat bedrag te schrappen. Dus het staat twee keer in de tegenbegroting en het staat niet meer in de gemeentebegroting. Dat is punt één.

Maar voorzitter, we zien ook dat een aantal bedragen die hierin staan ook al door het college is ingeboekt. Er wordt gesproken van een besparing van 130.000 euro extra bij stedenbanden, terwijl het college daar ook al een voorstel voor doet voor 30.000 euro. Op een totaalbudget van 130.000 euro is dat niet mogelijk. Maar voorzitter, dat is eigenlijk de financiële kant van het verhaal. Zo zijn er nog wel een paar opmerkingen te maken. Maar voorzitter, er is ook een aantal juridische problemen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, wat betreft die discussie over de financiën: kijk, dat maakt niet zoveel uit; er staat inderdaad twee keer een besluitpunt in van huisvesting Vrijdag, maar in het financiële plaatje kun je er één uit schrappen en dan klopt het plaatje en dan blijft het andere argument nog overeind staan. Dus dat maakt verder niet uit. Maar ik wil eigenlijk niet in die variant treden, want waar het natuurlijk gewoon wel om gaat is dat je ook met het juridische ... De stedenbanden, zegt u, 30.000 euro bezuinigen we erop maar dat is in 2021. In totaal staat daar nog 130.000 euro in deze tegenbegroting in 2020. Dus volgens mij kan dat dan gewoon.

Wethouder DE ROOK: Nee, voorzitter, dan kom ik op het juridische probleem. Want laten wij in ieder geval constateren dat er dus een aantal posten hier staat die als dekking dienen, die in de begroting al zijn geschrapt. Dus die 250.000 euro huisvesting Vrijdag maakt ook geen deel uit van de begroting, dus die kan ook niet in de tegenbegroting aanvullend alsnog een keer worden geschrapt. Dat betekent dat het dus niet leidt tot een dekkend voorstel. Dat is één.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, er wordt toch in de begroting 250.000 euro uit de grex van het Forum gebruikt om de huisvesting van Vrijdag te realiseren?

Wethouder DE ROOK: Nee voorzitter, een technisch verhaal, maar van de investering van Vrijdag bekijken wij of die in de toekomst uit de grex Grote Markt kan gebeuren. En omdat wij dat gaan doen, vervalt de 250.000 euro in onze begroting. Dus die 250.000 euro die hier staat, is al geschrapt uit de begroting. Dus voorzitter, dat het leidt niet tot een dekkend voorstel. En bovendien is er de juridische kant. Theoretisch zou je natuurlijk stedenbanden van steden waarmee we al jarenlang een subsidierelatie hebben vanaf 1 januari kunnen beëindigen. Maar voorzitter, even los van de opvatting over de functie van de stedenbanden, om een subsidierelatie te eindigen zes weken van tevoren, dat hebben wij ook wel bekeken, maar dat zou het college kwalificeren als niet heel behoorlijk maar ook juridisch onhoudbaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik hoor dat u nu zegt dat u een grote verandering zes weken voor die tijd aankondigen, niet correct vindt. Maar volgens mij stellen wij vandaag een begroting vast, dus wat wij vandaag ook vaststellen, dat is allemaal vandaag pas definitief. Dus elke wijziging die wordt aangekondigd voor 2020 is zes weken van tevoren. Vindt u dat dan wel reëel?

Wethouder DE ROOK: Nou kijk voorzitter, dat heb ik net ook gezegd, als we kijken naar de maatregelen die directe subsidierelaties raken, is het college er dus ook voor om die niet in te laten gaan in 2020 maar in 2021, omdat het niet zorgvuldig is om minder dan een halfjaar van tevoren een structurele subsidierelatie te beëindigen. Dat zit wel in dit voorstel. Daar kun je op allerlei manieren naar kijken, maar zoals het voorstel aan de raad is voorgelegd, moet ik wel zeggen dat het niet leidt tot de financiële dekking van de voorgestelde maatregelen en bovendien leidt tot een aantal punten die het college zou kwalificeren als juridisch onhoudbaar.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Dat mag. Zo mag het college daarnaar kijken. Als ik die punten waar het college wat moeite mee heeft, dus in dit geval huisvesting Vrijdag en de stedenband en misschien is er nog wel een, bijvoorbeeld, nou laten we er eens een pakken, een wethouder minder, eruit haal, dat is 130.000 euro plus 250.000 euro, dat is die 380.000 euro, dus dat is 780.000 euro en ik zet er een dekking in vanuit de AER van 780.000 euro, dat is dezelfde dekking die de coalitie gebruikt, dan zit hij wel helemaal goed technisch dicht. En dan zou ik nu graag de discussie hebben over de inhoud waarom je dit niet zou moeten doen, op inhoudelijke gronden en niet op financieel-technische gronden, want hij is gewoon dicht te rekenen.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, dat zou misschien zo zijn, ware het niet dat er nog wel meer dekkingsproblemen zijn met dit voorstel. Ik wil er niet allemaal op ingaan, maar ik zie ook dat in de tegenbegroting staat dat de binnenstadmiddelen en dan met name de investeringen voor Dudok worden ingezet, die ook al worden gefinancierd uit de groencompensatie Eelde, ook die maatregel zit dubbel in dit voorstel en voorzitter, zo zijn er nog wel een aantal meer punten bij te maken. Ik kan die allemaal door gaan nemen, maar ...

De heer BOLLE (CDA): Maar voorzitter, ik wilde graag een inhoudelijke reactie en nu krijg ik een voortgang van de techniek. Dat mag natuurlijk, want de wethouder gaat ook over zijn eigen woorden, maar wij proberen vier dingen in stand te houden. Dat is waar het ons om gaat. Dat is de bezuiniging op sport terugdraaien, op beheer en onderhoud terugdraaien en op de hondenbelasting niet afschaffen en er is er nog geen, die zie ik zo even niet. Oh ja, de inkomsten ozb wat verlagen. Wat mij betreft kunnen we daar ook wat in schrappen, gebruiken we die AER en dan gaat het wat naar beneden. Maar dan wil ik graag de inhoudelijke discussie voeren. Waarom vindt het college die vier dingen minder in evenwicht dan wat er nu voorligt?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, u wilt een inhoudelijk gesprek met het college. Natuurlijk, de maatregelen die u voorstelt, het niet hoeven bezuinigen op beheer en onderhoud, het niet hoeven verhogen van de ozb, daar heeft het college natuurlijk op zichzelf geen enkel probleem mee. Alleen moet je het bezien tegen welke maatregelen ervoor nodig zijn om dat mogelijk te maken. En dat doe ik en ik constateer dat in het voorstel dat deze partijen hebben gedaan, een aantal dekkingen zit en dat het technisch niet klopt en dat het ook juridisch niet kan. Dus dan kunt u met mij een gesprek daarover aan willen gaan, maar ik heb een oordeel over wat hier aan de raad is voorgelegd en dat is dit. En dan moet volgens mij op basis daarvan de raad uiteindelijk zijn eigen afweging maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik probeer het toch nog een keer. Ik snap wat u zegt over de technische inhoud van het amendement, maar u weet dat wij ook een schorsing hebben. Dan zouden we het amendement kunnen aanpassen, dus dan zouden we dat ook kunnen doen. Ik heb betoogd dat wij vinden dat het daar niet helemaal reëel verdeeld wordt, dat er mensen zijn die heel veel meer moeten betalen en daar vrij weinig voor terugkrijgen. Dat is een van de dingen die wij hiermee hebben geprobeerd voor een deel te repareren. Ik zou graag een oordeel daarover willen, want u weet ook wel dat, zoals de heer Bolle ook gezegd, we het gewoon nog kunnen aanpassen. Dus wat vindt u van ons voorstel om de taart op een andere manier te verdelen? Zou u daar een antwoord op willen geven?

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, dat heb ik volgens mij net ook gezegd. Op zich is er natuurlijk niemand op tegen om besparingen niet te doen of lastenverhogingen niet te doen. Het gaat om de samenhang van het pakket en of dit ook met alles wat je uitgeeft en wat je binnenkrijgt in evenwicht is. Wat ons betreft is het verhaal van het college dat wel en constateer ik op basis van het voorstel dat in de tegenbegroting staat, dat dit voorstel dat niet is. Dus ik wil met u met alle liefde in gesprek gaan, dat hadden we misschien ook iets eerder kunnen doen, maar het voorstel dat hier voorligt, waarop het college gevraagd wordt te reageren, is financieel niet kloppend, technisch niet kloppend en juridisch onhoudbaar. Dus voorzitter, daarvan zou ik richting de raad zeggen: ontraden.

De VOORZITTER: Ik heb u nu drie keer op dezelfde wijze gehoord. Ik stel voor dat u anders straks de pauze nog maar gebruikt om dat op te lossen. Wij hebben nog een stuk of twintig amendementen en moties van een preadvies te voorzien en wij hebben daar nog ongeveer 20 minuten voor. Dus nog één keer de heer Sijbolts, die had nog een vraag en dan ronden wij dit onderdeel af. De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja. Of de wethouder wil geen antwoord geven, want zo komt het nu op mij over. Volgens mij heeft de heer Bolle net gevraagd: als wij dit amendement straks aanpassen en alle bedragen, los van de juridische dingen, die kunnen we misschien ook nog wel laten vallen, zo collegiaal zijn we dan ook, uit de AER dekken, gaat u er dan mee akkoord? Want u zegt: een evenwichtig pakket. Uw eigen coalitie denkt daar anders over. Wij denken daar ook anders over. Dus stelt u dan nu de oppositie in staat om met een voorstel te komen dat gedragen wordt, want u draait nu een beetje om de hete brij heen, naar mijn mening.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, helemaal niet. Ik reageer op het amendement dat is ingediend, zoals het is ingediend. Dat is één. Twee is: de heer Sijbolts vraagt heel specifiek: als we dat nou dekken uit de AER? Nou, ook dan zal het college dat ontraden. Enerzijds omdat wij onze harde reserves willen versterken, maar ook omdat de ratio van het weerstandsvermogen daarmee verlaagd wordt en dat is onwenselijk, gegeven de onzekerheid die er in ons financiële beeld van de toekomst zit. Dus ook dat zal het college ontraden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter? Voorzitter? Oh.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan ga ik graag naar de andere amendementen en dan zou ik graag aan het einde nog iets ter afronding willen zeggen. Het eerste amendement, de 'Wijkenergieplannen'. Dat gaat om een verhoging van de precariobelasting en om die in te zetten voor de wijkenergie. Voorzitter, dit is eigenlijk een opdracht die voortkomt uit het coalitieakkoord, aanvullende inkomsten van 150.000 euro uit de precariobelasting. Het college heeft gezien dat door een toenemend gebruik die verhoging niet noodzakelijk is om die besparing te realiseren. En wat dit amendement doet, is eigenlijk het college oproepen om ook met die inhoudelijke redenering uit het coalitieakkoord alsnog die verhoging te incasseren. Dat kan. Dat is mogelijk. U moet wel beseffen dat dit natuurlijk gevolgen heeft, maar het sluit wel aan bij het coalitieakkoord en bij de strategie om de openbare ruimte te herwinnen. Daarom zou ik deze graag aan het oordeel van de raad willen overlaten.

Voorzitter, het tweede amendement gaat over de onbenutte belastingcapaciteit. Wat dit amendement wat het college betreft doet, is eigenlijk de redenering die het college vorig jaar nog heeft toegepast, opnieuw van toepassing verklaren. Nou, het zou raar zijn voor het college om die redenering af te wijzen. Maar tegelijkertijd heeft dit amendement natuurlijk wel een consequentie. Het aardige ervan is dat hierdoor de ratio van het weerstandsvermogen op peil blijft. Die blijft exact gelijk aan wat in het collegevoorstel staat. Alleen nemen door het uittrekken van dit bedrag, de harde reserves van de gemeente af. We hebben er begrip voor dat een aantal fracties dat probeert, maar toch zullen wij dit als college ontraden, omdat wij het belangrijk vinden dat we juist die harde reserves die de gemeente heeft, die maar in beperkte mate aanwezig zijn, zoveel mogelijk in stand houden. Dus we hebben begrip voor het amendement, maar het college zal dit ontraden.

Dan amendement 3. En voorzitter, er komt nu een reeks amendementen die eigenlijk gebaseerd zijn op amendement 2. Dus daar moet u als raad straks een keuze in maken. En volgens mij worden amendement 3 en verder alleen maar relevant als amendement 2 is aangenomen. Dus vandaar dat ik erop reageer in de situatie dat amendement 2 wordt aangenomen. Dan is wat betreft het college als het gaat over de inzet van die middelen als de raad besluit die middelen ter beschikking te stellen, het oordeel aan de raad. Dus wij begrijpen het punt in amendement 3 over de energiearmoede en laten dat ook aan het oordeel van de raad.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u, voorzitter. Maar het maakt toch niet uit of dat amendement 2 wordt aangenomen? Of we nou wel of niet het weerstandsvermogen anders gaan berekenen, dat maakt toch helemaal niet uit voor of je wel of niet iets dekt uit de AER? Dat heeft er toch helemaal niets mee te maken? Het ene is een berekening van het vermogen dat je op wilt nemen om je risico's mee af te dekken en het andere is gewoon een reserve. Dus het een hoeft toch niet aangenomen te worden om vervolgens uit de AER dingen te kunnen dekken?

Wethouder DE ROOK: Volgens mij voorzitter, verwijzen die amendementen naar elkaar en het college ziet dan dat de redenering van amendement 2 de ruimte vrijmaakt om die andere amendementen in te kunnen vullen. En ik zie ook de verwijzing in die tekst staan.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat is wel heel gek. Want als amendement 2 die ruimte geeft, dan vindt u het wel goed dat amendement 3 140.000 euro uit de AER haalt. En amendement 5 doet dat nog een keer. Het is wel heel toevallig dat dit allemaal voorstellen zijn die op het allerlaatste moment door de coalitiepartijen er nog even doorheen gejaast zijn, vanmiddag, waar wij ook allemaal geen weet van hebben. En u zegt bij amendement 2: nee, daar ben ik geen voorstander van. Maar als u dat aanneemt, dan doen we amendement 3 en amendement 5 ook. Ja sorry hoor.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik heb net aan u aangegeven dat het college het ontraadt om die ruimte uit de AER te halen.

De heer DIJK (SP): Dan moet u dus ook die andere ontraden.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, volgens mij gaat het college over zijn eigen antwoorden daarbij. Als u daar gelukkig van wordt, ... Ik geef gewoon de beschouwing van het college en u hebt gewoon de vrijheid om daar als raad uw eigen conclusies aan te verbinden.

De VOORZITTER: De heer Duit.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja, ik ben dan wel heel benieuwd of wethouder De Rook de logica achter zijn eigen woorden uit kan leggen.

Wethouder DE ROOK: Ja. Voorzitter, maar volgens mij is het wat het college betreft ook om het even. De raad maakt zijn eigen afweging. Het college neemt daar een standpunt over in. Als de raad ervoor kiest om toch, ondanks het advies van het college die ruimte uit de AER te nemen, dan gaan die amendementen, amendement 3 en 4, om een inzet van die middelen. Dus het college ontraadt de keuze om een onttrekking te doen aan de AER, maar als de raad dat toch doet, dan is het aan ons om daar een opvatting over te hebben. Wat ons betreft is amendement 3 oordeel aan de raad, amendement 4 op basis daarvan oordeel aan de raad en bij amendement 5 sluit de redenering aan. Oordeel aan de raad. Amendement 6 over het transitiefonds sluit bij die redenering aan, amendement 7 sluit daarbij aan. Voorzitter, dan kom ik bij amendement 8. Even kijken hoor.

De VOORZITTER: We zijn bij amendement 8. Wilt u zich weer even concentreren? Amendement 8.

Wethouder DE ROOK: Amendement 8, dat is 'Stimuleer werkgelegenheid voor vakkrachten en werkzoekenden met een beroepsopleiding'. Voorzitter, als wij kijken naar de dekking van dit amendement, dan wordt het onder andere gedekt uit het budget Bevorderen toerisme. We hebben even uitgezocht waar dit dan precies over gaat en het gaat om het budget dat wordt binnengehaald in het havenwezen en daar worden de stadswachten van betaald die voor het havenkantoor kunnen gaan werken. Dus dit amendement is eigenlijk een besparing van 250.000 euro op onze medewerkers van Stadstoezicht. Voorzitter, dat zouden wij willen ontraden, omdat wij dat eigenlijk een onheuse dekking zouden vinden, op inhoudelijke gronden.

Voorzitter, dan amendement 9 en dan wil ik graag wethouder Broeksma in staat stellen om daar een toelichting op te geven.

Wethouder BROEKSMA: Dank u wel, voorzitter. Amendement 9 ziet erop toe dat een deel van de energiebegroting van Groningen woont SLIM naar een ander deel van de energiebegroting, de wijkenergieaanpak wordt verschoven. Eigenlijk past dit, zoals vorige week ook aangegeven, in de gereedschapskist die bij de wijkenergieaanpak hoort, waarbij wij een energieloket maken voor heroverwegen van Groningen woont SLIM, zoals ik vorige week heb aangegeven in de commissie. Dat betekent dat wij werken aan de gereedschapskist, zoals u die een aantal weken geleden hebt vastgesteld bij de wijkenergieaanpak. Een gereedschapskist waarin zowel een individueel traject thuishoort, zoals in

het klimaatakkoord ook is afgesproken dat elke burger van Groningen die een individuele vraag heeft als het gaat over energiezuinig maken van de woning te woord gestaan kan worden, maar ook als het gaat over collectieve acties in de buurten en dorpen, bijvoorbeeld bewonersavonden, collectieve inkoopacties, energiecoaches, noem maar op. Bent u bereid ook het amendement over de RRE aan te nemen, amendement 3 is dat, dan zou dit betekenen dat ook daar energiecoaches volop aan het werk kunnen gaan, zowel in individuele als in collectieve acties. In die zin transformeren we Groningen woont SLIM; het zal in de huidige vorm ophouden te bestaan en gaan we naar die gereedschapskist, zoals aangegeven. In die zin is de motie overbodig en om die reden ontraden wij de motie. Dank u wel, voorzitter.

Wethouder DE ROOK: Dan ga ik verder voorzitter, naar amendement 10. Dat gaat over de ‘Zachte landing voor de sporttarieven veldsport’. Indien amendement 2 wordt aangenomen, dan is het oordeel aan de raad. Wordt amendement 2 niet aangenomen, dan ontraden wij het, maar consequent aan de redenering bij de andere amendementen: oordeel aan de raad.

Voorzitter, dan amendement 11.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, een beetje achteraf, maar nog heel even terug naar het amendement over Groningen woont SLIM. Ik ga het amendement ook niet intrekken of zo, want u geeft een advies op een ander amendement, dat GroenLinks heeft ingediend, wat louter individuele subsidies zijn voor woningbezitters. Dit is een wezenlijk ander amendement, dat vraagt om een collectieve aanpak en wij zijn nu al anderhalf jaar bezig om de vinger erachter te krijgen wat Groningen woont SLIM nou precies doet en hoe dat werkt en waar die budgetten aan worden uitgegeven. Dat blijft hierin vaag. En we hebben in de commissie een verhaal gekregen dat een of ander nieuw energieplatform of loket wordt geopend. Ook een vaag antwoord. Dat is echt totaal iets anders dan wat de wethouder hier beweert. Dit amendement is een totaal ander dan wat de wethouder hier beweert over het amendement dat GroenLinks indient.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, amendement 11, ‘Dierenactivisme is geen extremisme’. Het college wil alle vormen van extremisme, waar het ook op gebaseerd is en hoe het ook wordt toegepast, benoemen en ook zoveel mogelijk bestrijden. Dus het college zal dit amendement ontraden.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ja, de heer Van Zoelen.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Dan heb ik de vraag waarom het college dan ook niet al die andere vormen van extremisme benoemt, zoals de wethouder nu zegt, en dieren-extremisme wel, uit die hele volle keuze die je dan hebt, naar voren wordt gehaald.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat zou een terecht punt kunnen zijn. Alleen vraagt dit amendement om iets te schrappen uit de begroting en dat vindt het college onterecht, omdat ook deze vorm van extremisme wat het college betreft een probleem is. Maar de vraag om het ergens anders te benoemen, wordt hier niet gesteld en ook niet voorgesteld, vandaar dat het college daar niet op reageert in zijn beantwoording.

Dan voorzitter, amendement 12. Dit sluit volgens mij aan bij een discussie die eerder in de raad heeft plaatsgevonden. Het college herkent die constatering die hier staat eigenlijk niet en wij vinden het recht op demonstratie een groot goed, ongeacht of wij het wel of niet eens zijn met het doel van die demonstratie. Dus wat het college betreft ontraden we dit.

Voorzitter, amendement 13 heb ik zojuist behandeld. Dat gaat om de tegenbegroting.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, dan over dat amendement 13 en de verklaring van de wethouder daarbij. We hebben een poging gedaan om het even iets anders in te steken. Daarbij is de vraag gesteld: en als wij dit veranderen in een dekking uit de AER? Daar was de wethouder heel stellig in; dat haalt het weerstandsvermogen en de reservepositie onderuit. Ik constateer dat de wethouder bij een aantal amendementen van de coalitie een ander verhaal heeft, dus ik vraag mij af in

welke poppenkast ik ben beland. Volgens mij is alles al dichtgetimmerd door de coalitie en hebben wij hier als oppositie eigenlijk niets meer te zoeken.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik zou de heer Sijbolts toch adviseren wat consequent te zijn in zijn kritiek op de coalitie, want eerst was de kritiek: het is allemaal dichtgetimmerd. Vervolgens was vandaag de kritiek: er worden aan alle kanten allemaal amendementen ingediend om de begroting te wijzigen. Maar wat hier volgens mij gewoon plaatsvindt is een discussie waarbij u ook de gelegenheid hebt gehad om die amendementen met partijen mede in te dienen.

Dus voorzitter, wat ik zie gebeuren is dat door amendement 2 820.000 euro aan ruimte wordt gecreëerd. Daardoor blijft het weerstandsvermogen gelijk en alle voorstellen die daartoe strekken, kan het college aan het oordeel van de raad overlaten. Dat heb ik zojuist gedaan bij die amendementen. Maar dit heeft een heel andere dekking en daarom reageer ik op die manier. En ik kan niet reageren op voorstellen die hier niet voorliggen.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, mijn excuus aan de wethouder, ik had inderdaad moeten zeggen: alles is dichtgetimmerd door de coalitie.

De VOORZITTER: De heer Duit.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja, voor zover het nu klinkt, zegt de wethouder feitelijk dat wij als oppositie de mogelijkheid hebben om met de coalitie in moties en amendementen mee te stemmen, maar dat onze eigen moties en amendementen het per definitie niet gaan halen. Zo interpreteer ik uw woorden nu. Klopt dat?

Wethouder DE ROOK: Nee voorzitter, absoluut niet. Ik denk ook dat er een aantal voorbeelden is die we zo nog langslopen; verschillende partijen hebben contact gezocht, zijn in gesprek gegaan over wat manieren zijn die wij samen kunnen vinden om tot moties en amendementen te komen. En dat leidt zowel bij oppositie- als bij coalitiepartijen tot begrip vanuit het college en oordeel aan de raad. Maar moties die niet zijn afgestemd, die niet zijn voorbereid, die niet zijn voorbesproken, daarvan vindt het college het niet raar dat wij op een aantal punten die gewoon niet kloppen, moeten zeggen dat we die ontraden.

Voorzitter, 'Van basisbaan naar sport'. Nou, volgens mij is deze dekking op zichzelf technisch uitvoerbaar, maar tegelijkertijd voorzitter, zit er een combinatie in die het college niet zou willen maken. Wij staan voor het erbij betrekken en mobiliseren van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daar hebben we de basisbaan voor. En bovendien is het zo dat de besparing op sport van structurele aard is en de dekking op de basisbaan van incidentele aard. Dus voorzitter, wij zouden deze motie op inhoudelijke gronden, we zijn het niet eens met deze keuze, het college maakt een andere keuze, willen ontraden.

Dan voorzitter, even de documenten er goed bij pakken. Dan gaan wij naar 'FairPlay, eerst overleg'. Ja voorzitter, dat gaat om het verhogen van de post Flexibel Begroten. Ik heb eerder al gezegd: dat is een bijzonder risicovolle post, wat het college betreft. Met die 5 miljoen euro zitten we eerder aan de risicovolle kant dan aan de zekere kant en we zijn er geen voorstander van om dat bedrag nog verder te verhogen. Dus voorzitter, op inhoudelijke gronden zullen we dit amendement ontraden.

Voorzitter, dan amendement 16. Nou, dat is eigenlijk ook een keuze. Ook op cultuur wordt bezuinigd in deze begroting, evenals op sport. En een verdere bezuiniging op cultuur zal ertoe leiden dat juist een aantal activiteiten die heel erg aansluiten bij de cultuurnota, bijvoorbeeld het organiseren van De Wijk De Wereld en projecten in onze wijken, de komende periode niet kan doorgaan. Die keuze maakt het college anders en daarom zullen wij dit amendement ontraden.

Voorzitter, dan amendement 17, het amendement 'Voortzetten alternatief vervoer in de binnenstad'. Nou, dit is eigenlijk een herhaling van een discussie die eerder in deze raad heeft plaatsgevonden. Het college heeft gezien dat de vormen van alternatief vervoer niet benut werden en daarom heeft het college toen besloten om dit nu te stoppen en op het moment dat de binnenstadsontwikkeling definitief is afgerond, kijken wij of er mogelijkheid is en gelegenheid is om hier eens opnieuw naar te kijken. Maar tot die tijd blijft het college bij zijn besluit en zal het dus ook dit amendement ontraden.

Amendement 18, 'Opstap naar hondenbelasting Haren en Ten Boer'. Dit gaat om het dictum aan te passen en wat het college betreft ontraden we dit, omdat wij niet mogen indexeren zonder dat we harmoniseren. Dit is een beetje een technische uitleg, maar dit amendement is niet mogelijk. Alleen als we harmoniseren, dan is de indexatie mogelijk. Als niet wordt geharmoniseerd, dan kunnen we ook niet indexeren. Dus het college zal dit amendement ontraden.

Amendement 19, 'Geen bezuinigingen op sport'. Dan ga ik even naar de verschillende besluitpunten. Ik kijk even wat hier staat.; Ja, dat gaat over de bezuiniging van de binnenstad en Dudok. Nou, dat gaat over 2 miljoen euro, gedekt door 180.000 euro structureel, dus deze aangeleverde dekking biedt geen dekking voor de maatregelen die hier worden voorgesteld. Dus het college zal dit amendement ontraden.

Dan voorzitter, gaan we naar amendement 20. Dit zullen wij ook ontraden voorzitter, omdat de richting die dit amendement kiest, niet aansluit bij het beleid van de gemeente.

Dan voorzitter, amendement 21. Ook dit gaat uit van het inzetten op de wijkenergieplannen door het schrappen van de basisbaan. Het college maakt een andere keuze. Wat ons betreft is het een belangrijk instrument voor onze sociale activatie en wij zullen het daarom ook ontraden.

En als laatste 'Mag ik bij jou schuilen als het nergens anders kan'. Dit gaat om de besparing op het nieuwjaarsfeest. Nou, het college heeft sympathie voor de gedachte, maar tegelijkertijd is de gemeente juist met dat nieuwjaarsfeest een tijdje opgehouden. Daar was ontzettend veel reuring over. Mensen in de stad wilden dit blijven organiseren, vandaar dat we het ook de komende jaren wat het college betreft zouden willen blijven doen. En daarom ontraden wij dit amendement op inhoudelijke gronden.

Voorzitter, dan waren dat volgens mij de amendementen. Dan ga ik nu over naar de moties.

Ik begin met motie 1, de motie over de duurzame rioolheffing. Voorzitter, het college brengt dit graag voor u een kaart. Oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel. Het oordeel aan de raad bevreedt mij wat, want volgens mij is dit een onderwerp dat juist nog in de komende commissie wordt besproken. En op het moment dat wij nu over deze motie gaan stemmen, ontnemen wij onszelf het inhoudelijke debat. Dus alleen al vanuit dat oogpunt lijkt het mij goed dat u deze motie wel ontraadt en dat we dit naar de inhoudelijke behandeling in de commissie van volgende week verplaatsen. Of ziet u dat anders?

Wethouder DE ROOK: Nou ja, wat het college betreft vraagt dit ons om iets te onderzoeken en in kaart te brengen. Nou, daar is het college toe bereid. Dus vandaar het oordeel aan de raad. Maar u bent natuurlijk vrij om het volgende week te bespreken bij de agendacommissie of dit niet op een andere manier zou moeten. Maar het college ziet geen problemen met het uitvoeren van deze motie, dus oordeel aan de raad en daar kunt u uw eigen afweging in maken.

Dan voorzitter, de motie 'Duurzame leges'. Ook daarover is het oordeel aan de raad. Dat kan het college voor u in kaart brengen. Daarbij wel een verzoek, maar dan kijk ik alvast even door naar een aantal andere moties: er zijn verschillende moties die oproepen om onderzoek te doen naar differentiatie van belastingtarieven en even iets heel praktisch: dat moet bij ons door één afdeling allemaal worden geleverd. Dat betekent dat ongeveer zeven, acht moties in kaart moeten worden gebracht in het voorjaar. Dat doen we graag, alleen vragen we van de raad wel een beetje clementie als het gaat over de aanlevering daarvan. Wij zullen ernaar streven om dat onderzoek, waarschijnlijk wordt dit gewoon één pakket aan verschillende onderzoeken, voor de zomer bij uw raad te brengen. Dus dat gezegd hebbende, is voor motie 2 het oordeel aan de raad.

Motie 3, 'Help de nuggers'. Wat het college betreft is ook hierbij het oordeel aan de raad. Wat ons verzocht wordt, dat kunnen wij als college leveren.

Dan motie 4. Ook die krijgt wat het college betreft oordeel aan de raad. Een steun in de rug van wat er inmiddels gebeurt. Daarbij wel de verduidelijking dat dit gaat om 30% op programmaniveau en niet op projectniveau. En dat sluit ook aan bij hoe dit in het coalitieakkoord staat beschreven. Dus wat het college betreft is het oordeel aan de raad.

Dan de motie 'Kansen voor de klas'. Ik merk nu dat over motie 3 mevrouw Bloemhof iets zou zeggen, dat heb ik haar net even ontnomen, dus bij deze gelegenheid wellicht alsnog. Maar in ieder geval voor motie 5 ter toelichting: wethouder Bloemhof.

Wethouder BLOEMHOFF: U hebt het net keurig verwoord, wethouder De Rook. De motie 'Kansen voor de klas'. Daar wil ik graag het volgende over zeggen. Het is een belangrijk onderwerp natuurlijk, het onderwijs en het lerarentekort. Wat wij van belang vinden is dat we eerst in beeld brengen hoe groot het is op arbeidsmarktniveau en dat wij vervolgens ook gaan kijken hoeveel werkzoekenden er bij het UWV zijn, welke transitie er wordt gemaakt, bijvoorbeeld in de financiële dienstverlening kunnen misschien ook mensen zinstromen naar het onderwijs. Dus als we het echt op regionaal arbeidsmarktniveau kunnen gaan bekijken, dan kan ik hier het oordeel aan de raad op geven.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Nou breekt me eigenlijk de klomp. Nou hebben we het al jaren over een lerarentekort en nou hebben wij niet in beeld of wij potentiële leraren hebben die dat eventueel kunnen doen! Ik dacht dat wethouder De Rook zou zeggen: in het kader van ons arbeidsmarktbeleid hebben wij dit al lang in beeld en alle mensen die kansen in het onderwijs hebben, hebben we allemaal al gestimuleerd om leraar te worden. Maar nu zegt u gewoon: wij gaan eens kijken of dit eventueel kan. Dus dan neemt u het lerarentekort in onze gemeente in ieder geval niet serieus.

Wethouder BLOEMHOFF: Ik kijk niet alleen naar de gemeente, ik kijk naar de hele arbeidsmarktregio. In een bepaalde streek is er ook sprake van krimp. We kunnen op basis van de kwantitatieve cijfers van het UWV wel zien dat er heel veel mensen bij het UWV zijn ingeschreven die voorheen leraar waren. We weten echter niet of die mensen de komende jaren nog te bewegen zijn opnieuw voor de klas te gaan staan. En ik zou daar graag een goede kwalitatieve analyse van zien.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dus mijn constatering dat wij nog geen analyse hebben gemaakt op deze manier of wij iets kunnen doen aan het lerarentekort, klopt?

Wethouder BLOEMHOFF: Volgens mij heb ik aangegeven dat wij daarmee bezig willen en ook zijn. Het lag bij het UWV en we willen dat nu regionaal bespreken, overigens niet alleen voor Groningen maar ook met Drenthe.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik ga over naar motie 6. We zien dat de landelijke lobby doorgaat en dat die ook wat aantrekt en ik hoop dat dit de heer Dijk geruststelt. Op 18 november voeren de gemeenten samen actie rond het algemeen overleg over de jeugdzorg in de Tweede Kamer. Daar zal ook de gemeente Groningen, in de persoon van wethouder Gijsbertsen, bij vertegenwoordigd zijn. Dus die actie richting Den Haag is er. Die gaan we ook doen. En als er in de toekomst nog meer bij nodig is, dan gaan we dat natuurlijk met u samen bekijken. Dus wat het college betreft doen we dit voor een deel al, maar is het oordeel aan de raad.

Voorzitter, dan motie 7. Die gaat over bedrijfswinsten. Ik heb in mijn woordvoering toegelicht dat, wat het college betreft, met de tarieven zoals we die hebben vastgesteld voor de niet-woningen, ook bedrijven hun bijdrage al leveren en dat het college dus ten aanzien van dit voorstel een andere afweging maakt. Dus die ontraden wij.

Voorzitter, dan motie 8, 'Jeugdzorg'. Dan geef ik het woord aan wethouder Gijsbertsen, met uw goedvinden.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, dank u wel. Wat betreft het eerste besluitpunt is het op dit moment al zo dat in onze contracten met aanbieders staat aangegeven dat zij openheid van bedrijfsvoering moeten geven, desgevraagd. En in het geval dat dit niet gebeurt, dan kan het contract worden ontbonden. Dus ook de huidige contracten voldoen al aan deze voorwaarden. Wat betreft het tweede punt probeer ik zo snel mogelijk een brief bij u te krijgen die ook iets zegt over de inkoop van de jeugdhulp in de toekomst. Die gang naar de nieuwe inkoop jeugdhulp zal nadrukkelijk samen met uw raad worden bediscussieerd en vormgegeven. U noemt hier twee opties die daarbij besproken zouden kunnen worden. Ik deel dat dit ook opties zijn, maar daarnaast zijn er nog veel meer opties. Wij willen echt heel fundamenteel kijken naar hoe we zo goed mogelijk, zo effectief mogelijk de inkoop jeugdhulp kunnen inzetten in een breed perspectief. Bij de start van het GON is overigens ook al specifiek aangegeven dat er een mogelijkheid zou kunnen zijn om dat door te zetten in de jeugdhulp. Met andere woorden: u krijgt hier zo snel mogelijk een brief over en daarna start er nog een heel proces met u om dat verder met allerlei opties te verkennen. Dus ik zou de motie op dit moment willen ontraden. Ze is eigenlijk overbodig en het is eigenlijk maar een deel van de discussie die nog op u afkomt.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Zo snel mogelijk, zegt u. Dat is uiterlijk in januari?

Wethouder GIJSBERTSEN: Nee, ik heb het meer over volgende week. Echt heel snel.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik weet niet of wij dat op alle punten kunnen waarmaken.

Voorzitter, dan ga ik naar motie 9. De redenering van dit college ten aanzien van de lasten voor niet-woningen heb ik net toegelicht. Inhoudelijk, waar hier in deze motie naar gevraagd wordt, is dat wij juist hier ook op inzetten en dat wij ook bedrijven wel degelijk een bijdrage vragen, ook als het gaat over hun verantwoordelijkheid richting bijvoorbeeld de Stadspas. Maar ook is bijvoorbeeld hun positie in het economische programma dat wij volgende maand bespreken ook wat het college betreft steviger dan in het verleden. Dus die motie ontraden we.

Voorzitter, motie 10, 'Ruimte in de fietsenrekken'. Nou, de financiële slagkracht is beperkt. Het college doet binnen de kaders wat het kan om dit vraagstuk op te lossen, maar tegelijkertijd denken we dat wij de verstrekkendheid van deze motie op dit moment niet kunnen waarmaken. We doen al een uitname uit de bijdrage van het parkeerbedrijf om het fietsenprobleem in de binnenstad te kunnen verkleinen, de komende periode. En we zien eigenlijk geen mogelijkheid om, zoals deze motie ons verzoekt, dat nog aanvullend te doen. Dus staat op de agenda, we zetten erop in, maar voorzitter, wat het college betreft gaat deze motie net iets te ver.

De VOORZITTER: De heer Koks.

De heer KOKS (SP): Ja voorzitter, het staat op de agenda, zegt de wethouder. Zo werd het ons in juni ook verkocht: het staat op de agenda en het zou in de begroting terugkomen. Dus dit is de tweede keer dat het op de agenda staat. Ik zou wel willen weten wanneer er dan daadwerkelijk iets gaat gebeuren.

Wethouder DE ROOK: Even naar wethouder Broeksma, die in het uitvoeringsprogramma Fiets hier volgens mij ook aandacht voor heeft gevraagd.

Wethouder BROEKSMA: We zijn voornemens om in december, januari daar met u op terug te komen en u daarover te informeren.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, motie 11: eenzelfde redenering ten aanzien van de lasten voor niet-woningen. Die ontraden we.

Voorzitter, motie 12 over de vakantieactiviteiten in alle wijken. Wat het college betreft gebeurt dit in veel wijken al. We zijn wel geïnteresseerd in de wijken waar het dan, wat de indieners betreft, nog niet afdoende gebeurt, dus we willen dit graag onderzoeken. Wij kunnen ook meegaan met de verzoekpunten, maar we geven er wel bij aan dat de afweging over wat er binnen de gebiedsteams wel en niet gefinancierd wordt, een afweging is die wij niet hier in het stadhuis maken, maar in de wijken met bewoners. Met inachtneming van die kanttekening is wat het college betreft het oordeel aan de raad.

Voorzitter, motie 13: oordeel aan de raad wat het college betreft. Wij kunnen dit doen, wat ons gevraagd wordt.

Motie 14. Dit is een van die punten met een verzoek tot het in kaart brengen van het differentiëren van tarieven. Nou, dat wil het college voor u in kaart brengen. Dus wat het college betreft is het oordeel aan de raad.

Voorzitter, motie 15. De motie 'Geen handel in dieren'. Ook dit is een verzoekpunt dat vraagt om een aantal zaken in kaart te brengen, zodat we dat de volgende keer kunnen gebruiken om de hondenbelasting eventueel anders vast te stellen. Dus daar wil het college mee aan de slag, als uw raad dat ook wil. Dus wat het college betreft is het oordeel aan de raad.

Dan voorzitter, motie 16. Dit is wat ik in mijn woordvoering ook heb genoemd, het punt van de mensen met een laag inkomen uit de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer, vooraf besproken met mevrouw Woldhuis. Wat het college betreft kunnen wij met dit verzoekpunt aan de slag om richting uw raad met een voorstel te komen. Dus wat het college betreft is het oordeel aan de raad.

Dan 100% Groningen, die vraagt bij motie 18 aan de gemeenteraad om de discussienotitie te schrijven. De gemeenteraad besluit zelf over welke opdracht hij zichzelf geeft, dus wat het college betreft is het oordeel aan de raad.

Dan motie 19, 'Zet sport niet buitenspel'. Ja voorzitter, daar ben ik in mijn woordvoering ook al uitvoerig op ingegaan. Het gesprek blijft wat het college betreft gevoerd. We blijven ook openstaan voor voorstellen van de Sportkoepel om dingen anders te kunnen doen, alleen staat hier wel 'voortaan', wat impliceert dat dit gesprek tot nu toe niet heeft plaatsgevonden. Nou, dat vindt het college niet terecht, vandaar dat wij het eens zijn met de oproep, maar tegelijkertijd vanwege de stelling hier, deze motie zullen ontraden. De afspraken blijven wat het college betreft gewoon van kracht.

Dan voorzitter, motie 20 over optimaal cameratoezicht. Nou, hier is regelmatig in de raad een discussie over. Er zijn allerlei voors en tegens te noemen bij het al dan niet vergroten van het cameratoezicht, maar

volgens mij moet de raad dat echt in zijn samenhang bezien en komen op dit moment alle argumenten voor en tegen in deze motie te weinig tot hun recht. De burgemeester heeft op de LTA een gesprek met uw raad gepland staan hierover, dus wij komen daar nog op terug. Aangezien aanhouden in onze gemeenteraad niet kan, ontraad ik deze motie, maar we komen er nog op terug.

Dan de motie 'Hondenbezitters niet langer de gebeten hond'. Dit gaat om het uitstellen van de harmonisatie van de hondenbelasting. Nou, er is maar een klein financieel nadeel, maar het is er wel. Het gaat om 35.000 euro. Met name bij het tweede verzoekpunt, waarin het college wordt gevraagd om een voorstel te doen voor mogelijke manieren van dekking in de toekomst, heeft het college echt richting van uw raad nodig hoe we dat dan zouden moeten doen. De richting zit niet in deze motie, vandaar dat wij deze zullen ontraden.

En voorzitter, motie 22: ook die zal het college ontraden. Dit is een discussie die wij het net met elkaar hebben gevoerd, vanuit college en raad. En wat het college betreft voegt deze motie aan die discussie op dit moment niets extra's toe. Dus ook die motie zou ik willen ontraden.

Voorzitter, als u mij toestaat zou ik nog graag een paar opmerkingen willen maken ter afsluiting van mijn eerste termijn. Want voorzitter, er is ook een aantal vragen gesteld die eigenlijk gaan over: wat gebeurt er nou in de toekomst? Gaan we dan weer de lasten verhogen, gaan we weer bezuinigen? Wat doen we als het weer tegenvalt? En eigenlijk het gevoel vanuit de raad: wanneer houdt het nou op met deze maatregelen? Wanneer kunnen we eindelijk weer een keer denken aan de toekomst? En voorzitter, dat is denk ik wat dit college juist ontzettend graag zou willen voor deze gemeente. Dat we rust in de financiële situatie kunnen brengen. Die behoefte daaraan merk ik zowel intern binnen de gemeentelijke organisatie als extern. De rust voor de gemeente om weer langzaam te gaan bouwen aan de dingen die noodzakelijk zijn voor de toekomst, om bijvoorbeeld extra te investeren in de leefkwaliteit, die voor onze inwoners zo ontzettend belangrijk is. In kansengelijkheid, zodat iedereen dezelfde kans heeft op een gezond en gelukkig leven en dat daar waar je wieg staat, of wie je ouders zijn, niet bepalen of je succesvol kunt zijn. Voorzitter, om te blijven investeren in goed onderwijs en goede gebouwen en toegankelijke voorzieningen, juist op die plekken in onze gemeente waar dat niet vanzelfsprekend is. En voorzitter, zodat wij er blijvend voor kunnen zorgen dat, waar hulp nodig is, die ook beschikbaar is.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja dank u wel, voorzitter. Ik zou de wethouder willen vragen of u bij de rust in de tent en weer kijken naar de toekomst voor een goede financiële situatie, ook de gezinnen bedoelt die continu met die lastenverhogingen worden geconfronteerd. Dat u ook denkt aan lastenverlaging in de toekomst. Is het ook een optie of zegt u nee, eenmaal de buit binnen, dan blijft hij ook binnen?

Wethouder DE ROOK: Nee voorzitter, als ik zeg dat ik ook extern voel dat er behoefte is aan rust, dan gaat het, zeg ik tegen de heer Van Kesteren, ook over die gezinnen. Die overigens vanwege het kabinet onlangs nog een lastenverlichting hebben gekregen. Maar het gevoel van een gemeente die er is en die ook weer gaat investeren, waarbij lasten niet omhooggaan maar soms ook een keer omlaag kunnen gaan, is volgens mij juist iets waar behoefte aan is. Net zoals er is dat de gemeente juist nog meer doet om ervoor te zorgen dat we aanvullend in gaan zetten op kansengelijkheid en onze leefkwaliteit. En dat juist die rust daarvoor zo belangrijk is.

Maar voorzitter, het gaat ook om rust om als overheid weer vertrouwen van mensen in de overheid terug te winnen. Om de samenwerking op te zoeken en om onze wijken en dorpen een belangrijke stem te geven in wat er in die wijken en dorpen allemaal gebeurt. En tegelijkertijd ook ruimte te bieden aan vernieuwing en vragen van onderop. Voorzitter, dat is de gemeente die wij willen zijn en die wij door dit financiële beeld steeds minder kunnen zijn. En het college beseft dat juist, door dit maatregelenpakket en de consequenties die dat heeft, wij nog harder zullen moeten werken om met minder middelen onze doelstellingen toch hoog te houden en wij realiseren ons ook dat de spanning op een aantal van die terreinen, bijvoorbeeld bij mensen met wie wij samenwerken, juist is opgelopen door dit maatregelenpakket. Maar wij denken wel dat deze begroting, met dit pakket aan maatregelen, die zoals ik al zei voor iedereen gevolgen hebben, er tegelijkertijd wel voor zorgt dat wij door kunnen gaan met investeren in de toekomst van Groningen. Dit is een pakket waarmee wij aan de slag kunnen gaan en we zullen nog harder moeten werken om, gegeven dit financiële beeld, onze doelstelling in de toekomst te kunnen behalen. Voorzitter, tot zover.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dames en heren, ik stel u voor om te schorsen tot 21.05 uur. Dat stelt u dan in staat om nog overleg te voeren en nog even te kijken naar moties en amendementen, of u ze handhaaft of anderszins. Ik zie dat de heer Duit daar nog een vraag bij heeft.

De heer DUIT (Student en Stad): Nou, meer een punt van orde, voorzitter. Want motie 22, 'Stop met biomassa', is exact dezelfde motie, zelfs de aanhef, hij staat op 30 oktober, als die twee weken geleden is ingediend. Dus ik vraag mij af of wij die nog moeten behandelen, nu.

De VOORZITTER: Daarom is het nou zo mooi dat wij nu even wat refreshments nemen. Dan hebben wij even de kans om het verstand aan te scherpen. Zo gaan we het doen. Wij schorsen nu tot 21.05 uur en dan komen wij bij u terug voor uw tweede termijn, waarbij u ook aangeeft wat u met uw motie of amendement wenst te doen.

(Schorsing ?... uur - 21.05 uur)

De VOORZITTER: Dames en heren, ik verzoek u even de tekst van motie 22 van de PVV erbij te pakken. Dat is de motie 'Stop met biomassa'. Motie 22, "De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen .." En dan ziet u staan: "... op 30 oktober 2019". Dat moet zijn 13 november 2019. "besprekende ..." en dan kunt u de rest doorstrepen tot en met "2019" en daarvoor in de plaats zet u dan: "besprekende de begroting". Dus niet "collegebrief over biomassa van 4 september 2019".

Tweede termijn raad

De VOORZITTER: Met die aanpassing gaan we nu over naar de tweede termijn voor u. Dat doen we in dezelfde volgorde als we de eerste termijn hebben gehad. Overigens meld ik u dat we blij zijn dat de heer Nieuwenhuijsen inmiddels in ons midden is. Wilt u een korte samenvatting van het voorgaande? Maar u hebt wel iets moois gemist. Er ontstond iets moois tussen de heer Dijk en de wethouder en zo over en weer. Mevrouw Jacobs, die was ook lekker bezig en de heer Sijbolts had de gewoonte om steeds als iemand net het woord had gepakt, een interruptie te plegen. Kortom, zeer verhelderend moment, ook voor mij. Maar u wilt er iets aan toevoegen?

De heer NIEUWENHUIJSEN (GroenLinks): Ik wilde zeggen, voorzitter, dat ik mij over een andere verdediging in de raad heb moeten druk maken. Maar nu ben ik hier weer.

De VOORZITTER: En is dat gelukt?

De heer NIEUWENHUIJSEN (GroenLinks): De kandidaat viel niet flauw, dus ik hoefde niet in te grijpen als paranimf. Dus dat was fijn.

De VOORZITTER: Dus we hebben een nieuwe doctor? Mooi. Dat is een van de leukste dingen om te doen, paranimf zijn. Dan kijk ik naar u.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ik kijk ook naar u. Dus dan komt het helemaal goed. Motie 18 en motie 14 gaan over een discussienotitie over honden. En twee discussienotities is wat veel, dus wij hebben in overleg met de motie 14-indieners kunnen overeenstemmen dat motie 18 dan wordt ingetrokken en de twee verzoekpunten gaan bij motie 14. Geen hogere wiskunde, maar wel een motie minder. Dus motie 18 wordt ingetrokken.

De VOORZITTER: Motie 18 wordt ingetrokken. Weet u wat ik doe? Ik ga gewoon helemaal weer het rijtje langs en dan kunt u in uw woordvoering even zeggen: dit vind ik ervan en mijn amendement of mijn motie trek ik daarbij in of het verandert een beetje. Dus u kunt het dan in een keer doen. Ik begin weer bij de fractie van GroenLinks. Ja spannend, is het mevrouw Wijnja of is het de heer Been, nu?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Het blijft vandaag heel overzichtelijk. Ik ben het toch de hele tijd, voorzitter. Dank.

In de eerste termijn hebben wij uitgebreid gesproken over hoe wij als GroenLinks deze begroting beoordelen en heb ik ook toegelicht wat de voorstellen zijn die wij hebben gedaan, waar dat op gebaseerd

is en waarom wij dat belangrijk vinden. Nou is er een uitgebreide discussie geweest over: vind je een begroting wel of niet in evenwicht, is het eerlijk of is het niet eerlijk. Volgens mij heb ik duidelijk gemaakt wat voor GroenLinks de overwegingen zijn om de begroting heel pijnlijk te vinden. Ja, verdedigbaar, zeker met de voorstellen die wij nu doen, omdat dit op een aantal punten die voor ons heel belangrijk zijn, met name de energiearmoede gewoon een aantal dingen doet voor mensen in onze wijken. En dat vinden wij ontzettend belangrijk.

Ik wil nog even kort iets zeggen over de tegenbegroting, want ik denk dat het heel goed is en ook fijn voor het debat dat er inhoudelijke voorstellen worden gemaakt. Ik moet wel zeggen dat, los van wat ik inhoudelijk van bepaalde voorstellen vind, want er staat een aantal dingen in waar wij het gewoon helemaal niet mee eens zijn, dus dan zou het raar zijn als ik daar ineens voor zou zijn, wat wij daar met name lastig aan vinden is, maar dat is al eerder aan de orde geweest en daar heb ik in een debatje met volgens mij mevrouw Jacobs ook al iets over gezegd, de korte periode waarvan gezegd wordt: wij gaan subsidierelaties beëindigen. Nou ja, dat is iets waarvan wij in ieder geval vinden dat het geen goed idee is. Wat ik nog even zou willen zeggen is: wij hebben de afgelopen weken van verschillende partijen gehoord hoe de voorgenomen bezuinigingen landen en hoe dat effect heeft op hen. De hondenbelasting is er een die vorige week in de commissie uitgebreid aan de orde is geweest. Daar hebben wij toen al van gezegd wat wij daarvan vonden, maar ik zou toch graag vanaf deze plek ook nog even een compliment willen maken aan mevrouw Woldhuis, die alhoewel ik weet wat het standpunt van haar partij is over de hondenbelasting, wel enorm veel werk heeft verzet om daar nog iets in te verbeteren. Dat is mooi. Volgens mij zwaait er nu iemand.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Ja, op zich begrijp ik dat de GroenLinks-fractie vindt dat de begroting in evenwicht is. Eigenlijk vorige week ook al. Toch doet GroenLinks een aantal voorstellen om het dan volgens mij toch net weer iets beter in evenwicht te brengen dan vorige week. Wij bezuinigen meer dan 1 miljoen euro op onderhoud hè, en een van de voorstellen is dan 40.000 euro te gebruiken om de schaapskudde te behouden. Is dat dan wat we vandaag hebben bereikt, zodat de begroting meer in evenwicht is? Is dat het echt?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou, in algemene zin kan ik daarover zeggen dat wij een aantal uitgangspunten hebben vastgesteld als fractie waar wij naar kijken. En een van die uitgangspunten is dat wij de maatregelen die in 2021 ingaan op een lijstje hebben gezet, omdat er besloten is om de septembercirculaire niet in te zetten nu. We krijgen straks een meicirculaire en waar wij eigenlijk naar willen kijken zijn de maatregelen waarvan gezegd wordt: dat gaat in per 2021. Daar gaan wij dan naar kijken. En de dingen die er nu per direct uit zouden gaan en die je dus niet terug kunt draaien, en dat is met een schaapskudde zo, daarvan hebben wij uitgelegd wat wij de waarde vinden, maar dat draaien we niet meer terug. En dat is wat ons betreft kapitaalvernietiging en daarom vinden wij dit wel degelijk een van de maatregelen die te verdedigen zijn.

Wat ik verder denk ik dat belangrijk is, dat heb ik net ook al gezegd: energiearmoede is voor ons een heel belangrijke stap. Dus volgens mij is dat een heel grote stap vooruit, als die voorstellen van GroenLinks worden aangenomen.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, mag ik dan nog een andere vraag stellen aan de GroenLinks-fractie? Kijk, die tegenbegroting, of je daar nou voor of tegen bent en of die nou klopt of niet, er staat een aantal dingen in die vijf partijen belangrijk vinden en die zij anders zouden willen zien. Nu heeft deze coalitie een technisch ingewikkeld verhaal bedacht, maar de bottomline is: we halen geld uit de algemene reserve. Op welk moment plopt dan in het hoofd: hé, zullen we ook eens voordat we het met zijn allen hebben dichtgetikt, de oppositie daarbij betrekken? Want ik zie eigenlijk pas vanochtend die amendementen langskomen. Ja, dan zijn ze eigenlijk al door de coalitie afgestemd. Dan gaan ze een meerderheid halen. Dan zit een andere dekking of een ander ding of iets wat die partijen belangrijk vinden er niet meer in. Dus ik ben heel erg op zoek naar de verbinding die de heer Benjamins benoemde in zijn eerste termijn. Waar vind ik die terug?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja kijk, ik snap die vraag wel, maar er zitten eigenlijk twee kanten aan. Aan de ene kant denk ik: en deel van het antwoord is dat wij natuurlijk ook hebben gezien en gehoord wat het debat is geweest rondom sport. En alhoewel wij ons kunnen vinden in de lijn zoals die in de begroting nu staat, is dat een van de dingen die wel degelijk aan de orde zijn geweest. Dan zou je kunnen zeggen:

ja, op het moment dat jullie met elkaar bijvoorbeeld constateren: wij vinden dat die precario verhoogd moet worden, dan kun je zeggen: we gaan met alle oppositiepartijen praten. Maar tegelijkertijd is het omgekeerde ook waar. Ik noem net het voorbeeld van mevrouw Woldhuis; die probeert iets te repareren. Die gaat een aantal dagen van tevoren praten met mensen. Dat kan natuurlijk ook. Het is wel tweerichtingsverkeer.

De heer BOLLE (CDA): Dat klopt voorzitter, en als je dat dan doet, dan krijg je op de dag zelf de tekst te zien.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja, in alle commotie vergeet ik mijn laatste vraag. Er was nog een vraag die ik wilde stellen, dat was iets wat ons triggerde rond een van de amendementen die de Partij voor de Dieren indiende over dieren-extremisme. Wat mij daarin triggerde was dat het ons ook opviel dat die term er ineens in stond. Dat je meerdere vormen van extremisme zou kunnen benoemen en dat de vraag wat ons betreft is: betekent het feit dat deze typering nu specifiek wordt opgenomen, dat dit erger is dan andere vormen van extremisme? Hoe moeten we dat zien?

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, een korte vraag. Hoe graag zou de fractie van GroenLinks de inkomenstoelag willen verbeteren?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ik zou die graag willen verbeteren.

De VOORZITTER: Dan ga ik naar de fractie van de Partij van de Arbeid, de heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja voorzitter, ik loop even hierheen, dan kijk ik de zaal in. Dat praat wat prettiger. Ik kan het vrij kort houden. Ik ben me ervan bewust dat de vorige keer dat ik dat zei, het alsnog best lang was, dus dat dit geen goede waarschuwing is. Maar ik ga het toch proberen.

In mijn eerste termijn stelde ik de vraag in hoeverre je als raadslid nog het verschil kan maken in de gemeente Groningen. En ik denk dat je moet constateren dat dit steeds moeilijker wordt. Maar ik denk ook dat deze begroting en ook de moties en amendementen, de voorstellen die de Partij van de Arbeid doet, laten zien dat je nog wel een verschil kan maken. Dat je nog sociale keuzes kan maken en dat je de tweedeling in deze gemeente kan tegengaan. Tegelijkertijd, als u mij vraagt: is dit de ideale begroting voor de PvdA? Dan zeg ik: nee, dat is het niet. Het is namelijk absoluut niet de ideale situatie. Een situatie waarin je 35 miljoen euro per jaar moet bezuinigen is per definitie gewoon een ontzettend, ik had er een ander woord voor in gedachten, vervelende situatie. En voorzitter, ik denk toch dat, hoewel het een enorm vervelende situatie is, deze begroting laat zien dat we de meest kwetsbare inwoners ontzien, dat we de sociale infrastructuur overeind houden en dat we blijven investeren, hoewel minder snel en in mindere mate in de noden van de samenleving. En dat zijn voor de Partij van de Arbeid heel belangrijke punten, waarom wij ook achter deze begroting staan en denken dat wij met de voorstellen die wij doen, de begroting nog iets beter kunnen maken. En daarmee denk ik dat wij ondanks dat het geen goede situatie is, er het beste van maken.

Wel wil ik als laatste opmerken: het water staat ons zagezegd aan de lippen en waar het Rijk zwemt in het geld, gaan wij bijna kopje onder. Er moet echt geld bij om straks te kunnen investeren in de noden van de samenleving, nog meer de tweedeling in de samenleving tegen te gaan en te kunnen investeren in een duurzame toekomst met gelijke kansen voor iedereen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, tot slot dezelfde vraag aan de Partij van de Arbeid: hoe graag willen zij de UWV-inkomenstoelag verbeteren?

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, dat zou ik ook heel graag willen doen. Ik vraag me alleen af of daar op dit moment de mogelijkheid toe is en ik denk dat ik het antwoord daarop helaas weet.

De VOORZITTER: De heer Benjamins, D66.

De heer BENJAMINS (D66): Ja voorzitter, ik zal het wél kort houden.

De VOORZITTER: Nou, ik vind, voor mijnheer Bushoff zijn doen ...

De heer BENJAMINS (D66): Dat is waar, toegegeven. Hij kan dat inderdaad best goed, inderdaad. Ondanks dat ik vanavond en vanmiddag wat wethouders wat werkeloos heb zien toekijken, denk ik toch dat ze goed werk doen. Dus ik wilde toch een complimentje geven aan die wethouders, die er allemaal nog zitten. En daarbij ook de tegenbegroting van de oppositie ... Ja, ik heb twee keer het gemis aan wethouder Schroor gehoord, dus ik heb het idee dat er liever een wethouder bij moet dan een af. Met die tegenbegroting. Maar goed, ondanks dat ik daarmee worstel, vind ik het wel te prijzen dat de oppositie zo'n tegenbegroting heeft gemaakt.

Daarnaast wil ik nog even een dankwoord geven aan de heer Been, onze collega, die de onbenutte belastingcapaciteit uiteindelijk heeft gevonden. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Bolle sluit zich graag aan bij een compliment, heb ik het idee.

De heer BOLLE (CDA): Alstublieft voorzitter! Echt! Nee voorzitter, dit heeft helemaal 0,0 met de onbenutte belastingcapaciteit te maken. Dit heeft gewoon te maken met: hee, we hebben ook een AER! Ik wilde graag aan de heer Benjamins vragen: als hij nou naar het debat kijkt, niet zozeer debat tussen raad en college, maar tussen de politieke partijen in de raad. Hij heeft een betoog gehouden over verbinding. We hebben een grote slag te slaan in de gemeente en we hebben een sterke financiële tegenwind, dus we moeten dit samen te lijf gaan. Dat hebben we in juni of juli ook uitgesproken. Ja, hoe is uw beschouwing op de verbinding in dit debat en dan ook in relatie tot de AER-amendementen, zo wil ik ze maar even noemen?

De heer BENJAMINS (D66): Ja, de redeneringen van vorige week in acht nemend, hebben wij ook gehoord dat er bijvoorbeeld behoefte is aan een bepaalde reparatie richting sport. Dat is een van de redenen waarom wij denken dat wij nu een soort gewogen pakketje boven op het gewogen pakket dat wij vorige week al 'gewogen pakket' hebben genoemd corrigeren. Wij denken dat wij hier richting de gemeente ook tegemoetkomen aan onze inwoners. Die verbinding zocht ik.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, ik snap het misschien, omdat de modus operandi is: niet overleggen. Dat is eigenlijk ook zo met de begroting. We hebben niet overlegd met de Sportkoepel, ook niet met cultuur. We hebben de reparaties die nu voorliggen in de AER ook niet met de oppositie overlegd. Dat is een beetje de afdrank. En dat is dan hoe ik de verbinding moet zien?

De heer BENJAMINS (D66): Nee, de heer Bolle denkt dat wij dit al maanden in kannen en kruiken hebben. Wij hebben dit allemaal op het laatste moment bij elkaar geveegd. Dus ik zie niet in hoe wij dit nou heel veel eerder allemaal hadden kunnen doen.

De heer BOLLE (CDA): De algemene egaliseringsreserve bestaat al een eeuwigheid. Die bestond al toen de heer Schuiling nog raadslid was, denk ik. Dus zo ingewikkeld was het allemaal niet. Nee? Nou, wethouder dan? Ook niet. In ieder geval burgemeester, toen wel.

Burgemeester SCHUILING: Ik had er werkelijk nog nooit van gehoord. De heer Sijbolts, u had nog een vraag.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u, voorzitter. Een vraag aan de heer Benjamins van Democraten '66. U noemde twee pakjes. Het lijkt wel pakjesavond. Ik hoop dat u voor mij ook een pakje hebt in de toekomst, want hoofdstuk 6 in het coalitieakkoord, draagt de titel 'Samenwerken in en buiten de coalitie'. U weet dat ik van D66 op dat vlak veel verwacht. Kunt u mij in het verschiep stellen dat D66 daaraan gaat werken, de rest van deze coalitieperiode?

De heer BENJAMINS (D66): Daar schrijf ik een gedicht op en dan maak ik een surprise.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Eerst even over amendement 8; het stimuleren van werkgelegenheid voor praktisch geschoolden, om het zo maar te zeggen. Wij hadden de dekking niet zo

gezien, dus wij trekken dat amendement in. Motie 8 over de jeugdzorg: wij hebben een voldoende toezegging om haar in te trekken.

En over motie 9 wil ik het graag nu met jullie hebben. Die gaat over de inkomenstoelage. Die trekken wij ook in. Er stond 1 miljoen euro extra voor individuele inkomenstoelage, maar we hebben gezien dat er een meerderheid staat op amendement 2, de onbenutte belastingcapaciteit. En daar volgen dan amendement 3 en 4 en 5 en 6 en 7 op en die halen zo'n 700.000 à 800.000 euro in totaal van coalitiepartijen, die allemaal een sinterklaascadeautje krijgen voor komend jaar, omdat ze dan nog iets moois hebben om zo meteen op Twitter en Facebook te zetten. Dus ik heb een nieuwe motie geschreven voor individuele inkomenstoelage. Een eenmalig cadeautje. Ik heb alleen nog geen bedrag ingevuld, maar ik heb net gehoord dat GroenLinks er heel veel waarde aan hecht en de Partij van de Arbeid vindt het heel erg dat het allemaal niet kan. En ik weet dat de ChristenUnie het ook als vurige wens heeft. Dus ik kijk jullie nu allemaal even aan en ik ga jullie vragen welk bedrag ik daar moet invullen. Zal ik 1 miljoen euro neerzetten? Of 500.000 euro? Nee? 300.000 euro of 200.000 euro? Het is best leuk, dan hebben we volgend jaar ook een sinterklaascadeautje voor mensen met een heel laag inkomen. We doen het gewoon eenmalig. Die hebben dan een keer een paar honderd euro erbij. Ja, ik weet dat het een beetje laatste moment is, maar dat waren jullie ook met die laatste amendementen. Dus ik denk: ik doe het nu nog maar. Het is echt het laatste moment. Dus ik kijk jullie serieus aan, nu. Wat gaan we uit de AER halen? 500.000 euro?

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja voorzitter, het is natuurlijk hartstikke mooi hoe de heer Dijk dit doet en volgens mij heb ik gezien dat de SP ook onder de tegenbegroting staat. Nou, sommige dingen verbaasden mij daar nogal uit, bijvoorbeeld: we doeken de stedenbanden op. Volgens mij konden wij voorheen elkaar altijd vinden in dat soort dingen.

De heer DIJK (SP): Moeilijke keuzes zijn dat.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): En nou is het zo dat wij een voorstel hebben gedaan om dat geld te besteden aan het terugdringen van de energiearmoede en volgens mij is dat iets waar de SP net de hele tijd van heeft gezegd dat het een groot probleem is en dat we dat op moeten lossen. Is dat dan een slecht voorstel, volgens de heer Dijk?

De heer DIJK (SP): Nee, dat heb ik ook niet gezegd, maar ik merk alleen dat het met een bepaalde 'je ne sais quoi' gaat, zo rond het middaguur nog even voor de gemeenteraad een paar dingen met elkaar regelen en dan rammen we dat uit de AER. Dus ik vraag nu serieus: wat moet ik hier invullen? Zal ik gewoon 500.000 euro neerzetten?

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, ik wil eigenlijk het verhaal van de heer Dijk nog wat mooier maken. Als daar een mooi bedrag op komt te staan, dan wil ik de tegenbegroting intrekken. Dan wil ik ook alle andere amendementen waarbij we een dekking hebben intrekken, zodat dit amendement het kan halen. Misschien dat GroenLinks dan door de bocht gaat?

De heer DIJK (SP): Nou, laat ik die vraag even doorpassen. Wat zullen we doen? Ik zet er 500.000 euro op. Het duurt me te lang. Ik dien het zo in en ik ga ervan uit dat we daarmee een meerderheid halen. Het lijkt me hartstikke mooi voor volgend jaar. Daar zullen heel veel mensen met een laag inkomen u heel dankbaar voor zijn, volgend jaar.

Voorzitter, volgens de SP moeten we het halen daar waar het geld zit.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja voorzitter, ik wil er toch nog even kort op reageren, hoor. Kijk, ik snap wat de heer Dijk hier doet en ik vind het eigenlijk ook nog wel erg sympathiek dat u heel graag voor deze mensen iets wil regelen. En het liefst zou ik vanuit mijn PvdA-gedachtegoed voor deze mensen structureel de inkomenstoelage misschien wel eerder toekennen. Ik denk alleen niet dat wij daar op dit moment de middelen voor hebben. En met de incidentele middelen die wij nu in onze eigen

amendementen naar voren brengen, voorzitter, daar doen wij ook heel veel dingen voor mensen in armoede. Wij zetten bijvoorbeeld 120.000 euro in voor minima en armoedebeleid. Wij zetten het bijvoorbeeld in voor accommodatiebeleid, wij zetten het bijvoorbeeld in om de energiebesparende maatregelen te nemen. Allemaal dingen voor mensen met een kleinere portemonnee. Dus volgens mij zijn de amendementen die wij indienen met dat incidentele geld juist voor de groep die ook de heer Dijk aan het hart gaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs heeft nog een vraag.

De heer DIJK (SP): Ik heb ook niet gezegd dat het niet zo is, overigens.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Hoor ik de heer Bushoff dan zeggen dat hij de inkomenstoeslag niet zo graag wil? Volgens mij hoorde ik net iets anders, maar misschien heeft de heer Dijk dat anders gehoord.

De heer DIJK (SP): Nee, dat heb ik ook zo gehoord. Ja, dat klopt.

De heer BUSHOFF (PvdA): Daar kan ik ook nog op reageren.

De heer DIJK (SP): Nee, dat gaan we niet allemaal doen in mijn termijn, voorzitter.

De VOORZITTER: Nou, die is toch bijna voorbij. U komt nog met een aangepaste motie?

De heer DIJK (SP): Ja, die heb ik hier liggen, die ga ik zo aan u geven. Want voorzitter, wij moeten het geld halen daar waar het zit en mijn partij had van een zogenaamd links college verwacht dat u iets van de winsten van bedrijven zou vragen, dat GroenLinks en de Partij van de Arbeid ook echt iets van hen durfden te vragen. U hebt toch namelijk vernomen dat de winsten van alle Nederlandse bedrijven in 2018 met een kwart zijn gestegen tot 290 miljard euro? En geloof mij, die winsten zijn ook in Groningen gemaakt. En het kapitaal floreert. Beleggers krijgen een steeds groter deel van de door werk tot stand gekomen toegevoegde waarde en hoeven daar nauwelijks meer belasting over te betalen. In de jaren 70 betaalden bedrijven 45% vennootschapsbelasting over winsten tot 40.000 gulden en 48% daarboven. Nu zijn de tarieven 20% en 25% voor boven de 200.000 euro en het gaat zelfs nog verder naar beneden.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer DIJK (SP): Binnenkort is het slechts 15%.

De heer BENJAMINS (D66): Ja, ik heb een vraag aan de heer Dijk, voorzitter. Zorgen deze bedrijven hier in Groningen niet voor ontzettend veel werkgelegenheid, juist voor mensen die deze zo hard nodig hebben?

De heer DIJK (SP): Ja, ook. Voorzitter, van iedere euro die verdiend wordt, ging in 1972 92% naar de werknemer en dat is nu slechts 73%. De winsten stijgen, terwijl de lonen achterblijven en dit college werkt daar zeker aan mee. Het belast liever bewoners en in plaats daarvan vraagt het niets extra's van bedrijven.

Voorzitter, tot slot. Een keer positief eindigen. Afgelopen dagen zagen we gemeenten als Stadskanaal, Midden-Groningen, Pekela, Oldambt onmogelijke begrotingen vaststellen. En vanavond staat u alweer voor eenzelfde keuze. Den Haag levert de centen niet. En ondanks alle vele lobbytrajecten, partijlijnen, mediaberichten, en ik twijfel echt niet aan uw inzet, geloof me, is het telkens onvoldoende gebleken. Want hoelang geven wij als gemeente al aan dat huurders en woningzoekenden last hebben van de verhuurdersheffing? Hoelang geven gemeenten al aan dat het geld voor jeugdzorg, thuiszorg, ondersteuning niet toereikend is? Waar zijn alle middelen gebleven voor de sociale werkplaatsen of het begeleiden naar werk van mensen die een steuntje in de rug nodig hebben? Als alle partijen vanavond aangeven voor onmogelijke keuzes te staan, ik heb het vaak gehoord, dan moeten zij daar zelf ook verandering in brengen. Mijn oproep tot een maatschappelijke coalitie voor Groningen om samen met zorginstellingen, zorg- en welzijnsverleners, cliënten, corporaties, huurders en woningzoekenden,

gemeenten, ambtenaren, wethouders, raadsleden, maatschappelijke organisaties, vakbonden, verenigingen en belangenorganisaties was geen oproep tot een SP-protest of een SP-verzet. Het is een serieuze poging om gezamenlijk met een aantal wensen, eisen en verwachtingen in Den Haag, samen met Groningers, op te komen voor Groningers. Ik hoop van harte dat partijen deze handschoen tot het sluiten van een maatschappelijke coalitie gaan oppakken.

De VOORZITTER: Dank u zeer.

Motie 23: Inkomenstoelage (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 13 november 2019 besprekende de raadsvoorstellen Gemeentebegroting 2020 en Belastingtarieven 2020,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen een van de gemeenten is met de meeste huishoudens die net op of onder de lage inkomensgrens leven;
- de gemeente Groningen een van de gemeenten is met het hoogste percentage huishoudens dat in armoede leeft;

overwegende dat:

- 320 van 355 gemeenten in Nederland de individuele inkomensloze eerder dan de gemeente Groningen toekennen;
- de gemeente Groningen een van de weinige gemeenten is waarbij de individuele inkomensloze pas na vijf jaar leven met een laag inkomen wordt toegekend;
- de gemeente Groningen een groeiend aantal huishoudens kent dat afhankelijk is van voedselbank;
- het goed gaat met de Groningse economie waarbij de banengroei en het aantal nieuwe bedrijfsinvesteringen boven het landelijke gemiddelde ligt¹;
- de gemeente Groningen een groeiende inkomensongelijkheid kent;

besluit:

- het raadsvoorstel Belastingtarieven 2020 niet in stemming te brengen;

en verzoekt het college

- eenmalig 500.000 euro uit de AER te onttrekken om de inkomensloze aan mensen die een jaar van een laag inkomen leven toe te kennen;

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ https://groningen.raadsinformatie.nl/document/8072268/1/Gemeente_begroting_2020 Ontwerpbegroting

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Halverwege deze avond dacht ik: in welk theater ben ik beland? Was het leuk? Was het bedroevend? Of dacht ik: ik ben hier niet op mijn plaats? Mijn fractie en ik horen namelijk tot de groep mensen die ook blij worden als andere mensen blij worden. Ik constateer dat het college, en mijn glazen bol zegt zomaar eens: ook de coalitiepartijen, niet tot die groep mensen behoren. Wij hebben een tegenbegroting gemaakt. Technisch kunt u er wat van vinden, maar u hebt net het betoog van de heer Dijk gehoord. U zou zich kunnen voorstellen dat dit niet per se een betoog is waar ik mij totaal bij kan aansluiten, maar toch is het ons gelukt om ook bruggen te bouwen, om ook te kijken wat wij vinden van, hij zou zeggen van links tot rechts, ik zeg van rechts tot links. Maar waar wij ons in ieder geval ook gezamenlijk in kunnen vinden om datgene te doen dat wij denken dat voor onze inwoners en voor onze gemeente goed is. En niet alleen maar voor een zeer selecte groep mensen die wat krijgen en veel grotere groep die heel veel moet betalen. Het stelt ons heel erg teleur dat wij dat niet met elkaar en samen op een andere manier kunnen doen. Dan horen we de Partij van de Arbeid zeggen: wij hebben iets leuks gevonden in de AER. Er wordt letterlijk gezegd "creatief boekhouden". Nou, u snapt, daar houdt mijn partij volstrekt niet van. Dan zegt u ook nog: "Kun je het verschil maken als raadslid?" De creatieve boekhouder wil het woord.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik vind het echt verbazingwekkend dat mij hier dan verweten wordt creatief te boekhouden en dat u in uw eigen tegenbegroting zegt: we laten even achterwege dat het allemaal technisch niet klopt. En dan gaat u ons verwijten dat wij creatief boekhouden. Dat is toch ontzettend raar en meten met twee maten?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd: dan laat ik buiten beschouwing of hij technisch klopt. Het ging om een verbinding en het belang dat wij daar voor de gemeente en de inwoners in naar voren willen brengen. U noemt letterlijk de tekst: het is een kwestie van creatief boekhouden. Ik zeg niet dat wij creatief hebben boekgehouden, maar ik constateer dat u trots bent op creatief boekhouden. Dat zou ik niet zijn.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Daarnaast werd er gezegd: kunnen we het verschil maken als raadslid?

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs, de heer Bushoff zou graag nog even iets willen zeggen.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja. U vraagt, u zegt eigenlijk: ik zou niet trots zijn op dat creatief boekhouden, hoe u het noemt. Ik zei: de randen van de begrotingsregels van het Rijk opzoeken. Maar stel nou dat we dat niet zouden doen. Dan zouden we dus nog voor miljoenen euro's meer aan pijnlijke bezuinigingsmaatregelen moeten nemen. En daar is de VVD dan voorstander van, voorzitter?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat hebt u mij niet horen zeggen, dat is een aanname.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, het kan niet allebei zijn. Of u bent voorstander van de manier waarop wij hier invulling aan geven, óf u zegt: we gaan inderdaad nog meer pijnlijke bezuinigingsmaatregelen doen. Het is in dit geval niet en-en. Het is of-of.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat bepaalt u, of het en-en is of of-of. En ik bepaal of mijn en-en een of-of is en ik kies misschien voor minder sinterklaascadeautjes. Volgens mij is het hier goed gebruik. In mijn liberale wereld mocht je zelf bepalen wat je vindt, in uw wereld is dat misschien anders.

De VOORZITTER: Dan zijn we ...

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik was nog niet klaar.

De VOORZITTER: Oh.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Wat mij betreft is er een aantal punten die voor ons heel erg belangrijk zijn. En dat is het samen-verhaal, waarvan wij heel graag zouden benadrukken wat wij als oppositiepartijen in ieder geval hebben geprobeerd. Wat ons betreft is dus de balans zoek en wat wij heel graag zouden willen: stel je open voor iedereen, maak een leefbare en mooie gemeente. En wij zien dat niet gebeuren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Leefbaar én mooi, hè? Of óf mooi? En? Dan de heer Brandsema, ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan het college voor de toelichting op de eerste termijn. Het is een grote opgave geweest, deze begroting. Dat blijkt volgens mij ook wel uit de discussie in de raad die we met elkaar hebben. Dat laat dit zien. Ik probeer even mijn steekwoorden hier te ontcijferen.

De tegenbegroting. Die laat volgens mij zien dat een begroting opstellen met meerdere partijen een lastige opgave is. Mijn waardering voor de oppositiepartijen die dat gedaan hebben, want ik zag volgens mij zaterdag op RTV Noord een berichtje over de tegenbegroting, toen nog alleen van het CDA, voorzitter, waarvan ik dacht: zo, die Bolle is flink aan de slag gegaan. Ik vroeg mij af of ik dat er nog bij had kunnen doen, naast de begroting van het college doorspitten. Dus bewondering voor wat toch op tafel is gekomen door de oppositie.

Dat laat volgens mij ook gelijk zien dat het relatief makkelijk is om als enige fractie in je eentje neer te zetten wat je allemaal wel of niet wilt. Want als ik dan zo'n begroting lees en ik kijk en luister naar de woordvoeringen van de individuele fracties, dan hoor ik bijvoorbeeld de SP roepen dat de ozb voor niet-woningen omhoog moet, dat bedrijven waar het kapitaal zit meer moeten gaan betalen. De SP ondertekent deze tegenbegroting en daar zien we toch in dat er niets gebeurt op het gebied van de ozb

voor niet-woningen. Dus dat laat zien dat ook de SP daar concessies heeft moeten doen. Tegelijkertijd tegen lastenverhoging.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nou, dat is nou het leuke van samenwerken. Want u hebt misschien ook gezien dat wij iets zeggen over de basisbaan. En dat heeft er niet mee te maken dat ik opeens voorstander ben van de basisbanen en mijn fractiegenoten al helemaal niet. Maar dat heeft ermee te maken dat je samenwerkt om iets goeds te doen voor de inwoners en de gemeente. En dat is wat wij hebben proberen te doen.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren, PVV.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja dank u wel, voorzitter. Ik zou de ChristenUnie willen vragen: kijk, politiek is ook een kwestie van een win-winsituaties creëren, zodat je ook voor je achterban iets laat. Bent u het met mij eens dat deze coalitie die ruimte totaal niet laat? En dat hier ook nog partijen zijn die gewoon een ander iets gunnen? Bent u het daarmee eens? Want wij hebben in die samenwerking inderdaad elkaar wel wat gegund. Maar ik zie dat niet vanuit het college naar de oppositie. En dat is spijtig, vindt u dat ook?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Nou voorzitter, volgens mij is het coalitieakkoord dat hier ligt ook een kwestie van gunnen met vier partijen. Daar maak ik een vergelijking dat als er inderdaad binnen de oppositie samengewerkt moet worden om tot een begroting te komen, daar ook voor de SP wellicht pijn zit dat de ozb voor niet-woningen omhoog gaat. Daar zit pijn voor de VVD, dat ik zie dat de basisbaan gehandhaafd blijft. Daarin zie ik ook voor de SP dat er in de tegenbegroting niets wordt gezegd over de individuele inkomenstoeslag. Ook voor het CDA, dat de basisbaan overeind blijft. Daar zie ik bijvoorbeeld ook dat de ozb voor woningen met 1 miljoen euro omlaag gaat, maar het betekent nog steeds dat ozb voor woningen met 7 miljoen euro omhoog gaat, 9%. En dat vind ik niet erg, voorzitter, maar het laat volgens mij heel mooi zien dat het ingewikkeld is om met meerdere fracties tot overeenstemming te komen. En dat laat tegelijkertijd zien dat het ook niet makkelijk is voor de coalitie om tot een begroting te komen en dat wij met elkaar als raad, zowel coalitie- als oppositiepartijen en de verbindingen daartussen, daar hun best voor doen.

En misschien kan ik iets zeggen over die verbinding waar het vanavond over gaat en waar ook de heer Van Kesteren net al aan refereerde. Kijk, ik sta hier en maak het even persoonlijk, voor het eerst als raadslid in deze raad, voor het eerst als ChristenUnie in zeventig jaar een coalitiepartij. Dat ik in ieder geval kan zeggen aan de raad, voorzitter, is dat ik zeker zal nadenken over wat hier vanavond is gebeurd, wat ik daarvan vind. Dus daarin doe ik die toezegging dat ik daar zeker over nadenk. Of nou ja, toezegging, ik denk erover na. Ik zie wat er gebeurt en daar ga ik over nadenken.

Voorzitter, waar was ik met mijn punten? Nou ja, dit is niet de beste begroting ooit. Dat gaf ik in mijn eerste termijn ook al aan. Ook wij hebben hoofdpijn bij bepaalde keuzes die we hebben moeten maken, gezien de financiële situatie. We hebben een amendement ingediend op sport. Daarmee hopen we dat, als het aangenomen wordt, de bezuiniging op sport die blijft staan toch een wat zachtere landing kan gaan krijgen. GroenLinks refereerde al even aan een motie van 100% Groningen over de hondenbelasting. Ook waardering daarvoor. We staan er ook op. We hebben er niets over gezegd in de eerste termijn, gezien de tijd, maar die steunen we ook van harte.

En dan om af te sluiten, voorzitter: de begroting dekt tekorten, probeert kwetsbaren te ontzien en tegelijkertijd Groningen een aantrekkelijke gemeente te laten blijven. Dat is volgens mij met waar wij vanavond over gesproken hebben aardig gelukt. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Zoelen, Partij voor de Dieren.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ja dank, voorzitter. Ja. Wij zijn ten eerste blij met alle moties die zijn ingediend om onderzoek te doen naar hoe je in de belastingtarieven en de leges kan differentiëren, zoals ook bij de logiesbelasting is gebeurd. Oordeel aan de raad en ik heb er vertrouwen in dat het goedkomt.

Dan wil ik nog even ingaan op de discussie die we hebben gehad over de extremismen. Ik wil me daar aansluiten bij de woorden van mevrouw Wijnja, dat het eigenlijk zeer bijzonder is dat wij het programma Veiligheid een x aantal keren per jaar met zijn allen bespreken en dat je dan een debat hebt over wat je focus is, je prioriteiten en dat daaruit een programma volgt en dat hier plotseling uit alle extremismen die

je kan benoemen, in de begroting het woord 'dieren-extremisme' te lezen valt. Dan vragen wij ons af: wie heeft dat bedacht en waarom is dat zo opgeschreven? En dat antwoord is mij nog steeds niet duidelijk uit de woorden van de wethouder. Daarom vraag ik dat nogmaals.

En dan wilde ik alvast voor een paar moties wel een stemverklaring geven, omdat daarover dan nog gevraagd kan worden, want ik ben nog een antwoord schuldig op een vraag van de ChristenUnie over de motie 'Lekker op de trekker'. Nou moet ik hem weer even terug vinden. Ja, in principe staan wij er positief tegenover dat je mensen met de agrarische sector in contact brengt. Maar we willen toch tegen deze motie stemmen, omdat wij vinden dat een maatschappelijk dienstverband vervuld moet worden bij organisaties die geen winstoogmerk hebben.

Dan wil ik nog een stemverklaring geven over een motie waarvan wij dachten ...

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik heb zomaar het vermoeden dat u bezig bent met een afronding, omdat u de moties en amendementen behandelt. Of gaat u daarna nog een inhoudelijke woordvoering doen? Want dan ben ik eigenlijk heel erg benieuwd naar de visie van de Partij voor de Dieren op de voorliggende begroting, want die heb ik eigenlijk niet gehoord. Vindt u het plan goed? De financiële onderbouwing en de keuzes die het college maakt?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Voorzitter, ik ben er in de eerste termijn heel duidelijk op ingegaan wat ik van de begroting vind. Ik kan mijn woordvoering nu wel weer overdoen voor mevrouw Jacobs, maar we zijn het in grote lijnen eens. Het staat hier. Ik kan ook de woordvoering van de eerste termijn zo meteen even aan mevrouw Jacobs geven. Ik denk dat ik dat doe.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik heb vooral uw wereldbeeld gehoord, niet wat u van de plannen vindt. Maar ik begrijp dat dit bijna hetzelfde is.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Voorzitter, wij zijn heel duidelijk geweest in de commissies en ik ben ook heel duidelijk geweest hier. En wij hebben gezegd waar wij onze prioriteiten willen hebben en dat is voornamelijk in het kunnen differentiëren en verduurzamen van belastingen. En we zien ook dat voor het college een moeizame periode voorligt, voornamelijk vanuit een korting door het Rijk en wij doen ook graag mee met de motie van de SP om gezamenlijk naar Den Haag te gaan.

Maar goed, ik wil toch nog even op een motie ingaan, over de schaapskudde. Wij vinden wel het argument van de biodiversiteit goed. Daar staan wij sympathiek tegenover. Maar principieel zijn wij tegen het instrumenteel gebruiken van dieren. Als je het hebt over een schaapskudde, dan denk je ook aan een groep, maar het gaat hier om individuele dieren waarvan wij niet per se het welzijn kunnen meten. Dus daarom zullen wij tegen die motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, dat wist ik niet, dat de Partij voor de Dieren tegen het instrumenteel gebruik was van dieren. Dat betekent dus ook dat u tegen huisdieren bent? En tegen het houden van honden? Want dat is instrumenteel, want het is leuk om een hond te hebben. Je wordt er bijvoorbeeld niet eenzaam van. Daar bent u dus ook tegen?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Daar kunnen we wel even op een ander moment een discussie over hebben, want we hebben het nu over de begroting, waar ik mijn visie op geef. Dus ik laat dat antwoord even liggen. Ik kom straks verder bij mijn stemverklaring op de overige moties en amendementen.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dan de heer Bolle, CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja, excuses voor het laatste, voorzitter. Ja, is dat nou leuk, zo'n raadsvergadering? Uiteindelijk is de samenvatting een beetje, in ieder geval mijn samenvatting, dat wij nu geld hebben gevonden in de algemene egalisatiereserve, dat we daar nu een aantal amendementen van de coalitie voor langs hebben zien komen. Dat die dus een feestje kunnen vieren, omdat ze waarschijnlijk een meerderheid gaan halen. En dat we dan in gezamenlijkheid nog steeds volledig Den Haag de schuld kunnen geven.

Ja, ik mis die verbinding en ik vind dat oprecht jammer. Want als je kijkt wat er dan in komt vanuit die AER, dan zie ik hier naast mij het amendement liggen om 500.000 euro uit de AER te onttrekken om een inkomenstoeslag voor mensen die een jaar van een laag inkomen leven toe te kennen. En ik kijk naar de amendementen die dan vanochtend verstuurd zijn en nu ingediend zijn, en dan voel ik er eigenlijk meer voor om deze te steunen, die dan in ieder geval die mensen die het moeilijk hebben nog wat meer ondersteunt, dan om al die andere te steunen. Behalve misschien die 75.000 euro-kruimel die de sport krijgt toegeworpen. Want meer dan een kruimel is het inderdaad niet.

Heb ik dan nog meer? Ja. Nee, laat ik dat maar weglaten, dat is een sneer. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja dank u wel. Ja, ik ben het weer met de heer Bolle eens. Waar het hier een beetje aan ontbreekt is: we hebben eigenlijk een pot met geld gevonden en we hadden heel graag met zijn allen overlegd, dan hadden wij ook de kans kunnen krijgen als oppositie, op punten als sport, ozb, onderhoud, de indexatie van hondenbelasting of inkomenstoeslag, ik heb dat van de SP ook even toegevoegd, om ook andere partijen van de coalitie nog te kunnen overtuigen van: moeten wij wel bezuinigen op onderhoud? We hebben opeens een pot geld gevonden van bijna 1 miljoen euro, maar nu hebben wij gewoon de kans niet gekregen en nu worden we een beetje voor een voldongen feit gesteld. En dan zijn we een paar uur, ik geloof zes uur nu aan het vergaderen en dan kun je je afvragen: wat levert dit nu aan het einde van de streep op?

Dat gezegd hebbende ben ik wel blij met het amendement van de ChristenUnie en ook het amendement van de inkomenstoeslag van de SP zullen we steunen. Maar voor ons is het nu even onduidelijk of dan die andere nog kunnen. Dan moeten we even een optelsom maken hoeveel er dan nog van de AER overgebleven is, want anders kunnen we ook geen financieel gedegen verhaal houden. En wij willen amendement, welke was het, 18 hè, intrekken omdat het financieel en technisch niet uitvoerbaar is. Liever had ik het nog ingevoerd, maar dan met de AER. Maar goed, dat wisten wij pas een paar uur van tevoren. En motie 18 hebben we ook ingetrokken. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u zeer. De heer Sijbolts. Die komt met een konijn uit de doos.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Niet uit de hoge hoed. Voorzitter, 'Samenwerken in en buiten de coalitie en de organisatie', een van de pijlers van dit coalitieakkoord. Maar mijn fractie heeft geconstateerd dat een groot deel, het grootste deel eigenlijk van de oppositie, daar vandaag niet zoveel van gemerkt heeft. Een brei aan moties en amendementen is over ons uitgestort op het allerlaatste moment. Alles is al dichtgetimmerd en de oppositiepartijen hebben het nakijken.

Dan over die moties en amendementen van de coalitie. Die nemen een graai uit de reservepositie van de gemeente. Die waren vrijwel allemaal zo laat aangekomen, dat we ze inhoudelijk niet goed hebben kunnen beoordelen. Klaarblijkelijk heeft het college vooraf wel meer tijd gehad, gezien de preadviezen. Duidelijk is dat wat de Stadspartij betreft, de coalitie er niet voor heeft gekozen om samen te werken. De Stadspartij doet dan ook niet mee aan deze poppenkast van deze coalitie en zal tegen alle amendementen en moties van de coalitie stemmen, met uitzondering van amendement 10 van de ChristenUnie, omdat wij de sport nog wel tegemoet willen komen.

Voorzitter, afsluitend: de Stadspartij heeft een aantal cadeautjes, dank ook voor de huisvljijt van mevrouw Sloot, voor de wethouders. Een cadeau van de Stadspartij voor de coalitie. U moet namelijk uw coalitieakkoord herschrijven om geloofwaardig te kunnen blijven. Wij helpen u met Tipp-Ex. Helaas hebt u aan een flesje niet genoeg, verwachten wij. En als laatste de suggestie: begin met hoofdstuk 6, 'Samenwerken in en buiten de coalitie en organisatie'. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u zeer. De heer Duit, Student en Stad.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja voorzitter, dank u wel. De manier waarop wij vandaag omspringen met de AER en de daaraan gerelateerde moties, is wat ons betreft zeer teleurstellend. Maar goed, daar hebben de heer Bolle en de heer Sijbolts ook al de nodige woorden aan vuil gemaakt, dus dat zullen wij niet doen.

Maar we willen het nog wel even hebben over ons amendement over jongerenhuisvesting. Het college geeft namelijk aan dat ons voorstel om te stoppen met het stimuleren van kamerverhuurders om bestaande kamers om te zetten naar grote appartementen, niet strookt met het coalitieakkoord. Dat kan inhoudelijk misschien kloppen, maar wij vragen ons dan toch ten eerste af of de coalitie niet gewoon de kop in het

zand aan het steken is en een onderzoek daarnaar zich maar ten delen ter harte neemt. Namelijk alleen het deel waarin staat dat jongeren graag groter willen wonen. Voorzitter, ik heb nieuws voor de wethouder: Heel veel mensen willen wel groter wonen. Maar we weten allemaal dat dit wensdenken is. Want als je het niet kunt betalen, dan is het niet zo handig als je groter gaat wonen. En dat gaan mensen ook niet zo snel doen. Daarnaast betekent het dat, wanneer wij dit niet meer gaan reguleren, wij de goedkopere woningen uit de stad verdrijven in de hele breedte. Dat betekent dat het voor bepaalde doelgroepen veel en veel moeilijker wordt om in onze gemeente te komen wonen en studeren. Simpelweg omdat we de huisvesting te duur aan het maken zijn, nog los van het feit dat het simpelweg minder kamers oplevert. En dat is iets wat we in een krappe arbeidsmarkt absoluut niet zouden moeten willen. Als verduurzamen dan misschien het argument is, dan kunnen wij op zich die kamers ook nog wel verduurzamen. Dus de vraag aan het college of het kan uitleggen waarom het zo stellig is met zich vastklampen aan het coalitieakkoord en geen oog heeft voor de echte behoeften van zijn inwoners op het gebied van jongerenhuisvesting.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Ik moet overigens de heer Sijbolts complimenteren met het feit dat hij nog in staat is geweest om zeven flesjes Tipp-Ex te vinden. Dat moeten ongeveer de laatste op onze aardbol zijn.

Mevrouw SLOOT (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, het zal u verbazen hoeveel Tipp-Ex er nog te verkrijgen is, hoor. Ik wil hier de naam van de kapitalistische grote winkels niet noemen, maar ze zijn er. Natuurlijk was het wel in de bonus.

De VOORZITTER: Ongelooflijk, ja. Als we nog een tijdje doorbezuinigen, dan hebben we gewoon weer oude typemachines nodig. Dan hebben we die Tipp-Ex weer nodig. De heer Van Kesteren, u als laatste.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik hoor het college zeggen: gelukkig kunnen we blijven investeren in de noodzakelijke energietransitie. Deze opmerking, voorzitter, is cruciaal, omdat deze opmerking aangeeft dat dit college leeft in een papieren werkelijkheid, die allesbehalve recht doet aan de inwoners van Groningen. Die investeringen in deze contraproductieve energietransitie van zon, wind, biomassa en van-het-gas-af in plaats van het goedkopere en rendabele schonere aardgas, die de inwoners van Groningen namelijk opzadelt met jaarlijks stijgende en torenhoge gemeentelijke lasten en belastingen. Forse lastenverhogingen, het plunderen van de portemonnee van de inwoners en het legen van de gemeentelijke schatkist is voor dit college de oplossing om koste wat het kost vast te kunnen houden aan het decadente en perverse klimaat- en duurzaamheidsbeleid. Voor de bühne wordt er dan door het college gezegd dat men zich niet herkent in dat geschetste beeld van de PVV en dat alle publieke taken zullen worden uitgevoerd, maar dat deze zullen worden hervormd en effectiever zullen worden uitgevoerd. Maar voorzitter, de inwoners van de gemeente Groningen weten wel beter. Door star vast te houden aan de klimaat- en duurzaamheidsambities, de uitspraak van de wethouder "Gelukkig kunnen we blijven investeren in de noodzakelijke energietransitie" blijft dan ook bij mij hangen, en door de rekening daarvoor neer te leggen bij de inwoners, bestrijdt dit college niet de armoede maar vergroot het deze. En de definiëring van GroenLinks dat het armoede ziet als energiearmoede laat zien hoe obsessief deze partij vasthoudt aan de absurde klimaatambities over de rug van de inwoners. De burgers willen geen dure, ronkende warmtepomp en een hoge energierekening, maar gewoon huisje, boompje, beestje met een rendabele cv zonder hondenbelasting in een straat waar de bomen niet worden gekapt voor de biomassastook. En bovenal, voorzitter, een redelijk gevulde portemonnee om leuke dingen te kunnen blijven doen.

Voorzitter, ik roep het college dan ook op: keer toch weer terug naar de Groningse nuchterheid. Richt u op uw wettelijke opgave, op de noden van en de zorg voor uw inwoners. Op het voorzieningenniveau in de wijken en de dorpen. Zorg voor lastenverlichting in plaats van voortdurende lastenverzwaring, zodat de inwoners ook nog een beetje overhouden in de portemonnee. Stel daarom uw belachelijke ambities bij omdat het klimaat, het milieu, het woon- en leefklimaat maar bovenal de portemonnee van de inwoners er niet beter van worden. Streef naar win-winsituaties in plaats van naar macht. De keuze is aan u. In de huidige situatie is het met betrekking tot de ideologische ambities en de sociaalmaatschappelijke ambities niet en-en, maar of-of.

Voorzitter, na de onbevredigende antwoorden van het college op de goede plannen en voorstellen van de oppositie, om met de woorden van het college te spreken: de PVV ontraadt de raad om voor de moties, amendementen en de begroting van dit college te stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Dames en heren, ik ga eerst even met u de boekhouding opnemen en dan komt er nog een korte reactie van de kant van het college.

Ik constateer dat de amendementen met de nummers 8 en 18 zijn ingetrokken. Dus daar kan een streep door. De amendementen 8 en 18. Vergeet ik een amendement dat is ingetrokken? Nee? Dan blijft de rest staan.

En van de moties worden ingetrokken nummer 9, 8 en 18. En toegevoegd is een motie onder nummer 23 van de Socialistische Partij over de inkomenstoeslag. Die is toegevoegd.

Dan is het zo dat ik u erop wijs dat de motie onder nummer 22, waar we zojuist nog een redactionele aanpassing op hebben gepleegd, woordelijk dezelfde is als die op 30 oktober door de Partij voor de Vrijheid is ingediend. Was dit het Engelse parlement, dan zou ik met verwijzing naar de reglementen uit 1629 hebben gezegd dat dit niet kan, dat er niet twee keer over hetzelfde wordt gestemd. De ratio daarvan blijft gewoon staan. Maar wij hebben dat niet in ons reglement van orde voorzien, waarmee deze motie wel in stemming zal worden gebracht. Maar ik wijs u er dus op dat die exact hetzelfde is als waar u al een keer over gestemd hebt en wel 30 oktober.

Tweede termijn college

De VOORZITTER: Dan vraag ik de wethouder nog te reageren op de nieuwe motie onder nummer 23. Daartoe kan hij zich ook beperken. En ik zal nog iets zeggen over de passage over extremisme. De wethouder.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, er is het college nog een aantal vragen gesteld. Hebt u graag dat ik die ook beantwoord? Voorzitter, GroenLinks heeft gevraagd naar het punt over dieren-extremisme, naar aanleiding van de motie ingediend door de Partij voor de Dieren. Het college zou u graag willen toezeggen om in het vervolg van de begroting in wat meer algemene termen over dit thema te spreken en het niet te verbijzonderen tot het punt over dieren-extremisme. En we hopen dat wij u op dat punt tegemoet kunnen komen. Het oordeel over het amendement blijft hetzelfde.

Voorzitter, de vragen van Student en Stad over kamerbewoning, dat punt. Het college heeft niet gezegd dat het in strijd is met het coalitieakkoord, maar wel dat het in strijd is met het door de gemeente gehanteerde beleid, waarbij wij juist inzetten op investeringen in grootschalige studentenhuysvesting, omdat wij ervoor willen zorgen dat wij in onze wijken, die heel veel last hebben van de druk van studentenhuysvesting, er uiteindelijk weer in slagen om daar weer meer woningen toe te voegen die geen onderdeel zijn van kamerverhuur. Dus zeg maar woningen te onttrekken. Daar is het beleid van de gemeente op gericht en hetgeen u voorstelt draait dat eigenlijk om. Daar is het college geen voorstander van, dus vandaar dat wij dat ontraden.

Voorzitter, de verleiding is groot om te reageren op het pleidooi van de PVV. Het college ziet wel de noodzaak in om iets te doen, om veel te doen aan wat er allemaal speelt rond de energietransitie en het klimaat. Het voelt zich daarin gelukkig ook gesteund door 44 van de 45 raadsleden in de gemeenteraad van Groningen.

Voorzitter, dan motie 23 over de inkomenstoeslag. Het staat er niet helemaal zo, maar ik ga ervan uit dat de heer Dijk hier dezelfde dekking beoogt als de amendementen die ingediend zijn onder de nummers 3, 4, 6, 7 en 10. Volgens mij klopt dat. Dan zou het consequent zijn dat het college ook zegt dat het oordeel aan de raad is op dit punt, alleen ontstaat er dan wel een knelpunt, omdat de dekking van amendement 2 voorziet in 820.000 euro. Dat telt precies op tot de dekking van amendement 3, 4, 6, 7 en 10. Op het moment dat deze motie wordt aangenomen, leidt dit tot een knelpunt bij deze amendementen. Dus inhoudelijk is het oordeel aan de raad, maar de raad moet daar wel tussen die amendementen en deze motie een afweging maken.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat was precies de bedoeling. Dan kunnen we een keuze maken.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan nog een laatste opmerking ter afronding. Voorzitter, dit is het einde van een moeizaam proces, waarbij wij een antwoord hebben moeten vinden op een heel grote opgave. Het college heeft de overtuiging dat wij dat op een evenwichtige manier hebben gedaan, dat die pijn gevoeld wordt, dat werd ook vandaag weer duidelijk, maar dat het ons wel een basis geeft om hopelijk gezamenlijk, zeg ik tegen de hele gemeenteraad, te kijken hoe wij ervoor kunnen zorgen dat wij Groningen klaarmaken voor de toekomst. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Ik heb er zelf behoefte aan om in aanvulling op hetgeen de wethouder zojuist heeft gezegd over de passage over dieren-extremisme, nog even iets op te merken. Wat bedoeld is in deze passage heeft betrekking op alle vormen van gedrag dat als ondermijnend kan worden aangemerkt en de openbare orde en veiligheid in onze rechtsstaat aantast. Met andere woorden, dat gaat over rechts-extremisme, dat gaat over links-extremisme, dat gaat over dieren-extremisme, het gaat over extremistisch geweld door mensen die iets over windmolens vinden en het gaat over alle vormen van extreem geweld. Het is niet helemaal vreemd dat aan deze vorm van extremisme aandacht is besteed als je kijkt naar het moment waarop deze begroting geschreven is en wat er toen speelde. Maar inmiddels spelen er ook nog heel veel andere zaken in ons land en laten we het zo opvatten dat er een correctie op deze tekst dient plaats te vinden, waarin extreem geweld dat de rechtsstaat aantast, ermee wordt bedoeld. En daarmee hoop ik ook u tegemoet te komen, want dat is eigenlijk wat de kern is van wat daarmee werd bedoeld. Kom ik daarmee tegemoet aan wat u bedoelt?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ja, dat is ook wat ik in de eerste termijn heb gevraagd. En meer algemene tekst in die passage. En ik kan leven met de toezegging, daar gaan we mee akkoord en dan trekken we de beide amendementen in, als die tekst in zijn geheel algemener wordt.

De VOORZITTER: Over welke amendementen gaat het nu? U moet even de nummers erbij zeggen.

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Dat gaat over, nu moet ik even zien, amendement 11 en amendement 12.

De VOORZITTER: Heb ik daarmee ook de fractie van GroenLinks antwoord gegeven op uw opmerking? Ja? Dan maken de amendementen 11 en 12 geen deel meer uit van de beraadslagingen.

Stemmingen amendementen en moties

De VOORZITTER: Dat zou ik met u de volgorde van de stemmingen over de amendementen langs willen lopen. Het voorstel is om dat te doen in volgorde van verstrekkendheid. En ik zal u daarbij alvast even de suggesties doen en dan gaan we straks over tot stemverklaringen. Die stemverklaringen doen we in een keer. Dus ik ga niet bij elk amendement of bij elk motie vragen naar uw stemverklaring, maar ik geef u straks de gelegenheid om over alle amendementen en moties, het hoeft niet, maar mocht u daar behoefte aan hebben en mocht het niet blijken uit uw stem, om dan te zeggen: om die reden die nog niet genoemd is, stem ik voor of tegen dit amendement of deze motie. Het is niet de bedoeling dat u zegt: wij zijn voor amendement 13, want dat blijkt wel uit uw woordvoering of uit uw stem.

De volgorde van de stemming in mate van verstrekkendheid naar ons idee, is dat we beginnen met amendement 13. Dat is namelijk de tegenbegroting. Dat is dan het meest verstrekkend in onze optiek. En dan 14, 15 en 16; die zijn daar het vervolg op. Dus 13, 14, 15 en 16. Dan beginnen we daarmee en dan amendement 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 en 1. Amendement 1, omdat dit over precario gaat, en dan amendement 17, 9, 19, 20, 21 en 22. Dan hebben we volgens ons inzicht de verstrekkendheid gedaan.

Dan komen we bij de moties. Uit de woordvoeringen zojuist blijkt dat motie 23 bepalend zal zijn voor de vraag of een aantal andere moties blijft gehandhaafd. Dus ik stel u voor om te beginnen met motie 23 over de inkomenstoelag.

(De heer .?..): Ik zou eerst de motie doen, en dan de amendementen.

De VOORZITTER: Ja, maar dat is nou precies wat ik geprobeerd heb aan te geven. Nou wordt het instrument 'motie' gebruikt om amendementen te sturen. Dat kan echt niet. En daar ga ik ook echt niet in mee. Dus dan wordt motie 23 bepalend voor de rest van de moties. Dus we beginnen met 23, dan kunt u even zeggen wat we gaan doen. We beginnen met motie 23, want dat is een nogal verstrekkende. Dan gaan we motie 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, doen. Dus dat is gewoon de volgorde die u hebt. Dan motie 11. Dan motie 10, 12, 13, 15, 16, 21. Ik herhaal het zo, hoor. Dan 19, 20 en dan 22. Dan hebben we een clustertje. Dus nog een keer: wij beginnen bij de motie onder stemming nummer 23 over de inkomenstoelag. Dan de moties 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7. Dan motie 11. Dan motie 10, 12, 13, 15, 16, 21, 19, 20 en 22.

Want motie 18 was ingetrokken, motie 8 was ingetrokken en motie 9 was ook ingetrokken. En motie 14 is ook ingetrokken.

De GRIFFIER: Nee, 14 was niet ingetrokken, hoor.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dat is niet juist. Toch?

De VOORZITTER: Nee? Is motie 14 niet ingetrokken?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): 18!

De VOORZITTER: Motie 18 is ingetrokken, ja.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): 14 niet.

De VOORZITTER: 14 is gehandhaafd?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Motie 14 is gehandhaafd met de verzoekpunten van motie 18.

De VOORZITTER: Oké. Dus motie 13, 14, 15, 16.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, wel wakker blijven, hè.

De VOORZITTER: Goed. Nou, als dat in uw boekhouding staat, dan begin ik nu, overigens dank voor de correctie, het is best veel, met de stemverklaringen. Dan loop ik gewoon maar weer even de volgorde der fracties af of men over bepaalde amendementen of moties nog iets zou willen zeggen.

De fractie van GroenLinks. Hebt u nog behoefte aan enige stemverklaring?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja voorzitter, ik zou wel een stemverklaring willen geven over motie 23 van de SP, die net is ingediend. Wij denken dat we met het amendement dat wij ingediend hebben een dekking hebben gevonden voor wat je dan een afgewogen pakket zou kunnen noemen. Daardoor is er geen ruimte voor het voorstel van de SP. Dat neemt niet weg dat wij dat in principe wel zouden willen, alhoewel ik daarbij wil zeggen dat het hier gaat om incidentele middelen en dat wij een armoedebeleid voorstaan dat inzet op structurele investeringen. En dat dit nog een bijkomend argument is. Maar het eerste is het belangrijkste.

De VOORZITTER: Heeft de fractie van de Partij van de Arbeid nog behoefte aan enige stemverklaring?

De heer BUSHOFF (PvdA): Dit keer ben ik echt kort. Nee, voorzitter.

De VOORZITTER: Heeft de fractie van D66 nog behoefte aan een stemverklaring?

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja voorzitter, dank u wel. Wij vinden motie 4 over gemengd bouwen zo'n goede motie, dat het een van de fundamenteën is onder het coalitieakkoord. Dus volgens ons is het niet zo zinvol om hier nu voor te stemmen.

De VOORZITTER: De heer Dijk nog behoefte aan een stemverklaring?

De heer BRANDENBARG (SP): Voorzitter, even over amendement 3, want de SP-fractie is met de indieners van mening dat energiearmoede een groot probleem is. U kent ook allemaal de oplossing van de SP: collectieve grootschalige aanpak en een gemeentelijk energiebedrijf. Maar nog meer individuele regeltjes en financiering voor huiseigenaren, zoals dit amendement voorstelt, zien wij slechts als doekjes voor het bloeden die de ongelijkheid op termijn slechts dreigen te vergroten. Dus wij zullen daar tegenstemmen.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, en daarop aansluitend: dit is een van die amendementen die dus inderdaad uit de AER betaald wordt daarom zullen wij ook niet voor amendement 6, 'Transitiefonds buurt- en dorpsaccommodatie' stemmen en ook niet voor het amendement 'Groene toekomst', want als we dat niet doen, spelen wij geld vrij voor de individuele inkomensvoet, die iedereen zo belangrijk vindt.

De VOORZITTER: Heeft de VVD nog behoefte aan enige stemverklaring?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Wij zullen tegen alle amendementen stemmen waarbij de dekking gevonden wordt in de AER, omdat we dat een onverantwoorde keuze vinden.

De VOORZITTER: De ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u, voorzitter. Motie 3 over de niet-uitkeringsgerechtigden. Als ChristenUnie vinden wij dat die groep wat minder prioriteit heeft dan waar de echte behoefte zit. Dit zijn over het algemeen mensen die daar zelf wat krachtiger in zijn om dit te kunnen oplossen, dus wij zullen tegenstemmen.

Motie 5 gaat over extra inzet voor de krapte op de arbeidsmarkt voor onderwijzers. Die zullen wij steunen, maar wel daarbij de opmerking dat wij ook op andere domeinen zien dat er tekorten zijn, zoals de zorg. Het UMCG heeft volgens mij meer dan een jaar lang een aantal operatiekamers dicht gehad in verband met het tekort aan operatieassistenten, IC-bedden dicht door een tekort aan IC-verpleegkundigen, dus we zouden ook graag daar nog aandacht voor hebben. Voor zorg, bouwen en techniek.

Motie 12: wij snappen dat de wijk zelf beslist over het wijkbudget, dus ook met de toelichting van het college snappen wij dat.

En motie 23, ja GroenLinks noemde het ook al even. Ik zal even de vergelijking maken met het amendement 'Sport' van de ChristenUnie. Dat is incidenteel geld om het zachter te laten landen. Voor dat wat de SP vraagt is structureel geld beter, dus daarom, omdat het incidenteel is, zullen wij tegenstemmen.

De VOORZITTER: De Partij voor de Dieren nog behoefte aan een stemverklaring?

De heer VAN ZOELLEN (PvdD): Ja dank, voorzitter. Ja, op zich stonden wij sympathiek tegenover 'Energiebesparing organiseren we collectief', amendement 9, maar we stemmen niet voor, want we zijn nog niet overtuigd van het argument dat de Groningen woont SLIM geen rendement oplevert.

Even zien. Dan hebben we de tegenbegroting. Waardering voor het werk dat er is verricht, maar wij willen geen geld uit het groencompensatiefonds van Eelde, en we denken ook dat het aantal wethouders oké is en wij willen ook geen geld uit Oud en Nieuw. Trouwens, alle moties waar de dekking wordt gezocht uit Oud en Nieuw-geld willen we niet. We willen graag een centrale vuurwerkshow.

Even zien. We stemmen voor alle 100% Groningen-moties. En verder voor de Stadspartij steunen we de sportmoties. Wel veel tekst, die moties. Shelter City vinden wij sympathiek, maar we hebben ook al eerder tegengestemd, puur omdat wij het niet eens zijn met waar de dekking vandaan komt.

En dan motie 22, 'Stop de biomassa' van de PVV: wij willen eigenlijk het verzoekpunt 'geen houtige biomassa' helder hebben en we stemmen daar wel voor. En dat is het.

De VOORZITTER: Het CDA.

De heer BOLLE (CDA): Ja bedankt, voorzitter. Een paar stemverklaringen van mijn kant. Over motie 1: wij vinden het wel jammer dat die nu wordt ingediend. Omdat wij net als de VVD vinden dat die discussie nog gaat plaatsvinden, hadden wij liever gezien dat dit bij een volgende raadsvergadering zou worden ingediend. Om die reden stemmen wij nu ook tegen.

Motie 4: daar sluit ik mij aan bij de stemverklaring van D66. Ook wij denken dat het totaal overbodig is om dit nog eens een keer te bevestigen.

Motie 5: de bemoeienis van de gemeente op dit gebied begrijpen wij niet helemaal. Volgens mij is het onderwijsveld voldoende in staat om dit te doen en wij hebben niet het idee dat de gemeente zich hier tegenaan moet bemoeien.

En dan heb ik nog het amendement 2, 'Onbenutte belastingcapaciteit'. Dat wat hier staat, daar ga ik 100% van uit dat het klopt. Maar wat hiermee beoogd wordt, is dat, als dit wordt aangenomen, wij dan in een keer een goedkeuring hebben om iets uit de AER te halen. Daar hoeft dit amendement helemaal niet voor te worden aangenomen, dus om die reden stemmen we daar tegen.

Dan hebben we nog twee amendementen van de ChristenUnie. 'De zachte landing voor de sporttarieven veldsport', ik heb het idee dat de amendementen die wij hebben ingediend om de sportbezuiniging tegen te gaan, het niet gaan halen. Daarom zal ik voor deze kruimel voor de sport stemmen.

En voor de motie 'Lekker op de trekker' sluit ik mij volledig aan bij de stemverklaring van de heer Van Zoelen van de Partij voor de Dieren.

De VOORZITTER: 100% Groningen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja dank u wel, voorzitter. Ik neem van harte het compliment aan van GroenLinks. Dank u wel daarvoor nog. Over de AER: wij gaan voor amendement 2 stemmen. Er mag ook wel gezegd worden dat de heer Been dat goed gevonden heeft. Complimenten daarvoor, in die zin. Daarom gaan wij ook voor de amendementen van sport stemmen. We hadden zelf ook een lijstje met dingen die wij anders willen zien en we gaan ook voor de energiearmoede stemmen, maar we gaan wel tegen de duurzaamheidseducatie stemmen en de schaapskudde, omdat wij vinden dat dit beter bij sport had kunnen zijn en bij indexatie. Want je moet wel keuzes maken, denk ik. Je kunt het geld niet twee keer uitgeven. Ja, dat was het.

De VOORZITTER: De Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, ik beperk me even tot de motie van de SP, 'Inkomenstoelag'. Die zullen wij steunen.

De VOORZITTER: Student en stad.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja voorzitter, even de logische volgorde. Wij zullen amendement 2 steunen. En daaruit maken wij de keuze voor de motie van de SP, motie 23 en amendement 7, 'Groene toekomst'. Daarnaast, mochten de sportamendementen waar wij op staan het niet redden, dan zullen wij ook meestemmen met amendement 10. Met amendement 13 en 16 zullen wij niet meestemmen, omdat wij zeker voor sport zijn, maar niet ten koste van cultuur.

De VOORZITTER: Dank u zeer. De PVV.

De heer DUIT (Student en Stad): Excuus, nog eentje. Motie 4, daar zullen wij voorstemmen, maar wij realiseren ons dat dit overbodig is.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, door al die gekapte bomen zie ik het niet meer zitten in de biomassa. Maar goed, ik maak mijn afweging tijdens de stemronde.

De VOORZITTER: Dank u zeer. Het wordt spannend.

We gaan stemmen en we beginnen met amendement 13, dat is het amendement 'Tegenbegroting', ingediend door CDA, SP, VVD, Stadspartij en PVV. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 13 leden. Tegen: 30. Het amendement is verworpen. Vindt u het goed dat ik niet elke fractie noem, gelet op het grote aantal? Ja? Het amendement is verworpen.

We gaan naar amendement 14, 'Van basisbanen naar sport', ingediend door CDA, Student en Stad, Stadspartij en VVD. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor hebben 15 leden gestemd; tegen: 28. Het amendement is verworpen.

We gaan naar amendement 15. Dat is ingediend door CDA, Partij voor de Dieren, Stadspartij, Student en Stad, 'FairPlay, eerst overleg'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Uitgebracht 43 stemmen. Voor: 19. Tegen: 24. Het amendement is verworpen.

We gaan naar amendement 16, ingediend door CDA en Stadspartij. Het amendement 'Van cultuur naar sport'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Uitgebracht 43 stemmen. Voor: 15. Tegen: 28. Het amendement is verworpen.

We gaan naar amendement 2, door GroenLinks, Partij van de Arbeid, D66 en ChristenUnie, 'Onbenutte belastingcapaciteit'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Uitgebracht 43 stemmen. Voor: 35, Tegen: 8. Het amendement is aangenomen.

Onder amendement 3, ingediend door GroenLinks, Partij van de Arbeid en Partij voor de Dieren, 'Tegengaan van energiearmoede'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 29 geleden. Tegen: 14. Het amendement is aangenomen.

Amendement 4, over de schaapskudde, ingediend door GroenLinks en de SP. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 28 leden. Tegen: 15. Het amendement is aangenomen. Ik verzoek de fractie van de SP niet zo schaapachtig te lachen.

Amendement 5, ingediend door de Partij van de Arbeid en de SP en GroenLinks, 'Meer geld voor minder armoede'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 33 leden. Tegen: 10. Het amendement is aangenomen.

Amendement 6, ingediend door Partij van de Arbeid, ChristenUnie en SP. Het gaat over het transitiefonds voor buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuinengebouwen. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 29. Tegen: 14. Het amendement is aangenomen.

Amendement 7, ingediend door D66, GroenLinks, Partij van de Arbeid en Partij voor de Dieren. Het gaat over de groene toekomst. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 28. Tegen: 15. Het amendement is aangenomen.

Dan krijgen we amendement 10, ingediend door ChristenUnie en D66, 'Sporttarieven veldsport'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 39 leden. Tegen: 4. Het amendement is aangenomen.

En dan nu amendement 1, ingediend door GroenLinks, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, Socialistische Partij en dat gaat over wijkenergieplannen. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 32 leden. Tegen: 11. Het amendement is aangenomen.

Dan gaan we naar amendement 17. Dat gaat over het voortzetten van het alternatief vervoer Binnenstad van CDA, Stadspartij en SP. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 12. Tegen: 31. Het amendement is verworpen.

Dan gaan we naar amendement 9. Dat gaat over 'Energiebesparing organiseren we collectief'. Ingediend door de SP. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 4. Tegen: 39. Het amendement is verworpen.

Amendement 19, 'Geen bezuinigingen op sport', ingediend door de Stadspartij. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 14. Tegen: 29. Het amendement is verworpen.

Dan zijn we bij amendement 20 van Student en Stad, 'Ik woon hier alleen in een veel te groot huis'. De stemming is geopend.

Ik sluit de stemming. Voor: 7. Tegen: 36. Het amendement is verworpen, maar wij zien grote verdeeldheid binnen een fractie. U mag elkaar slaan, dat mag. Maar graag na de raadsvergadering.

Mijnheer Duit, gaat uw gang.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja voorzitter, een klein puntje. Aangezien motie 1 is aangenomen, is ons amendement overbodig geworden. Dus die willen wij bij dezen intrekken. Daar hoeft niet over gestemd te worden. Amendement 1, daar is over gestemd. Dat is aangenomen. Dat betekent dat amendement 21 wordt ingetrokken, want dat is overbodig daarmee..

De VOORZITTER: Amendement 21 is ingetrokken. Dan amendement 22, onder de titel 'Mag ik dan bij jou schuilen als het nergens anders kan'. Natuurlijk mag dat.

Ik sluit de stemming. Voor: 7. Tegen: 36. Het amendement is verworpen.

Daarmee hebben we de amendementen gehad. Wat is aangenomen, zal worden verwerkt in de begroting.

Dat is techniek. Dan gaan we naar de moties.

Dan beginnen we dus met motie 23. Ik open de stemming. Motie 23.

Ik sluit de stemming. Ik had bijna de stemming gesloten, maar nog niet helemaal. We gaan het opnieuw doen. Dit was even een proefstemming, omdat het de eerste motie was. Het was gewoon een proefstemming. Nu echt. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 15. Tegen: 28. Dat betekent dat de motie is verworpen.

Dan gaan we naar motie 1. Die gaat over de duurzame rioolheffing van GroenLinks, Partij voor de Dieren, Socialistische Partij, Partij van de Arbeid, en D66. Ik kijk naar de fractie van de VVD. Klopt, begrijp ik? 43 stemmen uitgebracht. Voor: 35. Tegen: 8, waarmee de motie is aanvaard.

Motie 2, "Duurzame leges" van GroenLinks, Partij voor de Dieren en D66. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 34. Tegen: 9. De motie is aanvaard.

Motie 3, 'Help de nuggers', van de Partij van de Arbeid, GroenLinks, SP. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 38. Tegen: 5. De motie is aanvaard.

Dan motie 4 van de Partij van de Arbeid, GroenLinks en SP. Dat gaat over het vasthouden aan de Gronings gemengd bouwen toets. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 29. Tegen: 14. De motie is aanvaard.

Dan gaan we naar motie 5 van Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, SP, D66, Partij voor de Vrijheid, 'Kansen voor de klas. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 39. Tegen: 4. De motie is aanvaard.

Motie 6, 'Maatschappelijke coalitie voor Groningen' van een groot aantal partijen: Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, GroenLinks, Stadspartij, SP, Student en Stad. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 29. Tegen: 14. De motie is aanvaard.

Motie 7, die gaat over bedrijfswinsten in de dorpen en wijken, om de bedrijfswinsten daar te investeren, van de SP. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 4. Tegen: 39. De motie is verworpen.

Dan gaan we naar motie 11, 'Gelijkwaardige bijdrage van bedrijven', ingediend door de SP. Motie 11. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 7. Tegen: 36. De motie is verworpen.

Motie 10, 'Ruimte in de fietsenrekken' van de SP. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 14. Tegen: 29. De motie is verworpen.

Motie 12, ingediend door de SP, ChristenUnie, D66, Partij voor de Dieren en de PVV, 'Vakantieactiviteiten in alle wijken'. Motie 12. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Eigenlijk jammer dat deze motie niet als laatste in stemming is gebracht, maar goed. Unaniem aangenomen.

Motie 13 gaat over 'Lekker op de trekker'. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Helaas voor de ChristenUnie verworpen. Voor: 10. Tegen: 33.

Dan motie 14, 'Differentieer tarieven hondenbelasting'. Ik open de stemming. De Partij voor de Dieren had haar ingediend.

Ik sluit de stemming. 27 voor, tegen: 16. De motie is aangenomen. Nou, het is maar goed dat u er mij even op corrigeerde.

Motie 15, 'Geen handel in Dieren' van de Partij voor de Dieren en GroenLinks. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 24. Tegen: 19. De motie is aangenomen.

Motie 16, 'Verruiming kwijtschelding hondenbelasting' van 100% Groningen, ChristenUnie en D66. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 36. Tegen: 7. De motie is aangenomen.

Dan gaan we naar motie 21, dat is 'Hondenbezitters niet langer de gebeten hond' van de Partij voor de Vrijheid en de Stadspartij. Dat is nummer 21. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 12. Tegen: 31. De motie is verworpen.

Dan gaan we naar motie 19, 'Zet de sport niet buitenspel' van de Stadspartij, PVV, VVD en Student en Stad. Motie 19.

Stemming is gesloten. Voor: 18. Tegen: 25. De motie is verworpen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter?

De VOORZITTER: Motie 20.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, ik wil even gezegd hebben ... Ik wilde voorstemmen. Maar ik kon mijzelf niet corrigeren met dit ding. Maar vorige keer dacht ik dat ook. Ik moet het direct zeggen, anders heb ik een probleem.

De VOORZITTER: Dan gaan we gewoon even overnieuw stemmen, daar gaan we ook niet moeilijk over doen. We gaan opnieuw stemmen over motie 19 'Zet de sport niet buitenspel'. De stemming is geopend.

Excuses mevrouw Woldhuis, ik had even moeten checken of het klopte. Nu wel, volgens mij, hè?

Ik sluit de stemming. Dus nu 19 voor, 24 tegen. De motie is verworpen.

Dan komen we bij motie 20. Die gaat over cameratoezicht; van de PVV en Stadspartij. Ik open de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor hebben 7 leden gestemd, tegen 36, waarmee deze motie is verworpen.

En de laatste motie onder nummer 22. Daar heb ik een opmerking over gemaakt, zojuist. De motie 'Stop met de biomassa', die eerder op 30 oktober in stemming is geweest. Ik open de stemming.

Ik kijk even naar de Stadspartij. Klopt dit?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dit klopt, voorzitter.

De VOORZITTER: Het klopt. Dat betekent 43 stemmen uitgebracht. Voor: 7, tegen: 36, waarmee de motie is verworpen.

Stemming over het raadsvoorstel

De VOORZITTER: Dan, dames en heren, vraag ik nog even kort uw concentratie, want dat waren de moties, voor de laatste punten. Wij stemmen afzonderlijk over raadsvoorstel Gemeentebegroting 2020,

voor een deel geamendeerd. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Oh, de heer Bolle. Gaat uw gang.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Het is voor ons een lastige afweging geweest. We hebben een aantal voorstellen gedaan om de begroting beter in evenwicht te brengen. Die zijn eigenlijk allemaal weggestemd en daarmee zien wij dat het evenwicht weg is. We zien daartegenover ook nog dat het evenwicht vanuit de coalitie op die punten die zij belangrijk vinden er weer terug in is gebracht. Dat maakt het voor ons niet evenwichtiger en daarom moeten wij met pijn in ons hart tegen deze begroting stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs, VVD.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u, voorzitter. Ik kan mij voor het grootste deel aansluiten bij de woorden van de heer Bolle. En wat ik in mijn woordvoering heb gezegd: wat ons betreft wordt de taart onevenredig verdeeld. Het is niet onze gewoonte om tegen een begroting te stemmen, maar onze reparaties zijn allemaal niet overgenomen, dus dan rest ons niets anders.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, het zijn niet de keuzes van de SP en we zien eigenlijk geen enkel voorstel dat de tweedeling in deze begroting echt verkleint. Dus wij zullen tegen deze begroting stemmen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij de vorige drie sprekers. De Stadspartij zal ook tegen deze begroting stemmen.

De VOORZITTER: De heer Duit.

De heer DUIT (Student en Stad): Ik herhaal graag de woorden van de heer Sijbolts.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter. Ik ga toch mee met het vele werk dat wij hebben gedaan, met name ook de heer achter mij. Mijnheer Bolle. Nou, ik vind dat ik toch ook heel gemotiveerd tegen deze begroting ga stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Ja, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Wij zullen wel voor de begroting stemmen, maar tegen de belastingtarieven. Dat kan, hè? Dat klopt? Ik heb het niet heel scherp meer, zo laat nog. En dat is omdat wij dit het hoogst haalbare vinden. En we willen de wethouder ook nog even complimenteren met de verruiming van de kwijtschelding. Maar de belastingtarieven gaan wel weer omhoog en daar zijn wij het gewoon niet mee eens, maar de begroting zelf, het totale financiële plaatje, daar kunnen we wel voorstemmen.

De VOORZITTER: Op zich kunt u zo stemmen. Het is ongeveer hetzelfde als dat u zich in een uitverkoop arm koopt en dan toch thuiskomt en zegt: ik heb 1000 euro gespaard. Maar voor het overige kan het. Het is aan u. Laat maar even rustig bezinken, het komt vanzelf weer. De helft ongeveer van de zaal begrijpt nu wat ik bedoel en de andere helft denkt over een tijdje: hoe zat dat ook al weer?

Anderen nog? Niet het geval? Dan open ik de stemming over de Gemeentebegroting 2020.

Ik sluit de stemming. De Gemeentebegroting 2020 is aangenomen. 29 stemmen voor en 14 stemmen tegen.

Dat het raadsvoorstel over de belastingtarieven. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): In lijn met mijn vorige verhaal, de lasten worden onevenredig verhoogd, daar kunnen wij niet mee akkoord gaan.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ik denk van een heel andere aard, maar de lasten worden bij een bepaalde groep wel verhoogd en bij een andere groep niet.

De VOORZITTER: Nog meer stemverklaringen? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. De Stadspartij vindt sowieso dat de lasten al te veel worden verhoogd, met name voor onze nieuwe inwoners in de dorpen na de herindeling. Dus wij zullen ook tegen de tarievennota stemmen.

De VOORZITTER: Dat is het? Ja? Dan open ik de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 27 leden. Tegen: 16, waarmee de belastingtarieven zijn aanvaard.

En tot slot het raadsvoorstel over de begraafplaatsen. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming.

Ik sluit de stemming. Voor: 34 leden. Tegen: 9 en dat betekent dat wij om 22.55 uur de begroting en de aanpalende stukken hebben goedgekeurd.

7. Sluiting

De VOORZITTER: Complimenten voor u allen. Wel thuis.

(Sluiting 22.55 uur)